

Plagiarism Checker X - Report

Originality Assessment

Overall Similarity: **0%**

Date: Dec 21, 2020

Statistics: 0 words Plagiarized / 84114 Total words

Remarks: No similarity found, your document looks healthy.

CORPUS CONSTITUTIONUM ORDINIS FRATRUM BEATISSIMAE VIRGINIS MARIAE DE MONTE CARMELO VOLUME SECONDO 1456-1904 INSTITUTUM CARMELITANUM CORPUS CONSTITUTIONUM CARMELITARUM Vol. II CORPUS CONSTITUTIONUM ORDINIS FRATRUM BEATISSIMAE VIRGINIS MARIAE DE MONTE CARMELO VOLUME SECONDO 1456-1904 A cura di EDISON R. L. TINAMBUNAN, O.CARM. Edizioni Carmelitane In copertina: Riproduzione della prima pagina delle Costituzioni 1462 di Giovanni Soreth (ms. dell'Archivio Generale dei Carmelitani). Collana: Corpus Constitutionum Carmelitarum, II Copyright © Edizioni Carmelitane Via Sforza Pallavicini, 10 00193 Roma - Italia edizioni@ocarm.org ISBN: 978-88-7288-161-3 ISSN: 2531-4076 Finito di stampare nel mese di settembre 2016 presso la Tipolitografia 2000 sas - Grottaferrata (RM) INDEX

GENERALIS Index generalis	3 Regula ..	
.....	13	
CONSTITVTIONES 1462 PARS PRIMA	Caput I: Qualiter respondendum sit quaerentibus, quando, aut quo- modo Ordo noster sumpsit exordium, et quare dicimur Fratres beatae Mariae Virginis de monte Carmelo	29
.....	Caput II: De receptione locorum	30
.....	Caput III: De officio diuino	33
.....	Caput IV: De ieunio, et comestione Fratrum	35
.....	Caput V: De silentio, et locutione Fratrum	37
.....	Caput VI: De dormitione Fratrum, et mansione in cellis	38
.....	Caput VII: De minutione, et rasuris, atque balneis Fratrum prohibitis ..	39
.....	Caput VIII: De hospitibus, et itinerantibus	40
.....	Caput IX: De confessionibus, et praedicationibus	43
.....	Caput X: De communione Fratrum	46
.....	Caput XI: De uestimentis, et calceamentis Fratrum	47
.....	Caput XII: De receptione, et probatione Nouiciorum	48
.....	Caput XIII: De instructione Nouiciorum	50
.....	Caput XIV: De labore fratrum Clericorum, et Laicorum	51
.....	Caput XV: De studiis, et studentibus in generali	52
.....	Caput XVI: De studiis specialibus	55
.....	Caput XVII: De praerogatiuis Graduatorum	56
.....	Caput XVIII: De prouisione et taxatione pro studentibus, et aliis	

fa- cienda	58	Caput XIX: De
Fratribus infirmis, et eorum custodia	60	Caput XX: De Fratribus
decedentibus, et suffragiis pro eisdem fa- ciendis		
.	62	Caput XXI: De dispositione librorum, et aliorum bonorum defuncto- rum
Fratrum, habentium communem administrationem in Ordine	63	PARS SECVNDA
Caput XXII: De officio Prioris generalis	65	Caput XXIII: De officio Prioris
prouincialis	68	Caput XXIV: De receptione praelatorum, et eorum
Vicariis	70	Caput XXV: De modo, et forma uisitandi
71	Caput XXVI: De officio Prioris localis	75
Caput XXVII: De		officio Subprioris
76	Caput XXVIII: De officio Sacristae	
.	77	Caput XXIX: De officio Trium Clauariorum
.	77	Caput XXX: De communi custodia bonorum
78	Caput XXXI:	De libraria, et custodia librorum
79	PARS TERTIA	Caput XXXII: De
apostatis	81	Caput XXXIII: De contumacibus,
rebellibus et se erigentibus contra maiores et officia maiorum usurpantibus		
.	83	Caput XXXIV: De appellationibus, et eis adhaerentibus
84	Caput	XXXV: De conspiratoribus, et colligationem facientibus
85	Caput XXXVI: De	recurrentibus ad seculares sua promotione aut de- fectuum purgatione
.	86	Caput XXXVII: De lapsis in peccatum carnis
.	87	Caput XXXVIII: De lusoribus et nigromanticis
88	Caput XXXIX:	De diffamantibus, et conuiciosis
89	Caput XL: De divisionibus, et	partialitatibus cauendis, et de purgationi- bus diffamatorum
.	90	Caput XLI: De minantibus, et percutientibus, armis tenentibus
91	Caput XLII: De proprietariis	93
PARS QVARTA		Caput XLIII: De poenis in communi
95	Caput XLIV: De poena	priuationis uocis et loci
95	Caput XLV: De sententia	excommunicationis
97	Caput XLVI: De poena leuis culpae	
.	98	Caput XLVII: De poena mediae culpae

. 98 Caput XLVIII: De poena grauis culpae 99 Caput XLIX: De poena graioris culpae 99 Caput L: De grauissima poena 101

PARS QVINTA Caput LI: De Capitulo generali, et eius Praesidente, et qui possunt interesse 103 Caput LII: Quid agendum sit absente Priore generali 104 Caput LIII: Quid agendum sit mortuo Priore generali assumpto, uel amoto 105 Caput LIV: De modo celebrandi generale Capitulum 106 Caput LV: Quid agendum sit praesente Priore generali 107 Caput LVI: De electione Prioris generalis 107 Caput LVII: De Diffinitorio ipsius Capituli generalis 109 Caput LVIII: De publicatione, et litteris, ac sigillationibus actorum Capituli generalis 109 Caput LIX: De terminatione ipsius Capituli generalis 111 Caput LX: Quando, et de quibus est Capitulum prouinciale celebrandum 112 Caput LXI: De forma celebrandi Capitulum prouinciale 113 Caput LXII: Quid agendum sit Prouinciali absente, mortuo, uel assumpto 114 Caput LXIII: De electione Diffinitorum 115 Caput LXIV: De culpa Prioris Prouincialis facienda 115 Caput LXV: De electione Prioris Prouincialis 116 Caput LXVI: De electione Sociorum prouincialis ituri ad Capitulum generale et Diffinitoris 117 Caput LXVII: Litterae Sociorum iturorum ad Capitulum generale 118 Caput LXVIII: De electione Vicarii, et eius potestate 119 Caput LXIX: De processu Capituli prouincialis, et terminatione eiusdem 120 Caput LXX: De Capitulo conuentuali 121 Caput LXXI: Mortuo Priore locali et de eius electione quid faciendum . 124 Caput LXXII: De electione socii [Prioris] ituri ad Capitulum prouinciale 125 Caput LXXIII: De electionibus in communi, et qui possunt eis interesse 127 Caput LXXIV: De induitione Nouiciorum 128 Caput LXXV: De modo professandi 132 Caput LXXVI: [De] forma faciendi iubileum 134 Caput LXXVII: De forma recipiendi ad beneficia Ordinis 137

CONSTITVTIONES 1524 Caput I: De quibusdam introductionibus et reformationibus in communi 145 Caput II: De Obseruatione officiorum et caerimoniarum in choro et ecclesia 153 Caput III: Quoad pacem in monasteriis conseruandam 161 Caput IV: De honestate extra monasterium seruanda 163 Caput V: De honestate in claustro et dormitorio 166 Caput VI: De obseruatione in refectorio habenda 170 Caput VII: De obseruatione quoad mores et habitum 173 Caput VIII: De nouiciatu 176 [Caput IX]: Epilogus dictorum 178

CONSTITVTIONES 1580 PARS PRIMA Caput I: Qualiter respondendum sit

quaerentibus, quando, aut quo- modo Ordo noster sumpsit exordium: Et quare dicimur
Fratres Beatissimae Mariae Virginis de Monte Carmeli 185 Caput II: De receptione locorum
186 Caput III: De Officio Diuino 189 Caput IV: De ieiunio, et comestione Fratrum 194 Caput
V: De silentio, et locutione Fratrum 197 Caput VI: De dormitione Fratrum, et mansione in
cellis 198 Caput VII: De honestate extra monasterium seruanda 199 Caput VIII: De
minutione, et rasuris, atque balneis Fratrum prohibitis . 201 Caput IX: De hospitibus, et
itinerantibus 202 Caput X: De confessionibus, et praedicationibus 205 Caput XI: De
communione Fratrum 208 Caput XII: De uestimentis, et calceamentis Fratrum 208 Caput
XIII: De receptione, et probatione Nouiciorum 210 Caput XIV: De instructione Nouiciorum
212 Caput XV: De professis 214 Caput XVI: De Laicis, Semifratribus, et labore Fratrum 216
Caput XVII: De studiis, et studentibus in generali 217 Caput XVIII: De studiis specialibus 219
Caput XIX: De praerogatiuis graduatorum 221 Caput XX: De Fratribus infirmis, et eorum
custodia 224 Caput XXI: De Fratribus decedentibus, et suffragiis pro eisdem faciendis 226
Caput XXII: De dispositione librorum, et aliorum bonorum defuncto- rum Fratrum
habentium communem administrationem in Ordine . 227 Caput XXIII: De sigillis et litteris
228 PARS SECVNDA Caput XXIV: De officio Prioris generalis 230 Caput XXV: De officio
Prioris prouincialis 234 Caput XXVI: De officio Prioris localis 237 Caput XXVII: De Vicariis, et
Commissariis generalibus 240 Caput XXVIII: De Visitoribus, et eorum receptione 241
Caput XXIX: De modo, et forma uisitandi 243 Caput XXX: De solemnibus receptione Magistri
generalis Ordinis 248 Caput XXXI: De officio Subprioris 249 Caput XXXII: De officio Sacristae
250 Caput XXXIII: De officio trium Clauariorum 251 Caput XXXIV: De communi custodia
bonorum 253 Caput XXXV: De libraria, et custodia librorum 254 PARS TERTIA Caput XXXVI:
De apostatis, uage discurrentibus 255 Caput XXXVII: De contumacibus, rebellibus, et se
erigentibus contra maiores, et officia maiorum usurpantibus 258 Caput XXXVIII: De
appellationibus, et eis adhaerentibus 259 Caput XXXIX: De Conspirationibus, et
colligationem facientibus 260 Caput XL: De recurrentibus ad Seculares pro sua promotione,
aut de- fectuum purgatione 261 Caput XLI: De dantibus operam studiis, artibus, et ludis
prohibitis 263 Caput XLII: De lapsis in peccatum carnis 264 Caput XLIII: De diffamantibus, et

conuiciosis 265 Caput XLIV: De diuisionibus, et partialitatibus cauendis, et de purgationibus diffamatorum 266 Caput XLV: De minantibus, percutientibus, et arma tenentibus 268 Caput XLVI: De proprietariis 269 Caput XLVII: De Monialibus 271 PARS QVARTA Caput XLVIII: De Capitulo generali, et eius Praesidente, et qui possunt interesse 276 Caput XLIX: Quid agendum sit absente Priore generali 277 Caput L: Quid agendum sit mortuo Priore generali, assumpto, uel amoto 278 Caput LI: De modo celebrandi generale Capitulum 279 Caput LII: Quid agendum sit praesente Priore generali 280 Caput LIII: De electione Prioris generalis 280 Caput LIV: De Diffinitorio ipsius Capituli generalis 282 Caput LV: De publicatione, et litteris, ac sigillationibus actorum Capituli generalis 282 Caput LVI: De terminatione ipsius generalis Capituli 284 Caput LVII: Quando, et de quibus Capitulum prouinciale est celebrandum 285 Caput LVIII: De forma celebrandi Capitulum prouinciale 287 Caput LIX: Quid agendum sit Prouinciali absente, mortuo, uel assumpto 287 Caput LX: De electione Diffinitorum 288 Caput LXI: De culpa Prioris prouincialis facienda 288 Caput LXII: De electione Prouincialis 289 Caput LXIII: De electione Sociorum Prouincialis ituri ad generale Capitulum, Diffinitoris 290 Caput LXIV: Litterae Sociorum iturorum ad Capitulum generale 291 Caput LXV: De electione Vicarii, et eius potestate 292 Caput LXVI: De processu Capituli prouincialis, et terminatione eiusdem 294 Caput LXVII: De Capitulo conuentuali 295 Caput LXVIII: Mortuo Priore locali, de eius electione quid faciendum . 298 Caput LXIX: De electione Socii Prioris ituri ad Capitulum prouinciale . 299 Caput LXX: De electionibus in communi, et qui possunt eis interesse 301 Caput LXXI: De modo recipiendi Nouicios 302 Caput LXXII: De modo professandi 306 Caput LXXIII: Forma faciendi Iubileum 308 Caput LXXIV: De modo recipiendi ad nostri Ordinis beneficia, et de benedictione habitus 311 PARS QVINTA Caput LXXV: De culpis, et poenis in communi 316 Caput LXXVI: De culpa, et poena leui 316 Caput LXXVII: De culpa, et poena media 317 Caput LXXVIII: De culpa, et poena graui 317 Caput LXXIX: De culpa, et poena grauiori 318 Caput LXXX: De culpa, et poena grauissima 321 Caput LXXXI: De poena priuationis uocis, et loci 324 Caput LXXXII: De poena depositionis ab officio 326 Caput LXXXIII: De poena suspensionis gradus, et dignitatis 328 Caput LXXXIV: De poena inhabilitationis ad officia 329 Caput LXXXV: De

sententia excommunicationis 330 Caput LXXXVI: De poena apostatarum 332 Caput LXXXVII: De poena rebellium, usurpantium maiorum suorum officia, et inobedientium 332 Caput LXXXVIII: De poena conspiratorum 334 Caput LXXXIX: De poena proprietariorum, et falsariorum 334 Caput [XC] Vltimum: De confirmatione harum Constitutionum 335

CONSTITVTIONES 1625 PARS PRIMA Caput I: Qualiter respondendum sit quaerentibus, quando, aut quo- modo Ordo noster sumpsit exordium: Et quare dicimur Fratres Beatissimae Mariae Virginis de Monte Carmeli 337 Caput II: De receptione locorum 338 Caput III: De Officio Diuino 342 Caput IV: De ieiunio, et comestione Fratrum 347 Caput V: De silentio, et locutione Fratrum 350 Caput VI: De dormitione Fratrum, et mansione in cellis 351 Caput VII: De honestate extra monasterium seruanda 352 Caput VIII: De minutione, et rasuris, atque balneis Fratrum prohibitis . 355 Caput IX: De hospitibus, et itinerantibus 355 Caput X: De confessionibus, et praedicationibus 359 Caput XI: De communionem Fratrum 362 Caput XII: De uestimentis, et calceamentis Fratrum 363 Caput XIII: De receptione, et probatione Nouiciorum 365 Caput XIV: De instructione Nouiciorum 367 Caput XV: De professis 369 Caput XVI: De Laicis, Semifratribus, et labore Fratrum 371 Caput XVII: De studiis, et studentibus in generali 372 Caput XVIII: De studiis specialibus 375 Caput XIX: De praerogatiuis graduatorum 378 Caput XX: De Fratribus infirmis, et eorum custodia 381 Caput XXI: De Fratribus decedentibus, et suffragiis pro eisdem faciendis 383 Caput XXII: De dispositione librorum, et aliorum bonorum defunctorum Fratrum habentium communem administrationem in Ordine . 384 Caput XXIII: De sigillis et litteris 385 PARS SECVNDA Caput XXIV: De officio Prioris generalis 387 Caput XXV: De officio Prioris prouincialis 392 Caput XXVI: De officio Prioris localis 397 Caput XXVII: De Vicariis, et Commissariis generalibus 400 Caput XXVIII: De Visitoribus, et eorum receptione 402 Caput XXIX: De modo, et forma uisitandi 403 Caput XXX: De solemnem receptionem Magistri generalis Ordinis 409 Caput XXXI: De officio Subprioris 410 Caput XXXII: De officio Sacristae 411 Caput XXXIII: De officio trium Clauariorum 413 Caput XXXIV: De communi custodia bonorum 414 Caput XXXV: De libraria, et custodia librorum 415 PARS TERTIA Caput XXXVI: De apostatis, uage discurrentibus 417 Caput XXXVII: De inobedientibus, contumacibus, seu

rebellibus, et usurpantibus officia Maiorum, praelatos, uel Principes contra Superiores excitantibus 420 Caput XXXVIII: De appellationibus, et eis adhaerentibus 421 Caput XXXIX: De Conspirationibus, et colligationem facientibus 422 Caput XL: De recurrentibus ad Seculares pro sua promotione, aut defectuum purgatione 423 Caput XLI: De dantibus operam studiis, artibus, et ludis prohibitis 425 Caput XLII: De lapsis in peccatum carnis 426 Caput XLIII: De diffamantibus, et conuiciosis 428 Caput XLIV: De diuisionibus, et partialitatibus cauendis, et de purgationibus diffamatorum 429 Caput XLV: De minantibus, percutientibus, et arma tenentibus 431 Caput XLVI: De proprietariis 432 Caput XLVII: De Monialibus 434 PARS QVARTA Caput XLVIII: De Capitulo generali, et eius Praesidente, et qui possunt interesse 440 Caput XLIX: Quid agendum sit absente Priore generali 441 Caput L: Quid agendum sit mortuo Priore generali, assumpto, uel amoto 442 Caput LI: De modo celebrandi generale Capitulum 443 Caput LII: Quid agendum sit praesente Priore generali 444 Caput LIII: De electione Prioris generalis 445 Caput LIV: De Diffinitorio ipsius Capituli generalis 446 Caput LV: De publicatione, et litteris, ac sigillationibus actorum Capituli generalis 447 Caput LVI: De terminatione ipsius generalis Capituli 448 Caput LVII: Quando, et de quibus Capitulum prouinciale est celebrandum 449 Caput LVIII: De forma celebrandi Capitulum prouinciale 451 Caput LIX: Quid agendum sit Prouinciali absente, mortuo, uel assumpto 452 Caput LX: De electione Diffinitorum 453 Caput LXI: De culpa Prioris prouincialis facienda 453 Caput LXII: De electione prouincialis 454 Caput LXIII: De electione Sociorum Prouincialis ituri ad generale Capitulum, Diffinitoris 455 Caput LXIV: Litterae Sociorum iturorum ad Capitulum generale 456 Caput LXV: De electione Vicarii, et eius potestate 457 Caput LXVI: De processu Capituli prouincialis, et terminatione eiusdem 459 Caput LXVII: De Congregatione inter unum, et alterum Capitulum prouinciale celebranda 462 Caput LXVIII: De Capitulo conuentuali 463 Caput LXIX: Mortuo Priore locali, de eius electione quid faciendum 467 Caput LXX: De electione Socii Prioris ituri ad Capitulum prouinciale . 468 Caput LXXI: De electionibus in communi, et qui possunt eis interesse . 470 Caput LXXII: De modo recipiendi Nouicios 472 Caput LXXIII: De modo professandi 475 Caput LXXIV: Forma faciendi Iubileum 478 Caput LXXV: Quis habeat facultatem instituendi

nostram confraterni- tatem scapularis, quae forma seruanda in illius erectione, et re-
reptione Confratrum, quaeue eorum obligationes 481 Caput LXXVI: De modo recipiendi ad
nostri Ordinis beneficia, et de benedictione habitus 483 PARS QVINTA Caput LXXVII: De
culpīs, et poenis in communi 487 Caput LXXVIII: De culpa, et poena leui 487 Caput LXXIX:
De culpa, et poena media 488 Caput LXXX: De culpa, et poena graui 488 Caput LXXXI: De
culpa, et poena grauiori 489 Caput LXXXII: De culpa, et poena grauissima 492 Caput
LXXXIII: De poena priuationis uocis, et loci 494 Caput LXXXIV: De poena depositionis ab
officio 496 Caput LXXXV: De poena suspensionis gradus, et dignitatis 499 Caput LXXXVI: De
poena inhabilitationis ad officia 500 Caput LXXXVII: De sententia excommunicationis 501
Caput LXXXVIII: De poena apostatarum 503 Caput LXXXIX: De poena rebellium,
usurpantium maiorum suorum officia, et inobedientium 503 Caput XC: De poena
conspiratorum 505 Caput XCI: De poena proprietariorum, et falsariorum 505 Caput [XCII]
Ultimum: De confirmatione harum Constitutionum 506 DECRETA (1625-1762) I: De
receptione locorum 509 II: De Officio Diuino 509 III: De ieiunio 511 IV: De honestate extra
monasterium seruanda 511 V: De receptione Nouiciorum 511 VI: De Laicis 512 VII: De
studiis, Studentibus, et Lectoribus 513 VIII: De praerogatiuis graduatorum 515 IX: De Priore
generali 517 X: De Procuratore generali 519 XI: De Prouinciali 519 XII: De communi custodia
bonorum, et bono regimine Conuentuum 520 XIII: De apostatis, et uage discurrentibus 521
XIV: De appellationibus, et recusationibus 522 XV: De proprietariis 525 XVI: De Monialibus
526 XVII: De Capitulo generali, et qui possunt in eo interesse 526 XVIII: De electionibus in
communi 528 XIX: De modo recipiendi ad nostri Ordinis beneficia 531 XX: De delictis, et
poenis 531 [XXI] : Formula acti faciendi pro depositione ab officio, priuatione uocis, et
cetera 533 [XXII] Additamentum: De incorrigibilibus, et modo eos expellendi 533 Index
analyticus 535 ACTA PRIORIS GENERALIS Epistula Superiorum Generalium O.Carm. et
O.C.D. circa modum referendi verba Regulae Carmelitanae¹ TEXTUS ITALICUS A) Lettera dei
Superiori Generali O.Carm. e O.C.D. 30 gennaio 1999 Prot. N. 2/99 Cari fratelli e sorelle nel
Carmelo, per molti anni i nostri Consigli Generali si sono incontrati regolarmente per
discutere i problemi d'interesse comune. Vogliamo incoraggiare le molte inizia- tive che si

stanno intraprendendo all'interno dei nostri due ordini a livello internazionale e regionale. A giudicare dalle risposte ricevute, sembrerebbe che le nostre lettere unite siano state apprezzate. Una delle nostre recenti lettere congiunte è stata in occasione del 750° anniversario dalla definitiva approvazione della Regola. Eravamo consapevoli prima di iniziare questo sforzo congiunto che c'erano delle difficoltà nella citazione della Regola a causa delle differenti numerazioni correnti tra i nostri due ordini. Crediamo che sia giunto il momento di trovare un accordo per un sistema comune di numerazione della nostra Regola, per facilitare le sue citazioni. A questo scopo è stato pensato dai due Consigli Generali di preparare una piccola commissione per studiare questo tema e trovare una proposta concreta. Il lavoro di questa commissione è stato approvato in un recente incontro tra i due Consigli Generali e ora abbiamo il piacere di presentarlo. In futuro la citazione della nostra Regola, per lo meno nei documenti ufficiali seguirà la nuova numerazione approvata. Abbiamo fiducia che questo piccolo passo aiuterà senz'altro il dialogo cominciato tra noi. Possa lo Spirito Santo continuare ad ispirarci a seguire sempre più da vicino Cristo e cercare di lavorare insieme per l'arrivo del Regno di Dio.

Sinceramente, Fr. JOSEPH CHALMERS O.CARM. Fr. CAMILO MACCISE O.C.D. Priore Generale
Preposito Generale 1 Anal. O.Carm., v. 50, 1999, pp. 147-165. B) Proposta per il riferimento uniforme alla Regola del Carmelo 1. Premessa Alberto Avogadro, Patriarca di Gerusalemme diede, in una data che può collocarsi tra il 1206 e il 1214, una formula di vita al gruppo degli eremiti latini del Monte Carmelo. Tale formula di vita, ebbe la prima approvazione della S. Sede il 30 gennaio 1226, da Onorio III, in seguito fu confermata da Gregorio IX, il 6 aprile 1229 e poi da Innocenzo IV, l'8 giugno 1245. Quest'ultimo pontefice l'approvò finalmente in modo definitivo e solenne come vera e propria regola (regola bullata) il 1 ottobre 1247, con adattamento alle condizioni di vita dell'Occidente. Dietro domanda del capitolo generale dell'Ordine, il papa Eugenio IV, il 15 febbraio 1432, senza intaccare il testo innocenziano della Regola, concesse ai carmelitani di poter rimanere e muoversi "nelle loro chiese e nei chiostri delle medesime e nei luoghi attigui ad esse", e inoltre diede facoltà di mangiar carne tre giorni della settimana. Pio II, il 5 dicembre 1459, e

Sisto IV, il 29 novembre 1476, allargarono quest'ultima concessione, dandone facoltà al priore generale ed autorizzando anche a dispensare dal digiuno. La bolla originale di Innocenzo IV finora non è stata ritrovata. Secondo il carmelitano Segero Pauli (sec. XVII) tale originale si trovava a Colonia (cf. Arch. Gen. O.Carm. II C.O.II. 4, n. 375). Un vago indizio dell'esistenza della bolla in un archivio in Inghilterra, riferito da P. Adriano Staring anni fa all'Institutum Carmelitanum, ha spinto un'ampia ricerca anche recente, ma senza risultati. Della bolla innocenziana però abbiamo: – la registrazione originale nell'Archivio Vaticano (Reg. Vat., 21, ff. 465v- 466r); – la trascrizione di questa registrazione nella conferma della "Quae hono- rem" da parte di Alessandro IV, vista a Montpellier dal Ballester nel secolo XIV ed attualmente conservata nell'Archivio Generale O.Carm. (III. Extra. 1256); – la trascrizione di Nicolò IV il 1 luglio 1289 (ch. AGOC, III. Extra. 1289, e registrazione in ASV, Reg. Vat., 44, f. 170r); – e le trascrizioni (però non si tratta di copie autentiche) sulle quali furono fatte in seguito le edizioni della regola stessa, riportate nei vari codici delle Costituzioni e in altri manoscritti e nelle edizioni a stampa fino ad epoca recente. Per quest'ultime, il testo che appare in Speculum 1507, f. 74r-75r, in Bullarium Carmel, 1, 8-11, in L. Cherubini, Bullarium ... Romanorum Pontificum, I, 65-67, e in C. Coqueline, Bullarium ..., III, 314 dipende da una fonte non identificata (ma comunque sembra da escludere la trascrizione diretta dall'originale della bolla o del registro vaticano). Il testo edito da Zimmerman in Mon. Hist. Carmel., I, 12-18, dipende da una trascrizione trovata nel British Museum, Add. 16372, f. 4-5v, ma non si conosce la fonte utilizzata (originale? copia?). Della registrazione originale conservata nei Reg. Vat., si hanno: – le fototipie fatte direttamente dal registro vaticano: del 1913 (in foglio separato e poi ripresa in: Il Monte Carmelo 33 (1947), 83), del 1973 (in C. Cicconetti, La Regola del Carmelo, Roma 1973, tav. allegata alla p. 200), del 1983 (a colori, a cura di R. Palazzi in AA.VV., La Regola del Carmelo oggi, Roma 1983, p. 26-27) e del 1997 (in poster e cartoline, a cura delle Edizioni Carmelitane, Roma). Da una o l'altra di queste fototipie sono prese tutte le altre riproduzioni. – le edizioni critiche di: G. Wessels in Analecta Ord. Carmei., 2 (1911-13), 557-561; M. H. Laurent, O.P. in Ephem.Carmel, 2 (1948), 5-16; Saggi in Constitutiones O.Carm. 1971, 15-22; C. Cicconetti La Regola del Carmelo,

Roma 1973, 201-206; B. Edwards, *The Rule of Saint Albert*, Aylesford-Kensington 1973, 75-93. A cominciare dal 1294, la bolla innocenziana appare unita alle Costituzioni, abitualmente prima di esse (come ad es. nelle Costituzioni di Bordeaux del 1294, di Alerio nel 1324, in quelle del 1357, ecc.). La scelta di porre il testo della Regola dopo quello delle Costituzioni sembra essere il solo caso di quelle di Canali (1625). Comunque, alcune edizioni a stampa delle Costituzioni sia O.Carm. sia O.C.D. non riportano il testo della Regola o della bolla innocenziana. Come appare dal Registro di Innocenzo IV, dalle bolle originali di Alessandro IV e Nicolò IV, la Regola in origine non portava alcuna suddivisione in paragrafi o capitoli, che neppure sono accennati dai capoversi. Però sia in detti testi, sia in quello premesso alle Costituzioni del 1294 (codice G. XI.46 della Biblioteca di Siena) appaiono lettere più grandi e più ornate, talvolta però messe in luoghi non sempre logici. Nel codice di Siena, poi, appare anche la indicazione dei capitoli in margine (dovuta ad altra mano in epoca posteriore). La divisione in capitoli è già presente nel testo della Regola premesso alle Costituzioni 1324 del priore generale Alerio (*Mon. Hist. Carmel.*, 12-17); questa divisione, che presenta 16 capitoli, è la più antica finora conosciuta. Le Costituzioni del 1362 però hanno solo 15 capitoli (secondo la *Epistula Cyrilli*, in *Anal. O.Carm.*, III, 285) ad un massimo di 18, oltre il prologo e l'epilogo. Il testo della *Expositio Regulae* di Giovanni Soreth indica 19 capitoli, ma si deve notare che il primo è costituito dal prologo e gli altri corrispondono dalla divisione comune in 18. L'edizione della Regola nelle Costituzioni dell'Audet (1524) presenta 15 capitoli e questa serie viene riportata anche nel Breviario del 1575. La sequenza di 15 capitoli (senza però numerazioni) del Breviario 1575 viene adottata dagli O.C.D. fin dall'inizio, ed è conservata con leggere varianti tra la Congregazione di Spagna e quella d'Italia. L'uso di numerare i capitoli presso gli O.C.D. è posteriore; si giunge così al numero di 21, compresi saluto, prologo ed epilogo. Tra i Carmelitani dell'Antica Osservanza, la divisione in 18 capitoli, oltre al prologo e all'epilogo (praticamente quella presentata da Soreth), con numeri e titoli si trova nel Caffardi (1586), viene ripresa dal Canali e attraverso le sue Costituzioni (1625) giunge a quelle del 1904, 1930, 1971 e alle attuali del 1995. Infine, è da notare che già prima delle edizioni critiche

del testo secondo il Registro Vaticano, l'edizione della bolla "Quae Honorem" nel Bullarium Carmelitanum, presenta il testo della Regola innocenziana con capoversi non numerati né intitolati. Le ricordate edizioni critiche hanno poi confermato tali capoversi.

2. La proposta Dalle contusioni originate dai vari modi di riferirsi alle singole parti della Regola del Carmelo, nell'ambiente di maggior scambio e incontro tra O.Carm. e O.C.D. nasce la esigenza di utilizzare un sistema uniforme di riferimento, accettato da entrambi e da usarsi almeno nei documenti ufficiali. Allo scopo è stata formata, dai due consigli generali O.Carm. e O.C.D., una piccola commissione mista che ha affrontato la questione riunendosi il 18 marzo 1998. La proposta a cui è giunta tale commissione mista è la seguente:

1) Il testo della Regola dal punto di vista cancelleresco, oltre al protocollo ("Albertus Dei gratia ... Sancti Spiritus benedictionem") e all'escatocollo (eventuale augurio o "Amen", data, luogo e firma dell'autore e delle persone della cancelleria, che mancano nel testo del trasunto nel Registro Vaticano) presenta pure un prologo ("Multipharie ...") e un epilogo ("Haec breviter"). Le edizioni scientifiche del testo hanno messo in rilievo i capoversi e la loro convergenza. Il testo innocenziano mantiene praticamente l'unitarietà della formula vitae di Alberto.

2) Operare una divisione del testo stesso in capitoli e darne intitolazione significa già operare una interpretazione. Però le attuali divisioni in capitoli, come anche altre proposte di divisione fatte finora, non sempre aiutano a cogliere tutti i contenuti del testo, o a volte enfatizzano l'uno o l'altro punto della Regola.

3) Per evitare confusioni nei riferimenti, per evidenziare maggiormente il carattere unitario del testo della Regola e per stimolare un'approfondimento maggiore delle prospettive che esso presenta si propone di abolire l'uso di dividere il testo in capitoli con relative intitolazioni. Per i riferimenti ai vari punti della Regola, è sufficiente un richiamo con numerazione progressiva marginale messo all'inizio dei capoversi, evidenziati dalle edizioni critiche. I due consigli generali O.Carm. e O.C.D. riuniti il 21 maggio 1998 hanno approvato questa proposta.

C) Testo della Regola del Carmelo con la numerazione marginale REGULA ORDINIS FRATRUM BEATISSIMAE VIRGINIS MARIAE DE MONTE CARMELO

1. Albertus, Dei gratia Ierosolimitanae Ecclesiae vocatus patriarcha, dilectis in Christo filiis B. et coeteris heremitis

qui sub eius obedientia iuxta Fontem in monte Carmeli morantur, in Domino salutem et Sancti Spiritus benedictionem. 2. Multipharie multisque modis sancti patres instituerunt qualiter quisque, in quocumque ordine fuerit, vel quemcumque modum religiosae vitae elegerit, in obsequio Ihesu Christi vivere debeat, et eidem fideliter de corde puro et bona conscientia deservire. 3. Verum, quia requiritis a nobis, ut iuxta propositum vestrum tradamus vobis vitae formulam, quam tenere in posterum debeatis: 4. Illud in primis statuimus, ut unum ex vobis habeatis Priorem, qui ex unanimi omnium assensu, vel maioris et sanioris partis, ad hoc officium eligatur; cui obedientiam promittat quilibet aliorum, et promissam studeat operis veritate servare cum castitate et abdicatione proprietatis. 5. Loca autem habere poteritis in heremis vel ubi vobis donata fuerint, ad vestrae religionis observantiam apta et commoda, secundum quod Priori et fratribus videbitur expedire. 6. Praeterea, iuxta situm loci quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, et de assensu aliorum fratrum vel sanioris partis, eadem cellulae cuique fuerint assignatae. 7. Ita tamen ut in communi refectorio ea quae vobis erogata fuerint, communiter aliquam lectionem sacrae Scripturae audiendo, ubi commode poterit observari, sumatis. 8. Nec liceat alicui fratrum, nisi de licentia Prioris, qui pro tempore fuerit, deputatum sibi mutare locum, vel cum alio permutare. 9. Cellula Prioris sit iuxta introitum loci, ut venientibus ad eundem locum primus occurrat; et de arbitrio et de dispositione ipsius postmodum quae agenda sunt cuncta procedant. 10. Maneant singuli in cellulis suis, vel iuxta eas, die ac nocte in lege Domini meditantes, et in orationibus vigilantes, nisi aliis iustis occasionibus occupentur. 11. Hii, qui horas canonicas cum clericis dicere norunt, eas dicant secundum Constitutionem sacrorum Patrum et Ecclesiae approbatam consuetudinem. Qui eas non noverunt, viginti quinque vicibus Pater noster dicant in nocturnis vigiliis, exceptis dominicis et sollempnibus diebus, in quorum vigiliis praedictum numerum statuimus duplicari, ut dicatur Pater noster vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio in laudibus matutinis. In aliis quoque horis septies similiter eadem sigillatim dicatur oratio, praeter officia vespertina, in quibus ipsam quindecies dicere debeatis. 12. Nullus fratrum aliquid

esse sibi proprium dicat, set sint vobis omnia communia et distribuatur unicuique per manum Prioris, id est per fratrem ab eodem ad idem officium deputatum, prout cuique opus erit, inspectis aetatibus et necessitatibus singulorum. 13. Asinos autem sive mulos, prout vestra expostulaverit necessitas, vobis habere liceat, et aliquod animalium sive volatilium nutrimentum. 14. Oratorium, prout comodius fieri poterit, construatur in medio cellularum, ubi mane per singulos dies ad audienda missarum sollemnia convenire debeatis, ubi hoc comode fieri potest. 15. Dominicis quoque diebus vel aliis, ubi opus fuerit, de custodia ordinis et animarum salute tractetis; ubi etiam excessus et culpa fratrum, si quae in aliquo deprehensae fuerint, caritate media corrigantur. 16. Ieiunium singulis diebus, exceptis dominicis, observetis a festo Exaltationis sanctae Crucis usque ad diem dominicae Resurrectionis, nisi infirmitas vel debilitas corporis aut alia iusta causa ieiunium solvi suadeat, quia necessitas non habet legem. 17. Ab esu carnum abstineatis, nisi pro infirmitatis vel debilitatis remedio sumantur. Et quia vos oportet frequentius mendicare itinerantes, ne sitis hospitibus onerosi, extra domos vestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus; sed et carnibus supra mare vesci licebit. 18. Quia vero temptatio est vita hominis super terram, et omnes qui pie volunt vivere in Christo persecutionem patiuntur, adversarius quoque vester diabolus, tanquam leo rugiens, circuit querens quem devoret, omni sollicitudine studeatis indui armatura Dei, ut possitis stare adversus insidias inimici. 19. Accingendi sunt lumbi cingulo castitatis; muniendum est pectus cogitationibus sanctis, scriptum est enim: cogitatio sancta servabit te. Induenda est lorica iustitiae, ut Dominum Deum vestrum ex toto corde et ex tota anima et ex tota virtute diligatis, et proximum vestrum tamquam vos ipsos. Sumendum est in omnibus scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere: sine fide enim impossibile est placere Deo. Galea quoque salutis capiti imponenda est, ut de solo Salvatore speretis salutem, qui salvum facit populum suum a peccatis eorum. Gladius autem spiritus, quod est verbum Dei, habundanter habitet in ore et in cordibus vestris; et quaecumque vobis agenda sunt, in verbo Domini fiant. 20. Faciendum est vobis aliquid operis, ut semper vos diabolus inveniat occupatos, ne ex ociositate vestra aliquem intrandi aditum ad animas vestras valeat

invenire. Habetis in hoc beati Pauli apostoli magisterium pariter et exemplum, in cuius ore Christus loquebatur, qui positus est et datus a Deo predicator et doctor gentium in fide et veritate, quem si secuti fueritis, non poteritis aberrare. In labore, inquit, et fatigatione fuimus inter vos nocte ac die operantes, ne quem vestrum gravaremus: non quasi nos non habeamus potestatem, sed ut nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos. Nam, cum essemus apud vos, hoc denuntiabamus vobis: quoniam si quis non vult operari non manducet. Audivimus enim inter vos quosdam ambulantes inquiete, nihil operantes. Hiis autem, qui eiusmodi sunt, denuntiamus et obsecramus in Domino Ihesu Christo, ut cum silentio operantes suum panem manducet: haec via sancta est et bona; ambulate in ea. 21. Commendat autem Apostolus silentium, cum in eo precipit operandum et quemadmodum propheta testatur: cultus iustitiae silentium est; et rursus: in silentio et sperit fortitudo vestra. Ideoque statuimus ut dicto completorio silentium teneatis usque ad primam dictam sequentis dici. Alio vero tempore, licet silentii non habeatur observatio tanta, diligentius tamen a multiloquio caveatur, quoniam sicut scriptum est, et non minus experientia docet, in multiloquio peccatum non deerit; et qui inconsideratus est ad loquendum sentiet mala. Item, qui multis verbis utitur, ledit animam suam. Et Dominus in evangelio: de omni verbo otioso, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii. Faciat ergo unusquisque stateram verbis suis, et frenos rectos hori suo, ne forte labatur et cadat in lingua, et insanabilis sit casus eius ad mortem. Custodiens cum propheta vias suas, ut non delinquat in lingua sua, et silentium in quo cultus iustitiae est, diligenter et caute studeat observare. 22. Tu autem, frater B. et quicumque post te institutus fuerit Prior, illud semper habeatis in mente, et servetis in opere, quod Dominus ait in evangelio: Quicumque voluerit inter vos maior fieri, erit minister vester, et quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester servus. 23. Vos quoque, caeteri fratres, Priorem vestrum honorate humiliter, Christum potius cogitantes quam ipsum, qui posuit illum super capita vestra, et ecclesiarum praepositis ait: Qui vos audit, me audit, qui vos spernit, me spernit, ut non veniatis in iudicium de contemptu, sed de obedientia mereamini aeternae vitae mercedem. 24. Haec breviter scripsimus vobis, conversationis vestre formulam statuentes,

secundum quam vivere debeatis. Si quis autem supererogaverit, ipse Dominus, cum redierit, reddet ei; utatur tamen discretione, que virtutum est moderatrix. MODUS CITANDI REGULAE ORDINIS Divisio traditionalis Nova numeratio O.Carm. O.C.D. O.Carm.+O.C.D. Salutatio Prologus cap. 1 cap. 2 n. 1 n. 2-3 cap. 1 cap. 3 n. 4 cap. 2 cap. 4 n. 5 cap. 3 cap. 5 n. 6 cap. 4 cap. 6 n. 7 cap. 5 cap. 7 n. 8 cap. 6 cap. 7 n. 9 cap. 7 cap. 8 n. 10 cap. 8 cap. 9 n. 11 cap. 9 cap. 10-11 n. 12-13 cap. 10 cap. 12 n. 14 cap. 11 cap. 13 n. 15 cap. 12 cap. 14 n. 16 cap. 13 cap. 15 n. 17 cap. 14 cap. 16 n. 18-19 cap. 15 cap. 17 n. 20 cap. 16 cap. 18 n. 21 cap. 17 cap. 19 n. 22 cap. 18 cap. 20 n. 23 Epilogus cap. 21 n. 24 —————

TEXTUS ANGLICUS A) Letter of Superiors General of O.Carm.-O.C.D. January 30, 1999 Prot, n. 2/99 Dear Brothers and Sisters in Carmel, for several years our General Councils have met regularly to discuss issues of common interest. We want to encourage the many initiatives which are taking place between our two Orders at international and regional levels. Judging by the responses, it seems that our joint letters have been very well received. One of our most recent joint letters was on the occasion of the 750th anniversary of the definitive approval of our Rule. We had been aware before this joint endeavour of the difficulty of citing the Rule because of the different ways of numbering current in our Orders. We believe it is now time to agree on a common system of numbering for our Rule to facilitate its citation among us. For this purpose both General Councils agreed to set up a small commission to study this topic and make a concrete proposal. The work of this commission was approved at a recent joint meeting of the General Councils and we now present it to you. For the future, the citation of our Rule, at least in official documents, will follow the newly approved numbering. We trust that this small step will aid the ongoing dialogue among us. May the Holy Spirit continually inspire us to follow Christ more closely and to work together for the coming of God's Kingdom. Sincerely, Fr. JOSEPH CHALMERS

O.CARM. Fr. CAMILO MACCISE O.C.D. Prior General Praepositus Generalis B) Proposal for a uniform way of making reference to the Carmelite Rule 1. Introduction Albert Avogadro, Patriarch of Jerusalem, at a date which may be set as some time between 1206 and 1214, gave a formula of life to the group of Latin hermits on Mount Carmel. This formula of life

was first approved by the Holy See on January 30, 1226 by Honorius III; it was then confirmed by Gregory IX, on April 6, 1229, and again by Innocent IV, on June 8, 1245. This last mentioned Pope approved it finally, definitively and solemnly as a true and proper rule (regula bullata) on October 1, 1247, with adaptations to Western conditions of life. At the request of the General Chapter of the Order, on February 15, 1432, Pope Eugene IV, without touching the text of the Rule as approved by Pope Innocent IV, gave permission to the Carmelites to remain and move "in their churches and in their cloisters and in places adjacent to these," further he gave them permission to eat meat three days a week. On December 5, 1459, Pius II, and on 29 November 1476, Sixtus IV, extended this last permission by giving the Prior General faculty to give such permission as well as the authority to dispense from fasting. To this day, the original bull of Innocent IV has not been found. According to the Carmelite, Segero Pauli (XVII cent.) the original was in Cologne (cf. Gen. Arch. O.Carm., II C.O.II, 4, n. 375). A vague reference made by Fr. Adrian Staring years ago at the Instituturn Carmelitanum as to the existence of the bull in an archive in England, led to an extensive recent research, but without result. However, concerning the bull of Innocent IV we have: – the original record in the Archives of the Vatican Reg.Vat.21,ff. 465-466r); – the transcript of this record in the confirmation "Quae Honorem" by Alexander IV, seen by Ballester in XIV century at Montpellier and presently kept in the O.Carm. General Archives (III. Extra. 1256); – the transcript of Nicholas IV of 1 July 1289 (cf. AGOC, III. Extra. 1289, and record in ASV, Reg. Vat.,44, f. 170r); – and the transcripts (though not authenticated copies) which were used in further editions of the Rule, as quoted in various codices of the Constitutions and in other manuscripts and in printed editions until recent times. As to these last mentioned documents, the text which appears in Speculum 1507, f. 74r-75r, in Bullarium Carmel., I, 8-11; in L. Cherubini, Bullarium ... Romanorum Pontificum, I, 65-57; and in C. Coqueline, III, 314 rely on a non-identifiable source (however, they seem to exclude a direct transcription from the original of the bull or of the Vatican register). The text edited by Zimmerman in Mon. Hist. Carmel, I, 12-18, relies on a transcription found in the British Museum, Add. 16372, f. 4- 5v, but the source used is not known (original?

copy?). Of the original record kept in the Vatican Register, we have: – photographic reproductions made directly from the Vatican register: in 1913 (on a separate page and then reproduced in: *Il Monte Carmelo* 33 (1947), 83), in 1973 (in C. Cicconetti, *La Regola del Carmelo*, Rome 1973, plate attached to p. 200), in 1983 (in colour edited by R. Palazzi in: AA.VV., *La Regola del Carmelo oggi*, Rome 1983, p. 26-27) and in 1997 (in poster and card form, published by Edizioni Carmelitane, Rome). All reproductions have been taken from one or another of these photographic reproductions. – critical editions by: G. Wessels in *Analecta Ord. Carmel.*, 2 (1911-13), 557-561; M.-H. Laurent, O.P. in *Ephem. Carmel.*, 2 (1948), 5-16; L. Saggi in *Constitutiones O.Carm.* 1971, 15-22; C. Cicconetti, *La Regola del Carmelo*, Rome 1973; 201-206; B. Edwards, *The Rule of Saint Albert*, Aylesford-Kensington 1973, 75-93. Since 1294, the bull of Innocent IV appears together with the Constitutions, usually before (as, for instance, in the Constitutions of Bordeaux 1294, of Alerio in 1324, those of 1357, etc.). The Constitutions of Canali (1625) seem to be the only ones to have chosen to place the text of the Rule after the Constitutions. However, some printed editions of the Constitutions, both O.Carm. and O.C.D., do not contain the Rule or the Bull of Innocent IV. As is clear from the Register of Innocent IV, the original bulls of Alexander IV and of Nicholas IV, the Rule originally was not subdivided into paragraphs or chapters nor did it have any headings. However, both in the above mentioned texts and in the one placed before the Constitutions of 1294 (codex G.XI.46 in the Siena Library) there appear larger and more ornate characters, not always in logical places. In the codex of Siena, then, there are chapter indications in the margin (written by another and later hand). The division into chapters is already given in the text of the Rule placed before the Constitutions of the Prior General, Alerio, 1324 (*Mon. Hist. Carmel.*, 12-17); this division, which gives 16 chapters, is the oldest known. The Constitutions of 1362, however, have only 15 chapters. Later, different ways of subdividing the Rule appear, from a minimum of 10 chapters (according to the *Epistula Cyrilli*, in *Anal. O.Carm.*, III, 285) to a maximum of 18, apart from the prologue and the epilogue. The text of the *Expositio Regulae* of John Soreth has 19 chapters, but it is to be noted that the first chapter is the prologue and the other chapters

correspond to the common division into 18 chapters. The edition of the Rule in the Constitutions of Audet (1524) gives 15 chapters and this model is also reproduced in the breviary of 1575. From the beginning, the division into 15 chapters (without numbers) of the breviary of 1575, was adopted by the O.C.D. and was preserved with slight variations between the Spanish and the Italian Congregations. The custom of numbering the chapters by the O.C.D. was a later addition; thus we get the number 21, including the salutation, the prologue and the epilogue. Among the Carmelites of the Ancient Observance, the division into 18 chapters, besides the prologue and the epilogue (practically that given by Soreth), with numbers and titles is found in Caffardi (1586), reproduced by Canali and through his Constitutions (1625) has come down to the Constitutions of 1904, 1930, 1971 and to the present ones of 1995. Finally, it is to be noted that before the critical editions of the text according to the Vatican Register, the edition of the bull "Quae Honorem" in the Bullarium Carmelitanum, gives the text of the Rule of Innocent IV with indentations of paragraphs but without numbers or headings. The mentioned critical editions then confirmed these paragraph indentations.

2. The proposal Because of the confusion which arises from the various ways of referring to the single parts of the Rule of Carmel, and in an atmosphere of ever growing exchange and meeting between O.Carm and O.C.D., the need arises to use a uniform system of reference, accepted by both and to be used at least in official documents. To this end, both General Councils, O.Carm and O.C.D., set up a small joint commission to examine this question. The commission met on March 18, 1998. The proposal reached by the joint commission is as follows: 1) From the point of view of its legal style, the text of the Rule, beside the "protocol" and the "escatocol" ("Albertus Dei gratia ... Sancti Spiriti benedictionem") and the closing section (consisting of the final greeting or "Amen", date, place, signatures of the author and of the chancery staff, which are missing from the copy in the Vatican Register) also includes a prologue ("Multipharie ...") and an epilogue ("Haec breviter ..."). The critical editions of the text have given prominence to the indentations of the paragraphs and their convergence. The text of Innocent IV retains the overall unity of the formula vitae of St. Albert. 2) Dividing a text into

chapters and giving them titles is already to interpret the text. However, the present divisions into chapters, as also other proposals for divisions made later and up to the present time, do not always help us to draw out all the contents of the text, or at times emphasise one or another aspect of the Rule. 3) In order to avoid confusion in referring to the Rule, to bring into greater light the wholeness of the text of the Rule and to stimulate a greater deepening of the riches which it offers, we propose to abolish the custom of dividing the text into chapters with corresponding titles. In order to refer to various points of the Rule, it is sufficient to have marginal consecutive numbers placed at the beginning of each paragraph, as found in the critical editions. At a joint meeting held on May, 21, 1998, both General Councils, O.Carm. and O.C.D., approved this proposal. C) For the Text of the Rule, see above. TEXTUS HISPANICUS A) Carta de los Superiores Generales 30 de enero de 1999 Prot. N° 2/99 Queridos hermanos y hermanas en el Carmelo: durante varios años nuestros Consejos Generales se han reunido para discutir asuntos de interés común. Queremos animar las muchas iniciativas que se llevan a cabo entre nuestras dos Ordenes a nivel internacional y regional. Atendiendo las respuestas, nos parece que nuestras cartas conjuntas han sido muy bien recibidas. Una de nuestras más recientes cartas conjuntas fue con ocasión del 750 aniversario de la aprobación de nuestra Regla. Hemos sido conscientes de que antes de este esfuerzo conjunto, había dificultad al citar la Regla, debido a la diferente numeración que circulaba en cada una de nuestras Órdenes. Creemos que es tiempo de llegar a un acuerdo sobre un sistema común de numeración de nuestra Regla para facilitar su citación entre nosotros. Para éste propósito ambos Consejos generales acordaron nombrar una pequeña comisión para estudiar este tema y hacer propuestas concretas. El trabajo realizado por esta comisión fue aprobado en una reciente reunión conjunta de los Consejos Generales y os lo presentamos. En el futuro, al citar nuestra Regla, al menos en los documentos oficiales, se seguirá la nueva numeración aprobada. Confiamos que este pequeño paso nos ayude a continuar el dialogo comenzado entre nosotros. Que el Espíritu Santo continúe inspirándonos para seguir a Cristo más de cerca y para trabajar juntos por la llegada del Reino de Dios. Sinceramente, P. JOSEPH CHALMERS

O.CARM. P. CAMILO MACCISE O.C.D. Prior General Praepositus Generalis B) Propuesta para uniformar la forma de citar la Regla carmelitana 1. Introducción Alberto Avogadro, Patriarca de Jerusalén, en fecha que podríamos establecer entre 1206 y 1214, dio una norma de vida a un grupo de ermitaños latinos del Monte Carmelo. Desde la Santa Sede, Honorio III aprobó esta norma de vida por primera vez, el 30 de enero de 1226; luego confirmada por Gregorio IX el 6 de abril de 1229, y nuevamente por Inocencio IV, el 8 de junio de 1245. Este último Papa la aprobó definitiva y solemnemente como una Regla auténtica y adecuada (regula bullata) el 1 de octubre de 1247, con las adaptaciones necesarias, ajustadas al modo de vida de Occidente. Respondiendo a la petición del Capítulo General de la Orden, el 15 de febrero 1432, el Papa Eugenio IV, sin alterar el texto de la Regla según fuera aprobada por el Papa Inocencio IV, dio permiso a los carmelitas para permanecer y moverse “en sus iglesias y en sus claustros, y en los lugares cercanos a los mismos”; también les dio permiso para comer carne tres veces en semana. El 5 de diciembre de 1459, Pío II, y el 29 de noviembre de 1476, Sixto IV, extendieron este último permiso, cediendo al Prior General la facultad para dar tal permiso, así como la autoridad para dispensar del ayuno. Hasta hoy no se ha encontrado la bula original de Inocencio IV. Según el carmelita Segero Pauli (siglo XVII), el original estaba en Colonia (cf. Archivo General O.Carm., II C.O. II, 4, n. 375). Una vaga referencia de fray Adrian Staring encontrada en el Institutum Carmelitanum hace unos años sobre la existencia de esta bula en un archivo de Inglaterra dio lugar a una reciente investigación extensa, pero sin resultados positivos. No obstante, sobre la bula de Inocencio IV tenemos hoy: – el registro original en los Archivos del Vaticano (Reg. Vat. 21, ff. 465- 466r); – la transcripción de este registro, en la confirmación de la “Quae Hono- rem” de Alejandro IV, vista por Ballester en el siglo XIV en Montpellier y conseguido en lo Archivo General O.Carm. (III. Extra. 1256, 2); – la transcripción de Nicolás IV del 1 de julio de 1289 (cf. AGOC, III. Extra. 1289, y su registro en ASV, Reg. Vat., 44, f. 170r); – las transcripciones (aunque no copias certificadas) que fueron usadas en las ediciones posteriores de la Regla, según aparecen en varios códices de las Constituciones y en otros manuscritos y en ediciones impresas hasta tiempos recientes. En

cuanto a estos últimos documentos mencionados, el texto que aparece en *Speculum* 1507, f. 74r-75r, en *Bullarium Carmel.* I, 8-11, en L. Cherubini, *Bullarium ... Romanorum Pontificum*, I, 65-67; y en C. Coqueline, *Bullarum ...*, III, 314, se basa en una fuente que no podemos identificar (sin embargo, ellas parecen excluir una transcripción directa de la bula original o del registro Vaticano). El texto editado por Zimmerman en *Mon. Hist. Carmel.*, I, 12-18, se basa en una transcripción encontrada en el Museo Británico, Add. 16372, f. 4-5v, pero se desconoce la fuente utilizada (¿original?, ¿copia?). Del registro original guardado en el Registro Vaticano, tenemos: – fotocopias realizadas directamente del Registro Vaticano: en 1913 (en página aparte y reproducida en: *Il Monte Carmelo* 33 (1947), 83), en 1973 (en C. Cicconetti, *La Regola del Carmelo*, Roma 1973, lámina añadida a la página 200), en 1983 (en color, editado por R. Palazzi en: *AAVV., La Regola del Carmelo oggi*, Roma 1983, (págs. 26-27) y en 1997 (en forma de cartel y de tarjeta), publicado por Edizioni Carmelitane, Roma). Todas las reproducciones se han tomado de una u otra de estas fotocopias. – ediciones críticas realizadas por G. Wessels en *Analecta Ord. Carmel.*, 2 (1911-13), 557-561; M.-H. Laurent, O.P. en *Ephem. Carmel.*, 2 (1948), 5-16; L. Saggi en *Constitutiones O.Carm.* 1971, 15-22; C. Cicconetti *La Regola del Carmelo*, Roma 1973, 201-206; B. Edwards, *The Rule of Saint Albert*, Aylesford-Kensington 1973, 75-93. Desde 1294, la bula de Inocencio IV figura junto a las Constituciones, normalmente antes de las mismas (como, por ejemplo, en las Constituciones de Burdeos de 1294, las de Alerio de 1324, y las de 1357, etc.). Las Constituciones de Canali (1625) parecen ser las únicas que prefirieron colocar el texto de la Regla después de las Constituciones. Sin embargo, algunas ediciones impresas de las Constituciones, tanto en O.Carm. como en O.C.D., no incluyen la Regla o la Bula de Inocencio IV. Como queda claro en el Registro de Inocencio IV de las bulas originales de Alejandro IV y de Nicolás IV, la Regla no se subdividía en párrafos ni capítulos, ni tenía encabezamientos. Sin embargo, tanto en los textos mencionados como en el texto colocado delante de las Constituciones de 1294 (códice G.XI.46 de la Biblioteca de Siena) figuran tipos de letra mayores y más elaborados, no siempre en lugares con orden lógico. En el código de Siena también existen marcas de capítulos al margen (redactadas por otra

mano en fecha posterior). La división en capítulos se da en el texto de la Regla, colocado detrás de las constituciones del Prior General Alerio, 1324 (Mon. Hist. Carmel. 12- 17); esta división, que comprende 16 capítulos, es la más antigua conocida. Las Constituciones de 1362, sin embargo, tienen sólo 15 capítulos. Más tarde, aparecen diversas formas de subdividir la Regla, desde un mínimo de 10 capítulos (según la Epistula Cyrilli en Anal.O.Carm., III, 285) hasta un máximo de 18, además del prólogo y el epílogo. El texto de la Expositio Regulae de Juan Soreth tiene 19 capítulos, pero debe tomarse en cuenta que el primer capítulo es el prólogo y que los otros capítulos corresponden a las divisiones comunes en 18 capítulos. La edición de la Regla de las Constituciones de Audet (1524) dan 15 capítulos y este modelo también se reproduce en el breviario de 1575. Desde el principio, la división en 15 capítulos (sin numeración) del breviario de 1575, fue adoptada por los O.C.D. y fue conservada con leves variaciones en la Congregación española e italiana. La costumbre de los O.C.D. de numerar los capítulos fue una añadidura posterior; así tenemos hasta 21, incluyendo el saludo, el prólogo y el epílogo. Entre los carmelitas de la Antigua Observancia, la división en 18 capítulos además del prólogo y el epílogo (prácticamente dado por Juan Soreth), con números y títulos, se encuentra en Caffardi (1586), reproducido por Canali en sus Constituciones de 1904, 1930, 1971 hasta las presentes de 1995. Finalmente, debe señalarse que antes de las ediciones críticas del texto, según el Registro Vaticano, la edición de la bula "Quae Honorem" en el Bullarium Carmelitanum, da al texto de la Regla de Inocencio IV sangrías en los párrafos pero sin numeración en los capítulos. Las ediciones críticas mencionadas entonces, confirmaron las sangrías de estos párrafos.

2. La propuesta Debido a la confusión surgida de las varias maneras de referirse a cada una de las partes de la Regla del Carmelo, y en medio de un clima donde aumentó el intercambio y las reuniones entre los O.Carm. y los O.C.D., surge la necesidad de utilizar un sistema uniforme de referencias, aceptado y empleado por ambos, al menos en los documentos oficiales. Hoy, ambos Consejos generales, O.Carm. y O.C.D., han constituido una pequeña comisión conjunta para examinar esta cuestión. La comisión se reunió el 18 de marzo de 1998. La propuesta de la Comisión conjunta es la siguiente: 1)

El texto de la Regla, desde la perspectiva estilística de los documentos según fueran redactados en su tiempo, además del protocolo ("Albertus Dei gratia ... Sancti Spiritus benedictionem") y del "escatocolo" (finalidad o "Amen", lugar, firma del autor y de las personas de la Cancelería, que faltan en el texto de la copia del Registro Vaticano), presenta también un prólogo ("Multipharie ...") y un epílogo ("Haec breuiter ..."). Las ediciones científicas del texto destacan la iniciación de los párrafos y su unidad. El texto de Inocencio IV mantiene prácticamente la integridad de la formula vitae de Alberto. 2) Dividir el texto en capítulos y darles título constituye ya una interpretación del texto. Sin embargo, las divisiones actuales en capítulos, como también otras propuestas de divisiones realizadas posteriormente y hasta hoy, no siempre nos ayudan a sacar provecho de todo el contenido del texto, o a veces subrayan uno u otro aspecto de la Regla. 3) Para evitar la confusión cada vez que nos referimos a la Regla, para esclarecer la integridad del texto de la Regla, y para animar el estudio profundo de la riquezas que ofrece, nosotros proponemos que se elimine la costumbre de dividir el texto en capítulo con sus títulos correspondientes. Para referirse en adelante a los diversos lugares del Regla, será suficiente tener una numeración continuada al margen, y al principio de cada párrafo, como figura ya en las ediciones críticas. En reunión conjunta del 21 de mayo de 1998, ambos Consejos Generales O.Carm.-O. C.D. aprobaron esta propuesta. C) Para el texto de la Regla ver más arriba.

CONSTITVTIONES 1462 1 PARS PRIMA Rubrica I Caput I QVALITER
RESPONDENDVM SIT QVAERENTIBVS, QVANDO, AVT QVOMODO ORDO NOSTER
SVMPSIT EXORDIVM, ET QVARE DICIMVR FRATRES BEATAE MARIAE VIRGINIS DE MONTE
CARMELO 1. Qum quidam Fratres nostri Ordinis iuniores, quaerentibus a quo, uel
quomodo Ordo noster sumpsit exordium, uel quare dicimur Fratres Ordinis Beatissimae Dei
Genitricis, et Virginis Mariae de Monte Carmeli, nesciant satis- facere competenter, hinc est,
quod in scriptis formam talibus respondendi uolu- mus relinquere, et testimonium ueritati
perhibentes dicimus: quod a tempore Eliae, et Elisei eius discipuli, montem Carmeli, qui non
longe ab Achon distat, deuote inhabitantium, multi sancti patres, tam ueteris, quam Noui
Testamenti, solitudinis montis eiusdem, pro contemplatione caelestium, ueri amatores,

ibidem iuxta fontem Eliae, in sancta poenitentia sanctis successibus continuata, sunt procul dubio conseruati laudabiliter, ac religiose, prout testatur. (Quarti Regum historia Cap. VI). Et Iosephus Antiochenus libro de perfecta militia primitiuae Ecclesiae Cap. XII dicens: perfectorum militum Christi, apostolorum coadiutores surrexerunt strenuissimi, uiri solitarii, contemplatione dediti, sanctorum prophetarum Eliae et Elisei sequaces, qui de monte Carmeli descendentes, per Galileam, Samariam, et Iudeam, fidem Christi constantissime sparserunt, quique in Mariae Virginis honorem, in montis Carmeli decliuio fabricantes Oratorium, Saluatoris matri specialissime seruierunt. Et hac ratione ipsius titulum elegerunt, ut dicerentur Fratres Beatae Mariae Virginis de Monte Carmeli. Et ita deinceps per apostolica priuilegia sunt uocati. Quos Albertus ecclesiae Ierosolymitanae Patriarcha, et sedis Apostolicae legatus, ante Concilium Lateranense in unum collegium congregauit, scribens eis certam Regulam, approbatam per Papam Honorium Tertium, anno sui pontificatus primo s[ancto] anno Domini 1180. P. Joannis Soreth Prioris Generalis et in lucem editae, (Johannes Maria de Poluciis), Cenetis, 1499. Vel: <http://www.digitale-sammlungen.de/index.html?c=suchen&ab=Maria%20de%20Poluciis&kl=&l=de> (16-6-2015,21.30). 1217. Et per Gregorium Nonum anno sui pontificatus secundo s[ancto] anno Domini] 1227. Et per Innocentium Quartum anno 1244. Et per Alexandrum Quartum 1255 pontificatus sui anno secundo. Et per Vrbanum Quartum anno suo primo s[ancto] anno Domini] 1262. Similiter per Nicholaum Quartum, anno suo secundo, die prima Iulii, s[ancto] anno Domini 1288. Et per Bonifacium Octauum anno sui pontificatus secundo s[ancto] anno [Domini] 1294. Et multas indulgentias dicto Ordini multi Pontifices concesserunt, atque plurima priuilegia dederunt, ut patet in Mari magno. Primus quo ad indulgentias fuit Leo Papa Quartus s[ancto] anno Domini 848 et Adrianus Secundus s[ancto] anno [Domini] 873. Et Papa Stephanus Quintus s[ancto] anno [Domini] 892. Et Sergius Tertius s[ancto] anno Domini] 914. Et ex antiquitate tantorum Pontificum, priuilegiorum, et indulgentiarum, facillime excerpitur antiquitas, et approbatio Ordinis nostri, atque origo Fratrum nostrorum, et per plures alios summos Pontifices, qui ipsum ordinem, et titulum approbant, tutissime confirmauerunt. In cuius Regulae et professione

Ordinis, nos eorum sequaces usque in hodiernum diem, auxiliante Virgine benedicta, in diuersis mundi partibus Deo famulamur, cui est honor et gloria in saecula saeculorum. Et quia dignum et iustum est, ut Fratres praedicti Ordinis, qui sub unius Regulae professione uiuunt, uniformes in obseruantis caeremoniarum inueniantur, ne forte alicui aliquid, sua temeraria auctoritate, addere, uel minuere liceat, praedecessorum nostrorum instituta, secundum quod Regulae consonant, et uitae Fratrum conuenire uidentur, in scriptis commendare decreuimus, modo subscripto. Rubrica II Caput II DE RECEPTIONE LOCORVM

2. [1] 2 In primis statuimus quod in Ordine sint Prouinciae Vigintidue: Prima Terra Sancta, Secunda Cecilia, Tertia Anglia, Quarta Narbona, Quinta Romana, Sexta Francia, Septima Alemania Inferior, Octaua Lombardia, Nona Equitania, Decima Ispania, Vndecima Ibernia, Duodecima Prouincia Prouinciae, Decimatertia Scotia, Decimaquarta Tuscia, Decimaquinta Bononia, Decimasexta Tholosana, Decimaseptima Catalonia, Decimaoctaua Alemania Superior, Decimanona Vasconia, Vigesima Turonia, Vigesima prima Saxonia, Vigesima secunda Aragona. 3. [2] Post haec statuimus, quod nullus Frater accipiat locum nouum Fratrum aut sororum, nisi de licentia Prioris generalis, uel nisi de assensu et delibere- 2 Numerus constitutionum Joannis Soreth. ratione Capituli prouincialis, aut sanioris partis eiusdem, sub poena grauioris culpae secundum erigentiam delicti hoc facere praesumentis infligenda. Quod si mora traheret periculum in acceptione conuentus Fratrum, per Priorem prouincialem, de consensu aut assensu trium aut quatuor Priorum aut Lectorum de confinio illarum partium, idem concedimus ordinari. Et tunc tales ad haec facienda deputentur, qui opinionis bonae, et discretionis habeantur. 4. [3] Nec Frater ille, qui Fratribus missis praefuerit, Prioris, sed Procuratoris nomine censeatur, sed nec ratione officii huiusmodi sit de gremio Capituli prouincialis, nisi sint ibi Fratres uocem et locum merito habentes quaternarium numerum, eo comprehenso, excedentes. Et idem uolumus de antiquis conuentibus, a numero quaternario deficientibus, nisi hoc contigisset nouiter per pestem uel maliuolam Fratrum seductionem, aut subtractionem. Neque Prouinciales, sub poena depositionis permittant huiusmodi Priores sine subiectorum numero praedicto manentes, in suis Capitulis prouincialibus uocem habere. Et tales Priores tam antiquorum

quam Procuratores nouorum conuentuum deficientes a praedicto numero in aliquo conuentu suae Prouinciae uiciniori per Prouincialem eis assignato eligi et eligere ualeant cum ad Capitulum est eundum. 5. [4] Item omnia loca nostra, clausura honesta muniantur, antequam opus notabile inchoetur, sub poena grauioris culpae per uiginti dies infligenda transgressoribus, nisi forsan aliqua summa pecuniae, pro aliqua determinata fabrica, esset contributa. 6. [5] Item nullum opus notabile inchoetur, nisi de licentia Prioris generalis uel prouincialis, et ordinatione aliquorum Fratrum per Capitulum prouinciale ordinatorum pro sui industria ad noua loca disponenda, et antiq[ue] debite ordinanda, sine quorum consilio, nullum perpetuum aedificium inchoetur, sub poena depositionis ab officiis, et inhabilitationibus uenientium in oppositum. 7. [6] Item statuimus, quod quicumque Frater terminos alterius conuentus, aut Prouinciae intrauerit ad procurandum, uel aliqua procurauerit in praeiudicium eorum, procurata restituat, ac loco, et uoce careat eo facto. Et Prior mitens, aut scienter permittens, ab officio per Superiorem absoluatur, et poena grauioris culpae per uiginti dies puniatur. Item statuimus, quod quicumque Frater terminum alteri Fratri eiusdem conuentus assignatum contra Prioris, et conuentus ordinationem intrauerit, grauiter puniatur, ad Prioris et seniorum conuentus arbitrium secundum delicti exigentiam. 8. [7] Item prohibemus ne aliquis Prior localis, uel Procurator indebitet locum absque ineuitabili necessitate, sine Prioris generalis licentia, uel prouincialis ultra summam taxatam ab illis, nec uendat, alienet, uel commutet possessiones, aut annuos census Ordini acquisitos, sine consensu Prioris generalis, uel Capituli prouincialis, sub poena depositionis ab officio, et inhabilitationis tam Prioris quam clauariorum, si assensum ad hoc praebuerint. 9. [8] Item sub eadem, poena eisdem Prioribus, et cluariis praecipimus, ut clausulas testamentorum et instrumenta rerum donatarum perpetuo, uel ad plures annos sub publica forma redacta habeant de manibus notariorum extrahere, et in archa communi reponere. Volentes quod ea quae sunt ad perpetuum sic donata, uel ad plures annos, et etiam alia, quae debentur extra in aliquo libello de pergamento ad haec specialiter deputato scribantur, una cum missis et obitibus perpetuis. Idem fieri de compositionibus, et pactis perpetuis, et quibuscumque obligationibus ordinamus. 10. [9]

Item nullus Prior aut Frater, res notabiles communitatis, etiam consentiente conuentu, cuiquam religioso aut seculari distribuatur absque consensu Prouincialis uel Capituli prouincialis, sub poena absolutionis ab officio et grauioris culpae per XL dies. 11. [10]

Nullus Frater Ordinis cuiuscumque gradus, aut conditionis existat, clam, uel palam ad speciales usus teneat per se uel per alium, domos, hortos, agros, uineas, aut quamcumque possessionem immobilem, nec oues, boues, aut alia animalia, sub poena proprietariorum, sed communitati applicentur. Declares quod si talia bona ad aliquem Fratrem per hereditariam successionem, donationem, aut alium iustum titulum deuenisse uiderentur; huiusmodi bona de Prioris scitu uendantur, ut dictum est, uel communitati applicentur indilate, sub poena proprietariorum infligenda eo facto, tam Prioribus quam Fratribus in hoc delinquentibus. 12. [11]

Item praecipimus Prioribus localibus et clauariis, ne etiam consentiente conuentu ad uitam, uel perpetuo, aliquos redditus pecuniae portionis, aut cuiuslibet alterius rei, alicui uendant, nisi prius habito consensu prouincialis Capituli, aut solius Prouincialis, casu quo sine damno notabili non posset expectari consensus Capituli. Prohibemus non minus Prouinciali et Definitionibus Capituli prouincialis, ne consensum aut licentiam dent in praemissis, nisi pro emendo aliquo hospicio, uel spacio terrae, conuentui manifeste necessario, sub poena depositionis ab officiis eorum. 13. [12]

Item a nullo Fratre emanent census ad uitam, a quacumque communitate, uel persona religiosa, uel seculari, sub poena proprietariorum. Non prohibemus tamen si conuentus facit perpetuos redditus alicui personae extra Ordinem, quin conuentus possit redditus perpetuos redimendo procurare, uel emere tali personae redditus, aut census temporales extra Ordinem, aut eidem soluere ad uitam. Item si aliquis Frater procurauerit quocumque modo camere uel alterius hospicii constructionem, uel fuerit ei qualiter cumque a conuentu uel alias usus camere concessus Frater talis camere uel hospicii non poterit quocumque pacto uel titulo alteri Fratri usum tradere, quin post ipsius tradentis decessum, conuentus in quo est aedificata possit libere de ipsa disponere. 14. [13]

Item Prior aut conuentus non possit, quocumque pacto, alicui Fratri uel personae cameram conuentus assignare, nisi prius deputatis et ordinatis certis cameris de melioribus pro Priore prouinciali, et locali, et

lectoribus in conuentu, et hospitibus, et infirmis. 15. [14] Prioribus prouincialibus et eorum Vicariis districte praecipiendo mandamus, quod quando contigerit propter nouas domos, uel alias in suis prouinciis existentes aliquorum quaestionibus molestari, et propter paupertatem conuentuum illum de quo sit quaerela, proprio adiutorio destitui, de aliis domibus suae prouinciae exhiberi faciat³ domibus huiusmodi subsidium opportunum, quousque pacem obtineant complementum, sub poena rebellium, tam Prouincialibus negligentibus, quam aliis impediens infligenda. Inhibemus in uirtute sanctae obedientiae, ne aliquis Prior, Vicarius, aut alius Frater causam, uel questionem incipiat, sine assensu Prouincialis sui, contra principes, praelatos, aut quoscumque alios, nisi absque periculo et graui damno ulterius differri non ualeat, ut si esset appellatio facienda, uel aliud inchoandum ad causam pertinens, quod differri commode non possit ullo modo. Tunc enim de assensu conuentus agere poterit, ea quae in palaciis, uel aliis sunt agenda, ita tamen, quod statim Priori prouinciali facta denunciaret, et sic in sequentibus de eius mandato prosequantur incepta, sub poena grauioris culpae secundum quantitatem et qualitatem delicti infligenda transgressoribus. 16. [15] Declaramus quod si aliqua bona immobilia, uel census ad aliquem Fratrem fuerint deuoluta: eorum proprietates sit conuentus cuius est Frater et littere idem profecte in archa communi reponant, Fratri aut dicto cui dicta bona sunt primo concessa: concedimus usum fructuum usque ad mortem, nisi merito aliunde putes. Rubrica III Caput III DE OFFICIO DIVINO 17. [1] Statuimus quod audito primo signo pro horis quibuscumque diurnis aut nocturnis Fratres se parent, et ante terminationem finalis pulsationis, omnes ad ecclesiam celeriter conueniant, et ibi pro posse humiliter, et deuote, 3 Vel faciant. diuinum Officium compleant, secundum usum Ecclesiae Ierosolymitanae. Statuimus quod qui competenti festinatione ad Matutinas et alias Horas, etiam ad caetera quae in choro cantanda uel legenda fuerint, similiter ad refectorium, Capitulum, sermonem, uel lectionem scholasticam, seu ad alia quaecumque pulsatione uocatus non uenerit, poena leuis culpae pro primo defectu puniatur. Et si consuetudinem duxerit una die uel pluribus, poena grauioris culpae ei applicetur. Si uero in contemptum duxerit, poenae inobedientium subiiciatur. 18. [2] Item statuimus, quod Priores locales in

conuentibus suis corrigant, et corrigi faciant libros ecclesiasticos, qui correctione indigent, sub poena grauioris culpae per decem dies. 19. [3] Item Priores et Subprios, et Vicarii conuentuales sub poena depositionis ab officiis faciant celebrari tractatim et deuote diuinum Officium, et attendant quod omnes dictiones et syllabe cantando, et legendo, plenarie exprimentur, et in medio uersus Psalmi, uel Hymni, fiat pausatio certa nec alter uersus incipiat, donec expresse uersus procedens terminetur. 20. [4] Nec aliquis Fratrum chorum exire praesumat ante terminationem officii, nisi de expressa licentia praesidentis, causa quacumque rationabili perurgente. 21. [5] Item qui in officio sibi per tabulam assignato in choro, refectorio, aut alias negligens repertus fuerit, in Capitulo unam recipiat disciplinam, assuetis autem aggrauetur poena, si autem fuerit aliquis intra septa loci occupatus aliquem Fratrem, qui eius uices suppleat, humili supplicatione studeat inuenire, sub poena grauis culpae. 22. [6] Nullus Frater in choro aliud, uel aliter cantare praesumat, quam communis usus Ordinis approbat, et elegit, sed neque motetos, neque upaturam, uel aliquem cantum magis ad lasciuiam, quam ad deuotionem prouocantem aliquis decantare habeat, sub poena grauioris culpae. Et breuiter in Officio diuino obseruentur omnia quae in Ordinali ponuntur. Et in ordinali apponantur suis locis quae sunt circa diuinum Officium alias instituta in constitutionibus antiquis. 23. [7] Ostium chori exterius semper clausum teneatur, nisi pro necessitate ac uisitantium oratorium deuotione, et reuerentia, oporteat ipsum aliquando aperiri. 24. [8] Nullus Frater sine scapulari capuciato, et debito modo formato, et figurato diuina audeat celebrare, quod si quis fecerit, tamquam excommunicatus ab omnibus euitetur pro temerarie habitum conuenientem suae religioni dimisit. 25. [9] Item quicumque Frater, postquam sacros suscepit ordines diuinum Officium, seu Horas canonicas dicere neglexerit, et de hoc conuictus, aut confessus, uel uiolenter suspectus fuerit, carceri mancipetur, nec possit cum tali dispensari, nisi per Priorem generalem, uel Capitulum generale. Fratres Laici, dicant Horas sicut in Regula habetur, hoc addito, quod in Completorio dicant uicibus quindecim Pater noster, et legitimis actibus non impediti, missam omni die audiant, et festiuis diebus, nisi legitime occupati inter sint missae maiori cum omni deuotione. 26. [10] Item quotiens ex Regula pro Horis dicunt Pater noster,

dicant etiam Aue Maria, similiter et post Pater noster ante Horas, et similiter Horis dictis Aue Maria post Pater noster dicere teneantur, et non in precibus, ut dum in fine ab officiante Ordinis nostri. Et ne nos. Rubrica IV Caput IV DE IEIUNIO ET COMESTIONE FRATRVM 27. [1] Statuimus quod Fratres nostri diebus sequentibus ieiunent: scilicet in Vigiliis omnibus institutis ab Ecclesia etiam in Vigilia festi Corporis Christi. Et omni uigilia Beatae Mariae Virginis; et omnium Apostolorum propter que Ioannis Euangelistae, Philippi et Iacobi per quadragesimam totum Aduentum. Et poterunt Piores de esu lactiniorum uel abstinentia secundum uarias locorum consuetudines ordinare: ieiunent similiter in letania maiori, sine in die Sancti Marci, si non in Dominica uenerit: quia tunc nihil sit illo anno de ieiunio. Similiter tribus diebus rogationum uidelicet feria secunda, tertia et quarta; ante Assensionem Domini, nec non omnibus feriis sextis, excepta illa quae est in Ebdomada Pasce, cuius ieiunium in arbitrio Fratrum relinquimus. Illo tamen die Nona ante prandium dicat. 28. [2] Extra quadragesimam et Aduentum, nisi ieiunium aliquod impedierit, poterunt Fratres ter tamen in hebdomada comedere carnes, etiam bis in die quando Priori generali, uel eius in hac parte uices gerentibus, uidebitur expedire iuxta priuilegium concessum per dominum Pium Secundum. Extra domos uero, ne sint hospitibus honerosi, etiam poterunt diebus aliis, quibus seculares carnes comederent, pulmentum coctum cum carnibus comedere: sed neque carnes tritas, aut intestina uel sanguinem comedere licebit: nisi tribus diebus ut dictum est Piores uero prouinciales et locales in Aduentu, includendo etiam primam Dominicam, ac feriis quartis, per totum annum comestionem carniuum permittentes, teneantur absoluere ab eorum officiis, nisi euidenti necessitate, et manifesta cognouerint eos cum quibus dispensant, indigere. Ab exaltatione Sanctae Crucis usque ad Pasca: exceptis tribus diebus in septimana Fratres unica refectione in die consentientur. Si quis autem ultra formam Regulae mitigatae, et nostrarum Constitutionum, sine in conuentu, sine extra, aliter carnes comederit, absque ineuitabili necessitate uel infirmitate, aut notabili debilitate, quae euidenter appareat, pro qualibet refectione, poenam grauioris culpa per duos dies sustineat, quod firmiter uolumus obseruari. 29. [3] Item statuimus, quod Piores prouinciales, Magistri in theologia, et lectores teneantur comedere in

refectorio, ad minus cum conuentu quater in hebdomada. Priores autem locales regulariter comedant cum conuentu. Et tunc omnes praedicti non comedant, nisi de cibariis, quae per regentem conuentuum communiter ministrantur, nec quicumque alii Fratres, sub poena grauis culpae per tres dies. Prohibemus autem, ne aliqua pictantia in conuentu comedatur: nisi communis habeatur, sub poena praenotata. Item Fratres in secunda mensa comedentes, non aliis alimentis, quam in prima, uescantur, sub poena grauioris culpae, hoc permittenti, et facienti, per duos dies infligenda. 30. [4] Item statuimus, quod nullus Frater ueniat ad Fratres ultimi conuentus, uel ad alios extra refectorium comedentes, demptis seruatoribus deputatis per Praesidentem, sub poena grauis culpae per unam diem. 31. [5] Item prohibemus ne Fratres nostri in ciuitatibus et uillis, in quibus locum habemus comedant, uel bibant, nisi pro ineuitabili necessitate, praeterquam apud religiosos, praelatos, principes, patronos, et magnates, sub poena grauioris culpae per duos dies infligenda. Poterit tamen Prior localis, in casu, licentiae Fratres ad comedendum in uilla cum personis honestis, et notabilibus. Quod non faciat faciliter, et frequenter. Et discrete habeat in huiusmodi licentia concedenda, et in sociis assignandis, ne per hoc occasio scandali subsequatur. 32. [6] Item cum ex Regula in communi refectorio omnes debeant comedere, et comestio camerarum in conuentu Parisiensi nocere possit honestati, paci et utilitati Ordinis siue conuentus: hinc est quod in uirtute sanctae obedientiae et sub poena excommunicationis latae sententiae ipso facto firmiter inhibemus: ne aliquis Frater cuiuscumque gradus, aut conditionis existat, in dicto conuentu Parisiensi nisi casu infirmitatis, extra refectorium, uel extra duas aulas ibidem communiter existentes, quo ad prandium et ad coenam comedere audeat uel praesumat: Magistro regente dumtaxat et biblico dum hora prandii legere habent exceptis. Inhibentes illis sub poena praedicta ut in casu quo in cameris comederint nisi unum Fratrem habeant seruitorem, et nisi aliqui Magistri uel Baccalarii extranei essent a nostris etiam graduatis uocati, ut satis consuetum ibi fieri sed in tali casu nihil capiant: neque panem, neque uinum, neque pietantiam, pro illa bona a conuentu, quam incurrat tam recipientes quam tradentes. Similiter et si alii Fratres illis honestis de Prioris licentia aliquos honorabiles uiros et magnificos haberent

praedictam poenam non incurrant, dum pro illa honora nihil a conuentu ut praemissum suscipiant. 33. [7] Mandantes in uirtute sanctae obedientiae salutaris omnibus Prioribus, et Vicariis eorum ne extra refectorium, uel infirmitorium, siue aulam communem ad hoc deputatam permittant comedere Fratres suos, Magistris et Bacchariis exceptis, nisi infirmitatis causa, uel alterius necessitatis euidentis. 34. [8] Item sub poena grauioris culpae per tres dies infligenda, nullus Frater comedat, aut bibat cum secularibus in dormitorio, aut in quibuscumque aliis cameris ubi Fratres iacent. Tempore autem, quo diuina celebrantur in ecclesia, nullus intra conuentum cum secularibus bibat aut comedat, uel eos in talibus associet; nisi essent tales personae cum quibus sine Ordinis uel conuentus dispendio notabili, aut personarum timenda indignatione graui, haec obseruari non possunt, semper tamen a Praesidente licentia obtineatur. Rubrica V Caput V DE SILENTIO ET LOCUTIONE FRATRVM 35. [1] Cum secundum Regulam, Fratres ad obseruantiam silentii post Completorium, et ante primam astringantur: statuimus ut post Completorium, facto interuallo unius nocturni, fiat pulsatio cum campanella septem, uel octo ictuum, ad quam omnes Fratres qui in Completorio conuentuali non interfuerint, ubicumque sint infra scepta loci statim dicant Completorium, quo dicto sub poena grauioris culpae et incontinenti tendant ad cellas suas; exceptis illis, quos ita tarde uenire contigerit, quod haec circa illos non possent commode obseruari, et ex tunc silenter faciant uniuersa. Mandantes Prioribus prouincialibus atque localibus, quatenus ad obseruantiam dicti silentii omnes Fratres districte, et rigide compellant: uolentes, quod quicumque post dictam pulsationem, in conuentu, sine Praesidentis licentia, contra Regulae formam silentium fregerit, ad terram panem et aquam comedat per tres dies. 36. [2] Item statuimus, quod Fratres nostri silentium teneant in choro, claustro, refectorio, dormitorio, et in cellis, praeterquam in cella Prioris, sub poena grauis culpae. Etiam Fratres extra refectorium comedentes, silentium teneant uniuersi, dato etiam, quod aliqui religiosi, aut seculares sint praesentes, excepto Praesidente. Poterit tamen Praesidens, lectione aliqua praemissa, dum sibi uidebitur expedire, et non alias cum Fratribus, qui erunt in mensa super locutione dispensare, absque clamore et tumultu. Quod si quis conuiciose et clamorose locutus fuerit, a Praesidente

continuo silentium eidem imponatur, et sub poena grauis culpae infligenda statim taceat: quod si non fecerit, et scandalum per hoc secutum fuerit, quadraginta dierum poena grauior ei assignetur. Idem uolumus obseruari de Fratribus in absentia quorumcumque extraneorum comedentibus. 37. [3] Caueant etiam Fratres a uaniloquio, praecipue prope ecclesiam, et in ea. Qui uero in hoc deprehensus fuerit, poenam mediae culpae sustineat, et si in consuetudinem duxerit, poenae grauis culpae subiaceat. Statuimus etiam quod est pudor dicere, quod quicumque Fratres iurare per sanguinem Iesu Christi, aut per Corpus Dei, uel eius uulnera, aut per aliquod eius membrum fuerint auditi, aut aliqua turpia de Christo, uel de eius Matre benedicta, aut de quibuscumque sanctis, uel rebus sacris nominare iurando, uel alio modo indecenti, seu male gratiando Domino praesumpserint; poena grauioris culpae rigide, et sine misericordia puniantur. Et si ab huiusmodi indecenti locutione assueti fuerint, et aliquotiens moniti per Superiorem, non destiterint, nec se emendauerint, loco et uoce priuentur celeriter. Item praecipimus, quod Fratres non cantent cantilenas lasciuas, nec factorum secularium, nec eas doceant, aut addiscant, nec etiam tripudiant, sub poena grauioris culpae per tres dies. 38. [4] Item praecipimus cum Apostolo, quod quilibet Frater alteri loquatur cum reuerentia et honore, si quis autem alteri conuiciose, aut irreuerenter locutus fuerit; poenae grauioris culpae ipsum uolumus subiacere. 39. [5] Item statuimus, quod Fratres cum mulieribus extra septa loci, uel ad portam seu in domibus locuturi, sic se habeant quod unde Frater ab alio uideat. Et Priores se caute habeant in assignatione sociorum. Infra septa loci nullus tempore comestionis, aut dormitionis, loquatur cum mulieribus, excepto que ianitor, uel alius a Priore ordinatus tali bona mulieribus et aliis uenientibus breuiter poterit respondere, sub poena grauis culpae tam facientibus quam permittentibus pro qualibet uice infligenda. Rubrica VI Caput VI DE DORMITIONE FRATRVM ET MANSIONE IN CELLIS 40. [1] Statuimus, quod Fratres nostri in tunica et scapulari dormiant omni tempore succincti, sub poena grauis culpae, exceptis infirmis, quorum relinquitur arbitrio, ut scapulare induant uel deponant, numquam tamen sine alba tunica debent esse Fratres autem non celebrent sine scapulari sub poena excommunicationis ipso facto. Quicumque autem nudus iacere inuentus fuerit, poena

grauioris culpae, si semel reprehensus fuerit, per unam diem ad minus puniatur. Si autem assuetus fuerit, pro qualibet uice, poena praedicta duplicetur. Et nihilominus uolumus, quod comedat panem et aquam scapulari et cappa denudatus, ut quo de nocte impudenter abiecerat, in confusionem suam de die coram omnibus careat, spoliatus. Si autem sine scapulari dormierit, suam poenitentiam faciat cum habitu pari modo cum scapulari sine cappa. 41. [2] Item usum lintheaminum in dormitorio, nisi pro euidenti necessitate, et nisi pro hospitibus penitus inhihemus. Sed utantur Fratres lodicibus laneis, seu langetis aut aliis cooperturis religiosis, sine picturis, simplicibus et honestis. 42. [3] In singulis autem cellulis communis dormitorii fiat in hostio, uel de prope patens cancellatura per quam intospicere poterunt transeuntes nec claudatur a quocumque sub poena grauioris culpae per unam diem. 43. [4] Item tempore dormitionis Fratres in cellis maneant; nec usque ad pulsationem campanae communem, nisi pro necessariis naturae exeant ab eisdem, sed neque in uerbo, uel alio modo strepitum faciant, unde dormientes possint inquietari quoquomodo; sub poena grauis culpae per tres dies. 44. [5] Item ordinamus, quod Prior localis, uel Subprior, uel Vicarius conuentus cuiuscumque, omni nocte cellas Fratrum, sub poena depositionis ab officiis habeant uisitare cum lumine, nec eis intrare liceat suos lectos, donec constet eis, quod omnes Fratres sint in cellis suis, uel intra septa loci debito modo et honesto. 45. [6] Item ordinamus, quod quicumque Frater cellam alterius, facto signo post Completorium, aut alio tempore dormitionis, sine licentia Praesidentis intrauerit; poena priuationis loci, et uocis ipso facto puniatur. 46. [7] Item statuimus et mandamus, quod quicumque Frater, pro cuius negligentia, ignis in dormitorio, uel in alio loco conuentus, appositus fuerit, uel accensus, statim carceri mancipetur, donec conuentus damnum suum recuperauerit: et multo magis puniatur, si quod absit per malitium apposuerit.

Rubrica VII Caput VII DE MINVTIONE, ET RASVRIS, ATQVE BALNEIS FRATRVM PROHIBITIS 47. [1] Minutio Fratrum seu phlebotomia generaliter quater in anno fiat: prima post Natiuitate Domini, secunda post Pascha, tertia post Festum Natiuitatis sancti Ioannis Baptiste, quarta ante festum Sanctae Crucis in Septembri. In his aut quattuor minutionibus comedant Fratres minuti extra refectarium, habeant tribus diebus

recreationem de communi. Non tamen ultra primam noctem, nisi cogente necessitate, a choro se liceat absentare. In ceteris uero minutionibus comedant Fratres in refectorio, nisi Prior uoluerit cum aliquo misericorditer dispensare. Nullus quippe Frater minutionem faciat, sine licentia sui Prioris, sub poena grauis culpae. 48. [2] Rasurae autem Fratrum fiant de quindena in quindenam per totum annum, nisi forte propter aliquam sollemnitatem imminentem modicum peruenire oporteat uel tardare. Item statuimus, quod nullus Frater uadat ad balnea, uel stufas 4 extra conuentuum, sub poena quadraginta dierum ad carcerem infligenda. Ad balnea autem naturalia poterunt Fratres ire, qui indigebunt, de superiorum suorum licentia et assensu. Rubrica VIII Caput VIII DE HOSPITIBVS ET ITINERANTIBVS 49. [1] Statuimus, quod Priores locales, aut Praesidentes in conuentibus in Priorum absentia, Fratres nostros itinerantes recipiant benigne, et deuote, et eis secundum necessitatem, et laborem in uictualibus prouideant diligenter nullam paupertatem allegantes, ut fraterna caritas foueatur, sub poena grauis culpae per quinque dies infligenda. Fratres tempore comedendi, uel hospitandi, qui uenire poterunt ad conuentum, in uilla, ubi conuentum habemus, non comedant alibi, nec hospitentur, neque maneant apud alios religiosos, uel quoscumque alios dormiant nisi conuentu antea uisitato et licentia habita a Praesidente, sub poena grauioris culpae et priuationis loci et uocis. Item si quis habita licentia eundi extra uillam, et in uilla maneat una nocte extra conuentum, uoce et loco est priuatus eo facto. Si uero per duas noctes manserit, carceri mancipetur. Si uero per tres, uel plures, secundum qualitatem et quantitatem offensae, puniatur grauius. 50. [2] Item Fratres conuentus, non ueniant ad hospites Fratres, uel ad alios extra refectorium comedentes, absque licentia Prioris, sed per Fratrem ministrantem intiment eis suum negotium, sub poena mediae culpae. Nec liceat hospitibus, nec aliis Fratribus, nisi de licentia Praesidentis in conuentu, exire septa loci, sub poena apostatarum infligenda, nec aliquid emant, aut mutuo accipiant nisi per Priorem, aut conuentus Procuratorem, uel de eorum expresso scitu, et assensu, sub eadem proprietariorum poena. Item tam Priores, quam alii Fratres ad conuentus suae, uel alienae Prouinciae uenientes, si in eis, uel in eorum terminis deliquerint, Priores locorum eos corrigendi, secundum Ordinis statuta, liberam

habeant facultatem. 51. [3] Item statuimus, quod nulla mulier hospitetur in domibus nostris, nisi nobilis domina uel matrona cui sine indignatione notabili non posset hospicium denegari, et tunc cum decenti familia de sua comitua pariter hospitetur extra 4 Vel stupa, uel stuba. tamen ianuas secundas conuentus, nec aliquis Frater ad mensas mulierum comedat septa loci, excepta conuenienti necessitate et Prioris sui licentia speciali, sub poena grauioris culpae, nec aliqua uisitet claustrum, uel officinas interiores, nisi fuerit matrona uel aliqua bonae famae cui bono modo negari non posset sine scandalo, et tunc cum honesta et competenti comitua Fratibus praemonitis, sub poena grauis culpae introducuntibus infligenda; sed nec aliquo modo ad dormitorium introducantur, nisi esset uxor Principis, uel Fundatoris; quae etiam hoc requireret et competenter associata et Fratibus praemonitis, sic quod Prior, uel Praesidens cum duobus Fratibus de senioribus tale introducant, et educant sub poena grauis culpae et priuationis loci et uocis facientibus et sustinentibus infligenda. 52. [4] Seculares non diu morentur inter Fratres, praeter seruiantes, ne aliqua leui occasione fama Ordinis atque Fratrum forsitan inde minuat, sub poena grauis culpae retinentibus infligenda, poterit Prior generalis, uel prouincialis super haec dispensare, cum eis uidebitur expedire. Item malefactoribus et sceleratis, ad domos nostras confugientibus metu poenae, habeat Prior assignare, locum totaliter separatum a Fratibus, nec aliquis Frater ad eos accedat, aut loquatur uel comedat et bibat cum eis, sub poena carceris. 53. [5] Item Fratres per obedientiam missi, habeant litteras a praelatis mittentibus testimoniales, tempus missionis, et durationis earum continentes, quas prima die sui regressus reddant, sub poena grauis culpae, et Prior impressionem sigilli statim frangat. Fratres uero inordinate, et sine testimoniali et obedientia incedentes, tamquam apostatae capiantur, et carceri mancipentur, donec Prouincialis eorum, aliter de illis ordinauerit, cui eorum captionem, Prior capiens, habeat celeriter intimare, Prior uero in captione, et detentione talium negligens, poena grauioris culpae per decem dies puniatur, ab officio deponatur, si tales recesserint a suis conuentibus, aut aliqui fuerint in crimine inuenti de hac materia quaerere in Rubrica de Apostatis,5 Fratres quem hospites in quocumque conuentu fuerint, post primam diem sequantur chorum de die, et teneantur dicere Missas,

nisi arduitas negotiorum, et labor excuset eos euidenter. 54. [6] Itinerando, Frater qui Prior est in religione, sit Prior in itinere, nisi per superiorem aliter ordinaretur, puta causa officii, scientiae, honestatis, discretionis maioris, posteriorem merito deceret esse praeponendum. Cum uero Fratres eundi alicubi licentiam habuerint, illuc tantummodo uadant, quo licentiam obtinuerunt accedendi, et tempore limitato celeriter reuertantur, sub poena grauissima. Si autem aliqui postquam per obedientiam missi fuerint, nisi per actum negotio pro quo mittebantur reuerti persumpsint, si per eorum defectum et negligentiam steterint aut si infra terminum sibi deputatum non redierint, nisi ex causa rationabili excusentur, uel si ad aliquem alium locum, quam ad illum, ad quem missi sunt, declinauerint, nisi periculum notabile, aut euidens necessitas hoc excuset, poena grauioris culpae secundum delicti exigentiam, puniantur. Item Fratres per obedientiam, aut licentiam exeuntes, socios, secundum assignationem Praesidentis habeant, nec alios accipiant, sub poena grauis culpae per tres dies. Item nullus Frater audeat ire ad faciendum querelam Priori generali, nisi propter defectum Prioris prouincialis, nec Prouinciali, nisi propter defectum Prioris localis, sub poena grauis culpae per uiginti dies. 55. [7] Item Fratres nostri equitare non praesumant, nisi ex magna necessitate, et nisi a suo Priore fuerint licentiati, sub poena grauis culpae tot diebus infligenda, quot diebus equitare praesumpserint. Item ordinamus, quod equi non nutriantur in conuentibus, nisi pro Prioribus prouincialibus, et eorum uisitoribus, aut Procuratoribus pro communi bono Ordinis, aut Prouinciae laborare habentibus, uel pro terminariis, sic tamen, quod peractis huiusmodi Ordinis negociis, uendantur statim, nisi propter equorum debilitatem essent forte diutius nutriendi, sub poena priuationis uocis, et loci, nec Priores prouinciales aut eorum socii equos ad expensas cuiuscumque conuentibus postquam uisitauerint Prouinciam, ultra octo, uel decem dies teneant, sub eadem poena. 56. [8] Item nullus solus equitare praesumat, nisi pro ineuitabili necessitate, sub poena priuationis uocis et loci. Item nullus Frater uadat, aut mittatur solus, nisi de licentia Prioris generalis, uel prouincialis, aut ex magna necessitate, hoc praecedat, sub poena grauis culpae per uiginti dies tam mittenti, quam pergenti pariter infligenda, et sub poena priuationis uocis, et loci ipsius

euntis; illis exceptis qui ad studium Parisiense habent ire, aut inde redire si aut duos Fratres alicubi missi fuerint, et unus illorum alterum sine causa reliquerit, poenam grauis culpa per quadraginta dies sustineat. Et si inde scandalum ortum fuerit, tunc secundum qualitatem, et quantitatem delicti grauius puniatur. 57. [9] Item nullus Prior localis uadat, mittat, uel licentiet Fratres ad aliter terminos Prioratus, absque licentia Prioris generalis, uel prouincialis, nisi pro negociis communibus, uel necessitate manifesta, sub poena grauioris culpa per quinque dies infligenda tam mittenti, quam eunti. 58. [10] Item ordinamus, quod pueri et iuuenes ordinati ad studium, nulatenus possint mitti ad terminos seu questas extra uillam, nec aliter occupentur frequenter, quo minus ualeant lectiones suas audire, et addiscere. 59. [11] Item statuimus, et mandamus, quod Fratres hospites teneant reuelare Priori, ad cuius conuentum ueniunt, causam, et negocia pro quibus uenerint, si fuerint per talem Priorem requisiti, nisi mittantur pro negociis aliquorum maiorum Ordinis, qui sunt superiores Prioribus, ad quos declinant. 60. [12] Item statuimus quod Fratres de licentia suorum Prouincialium ad romanam Curiam accedentes, in aliquo de nostris conuentibus citra uel extra locum romanae Curiae remaneant uel saltem in aliquo loco honesto distante ab eodem Curia per tres leucas, donec a Priore generali, uel eius Vicario, ab eodem in eadem Curia constituto et in eorum absentia a Procuratore Ordinis in illa Curia intrandi, conuentum dictae Curiae licentiam obtineant spallem. Quod si Frater cuiuscumque status aut officii aliter praedictum conuentum romanae Curiae praefate intrare praesumpserit, carceri mancipetur. 61. [13] Item per sanctam obedientiam inhihemus, ne aliquis Frater sit ambasciator principis cuiuscumque, seu potestatis, aut communitatis in causis suspectis, periculosis, siue odiosis, sub poena priuationis uocis et loci, eo facto; et sub poena carceris, secundum quantitatem delicti, uel periculi infligenda, nec etiam sit Procurator, aut Defensor causarum quorumcumque extraneorum, sine licentia Prioris generalis, uel prouincialis, sub poena praetaxata, sed neque executiones testamentorum quarumcumque personarum, sine licentia sui Superioris ualeat acceptare. Rubrica IX Caput IX DE CONFESSIONIBVS ET PRAEDICATIONIBVS 62. [1] Confessiones Nouiciorum, ante eorum receptionem audiantur, et similiter ante professionem eorundem et tam illi, quam ceteri, de modo confessionis

diligenter in omnibus instruantur. Fratres autem professi et Nouicii, suo Priori et non alteri Fratri, cum sit sibi eorum cura animarum commissa, confiteantur; uel confessori a suo Priore constituto et non alteri, nisi de sua licentia speciali, sub poena auctoritate suorum Superiorum usurpantium, tam confessori, quam confitenti similiter infligenda. Inhibemus autem districte, ne aliquis Frater alicui extraneo siue sit religiosus sacerdos, siue secularis confiteatur, si copiam sacerdotis nostri Ordinis habere potuerit, sub poena grauioris culpae per decem dies infligenda. Poterit tamen Frater quicumque qui conscientiam habuerit peccati mortalis, et necessitatem celebrandi aut communicandi, religioso extraneo uel seculari sacerdoti honesto, uel etiam Fratri nostri Ordinis uoce et loco carenti, aut similiter Nouicio sacerdoti Ordinis in praedictu casu confiteri, et tunc teneatur idem peccatum suo Priori dum de ipso copiam habuit iterum confiteri. Nouiciis etiam sacerdotibus confessiones Fratrum, uel extraneorum audire non liceat, nisi pro ineuitabili necessitate, et ut superius est expressum. 63. [2] Nulli etiam Fratrum liceat sine licentia Prioris generalis, uel Capituli prouincialis, et cum praesentatione facta dominis Diocesanis praelatis, audire confessiones extraneorum, sed neque aliquid exequi, quod pertinet ad ordinarios ecclesiarum, ut puta sacramenta eucharistiae, matrimonii, extremae unctionis ministrare, sine praelatorum, uel curatorum licentia, et tunc si talibus Fratribus licentia huiusmodi, ut dictum est, tribuatur, uideatur quod diligenter sint examinati, et quod sufficienter idonei sint inuenti. Et quia in multis casibus ignorantia est periculosa et damnabilis. Ideo praecipimus omnibus et singulis Prioribus prouincialibus, quatenus post reditum a Capitulo generali, infra annum, omnes et singulos Fratres suae prouinciae sacerdotes de tribus habeant examinare, et probare, uidelicet de missis suis dicendis, de praedicationibus faciendis, et de confessionibus audiendis. Et quos non inuenerint idoneos, priuent administratione officii, in quo minus sufficientes inuenti fuerint, non obstante quacumque licentia a praelatis suis maioribus habita et obtenta. 64. [3] Item statuimus, et mandamus, quod in quolibet conuentu nostri Ordinis, casus Episcopales, quos locorum ordinarii sibi reseruare consueuerunt, in aliquo loco communi et publico, habeantur, sic uidelicet, ut Fratres deputati ad confessiones audiendas, eorum copiam faciliter ualeant inuenire, sub poena

grauioris culpa per decem dies negligentibus infligenda, sint etiam Priores solliciti et intenti, ut sciant, et habeant Statuta sinodalia, in quibus frequenter feruntur sententiae, et ubi similiter aliqua prohibentur, quae necessarium est scire, et utile per Fratres confessiones fidelium audientes. Et caueant Fratres ne de dictis casibus de Episcoporum et praelatorum, sine eorum licentia speciali, absoluere aliquem audeant uel praesumant, sed faciant iuxta ordinationem et constitutionem Concilii Viennensi, nisi forsitan aliquis Frater super certis casibus expressam ab Episcopis licentiam haberet specialem. Sint etiam Priores prouinciales uigiles et intenti, ut in conuentibus suarum Prouinciarum habeant casus, in quibus sententia excommunicationis incurritur ipso iure, et praecipue de Sexto libro Decretalium Bonifacii Papae octauae. Et similiter de constitutionibus Concilii Viennensi, ut habeant quantum pro ipsis Fratribus et confessionibus necessarium fuerit, et salubre animabus; aliter ad huiusmodi periculosum officium nullus licentietur aliquo modo in praemissis. 65. [4]

Confessiones autem in domibus nostris in locis manifestis, et non alibi audiant. In confessionibus autem extra domos nostras Frater a Fratere utique uideatur, sub poena grauioris culpa per tres dies. Nulli autem Fratri illegitimo, uel irregulari, seu etiam uoce, et loco carenti, cura tradatur animarum; sed neque tales Fratres confessiones Fratrum, uel extraneorum audire permittantur, nisi super hoc cum eis fuerit dispensatum, et nisi aliquo casu arduo occurrente, Prior generalis, uel Capitulum prouinciale cum loco, et uoce carentibus forsitan dispensaret, sub poena grauioris culpa per quadraginta dies, ita facienti, quam permittenti pariter infligenda. Committimus tamen Prioribus prouincialibus, quod discernant in casibus, quibus carentes uoce, et loco possint audire Confessiones, et praedicare Verbum Dei. Et tunc dispenset in his casibus cum eisdem. 66. [5]

Nullus Frater habeat potestatem absoluendi aliquem Fratrem a peccato mortali sine licentia sui Superioris, cui cura committitur animarum. Si autem confessus fuerit, uel conuictus, quod Fratrem aliquem absque licentia suorum superiorum absoluerit a peccato mortali, et praecipue de casu aliquo, quem Prior generalis, uel prouincialis, seu localis specialiter sibi reseruauerit, ab actu audiendi confessiones penitus suspendatur. Et in uisitatione Superioris, loco et uoce priuetur. Et nihilominus monemus omnes, et singulos confessores nostri

Ordinis, ut caueant ne Fratres nostros ad eos causa confessionis uenientes, scienter absoluant de casu, seu casibus a Superioribus in speciali retentis, quod si fecerint, excommunicationis sententiam incurrant ipso facto, a qua non possunt absolui, nisi per Priorem generalem, uel per suum Priorem prouincialem. Item statuimus, quod Fratres uenientes ad conuentum alienum, possint confiteri Fratribus licentiatis ad audiendum confessiones in eodem, quemadmodum Fratres in eodem conuentu commorantes, de culpis commissis in utroque conuentu, uel in uia, praeterquam de casibus a suis superioribus retentis. 67. [6] Monemus etiam Fratres, ut culpas suas dictas in Capitulo communi, in priuata confessione plenius innotescant, ut in debita forma Ecclesiae absoluantur. Statuimus autem, quod quilibet Frater bis in hebdomada confiteatur ad minus sub poena grauis culpae. Celebraturus autem missam quacumque prouideat, sibi ut non confiteatur in altari, nisi forte de aliquo oblito, et tunc compendiose fiat, et succincte. Transgressores autem poenae mediae culpae, assueti uero, poenae grauioris culpae subiacebunt. 68. [7] Nullus Frater praedicare praesumat, nisi a Priore generali, uel Capitulo prouinciali, examinatus fuerit et licentiatus, sub poena carceris infligenda. Ordinamus etiam, quod Fratres in suis praedicationibus nec prophetias, nec futura praesumant determinare, nisi expressa sint in Sacra Scriptura, uel in libro aliquo authentico, nec nouas opiniones, quae non prosunt ad bonorum morum aedificationem, nec disputationem contra se inuicem, uel contra alios praedicantes faciant in suis praedicationibus, sub poena priuationis uocis et loci. Item mandamus, quod Priores prouinciales in suis uisitationibus conuentuum, Fratres, qui sciunt loqui latine, et sunt eloquentes, et iam non sunt promouendi ad studia Ordinis, secundum eorum aetatem et conditionem, constringant, ut in operibus sermonum studeant; et coram conuentu aliquos sermones faciant, ut si in hoc sufficientes, et idonei inueniantur. Si uideatur Capitulo prouinciali, licententur ad praedicandum. Item prohibemus, sub poena priuationis uocis et loci, quod Fratres praedicantes non faciant sibi barbas prolixas, aut uexilla seu aliqua alia specialia signa, et extranea secum portent, unde populus eos sequatur. 69. [8] Reuocamus omnes licentias excommunicationis latas a Capitulis praeteritis et Constitutionibus antiquis nisi prout continetur in istis in suis locis, et

in Rubrica de poena excommunicationis exprimuntur.⁶ Rubrica X Caput X DE

COMMVNIONE FRATRVM 70. [1] Communiones Fratrum duodecies fiant in anno. Primo in Dominica Aduentus, secundo in Natiuitate Domini, tertio in Purificatione Dominae Beatae Mariae, quarto in prima Dominica Quadragesimae, quinto in die Cenae, qua die uolumus omnes Fratres de manu praelati communicari, sexto in Annunciatione Beatae Mariae, septimo in Pascha, octauo in Penthecoste, nono in die Corporis Christi, decimo in Assumptione Beatae Mariae, undecimo in Natiuitate eiusdem, duodecimo in festo omnium Sanctorum. In his autem sollempnitatibus, nullus Frater audeat, se, absque licentia sui Superioris, a communione abstrahere, sub poena grauioris culpae per duos dies sustinenda. Verumtamen Fratres professi, prout eis Deus deuotionem contulerit, diebus Dominicis, et festis duplicibus, communicare poterunt, si qui uelint. Ordinantes, et uolentes, ut Fratres, tam Laici, quam clerici, temporibus statutis, in maiori missa communicaturi, et non communicaturi, Sacerdote communicato, in stallis suis humiliter genuflectendo faciant communem confessionem, dicendo, Confiteor et cetera, et responso ab omnibus, Amen! Sacerdos subiungat dicendo et signando: In nomine Patris, et cetera. Quibus absolutis, et signatis, primo communicent ministri altaris, deinde accedant bini et bini, secundum ordinem ad gradus altaris reuerenter, et reuertantur sub hac forma, uidelicet, ut dum primi communicant, eos secuturi stent ante gradum inferiorem dispositi, et parati, et hoc modo se habeant a primis usque ad nouissimos, incipiendo a senioribus post ministros, ita tamen, quod si aliquem imparem in fine uenire contigerit, socium aliquem de inferioribus accipiat, qui eum in eundo associet, et similiter redeundo. Quotiescumque autem communicant Fratres, lintheus mundissimus a duobus Fratribus teneatur, qui mentis Fratrum communicantium submittatur. Diaconus autem, uel subdiaconus paratum teneat calicem unum, uel duos, in manibus, uinum subministrando communicantibus ordinate. 71. [2] Quicumque autem Sacerdos ultra unam diem a celebratione missarum, praeter infirmos se subtraxerit, absque sui Superioris licentia speciali, poenae grauis culpae per unam diem subiacebit. Si quis autem in consuetudinem duxerit, secundum exigentiam obmissionis et delicti poena eius amplius aggrauetur. Priores uero quod in huiusmodi correctionibus

negligentes reperti fuerint, poena praetaxata rigide puniantur. 6 Caput LXV, 195-197.

Rubrica XI Caput XI DE VESTIMENTIS ET CALCEAMENTIS FRATRVM 72. [1] Vestimenta

Fratrum lanae sint, eiusdem formae, ut habeant tunicas amplas, griseas ad nigredinem tendentes, uel nigras rotundas usque ad talos descendentes. Et habeant ipsas satis latas, non nucleatas, et sine filis de serico, tam in manicis, quam in collo, et alibi. Habeant etiam scapularia breuiora tunica uno palmo, eiusdem coloris cum ea, sine filis de serico, aut alterius coloris a panno. Sint etiam accincti super tunicam, zonis satis latis de corio nigro, aut non artificiali colore coloratis, non munitis, nec ferratis osse quo- cumque, uel fulgenti metallo, praeterquam in extremitatibus, ubi poterit esse parum de osse. Nullus Frater portet uestes de alio panno, uel lana, alio quam dictum est colore tinctis, sub poena priuationis usus illius, et grauis culpae rigide infligenda. 73. [2] Item sint albae tunicae rotundae, in pectore simili scissae, et nucleatae cum apertura competenti, ut possint se apte disponere ad recipiendum disciplinas, cum oportuerit, humiliter et deuote. In manicis autem tunicarum inferiorum, poterunt, secundum quod praelatis uidebitur, unum aut duos nucleos habere, non ad lasciuiam, sed ad necessitatem. 74. [3] Quilibet autem Frater habeat cappam albam talis longitudinis, ut breuior sit superiore tunica uno palmo, quam portent in missa conuentuali, et diebus Dominicis, ac festis quae plebs colit sollempnibus, ad utrasque uesperas, et in quadragesima in Completorio et quando intrant uillam, sub poena grauis culpae. 75. [4] Mandamus omnibus Fratibus, ut semoralia linea semper portent calciata, sed camiseas de lino, sub poena priuationis uocis et loci prohibemus. Et non habentibus uocem et locum poena carceris, si lineam camiseam portauerint, infligatur. Similiter inhibemus sub carceris poena, ne quisquam ex Fratibus utant diploide aut caligis consutis. Et sint Piores prouinciales et Piores locales intenti, ut praemissa faciant inuiolabiliter obseruari. Et si quos reperierint transgressores, camiseas lineas, diploides, caligas, aut etiam tunicas coloratas similiter alter aut figuratas usu eorum priuent illos et Chrsiti pauperibus distribuant indilate, sub poena depositionis a suis officiis. 76. [5] Item liceat Fratibus habere pelliceas de ouibus, aut agniculis sub tunicis, non ad superfluitatem, sed potius ad frigus expellendum. Sed et mandamus ut nullus

cuiuscumque conditionis existat, portet chlamydem de die, in locis secularibus apertis, sed in aliis licebit de dispositione et licentia Prioris, nec liceat habere in chlamide fodraturam de pellibus quibuscumque, sed solum de panno albo, nigro, uel griseo. 77. [6] Item almutias rubeas, uirides sine albas similiter inhibemus, sed tantummodo Fratres deferant griseas, sine nigras, prohibentes ne aliquis Frater portet aliquam raubam, sine biretum sutum cum aliquo filo uiridi, croceo, aut talis coloris, qui possit euidenter distingui a colore rei sutae, nec portent cordulas, seu clauarias de serico, uel armillas seu punctas, nec alias res curiosas, uel dissolutas; sub poena grauis culpae per tres dies, et priuationis omnium praedictorum, neque habeant bursas de serico, neque zonas, sub poena praetaxata. 78. [7] Item mandamus sub eadem poena quod nullus Frater portet gladium cum manubrio de ebore, seu de argento, uel de argentato, seu de aurato, nec gladii ferrum habeant in longitudinem ultra latitudinem transuersalem unius palmae humanae. Fratres nostri utantur calciamentis nigris et ligaticiis, et non aliis, exceptis illis qui in infirmitate patienti, aliis indiguerint munimentis, sub poena grauis culpae per tres dies. 79. [8] Priori, autem Prouinciali, et eius socio, prouideatur de uestiario et de expensis necessariis singulis annis per Capitulum prouinciale rationabiliter praetaxetur. Idem etiam fiat quo ad uestimenta Magistris, Baccalariis, et Lectoribus in prouinciis in quibus sunt assignati ad legendum. Rubrica XII Caput XII DE RECEPTIONE ET PROBATIONE NOVICIORVM 80. [1] Quoniam in receptione et probatione Nouiciorum, eorum magna adhibenda est discretio. Ideo uenientes ad nos ut recipiantur, antequam admittantur, requirantur ab eis; an sint coniugati, si debitis, aut ratiociniis obligati, si legitime procreati, si alicuius Ordinis professi, si habeant aliquod membrum mutilatum, an usum alicuius membri amissum, si deformitatem in corpore, an infirmitatem celatam, si fuerint de aliqua haeresi suspecti, si a nostra religione, aut a quacumque alia latiore eiecti protestando, quod si aliquem horum defectuum patiantur, non recipientur, sed habita certa cognitione, expellentur. 81. [2] Item si quis ad Ordinem, coniungatum scienter receperit, post consummationem matrimonii, et ratiociniis obligatum, aut professum alterius strictioris religionis uel Ordinis, sine dimissioris, uel aliorum trium mendicantium, etiam sine dimissioris cum omni praelatura, et cura

animarum, ipso facto, sit priuatus, donec cum eo per Summum Pontificem dispensetur, et sic receptus ab Ordine expellatur. Et si quis corpore mutilatum, aut deformitatem notabilem habentem, aut carentem usu uel sensu membri, aut de haeresi suspectum, uel a nostro, aut aliquo alio Ordine, pro aliquo defectu, eiectum, scilicet receperit, poena depositionis ab officio recipiens puniatur, atque grauioris culpae per decem dies, tam ipse recipiens quam assensum praebentes. 82. [3] Prohibemus Prioribus prouincialibus et localibus, sub poena depositionis ab officiis eorum, ne recipiant spurium, aut Sacerdotis filium, post sacri Ordinis susceptionem procreatum, nec iam receptum ad professionem admittant, sine graui et notabili causa, quae ante professionem receptorum Priori prouinciali declaretur, et ab eo dumtaxat, pro iam recepto, licentia habeatur. Poterunt Prior generalis, et prouincialis sine consensu cuiuscumque ad nouiciatum ex seculo, uel ad professionem debitae aetatis per annum probatum recipere, quando eis uidebitur expedire. Poterunt etiam Priores locales, et alii, quibus Prior generalis uel prouincialis decreuerint concedere, sed illi habitata licentia, etiam huiusmodi non recipiant ad nouiciatum, uel professionem aliquam, nisi de consensu maioris et sanioris partis conuentus, sub poena grauis culpae per decem dies, et depositionis ab officiis. Nullus saecularis infirmus recipiatur in Fratrem nisi perseuerandi in Ordine habuerit uoluntatem. 83. [4] Item nullus in Fratrem clericum recipiatur, nisi sit idoneus inuentus ad legendum et cantandum, nec ad professionem talis admittatur, nisi in officio ecclesiastico sufficienter eruditus. Nullus etiam Laicus recipiatur, nisi a Priore generali, uel prouinciali, aut ex eorum speciali commissione, qui Laicos poterunt recipere in Fratres, uel Semifratres, prout uisum sibi fuerit expedire, nullum tamen recipiant, nisi in aliqua arte mechanicam Ordini necessaria sit instructus, nisi in inuitabilem damnum ipsos a receptione talium ualeat excusare. 84. [5] Item statuimus, quod nullus cuiuscumque conditionis sit aut existat, recipiat aliquod donum, quantumcumque modicum in dono, uel pacto, a Nouicio recipiendo, uel eius amicis, sub poena carceris et restitutionis accepti indilate faciendae, et si recipiendus aliquam eleemosynam spontaneam deuotione sua Ordini conferre uoluerit, non recipiatur a Fratribus, sed per manus ipsiusmet recipiendi creditoribus soluat, uel in altari misericorditer offeratur. Et simoniae periculo obuiare

uolentes in uirtute sanctae obedientiae inhibemus; ne aliquis Praesidens in conuentu, quocumque modo aliquem Nouicium cum pecunia recipiat, sed primo simpliciter si idoneum, et deuotum uideat, offerat ei Fratrum societatem, concedens ut post, salua conscientia, possit secum asportare necessaria, et Fratres suas indigentias ei ostendere poterunt, si conuentus sit ita pauper, quod non possit de uestimentis et lectisterniis, et aliis necessariis sufficienter prouidere. Consulimus, quod recipiendus, ante susceptionem habitus, expediat se de omnibus, quae habet in seculo, nisi ex causa rationabili per Priorem generalem uel prouincialem fuerit aliter ordinatum, ne diabolo suggerente, in temporalium adminiculo confidens, de reuersione ad seculum grauius tentaretur. Moneatur etiam recipiendus resignare omni iuri repetendi uestimenta facta ad modum Ordinis, a quocumque ea suscepit, uel etiam de sua propria pecunia emerit, eo casu quo ab Ordine resiliat. Rubrica XIII Caput XIII DE INSTRVCTIONE NOVICIORVM 85. [1] Probationis tempus nouiciorum, postquam induti fuerint, per annum integrum assignatur. Computando a Kalendis, uel Idibus, sine Nonis, et non a festis mobilibus, ita quod praelati, eos ante tempus professantes, ipso facto essent suspensi de iure ab actu alios professandi. Qui si non habita dispensatione, alium professarent, ipso facto essent sententia iuris excommunicati; et ab officiis absoluendi, quamcumque etiam aetatem haberent professandi. Nullus ante quintumdecimum annum ad professionem suscipiatur. 86. [2] Item statuimus ut Nouicii clerici, tempore nouiciatus sui, sint intenti solícite ut addiscant diuinum officium, et informentur de singulis punctis Regulae suae, de caeremoniis chori, in sedendo, stando prosternendo, inclinando, se cruce signando, quando, et qualiter talia debent fieri, secundum ordinale, et de institutis harum Constitutionum. Nec aliquo studio occupentur per quemcumque, donec fuerint in his sufficienter instructi. Et Priores et nouiciorum Magistri in hoc negligentes, per septem dies poena grauioris culpae puniantur. Item nullus Nouicius ante professionem, faciat uel se permittat ad sacros ordines promoueri, quod si fecerit, a nostro Ordine expellatur, et Prior promouens grauius puniatur. 87. [3] Item quod nulli Nouicio tradatur aliquod officium, nisi ex magna necessitate committatur, sed attendatur, quod de salute animae suae sit sollicitus, sit deuotus in ecclesia, sit

confiteatur compunctus, sit humilis, sit mansuetus, obediens, aspectu, et gestu pudicus, non dissolutus, non loquax, non rixosus, non male morigeratus. Et si inemendabilis uideatur, statim eiiciatur, ne ceteros prauis moribus inficiat. Habeant singuli Nouicii singulos Magistros deputatos, aut uni, Magistros plures submittantur, et Magistri huiusmodi frequenter eos moneant de mutatione morum, et obseruantia regulae et caeremoniarum, et corrigant eos etiam increpationibus, et disciplinis caritatiuis. Et si Magistri sint negligentes erga eos informandos, aut nimis indiscreti in corrigendo, poena grauioris culpae corrigantur, secundum exigentiam delicti, et alii eorum loco assignentur.

88. [4] Item Priores non permittant Nouicios ab aliquo inferiore redargui, nisi a Magistro suo, uel Subpriore, quod tamen raro fiat, et in Magistri defectu euidenti. Nouicii non intersint secretis Capituli cuiuscumque, sed si ibi uocentur, faciant culpas suas ante etiam professos Laicos, et exeant. 89. [5] Item statuimus, quod si quis receptus fuerit in Fratrem, cum tonsura clericali, et tamquam clericus Frater, et intra duos annos nesciuerit legere competenter, nullo modo ad sacros Ordines possit promoueri, sine expressa licentia Prioris generalis. Et si quis permiserit se ordinari sine Prioris generalis, aut Prioris prouincialis licentia, poena grauioris culpae per quadraginta dies rigide puniatur, et ab Ordinis suscepti executione ipso facto sit suspensus quousquam a Priore generali, uel Capitulo prouinciali, cum eo sit dispensatum. Si uero etiam professus loco et uoce carens ad Ordines sacros promoueat, donec receperit per gratiam huiusmodi priuationis relaxatione poena grauioris culpae per uiginti dies puniatur. Et Prior promouens poena usurpantium maiorum officium corrigatur. Rubrica XIV Caput XIV DE LABORE FRATRVM CLERICORVM ET LAICORVM

90. [1] Mandamus Prioribus localibus, et Praesidentibus conuentuum, quod omnes Fratres suos, tam clericos, quam Laicos, per sanctae obedientiae meritum moneant, inducant, et si opus sit, compellant ad studendum, scribendum, uel aliquid aliud operandum, uel in aliqua alia bona occupatione ponant eos; sub poena grauis culpae per duos dies, tam Priori, quam ociosis, aut uage discurrentibus infligenda, cum in Regula mandetur, semper aliquid boni operari. Nec uolumus, quod Priores, aut quicumque Maiores, permittant, quoquomodo suos, subditos ociose discurrere, uel uagari. Fratres uero

Laici uel Semifratres, ad arbitrium sui Prioris laborent, non solum intra conuentum, sed etiam extra, qui libet in arte sua, et opere suo, uel quocumque alio, sub poena inobedientium eis infligenda. Et Fratres tam Clerici, quam Laici, sine murmure operentur, ubi et quando aliquid operandum, et laborandum est. 91. [2] Fratres uero Laici, ubicumque fuerint sine in conuentu, sine extra, semper faciant Fratribus clericis reuerentiam, et potissime existentibus in sacris Ordinibus, sed praecipue sacerdotibus, eis humiliter respondendo, et cedendo, sub poena grauioris culpae, quoties reprehensi fuerint, infligenda. Quicumque Ordinem Laicus intrauerit, nec litteras discat, nec libros ad usus proprios portet, nec tunsuretur, nisi per Priorem generalem cum aliquo quod ad hoc fuerit re- per- tus idoneus dispensetur, nec etiam almutias similes sacerdotibus deferant, ut per hoc ab aliis facilius distinguantur. Semifratres et Fratres Laici, post Nouicios, dicant culpas suas et moneantur in Capitulo, ac charitatiue corrigantur, et tunc egrediantur, nec intersint secretis Capituli, nec habeant uocem in electionibus. 92. [3] Semifratres, sicut Laici, profiteantur obedientiam, castitatem, et sine proprio uiuere, usque ad mortem. Et dicant Horas sicut Laici per Regulam sunt astricti. Et habeant habitum distinctum ab omnibus aliis Fratribus, tunicas scilicet griseas usque ad mediam tibiam et tabardum griseum sine album; et capucia nigra uel eiusdem panni separata, et calciamenta ligatitia sicut Fratres, et ad Prioris arbitrium egrediantur, et regrediantur ut famuli, et mittantur soli uel cum socio, quotiens Priori uidebitur expedire. Et Fratres Laici habeant tunicam griseam, et breuiorem Clericis pede medio, et per necessitatibus conuentus mitti poterunt soli cum tabardo griseo. Semifratres omnibus Fratribus deferant etiam Laicis tam in mensa quam in aliis locis, et in ecclesia maneant inter chorum et capellas. Ultra Horas Laicorum et Semifratrum expressas in Regula, statuimus quod singulis diebus per Completrorio uiginti quinque uicibus Pater Noster dicant, et legitimis actibus non impediti intersint missae et cuilibet Pater Noster subiungatur in fine Aue Maria. Rubrica XV Caput XV DE STVDIIS ET STVDENTIBVS IN GENERALI 93. [1] Quoniam ignorantiam cognoscimus esse erroris matrem, et cuiusli- bet status ruinam. Ideo Ordini nostro super hoc prouidere cupientes. Statuimus quod in Ordine sint studia generalia decem et octo uidelicet: Parisius, Tolosae,

Bononiae, Florentiae, Montis Peninsulani, Cataloniae, Londonis, Coloniae, Aui- nioni, Papias, Parpiniani, Burdegallae, Viennae, Andegauis, Paduae, Ferrariae, Cataniae, Senarum. 94. [2] Insuper ordinamus, quod quaelibet Prouincia possit mittere duos studentes ad quolibet studium generale, ita tamen quod Prouincialis auctoritate propria nullum studentem extra prouinciam mittere possit sine Diffinitorum Capituli prouincialis assensu. Prouincialis etiam de assensu Diffinitorum Capituli prouincialis poterunt studentes Parisius et alibi promotos propter culpas com- missas non punitas reuocare ante terminum, aut etiam per alia iuxta causa, si tamen ad studia generalia extra suam Prouinciam mittantur pro tractatibus aut ueteri logica audiendis primitus, Prior non tenebitur recipe, sed poterit suo Prouinciali ut prouideat eis de studio particulari transmittere aut ad Prouinciam eorum remittere. Item Parisius per gradu Lectoriae nullus mittatur nisi prius legerit in sua Prouincia logicam et generalem philosophiam, exceptis scholaribus Prouinciarum insularum. Etiam nullus mittatur ab Italia ultra montes, nisi per theologia uel philosophia audienda absque Prioris generalis licentia. 95. [3] Item statuimus, quod nullus discolus cuiuscumque Prouinciae, uel rixosus, aut qui brigam fecerit, uitiosus, uel aliunde inhonestae, conuersationis suspectus, qui etiam crimen perpetraverit, uel scandalum notabile fecerit, etiam si ab Ordine non recesserit, et qui aliquando ab Ordine apostatauerit, ac spurius, aut qui in alio Ordine fuerit professus alias, ad nostrum etiam ueniens, cum dis- pensatione Sedis Apostolicae, uel dimissoriis primi sui Ordinis promoueatur ad aliquod studium Parisibus uel alibi, nec ad Lectoratum, Subprioratum, Vicaria- tum, aut Superius Officium, sine expressa dispensatione Prioris generalis, aut illius, cui super hoc uices suas specialiter et expresse commiserit, nec infra suam Prouinciam, nec extra sub depositionis Prouincialis ab officio, et inhabilitatis Diffinitorum ab actu diffiniendi in posterum. Nec ex Prouincia Angliae pro- moueatur aliquis ad studium oxomense, uel cantabriense, nisi prius sex Fratres quorum aliquid sint Priores quod eius conuersationem noscant iurent quod talis non est rixosus, discolus, uiciosus, male suspectus et cetera, sub poena simili, sci- licet depositionis ab officio prouincialatus, et Diffinitorum ab actu diffiniendi in posterum. Hoc idem de Baccalariis, alibi promouentibus obseruari mandamus, uolentes quod si ex quacumque Prouincia tales

fuerint aliquando promoti, aut in studio, ad quos tales sunt missi, tales reperti, ipso facto, sint priuati perpetuo omni studio et Prior prouincialis illius Prouinciae uel etiam Prior localis Parisiensis aut alterius talem rixosum discolum brigosum et cetera ad suam Prouinciam remittere teneantur. Item ordinamus, quod in quolibet Capitulo prouinciali promoueantur ad studia generalia secundum quod reperiuntur in moribus et sententia magis idonei iuxta conscientiam Praesidentis et Diffinitorum. Et si in dictis conditionibus inuenirentur equales et non possent simul promoueri antiquior in Ordine proponatur quod si contra hanc ordinationem ex in ordinato fauore aliquis promoueretur, Prior generalis super hoc diligenter informatus habeat promotum reuocare et post positum promouere Prouincia tamen Angliae quo ad hoc suis relinquatur consuetudinibus. Ceterum quilibet Prouincia poterit quotquot idoneos studentes uoluerit Parisius destinare cum contributione quae termino completo ad suas redeant Prouincias non uocati. 96. [4] Mandantes quod nulli studentes a quibuscumque studiis generalibus redeant ad suas Prouincias ante terminum eis praefixum, sine Prioris generalis, uel prouincialis licentia, sub poena inhabilitationis ad ulteriorem promotionem, quam tamen licentiam dare poterit Prouincialis de assensu Diffinitorum sui Capituli, neque Prior studii generalis habeat talibus licentiam dare ad eorum instantiam, sub poena depositionis ab officio. Nulli etiam extra Prouinciam suam promoueantur nisi cum praefixione temporis, quod si factum fuerit, non redeant absque uocatione litterali sui Prouincialis, uel licentia Prouincialis illius Prouinciae ad quam sunt destinati sub poenis praemissis. Item studentes qui non steterint Parisius integre per spacium duorum annorum non gaudeant gradu lectoriae, neque habeat testimoniales sub poena depositionis ab officio Prioris et priuationis contributionis taxatae pro Magistro regente Parisius, si consenserit in hoc, et taxatae pro Magistro studentium si expedierit ante temporis debitum. Et Prior generalis atque prouincialis sic taxata non tenentur contribuere. 97. [5] Item statuimus quod Magister regens Parisius cathedram parisiensem, quocumque tempore non dimittat quacumque necessitate occurrente, nec alium regentem suam uoluntate substituat sine Prioris generalis licentia speciali nec extra ciuitatem parisiensem, ultra unam diem tam se elongare praesumat, nisi pro negociis uniuersitatis aut conuentus

Parisiensis, sub poena priuationis uocis et loci, et similiter contributionis ab ordine taxatae pro regentia ut supra. Et casu quo se absentaret contra praesens statutum, Magister iunior in conuentu existens regentis uices suppleat cum emolumentis, facultatis, nec ille redeunti cedat nisi Prior generalis alter de regentia disponere discerneret. Item ordinamus quod Magister regens Parisius postquam suum successorem incathedrauerit manere poterit ibi quousquam suo immediatae successori alius succedat tamquam Magister uacans, nisi Prior generalis alium Magistrum uacantem ordinasset similiter statuimus quod in Anglia quilibet Magister in uniuersitatibus Oxoniorum et Cantabrigiae per biennium legere teneatur nisi Prior prouincialis propter causam legitimum et necessariam de cessatione actu regentis et inceptione sequentis in fine secundi anni aut circa alter ordinauerit sub poena priuationis uocis et loci, tam regenti quam inceptorum pariter infligenda. Item in eisdem uniuersitatibus Oxoniensi et Cantabrigiae legentes sententias per biennium legant sub poena priuationis uocis et loci ipso facto et inhabilitatis ad Magisterium. Et omittimus tamen Prouinciali et Diffinitoribus facultatem in casu dispensandi in praemissis, quando eis uidebitur expedire. Item de biblico Parisiensis, statuimus quod a principio suo lectores continuet usque ad festum Natiuitatis Beatae Mariae, nec posset eas dimittere sine Prioris licentia generalis, et si in oppositum fecerit, generalis teneatur distributionem ab ordine per Biblia taxatam non soluere. 98. [6] Item firmiter statuimus, quod nullus promotus ad lecturam sententiarum extra uniuersitates Parisiensis, Oxoniensis, Cantabrigiaensis, Tolosanae, et Coloniensis, praesumat gradus Licentiae, aut Magisterii suscipere, absque expressa licentia Prioris generalis specialiter concessa, non obstante quod in littera suae promotionis haberetur, quod usque ad gradum Magisterii procederet inclusiue, et hoc sub poena excommunicationis latae sententiae, et priuationis gradus honorum perpetuo. 99. [7] Item statuimus, quod quilibet Baccalarius, qui sententias legerit in quacumque uniuersitate, remaneat in sequenti anno, et sit Magister studentium, legatque philosophiam naturalem uel moralem, Parisius uero solum moralem, uel theologiam legat. Ordinamus quod si Magister studentium Parisius sit absens, semper iunior Baccalarius formatus, sit Magister studentium. Mandamus, quod in omni studio Magister studentium omnes actus

scholasticos fieri consuetos, intus uel extra infallibiliter exercent, et sequatur, et specialiter quod omni Hebdomada semel ad minus habeat tenere quonem, alio quin priuamus eum tali Magisterio uolentes quod alius eo senior exercent uel per Magistrum regentem cum consilio meliorum studii de alio prouideatur. Et ultra pro illo quod ex negligentia obmittit nihil illo anno de taxata communi contributione suae Prouinciae soluatur. 100. [8] Item inhibemus, sub poena expulsionis et reuocationis a studio et cum priuatione uocis et loci ipso facto, ne aliquis studentes Parisius aut graduatus ibidem audeat uel praesumat aliquem studentem nouuum quam beiannum appellat Parisius de caetero beianne per quemcumque modum ludi, uel per quemcumque tactum mediatum uel immediatum atque, straminis uel alterius rei sed tantum modo ab illis de sua Prouincia seu natione unam moderatam refectionem suscipe, uolentes quam quilibet studens statim dum Parisius nouiter aduenerit. Iuret in manibus Prioris et coram conuentu statutum istud firmiter obseruare. Et Prior hoc iurare si opus sit compellat antequam recipiat eum in conuentu. Et si postmodum in contrarium uenerit infamis et periurus reputetur, nec uocem aut locum aut promotionem suscipe ualeat sine Prioris Generalis dispensatione antequam admitti ualeat ad testimonium, aut alium actum legitimum. Et Prior parisiensis habeat eius excessum Priori generali intimare infra tres menses sub poena priuationis officii et quorumcumque emolumentorum Ordinis. Rubrica XVI Caput XVI DE STVDIIS SPECIALIBVS 101. [1] Ordinamus, quod in qualibet Prouincia Fratibus capacis ingenii qui in grammatica, logica, philosophia, theologia, ad perfectum Ordinis poterunt erudiri Prior prouincialis de assensu Diffinitorum Capituli locum uel loca ordinet, et de lectore informatoribus prouideat sub poena grauioris culpae per sex dies. Mandantes quod per praedictis Lectore Informatore et Magistro iuuenum per Prouincialem et Diffinitores aliqua pensio taxetur de communi Prouinciae uel de conuentibus ubi legent eiusdem prouidere habeant, quod tamen nolumus fieri nisi legentes logicam et philosophiam simul qualibet Hebdomada ad minus disputauerit durante studii tempore. Et ulteriori promotione priuentur donec per Capitulum prouinciale aliqua factam retardatione dispensetur si steterit per eorum negligentiam et defectum. Idem uolumus de legentibus tractatus et grammaticalia nisi

omni die legibili collationem fecerit, ut ipsi possint recognoscere si studentes attendant.

102. [2] Volumus quod Prouinciae Scotiae et Iberniae possint ultra illos duos studentes quos sicut aliae Prouinciae mittere possint alios duos per logica- libus philosophicalibus destinare ad studia Angliae specialia. Volumus etiam quod omnes scholares ad praedictam studia missi secundum ordinationem Prio- ris et Magistri studentium, lectiones audiant Magistrorum, Baccalariorum et Lec- torum et Disputatores frequentent, et alios actus ad studium pertinentes, chorum et sequentur prout per dictum Priorem et Magistrum eorum fuerit ordinatum sub poena grauioris culpae per duos dies negligentibus infligenda. Quia uero religiosos decet ad hoc studere et haereses et uitia extirperentur ea quam legere quae sibi et praeximis in fide et moribus perficere dignoscuntur. Statuimus quod nullus cuiuscumque gradus existat lecture uel studio deputatus scientia sana relictā, sequetur teneat, uel studeat fantasticas imaginationes seu opiniones quod prima facie male sonare uidentur, nec eas docere legere uel praedicare audeat sub poena priuationis studii et gradus habiti uel habendi, et Doctorum nostri Ordinis determinationes studeant sustinere et allegare. 103. [3] Item ordinamus, quod Magistri Baccalarii lectores in quomodoli- bet Capitulo prouinciali ordinentur ad legendum in sua Prouincia si sani fuerint, nisi ex magna multitudine contingeret eos uacare, et nisi per aliquam causam utili toti Ordini, uel ex ordinatione Prioris generalis essent legitime occupati. Item nullus gaudeat gradu lectorie, nec habeat alium locum in Ordine, nisi secundum antiquitatem qui in Ordine fuerit receptus, si ordinatus ad legendum per Capitulum prouinciale uel per Priorem generalem, aut suum prouincialem in aliquo conuentu nullo ibi alio Magistro Baccalario aut lectore ordinato ad legen- dum actu, nisi sollempniter principiauerit et disputauerit, et legerit XXV, aut XXVI lectiones infra annum, nec aliquod taxationis Prouinciae aut cuiuscumque comitatus per eodem tribuatur non intendentes per hoc quando in studiis gene- ralibus aut specialibus habeant lectiones continuare, et alios actus scholasticos exercere a festo Omnium Sanctorum uel ante usque ad Pentecostem, uel ultra secundum morem illius studii, nisi per Priorem generalem uel suum prouincia- lem aut propter necessitatem Ordinis alias fuerit legitime impeditus. Item nullus per lectore habeatur etiam postquam

compleuerit temporis sui studii Parisiensis uel alibi nisi fuerit ordinatus ad legendum per Priorem generalem uel prouincialem aut Capitulum prouinciale, et actu legerit secundum promotionem. Item nullus alicubi legere uel disputare praesumat publice nisi licentiatus fuerit per Priorem generalem, aut per Capitulum generale uel prouinciale fuerit ad hoc ordinatus. Rubrica XVII Caput XVII DE PRAEROGATIVIS GRADVATORVM 104. [1] Statuimus, quod Magistri in theologia Parisienses, Magistros cuiuscumque alterius studii in quocumque loco, et actu antecedant, et Baccalarii, Baccalarios; sicut Parisiense studium inter alia studia obtinet principatum, nisi excessus notabilis, puta quatuor, uel quinque annorum, Magistros et Baccalarios aliorum uniuersitatum, illis praeponeret rationabiliter, et praeferret. Item uolumus, quod Magistri, qui in aliis uniuersitatibus lectiones continuauerunt, pariter praeferantur illis, qui etiam ex consensu Prioris generalis ex grande Magisterium impetrassent. Et qui impetrauerit sine consensu, non obstante quod Capitulum generale relaxasset eis priuationis poenas, semper ultimum locum post illos quod debitos cursus fecerint teneant. Item uolumus, quod omnes Magistri in theologia, qui per Ordinem fuerint promoti, uocem, et locum obtineant in Capitulis prouincialibus, nisi aliunde essent uoce, et loco priuati. Ceteri autem non habeant nisi sint Priores aut electi eorum socii. Item Magistri Baccalarii lectores actu legentes post Priore locum, et uocem teneant primo in conuentu, nisi Subpriorem uices Prioris tenere contigerit uel supplere, ita quod si contingat omnes praedictos simul in uno conuentu manere, Magistri Baccalarios, et Baccalarii Biblicos et Biblici Lectores regentes praecedant seruato Ordine praemisso. Item uolumus quod Lectores sine demeritis uacantes suum locum teneant in choro refectorio post actu legentem in conuentibus ubi degunt, nisi forsan essent aliquem emeriti senes morrum grauitate merito proponendi illis uel eorum aliquibus. In Capitulo autem conuentuali, habeant huiusmodi Lectores uacantes locum et uocem secundum antiquitates suas. 105. [2] Item praecipiendo mandamus omnibus Prioribus prouincialibus etiam localibus, ac uniuersis Fratribus, ut in reuerentia bona habeant Magistros, Baccalarios, ac Lectores quibus Magistris Baccalariis et actu legentibus lectoribus habeat ad eorum pacem socios assignare, ad eis ministrandum. Item ordinamus, quod nullus Prior localis, aut

Baccalarius uel Lector etiam regens aut alius Frater, per se, uel per alium, famulum uel aliquem secularem teneat in conuentu poterunt, tamen hoc facere Procurator conuentus et Ordinis et Magistri in theologia quilibet unum tenere famulum utilem ad expensas communitatis conuentus, ubi stabunt quo ad uictualia et non ultra, quod si oppositum fecerint, loco et uoce priuentur eo facto, super quo statuto, nec Prior prouincialis, nec Capitulum prouinciale, sed neque Prior localis consentiente conuentu, poterunt dispensare. Et sub eadem poena terminariis mandamus, quod cum redierint peractis terminis, se indilate de suis famulis expediant, sed neque Parisius aliquis licentiatus ante Vesperias famulum tenere praesumat sub inobedientium etiam poena. 106. [3] Item ordinamus et praecipimus cum Magistri in theologia debeant esse in exemplum aliorum, quod omni die tam in magna missa, quam in Vesperis, habeant interesse, nisi habeant legitimum impedimentum. Et diebus Dominicis et festiuis celebrare sub poena rebellionis et idem de licentiatis et Baccalariis formatis intelligimus. Lectores uero non actu legentes omni die habeant interesse omnibus Diuinis etiam in Matutinis, et saltem in omnibus festiuitatibus et ponantur in tabula communi. Rubrica XVIII Caput XVIII DE PROVISIONE ET TAXATIONE PRO STUDENTIBVS, ET ALIIS FACIENDA 107. [1] Quoniam conuentus Parisiensis uictui Magistrorum, Baccalariorum, et studentium ibi continue conuenientium non posset prouidere, sine distributione prout in antiquis Statutis continetur. Ordinamus quod Procuratoribus Magistris uacantibus, Baccalariis, et omnibus studentibus, quod Parisius stabunt a suis Prouinciis uel amicis contribuantur, demptis Magistro regente, Priore, et Baccalario actu legente sententias, quos sine contributione simpliciter ordinamus esse. Et etiam uolumus quod Prouincia Franciae unum studentem sine contributione possit Parisius omni anno habere, cum dicta Prouincia contribuat studentibus, et Baccalariis, ac Magistris dicti conuentus sicut aliis eiusdem Prouinciae communiter, et nihil aliud a dicto recipiat. Et etiam studentes dictae Prouinciae pro sermonibus faciendis per ciuitatem Parisiensem, et in confinio plus ceteris laborent. Volentes et ordinantes quod quolibet Prouincia pro quolibet studente, et Baccalario, quem tenebit Parisius ad expensas Prouinciae, quolibet anno florenos auri de Florentia uel extimationem duodecim cum

tribuat. Et Prouincialis citius quo poterit dictam summam eis expediat, ne propter huius defectum a profectu studii quoquomodo retardentur. Et sub depositionis poena de taxatori- bus communitatis Prouinciae nihil Prouincialis sibi audeat pro uestiario, aut aliis, uel alteri personae, uidelicet communitati alicui praestare aut applicare quous- quam de taxatione studentium fecerit, ut dictum est. 108. [2] Et consimiliter de eadem pro communi Ordinis distributione, ordinata Priori generali, uel ei cui recipe commiserit mittenda fecerit, Ordinatio- nes pro bono pacis et propter necessitates cogentes ut de caetero omnes taxatio- nes communes Ordinis omnium Prouinciarum non obstantibus quibuscumque consuetudinibus antiquis mittantur, uel soluantur Priori generali ubicumque fuerit, seu de eius mandato suo Vicario, aut Fratri ad eas recipiendas deputato. Et ipse Prior generalis habeat per se uel per alium deputatum per eum soluere conuentui Parisiensi pro censibus, regentia biblici et Procuratori Ordinis ac regentiae Curiae romanae et de residuo debita Ordinis soluere, ac eius pertrac- tare negotia. Et notandum quod annus contributionum pro conuentu Parisiensi incipit et terminatur in festo Assumptionis Beatae Mariae Virginis, quaerere ordinamus quod si aliquis Baccalarius esset Parisius licentiatus in theologia ante festum Assumptionis Beatae Mariae nulla taxatio anni sequentis soluetur pro eo, si uero post dictum festum, licentiatus fuerit, uolumus quod pro quolibet mense quae per duos dies ibidem fuerit contribuatur unus florenus florentis et si tempus elapsum fuerit quo cathedrari debuit, et manere Parisius permittatur, soluaturs modo consimili pro eo ab amicis uel aliis quemadmodum pro Baccala- riis. Et quicumque scholaris uenerit Parisius per duos menses ante dictum festum Assumptionis contribuatur pro eo a Prouincia uel amicis pro quolibet mense unus florenus florentiae, si autem per tres menses, aut plures, ante dictum festum uenerit conuentus Parisiensis integram recipiat contributionem unius anni, ac si uenisset in festo elapso Assumptionis. Concedimus tamen Baccalario Lecturo sententias, ut possit per duos menses stare ante Assumptionem, ut possit ordinare de suis principiis sine contributione. Et similiter possit biblicus lectio- nes continuare usque ad festum Natiuitatis Beatae Mariae. Et si ultra duos menses eum remanere contigerit pro quolibet mense conuentus Parisiensis, reci- piat unum florenum florensem, et per tres aut plures menses,

recipiat anni integram solutionem. Item ordinamus quod pro quolibet studente quo fuerit post festum Assumptionis per dies octo, conuentus recipiat integram anni contributionem etiam si post illos octo dies recederet, si autem contingeret eum mori infra duos menses, uolumus quod quolibet mense conuentus recipiat tamen unum florenum, si uero post duos menses, obierit, conuentus plenam anni solutionem habeat recipe. Item statuimus, quod omnes studentes Parisius promoti ad expensas suae Prouinciae aut amicorum diligentiam adhibeant, ut unius anni integra contributio infra octo dies postquam in conuentu erunt recepti persoluantur, quod si non fecerint, Prior uel Praesidens in conuentu habeat eos remittere ad suas Prouincias sub poena absolutionis ab officio, et priuationis omnium gratiarum et emolumentorum Ordinis, quousque sit dicto conuentui satisfactum, hoc idem habeant similiter facere quod promoti sunt ad expensas amicorum in secundo anno scilicet soluere infra octo dies postquam ipse secundus annus fuerit inceptus, uel eos Prior remittat sub poena praedicta Prouinciales autem singuli pro promotis ad expensas Prouinciae in secundo anno habeant taxationes illorum mittere ante festum Omnium Sanctorum sub poena depositionis, si defectus esset ex eorum negligentia. Et si contingeret et aliquos uocari per Capitulum prouinciale promotos, ad expensas Prouinciae in secundo anno soluant secundum ratam temporis, sic tamen quod ad minus fuerint per menses decem et octo, et soluerint conuentui taxam unius anni cum dimidio, alter aliquis non sit lector reputatus, sed promoti ad parentum et amicorum expensas non uocentur quando completam persoluant contributionem anni totius. Committimus Priori generali per crescente charistia uictualium, ibidem quod possit augmentare contributiones praedictas secundum quod sibi uisum fuerit expedire, et mediantibus praedictis contributionis habeat conuentus prouidere de uictu scilicet pane et uino, et pictantia 7 in communibus mensis solum, de quibus facta est mentio in Rubrica De comestione,⁸ et illis qui possunt extra comedere prout ibi conceditur, et eo casu quo conuentus non prouideret ut dictum est, teneatur contributionem non recipe. Nullus studii aut conuentus Parisiens, cuiuscumque gradus aut conditionis existat contributionem sine pro se, siue pro alio, conuentui Parisiens; debitam, audeat recipe aut retinere, sine Prioris et custodum licentia et assensu,

sub poena propetariorum infligenda. 7 Vel pitantia. 8 Caput IV, 27-34. 109. [3] Item statuimus ut prouisiones et contributiones communitatis Ordinis tam in Capitulis generalibus, quam in prouincialibus fiant de cetero ad florenos florentiae. Et ordinamus quod pro regentia Parisiensi contribuantur a toto Ordine florenos decem. Item pro Biblico, sex florenos. Item pro regenda in Curia romana, decem florenos. Item pro Priori generali et sociis eius atque pro Procuratori in Curia romana prouideatur pro uestiario et uictu a tota communi- tate Ordinis per discretionem Diffinitorum Capituli gneralis, et pro expensis faciendis in causis, et negociis communibus similiter. Item pro censibus conuen- tibus Parisiensi XXV florenos. Similiter in Capitulis prouincialibus singularum Prouinciarum, fiat una taxatio communis pro dispensatione et prouisione ordi- natorum ad legendum tam Magistrorum, quam Baccalariorum Lectorum Magis- trorum studentium informatorum, pro uestiario prouincialis socii salarii famuli et communi distributione Ordinis de quibus supradictum est. Et per quibuscum- que casis in Prouinciis et non equaliter a conuentibus soluantur. Item statuimus quod regentibus et lectoribus ordinatis ad legendum in aliquo conuentu tam pro se quam librorum uectura, moderare expensae soluantur a conuentibus ad qui supra mittuntur. Poterit autem Prior generalis conuentus deputatos ad tenenda studia generalia eximere a taxatione soluenda propter onus studii, quod habeant, quando sibi uidebitur expedire. Rubrica XIX Caput XIX DE FRATRIBVS INFIRMIS, ET EORVM CVSTODIA 110. [1] Statuimus, ut cum Fratres nostri inceperint infirmari, statim confi- teantur Priori, uel de licentia eius petita et obtenta, alteri Fratri idoneo. Et simi- liter communicentur indilate, tamen hora honestiori ad hoc seruata, et magis reuerenti, antequam cibum capiant, nisi infirmitas nimium eos perurgeret. Et his peractis super omnia, diligens cura ipsorum infirmorum de cetero habeatur, secundum indigentiam infirmitatis, et omnino eis prouideatur secundum consi- lium medicorum, de quibus Prior indilate habeat prouidere. Et aliquis deuotus Frater, et amicabile, non aliunde occupatus, eis specialiter assignetur, qui sciat, et possit, et debeat competenter, et amicabile ministrare, sub poena grauioris culpae per decem dies transgressoribus infligenda. Cum autem horas canonicas, grauati morbo, non poterunt dicere, tunc, si sustinere possunt, dicantur coram eis ab

aliquo, sub poena grauis culpae, si dicere renuerit, infligenda. Inhibemus autem Prioribus, et Praesidentibus, ne ultra unam diem, de bonis cuiuscumque communitatis, prouideatur infirmo, nisi primo confessus fuerit, ut dictum est, et si potest fieri, communicatus. Et statim habeat bona, quorum usum habuit infirmus, reuelare, in praesentia duorum, uel trium, aut plurium Fratrum de conuentu. Item praecipimus et mandamus, ut infirmis Fratribus prouideatur in necessariis in suis infirmitatibus, per Priorem, uel Procuratorem, prout opus erit, inspectis aetatibus, infirmitatibus, et conditionibus singulorum, prout dicitur in Regula. Statuentes, casu quo, Priores, Procuratores, uel Vicarii facerent contra hanc ordinationem, quod Prouinciales, sub poena depositionis ab officiis, habeant eos punire, secundum delictum, grauiori poena. 111. [2] Item ordinamus, quod Prioribus prouincialibus, et eorum sociis in suis infirmitatibus prouideatur de expensis a communitate suarum Prouinciarum, sic quod sine conuentu sine quicumque alii qui expensas ipsas accommodauerit, postea a tota Prouincia repetant accommodata. De Priore autem generali, et eius Sociis, et famulis, atque de Procuratore generali in romana Curia, duximus ordinandum, quod simili modo in eorum infirmitatibus totus Ordo, iuxta eorum conscientias, habeat prouidere. Et quod tempore infirmitatis eorum Prouinciae, uel conuentus, in quibus ipsos infirmari contigerit, expensas Ordini accommodare teneantur necessarias, et honestas, et postea a toto Ordine repetantur, et ordinentur. 112. [3] Graduatis autem conuentus Parisiensis et studentibus per Prouincias ad generalia studia, missis prouideatur de communitatibus suarum Prouinciarum iuramento prius ab eis si conualuerint prius praestito de expensis in eorum infirmitatibus factis iuxta arbitrium Prouincialis seu Diffinitorum Capituli prouincialis restituendis, ita quod tempore infirmitatis suae teneantur de bonis si que habeant aut habere possint ab amicis primitus adiuuare, et postmodum a suis Prouinciis repetantur modo praedicto. Et in casu quo ita essent ab amicis destituti subsidio quod nec libros, nec alia bona haberent unde sibi in aliquo prouidere possent uolumus et ordinamus quod conuentus in quibus infirmitate patientur eis expensas in suis infirmitatibus uel necessitatibus habeant accommodare, cum hoc exigit charitas fraterna. Et postea tales expensas praestantes habeant a Prouinciis et Prouincialibus eorum quibus fuerunt praestate

recuparare ut iustum erit. Mandantes dictis Prioribus prouincialibus quatenus dictis conuentibus sub poena depositionis a suis officiis dictas expensas restituere ex integro supra suam Prouinciam curialiter teneantur. Idem autem de Fratribus hospitalibus uenientibus per negociis suarum Prouinciarum, uel conuentuum aliquorum ad conuentum Parisiensem uel Curiae romanae si eos ibidem contigerit infirmari uolumus obseruari sicut de studentibus in studiis generalibus. 113. [4] Et ut maior diligentia circa infirmos adhibeatur, mandamus, quod si aliquis Frater infirmus, aliquod periculum notabile incurrerit per improvidentiam, et duritiam Priorum, aut Procuratorum, aut negligentiam ministri, si Prior fuerit in culpa, ipso facto deponatur ab officio, et rigidius ceteris puniatur. Si uero Procurator, uel minister fuerit in culpa, poena grauioris culpa per uiginti dies puniendus est. Item inhibemus, ne Fratres nostri in domibus secularium 9 Vel accommodauerint. diu infirmi commorentur, ubi aliter poterit a Fratribus ordinari. In locis autem nostris, ubi Frater aliquis undecumque sit, inceperit infirmari, ibi moram faciat, donec conualuerit, nisi de licentia Prioris generalis, uel prouincialis, de eo ex causa aliter ordinetur et prouideatur sicut superius est expressum. 114. [5] Item ordinamus, quod in quolibet conuentu Ordinis nostri, ubi fieri poterit competenter, construatur infirmitorium, etiam cum capella, in quo infirmitorio iaceant Fratres nimium debiles infirmi, et ibi maneant, etiam singulis diebus audiant Diuinorum Officiorum, et specialiter missarum, aliqua sollempnia celebrari. Item praecipimus quibuslibet Prioribus localibus, sub poena depositionis ab eorum officiis, ut in suis conuentibus sacrum Corpus Dominicum in maiori ecclesiae altari, uel circa, in loco decentissimo, et honesto pro Fratribus, et familiaribus nostris, in casu necessitatis communicandis, cum omni reuerentia semper solite reseruetur, et saepissime renouetur, et potissime communionis tempore quod Fratres habeant communicare. Oleum etiam benedictum pro infirmis unguendis, quando morti appropinquant, quolibet anno innouetur, et in uase, et loco decenti, et mundo, ac sub firma custodia in ecclesia, uel sacristia loco honesto reseruetur. Item quod habeantur libelli funerales, in quibus officium extremae unctionis, et ministrationis eucharistiae, et sepulturarum exequiae conscribantur, et officia processionum faciendarum per anni circulum. 115. [6] Item inhibemus Prioribus

prouincialibus, sub poena grauis culpae per uiginti dies, quod non permittant aliquos Fratres in suis Prouinciis, uti scientia medicinae, nisi ipsi adeo in dicta scientia instructi, et edocti, ac a Sede Apostolica dispensati, quod sine periculo, et scandalo Ordinis, tute et salubriter, in ea operari ualeant. Rubrica XX Caput XX DE FRATRIBVS DECEDENTIBVS, ET SVFFRAGIIS PRO EISDEM FACIENDIS 116. [1] Statuimus, quod Prior localis obitum cuiuscumque Fratris in suo conuentu decedentis cum omni festinatione Priori prouinciali ubicumque fuerit denunciaret, sub poena grauis culpae per tres dies Prioribus negligentibus infligenda. Et Prior prouincialis per conuentus eius mortem indilate denunciare faciat, ut pro Fratre mortuo fiant per conuentus suffragia infrascripta. Statuimus ut in qualibet Prouincia pro uno quoque Fratre defuncto illius Prouinciae, et pro quolibet Patrono, cantetur Placebo et Dirige ac Missa pro defunctis in singulis conuentibus Prouinciae, quo primo eius obitus fuerit nunciatus. Item quilibet sacerdos per totam Prouinciam dicat unam missam, et quilibet aliorum Fratrum clericorum unum nocturnum Psalterii, et quilibet Frater Laicus triginta Pater Noster, et totidem Aue Maria. Item ordinamus, quod pro Priori generali et eius sociis fiat per totum Ordinem, sicut pro Fratre cuiuslibet Prouinciae, debitum exequiarum, et similiter pro Procuratore Ordinis, quando decesserit. Item etiam pro illis, qui in dictis officiis generalatus, aut Procurationis generalis extiterunt, et idem similiter fiat de prouincialibus et eorum sociis decedentibus, eundo ad generale Capitulum, uel redeundo ab eodem. Item ordinamus, quod Magistri, Baccalarii, et quicumque alii positi in officiis, extra suas Prouincias, ac etiam studentes positi extra suas Prouincias, decedentes ibidem, eadem emolumenta missarum, et nocturnorum de suis Prouinciis, unde sunt oriundi, recipiant, ac si ibi fuissent conuentuales. Item, quod in omnibus coemeteriis nostris, Fratres a secularibus semoti sepeliantur, et monumenta Fratrum a monumentis secularium distinguantur. 117. [2] Item statuimus, quod ter in anno fiat commemoratio cum uigiliis nouem lectionum, et missa sollemnis pro Fratribus defuncti nostri Ordinis, et ter pro parentibus, et amicis Fratrum, et pro omnibus qui in coemeteriis nostri Ordinis sunt sepulti. Et ter pro patronis, et familiaribus, et benefactoribus, et pro illis, qui litteras habuerunt fraternitatis. Primas tres missas cum Officiis Mortuorum nouem

lectionum faciant Fratres inter octauam Epiphaniae, et Purificationem Beatae Mariae. Secundus Ternarius fiat inter Octauas Paschae, et Ascensionis Domini. Tertius uero fiat inter festum Sancti Michaelis, et festum Omnium Sanctorum. Item quilibet sacerdos Frater nostri Ordinis, ultra id quod tenetur dicere pro quolibet Fratre decedente de sua Prouincia, dicat annuatim specialiter pro benefactoribus, familiaribus, et litteras confraternitatis habentibus, tam uiuis, quam mortuis, nouem missas, quarum tres de Spiritu Sancto, tres de Beata Virgine, et tres sint pro defunctis. Quilibet autem Frater non sacerdos, sciens legere, dicat singulis Dominicis diebus, et festiuis solemnibus unum nocturnum secundum ordinem Psalterii, computando a Dixit Dominus, usque ad, Dominum cum tribularer, pro uno nocturno, et deinceps usque ad finem pro nocturno, et qui legere nesciunt, dicant quolibet die Dominico, et alio die celebri quinquaginta Pater Noster, et totidem Aue Maria. 118. [3] Item statuimus, quod audita morte Domini nostri Papae fiant in singulis conuentibus exequiae solemnes, simili modo uolumus, et ordinamus fieri pro Domino Protectore, postquam eius obitus denunciatus fuerit. Rubrica XXI Caput XXI DE DISPOSITIONE LIBRORVM, ET ALIORVM BONORVM DEFVNCTORVM FRATRVM HABENTIVM COMMVNEM ADMINISTRATIONEM IN ORDINE 119. [1] Unum Frater habens temporalium bonorum administrationem, coeperit infirmari grauiter, et potissime si non sit spes conualescentiae, Prior cum Consiliariis, et senioribus, seu discretioribus conuentus, necessariis pro tempore receptis, omnia repositoria claudantur firmiter, et insuper sigillentur aliquo sigillo, quod una cum clauibus in archa communi reponantur, donec fiat debite inuentarium. Nec aliquis, sub proprietariorum poena, praesumat aperire quodcumque sit clausum, nisi praesente Priore cum custodibus, et in necessitate. Item post huiusmodi administratoris obitum, dum primo se dederit temporis opportunitas, fiat per eos diligenter inuentarium integrum, cuius copia in archa reponatur. 120. [2] Item uolumus, quod illi, qui habuerunt in Ordine bonorum communitatum Ordinis dispositionem, puta Prior generalis, prouinciales, Procuratores Ordinis, ualeant secundum quod conscientia eis dictabit, de libris, quos scripserunt, aut scribi fecerunt, aut aliter procurauerunt, et aliis bonis mobilibus, infra Ordinem disponere, et ordinare communitatibus Ordinis, Prouinciarum, conuentuum, et

etiam ad usum Fratrum, studentium, praedicatorum, et aliorum, sic tamen, quod proprietas talium semper sit alicuius communitatis, nec poterunt huiusmodi bona alicuius Fratris usui distribui, de quo probabiliter opinaretur, quod non esset in Ordine permansurus, uel quod in malis usibus talia esset expositus, quia tunc talia essent communitati, cuius proprietas eorum foret, relinquenda. Et in casu, quod talia essent ad alicuius iuuenis usum deputata, uolumus, quos sint in custodia sui conuentus, donec de tali opinio honestae uitae certius habeatur. 121. [3] Item si huiusmodi dispositores et ordinantes de bonis quorum indeterminatam administrationem habuerint, constituerint suae ultimae ordinationis aliquos Fratres executores. Volumus quod statim postquam aliquis talis defunctus fuerit, eius dispositio et ordinatio legatur sine mora Priore loci praesente cum custodibus et senioribus conuentus etiam uocatis constitutis distributoribus, si praesentes sint, quia lecta eius copia reponatur in archa communi. 122. [4] Item ordinamus quod huiusmodi instituti habeant de facta distributione rationem reddere Priori et Custodibus, et Senioribus conuentus etiam uocatis constitutis distributoribus si praesentes sint praedictis cum nomine conuentus fuerint requisiti, Prior autem tam inuentaria bonorum quam computa praedictorum habeat Capitulo prouinciali praesentare, cui Capitulo etiam reddatur ab illis de distributione facta ratio, quae dicto Capitulo approbetur uel reprobetur. 123. [5] Item uolumus, quod libri, et bona, quae studentes in aliena Prouincia habuerunt, suis Prouinciis et conuentibus restituantur. De Fratribus uero in alienis conuentibus suae Prouinciae decedentibus fiat similiter suis conuentibus de libris, quos in illis scripserant uel procurauerant, nisi conuentus eorum fuisset lationis uitae, et ex deuotione se una cum praemissis mobilibus dedissent conuentui obseruantiae, quia tunc in illo conuentu obseruantiae uolumus talia remanere. PARS SECVNDA Rubrica I Caput XXII DE OFFICIO PRIORIS GENERALIS 124. [1] Prior generalis a toto Ordine eligatur canonica electione cuius electio cum suo solo consensu, est confirmatio, eo facto; ut in priuilegio 37, et 53, et 16 expresse continetur. Qui confirmatus de Prouincia ad Prouinciam, et de conuentu ad conuentum Fratres transferre libere potest, sine contradictione cuiuscumque. Priuilegia autem, et quaecumque alia, de Prouincia ad Prouinciam de loco ad locum, ex causa

rationabili, etiam transferre, quando sibi uidebitur expedire; ita tamen quod de huiusmodi receptione et translatione illis a quibus recipiuntur litteras faciat fieri testimoniales, et patentes, ut priuilegia, et aliae res sic translatae loco, et Prouinciae a quibus sunt, restituantur quam cito fieri poterit bono modo, etiam sine requisitione. Item in quibuscumque Capitulis generalibus, prouincialibus, aut localibus, per se, aut Vicarios, Visitatores praesidere, nisi quando culpas suas habent dicere, et Diffinitores habent de eo pertractare, et quod Vicarius missus ad generale Capitulum, scrutinio facto, non habet amplius praesidere. Habet etiam Prior generalis culpas prouincialium, et localium, et aliorum Fratrum subditorum quorumcumque corrigere, et uisitationis officium exercere, computa in quibuscumque casibus Capitulis recipe, et iuridice audire. Priores prouinciales pro notabili, et manifesta inobedientia, et rebellionem, quae testamentario Capituli prouincialis, aut localis, rationabiliter excusari non poterit, uel pro omnibus culpis, pro quibus quidem carcerem meruissent, uel iuste uocem, et locum amisissent, de quo confessi, et conuicti fuerint, conuocatis duobus, uel tribus Prioribus de conuentibus uiciniore ab officiis absoluere poterit, sine contradictione cuiuscumque. Item poterit Prouinciales destituere, et restituere, consentiente maiori, et saniori parte Capituli prouincialis, ex causa rationabili, quae ei apparebit rationabilis, cum sibi uidebitur expedire. 125. [2] Studentes etiam de quibuscumque Prouinciis ad studia generalia mittere libere, ultra illos quos Capitulum prouinciale decreuerit mittendos, et si Capitulum prouinciale aliquem insufficientem et inutilem mitteret, liberam habet potestatem remittendi et reuocandi. Poterit etiam quoscumque, tam Magistros, quam Baccalarios, aut Lectores in quibuscumque studiis generalibus, et aliis ordinare, et mutare, quando sibi uidebitur expedire. Priores etiam locales ex causa utili, et necessaria, quando sibi placuerit absoluere, ita quod conuentus habeat potestatem eligendi alium, quem Prior generalis, per se, uel per alium habeat confirmare, nisi idem Prior generalis de Priore uellet aliter prouidere. Et si conuentus in electione huiusmodi tertia uice concordare nequuerit, Prior generalis prout sibi placuerit, prouidere poterit. In casu autem, quod Prior localis pro demeritis absolueretur praesente Priore generali, poterit in eodem Priorem constituere de assensu

quatuor bonorum Fratrum sine alia electione quacumque. Et si absens fuerit, habet auctoritatem in quocumque conuentu carente Priore, Priorem instituendi libere, quem pro conuentu utiliolem, sua prouidentia iudicabit. Poterit etiam Fratres utiles, et idoneos ad praedicandum licentiare, et nolentes coartare. Item poterit sibi eligere socios et mutare cum uoluerit. Ordinamus, quod socii iurent ei, quod erunt suae personae et officio fideles. Similiter quod ille, qui tenebit sigillum officii, non sigillabit aliquam litteram iustitiae, uel gratiae, eius manu non signatam. 126. [3] Item poterit ponere, et deponere Priores romanae Curiae, et conuentus Parisiensis. Similiter Subprios, Sacristas, et alios officiales dictorum conuentuum cum sibi uidebitur expedire, habet etiam auctoritatem, instituendi, et destituendi Procuratorem romanae Curiae libere, et alium constituere, quando uidebitur sibi expedire. Quicumque uero Frater fuerit in Procuratorem Curiae romanae institutus per Capitulum generale, aut Priorem generalem, antequam officium exequi ualeat, habebit iurare Priori generali, uel cui commiserit, quod erit fidelis personae, et officio ipsius generalis; et quod officium Procuratoris fideliter, et diligenter exercebit ad honorem, et utilitatem Ordinis; et quod in apostatis capiendis, de quibus sibi iniungetur per Generalem, uel eius Vicarium, fidelem diligentiam adhibebit; et quod nulla pro se aut pro altero Fratre, aut Prouincia, uel conuentu nullam supplicationem porriget, sine beneplacito Prioris generalis. 127. [4] Item ordinamus, quod conuentus Curiae romanae, ubicumque fuerit Curia, sit specialiter sub regimine Prioris generalis, in tantum, quod nec Fratrem ponere, nec amouere possit Prior prouincialis, nec officarium destituere aut instituere, absque Prioris generalis licentia speciali, sub poena inobedientiae, et rebellionis. Volumus tamen dictum conuentum in cuius Prouincia stabit, quo ad promotionem studentium et taxationem distributionum sub esse Prouinciali. Et poterit Prior dicti conuentus cum discreto per conuentum electo, ire ad Capitulum prouinciale, immo tenebit ire, et ibi eligere, et eligi, sicut alii de Prouincia. Ordinantes, quod Prouincialis Prouinciae, propter bonum utile Ordinis, et honorabile, si in sua Prouincia existat Curia romana, iuret, quod per se, uel per alios Fratres, aut Seculares directe, uel indirecte, manifeste, uel occulte, non se opponet praemissae Constitutioni, quod conuentus Curiae romanae immediate subiiciatur

Priori generali; nec se intromittet aliter de dicto conuentu, quam dicta Constitutio ordinat, nisi Generalis ex gratia speciali, concedat aliter de praemissis, aliquid faciendum. Et iurabit, quod si aliquis se opposuerit ei, totis uiribus obuiabit. 128. [5] Poterit Prior generalis fugitios cuiuscumque Prouinciae ad Ordinem libere recipere, et poenitentiare de commissis, et tam cum illis, quam cum aliis defectuosis super poenitentiis dispensare misericorditer; partem poenitentiae, uel totam etiam remittere, et in quibuslibet Prouinciis poterit Nouicios recipere, receptos professare, professos ad Ordines mittere, sine assensu cuiuscumque. Poterit etiam Capitulum generale, uel prouinciale, mutare, et terminum, causa rationabili, adbreuiare, uel elongare. Et hoc idem committere Prouincialibus, aut Vicariis, quando sibi uidebitur expedire. Volentes, quod Priores prouinciales et locales, ac uicarii in hoc sibi firmiter teneantur obedire. Poterit locum, et uocem his, qui amiserunt restituere, et inhabiles habilitare ad studia, gradus, et officia, nisi commisissent scandala talia, quorum dispensationes per Constitutiones generali Capitulo reseruentur. Poterit litteras beneficiorum spiritualium, et fraternitatis in toto Ordine concedere; Fratres cuiuscumque Prouinciae tam a sententia excommunicationis absoluere, quam pro iniunctione manuum in se ipsos, aut apostasia, aut ex Ordinis censura incurrissent, et etiam illos qui relicto seculo, Ordini aggregabuntur, excommunicatione ligatos, et cum illis super irregularitatis uincula dispensare; sic quod si Ordinem exierint, dispensatio illis facta sit nullius momenti. Et si propter defectum, aut iure alterius, fuerint praedictis sententiis ligati, postquam intrans Ordinem, satisfaciant, ut tenentur. Et potest Prior generalis uices suas in his committere. 129. [6] Item potest etiam omnia et singula in toto Ordine facere, quae Priores prouinciales in suis prouinciis, et locales in suis conuentibus. Et insuper omnia illa, quae sibi per Constitutiones reseruantur. Item poterit eximere conuentum, ubi moram trahit, in toto, uel in parte a solutione taxationis Prouinciae, secundum quod sibi uidebitur expedire, iuxta temporis ratam. Item eidem committimus interpretationem Constitutionum nostrarum, quando dubium apparebit; non poterit tamen illud, quod in Capitulis generalibus statutum fuerit, uel ordinatum, cassare, uel irritare, sed in exemplum aliorum, illud diligenter obseruare, et ad obseruandum alios efficaciter inducere, et coartare.

Committimus etiam Priori generali, quod possit licentiarum conuentus ad uendendum libros
librariae, qui inutiles, aut duplicati sunt, ita dumtaxat, quod eorum precium conuertatur pro
expensis mutationis conuentus factis aut faciendis, aut pro aedificatione ecclesiae,
dormitorii, claustrum, refectorii, aut alicuius officinae necessariae conuentui, notabilis in
sumptibus, et perpetuae. Etiam committimus eidem, quod possit omnia facere, quae nos
Diffinitores facere possemus, absolutionibus et institutionibus Priorum prouincialium libere
sine culpa; et reuocatione gradu theologiae in conuentu Parisiensis, et apertione sigilli
communis Ordinis, dumtaxat exceptis. 130. [7] Item statuimus, quod si Prior generalis
resignauerit officio, in omni electione, ex quocumque actu alio, immediate sit post Priorem
generalem, si praesens fuerit. Et quoscumque alios Fratres Ordinis praecedat ubique, cuius-
cumque gradus, et officii, et conditionis fuerint, et in omni Capitulo generali, uel prouinciali
sit primus Diffinitor semper. Mandantes quod ei prouideatur in uictualibus decenter prae-
aliis Magistris, qui non fuerint in dicto officio. Item Prior generalis ab officio absolutus, uel
resignans, potest sibi eligere Prouinciam de tota religione, et in ea conuentum ad
manendum, quem uoluerit, ita tamen, quod si in eadem Prouincia uoluerit mutari de
conuentu ad conuentum, hoc faciat de speciali licentia Prouincialis. Conuentus, ad quos
declinauerit, absolute ipsum recipiant reuerenter, et in necessariis infra conuentum,
prouideant competenter, sed in itinere non tenentur prouidere in expensis. Statuentes,
quod ipsi absoluto, uel resignanti, fiant expensae de communi Ordinis a loco Capituli
generalis, usque ad conuentum, quem elegerit. Et hoc idem sociis suis si cum eo remaneant
in futurum. Rubrica II Caput XXIII DE OFFICIO PRIORIS PROUINCIALIS 131. [1] Prouinciales
Priores in suis prouinciis habent auctoritatem Nouitios recipiendi per se, uel per alios,
receptosque professandi, et professos ad Ordines Sacros promouendi, excommunicatos
pro manuum in Fratres Ordinis uiolenta iniiectione absoluendi, excommunicatos etiam pro
apostasia, peracta Ordinis poenitentia, absoluendi: et cum his qui in apostasia
celebrauerint, super irregularitatem dispensandi, litteras fraternitatis suae Prouinciae
concedendi personis pertinentibus ad suam Prouinciam, personaliter suam Prouinciam
uisitandi, et defectus, tam Priorum, quam subditorum corrigendi, uisitationem, uel

correctionem per alios faciendi, si personaliter accedere non ualeret, et periculum cerneret imminere, Fratres qui in ea de conuentu ad conuentum permittendi. Saluo apostolico indulto Fratribus obseruantiae, qui non possunt absque consensu Prioris et conuentus extra poni, nec alii sine eorum assensu ibi reponi. Poterit Prouincialis Fratres suae Prouinciae, aut alterius qui cum obedientia simpliciter fuerint assignati in aliquo suorum conuentuum per Priorem generalem, commutare de conuentu ad conuentum alterum suae iurisdictionis, pro causa utili et honesta; praeterquam ad conuentum, a quo est mutatus, etiam si gradus esset, nisi tempus legendi, uel manendi in eius obedientia caueretur, aut prohiberetur ne per alium, quam per Priorem generalem mutaretur. 132. [2] Fratres etiam de sua Prouincia ad aliam pro necessitate, et negociis Prouinciae, uel alicuius conuentus urgentibus, cum litteris testimonialibus destinandi, tempore de reuersione in eisdem litteris limitato, priuilegia, uel quascumque res alias de conuentu ad conuentum transferendi, data super hoc littera testimoniali conuentui, a quo talia transferuntur, ut eidem conuentui restituantur citius, quo fieri poterit bono modo, nisi talia essent de communitate Prouinciae, quia tunc possent retineri in conuentu aptiori ad custodiendum, si uideretur expediens Prouinciali. Poterit etiam Prouincialis, Priores locales in Capitulo conuentuali absoluere, si eorum culpa notabilis, et sufficienter probata, aut confessa hoc requirat, et non aliter. Declarantes, quod nec Capitulum prouinciale poterit Prouinciali dare licentiam deponendi Priorem localem, sine culpis, et pro libito. Et si secus per eum actum fuerit, totum uolumus esse irritum, et inane. 133. [3] Sed statuimus, ut Priores locales, qui ea, quae ad officium suum pertinent, scilicet, qui chorum, Capitulum, refectorium non sequuntur, regulariter ab officio deponantur, sub poena depositionis ab officio prouincialatus, nisi propter antiquitatem, aut aliam certam causam iustam iudicio Prouincialis excusentur. Nullus tamen localis Prior absoluatur, si prouinciale Capitulum fuerit celebrandum infra mensem. Poterunt etiam Prouinciales dispensare, uel remittere poenas quaslibet, praeter poenam carceris pro crimine, pro quo, quis in seculo existens, ultimum supplicium pati deberet, et praeter incarcerationem propter scandalum publicum enorme, aut propter trinam apostasiam, et propter poenas, quarum remissio remittitur

Capitulo prouinciali, aut Priori generali, uel generali Capitulo in istis Constitutionibus. Item poterit etiam omnia alia facere, quae Priores locales in suis conuentibus. Omnibus autem Prioribus prouincialibus districte praecipimus, quatenus in Capitulis prouincialibus deputent Fratres, qui de cantu ecclesiastico, ubi opus fuerit, habeant informare. 134. [4] Ordinamus etiam, sub poena depositionis ab eorum officiis, ut in omni anno mittant uisitatorem ad conuentus, ad quos non poterit commode accedere; cui habeat expensas rationabiles de conuentu ad conuentum assignare, et moderate taxare pro se, et socio, nec uolumus, quod talis uisitator ad expensas conuentuum possit equitare. Statuentes, quod si scandalum aliquod fuerit in aliquo conuentu perpetratum, cuius causa Prouincialis uocatus aduenerit; Prouincia soluat eius expensas, casu quo conuentus non soluerit, et Frater ille, per quem scandalum uenit, tamdiu incarceretur, donec conuentus, et Prouincia famam, et damnum recuperauerit. Et si per aliquem conuentum Prior generalis, aut prouincialis, uel eorum Vicarii uocati fuerint, soluant omnes expensas eundo, et redeundo. 135. [5] Inhibemus omnibus Prioribus prouincialibus, seu localibus nostri Ordinis, ne alicui Fratri nostri Ordinis concedant licentiam, quod ad titulum Episcopalis dignitatis se faciant promoueri, uel ad officium paenitentiarie domini nostri Papae, uel quodcumque officium extra Ordinem. Ordinantes, quod quicumque Frater noster assumptus ad officium paenitentiarie domini nostri Papae, aut Episcopatum quemcumque, aut officium quodcumque extra Ordinem, officia uel beneficia ex dispensatione adeptus sit, eo facto ab omni officio, quod tenebat absolutus est, nec uocem, aut locum in Ordine habeat, nisi cum habentibus beneficia ex dispensatione Sedis Apostolicae in commendam. Prior generalis, per indultum Calixti Papae Tertii, dispensaret. Item in casu quo aliquis Frater nostri Ordinis solum ad titulum Episcopatus sua ambitione promotus fuerit, mandamus Priori prouinciali eius, aut Priori locali, ut omnia bona quorum usum uagum uidebatur habere existens in Ordine quaecumque sint illa capiat, et suo conuentui uel Prouinciae secundum discretionem Prouincialis, et Diffinitorum Capituli citius applicentur, cum talis promotio non ad honorem Ordinis, nec utilitatem cedere uideatur. De aliis autem Fratribus, ad quodcumque officium, uel dignitatem, cum prouentibus, competentibus et certis extra Ordinem

promouendis, ordinamus, quod bona acquisita in Ordine quorum usum habuerunt, ut sunt libri, localia, pecuniae, tenere possint et infra Ordinem disponere et distribuere secundum beneplacitum uoluntatis eorum prius tamen ab eis habita recognitione sufficienti, et data cautione sub publico instrumento in quo recognoscant omnia illa bona esse Ordinis, et quod solum usum habent ad uitam, scilicet ab Ordine concessum. 136. [6] Item inhi- bemus Prioribus prouincialibus, seu quibuscumque Vica- riis, aut Praesidentibus, Priore generali inferioribus ne possint concedere licen- tiam seu gratiam alicui Fratri Ordinis, qui non intersint communiter Horis Diui- nis in choro nocturnis, aut diurnis, exceptis dumtaxat Magistris in theologia, Baccalariis, Biblicis ordinatis ad legendum sententias, et Lectoribus actu legenti- bus, ac studentibus in studio deputatis, seu Fratribus in crastinum predicaturis aut quae illa die praedicaerint, uel quod laborem magnum die proximo fece- runt, necnon Fratribus infirmis uel antiquitate tanta plenis quod usque ad sexa- gesimum annum uel circa contigerint. Nec aliquis dictorum Superiorum ualeat concedere alicui Fratri licentiam intrandi uillam sine scitu Prioris localis, excep- tis Magistris Baccalariis, Biblicis, Lectoribus actu legentibus. Rubrica III Caput XXIV DE RECEPTIONE PRAELATORVM, ET EORVM VICARIIS 137. [1] Ante omnia praecipimus, quod Fratres deuote, et honeste statim sine contradictione suos Superiores ad se uenientes, aut missos recipiant, et debi- tam eis reuerentiam et obedientiam faciant, ut decebit, quod si non fecerint, ipso facto iudicamus eos conspiratores, et poena conspiratorum rigide puniendos. Si autem Priorem generalem, uel prouincialem infirmitate, aut alia euidenti necessi- tate, uel causa detineri contigerit, et impediri, sic quod ea, quae ad officium eius 10 10 Vel eorum. pertinent, exequi non ualerent, ordinent aliquem fide dignum, honestum, et dis- cretum de Fratribus suis, qui uices eorum suppleat, cum a subditis fuerit requi- siti, aut necessitas fuerit admittendum. Ordinantes quod Vicariis, et uisitoribus sic miser tempus, et auctoritas per litteras eorum limitentur, et quod ipsi Priori- bus et conuentibus, et eis quorum inter erit, faciant de sua potestate, et auctori- tate copiam, cum ab eis fuerint requisiti. Statuentes ut nulli Vicario credatur, nisi litteram suae commissionis legerit, aut legi fecerit in praesentia eorum, aut maio- ris partis eorum, super quibus habet exequi commissionem, uel nisi copiam miserit

de eadem. Volentes, quod si quis commissionem extenderit ultra id, quod sonauerit, poena usurpantium maiorum officium, quae est carceris puniatur. Nec tales Vicarii possint uices suas aliis substituere, nisi in litteris commissionis hoc expresse contineretur. 138. [2] Item ordinamus quod quicumque fuerit causa Aduentus alicuius Superioris, seu uisitoris ad quamcumque Prouinciam, uel conuentum pro culpis personalibus, quicumque reus repertus fuerit, sine accusans, sine accusatus, carcere puniatur, donec conuentus damnum suum, et famam recuperauerit integre. Statuimus, quod nullus praelatus Ordinis aut Vicarius, cuiuscumque gradus existat, possit aliquid recipere a subditis, uel ab eorum parentibus, et amicis, sub poena depositionis ab officiis eo facto, quo essent de hoc coram suo Superiore conuicti, uel confessi, quod minus contra tales processissent. Item ordinamus, quod quilibet uisitor, sine sit Prior generalis, sine prouincialis, aut Vicarius eorum, inquiret in quolibet conuentu, quem uisitabunt, publice conuimento, si opus sit de uita, et de moribus, de honestate, et fama, ac utilitate singulorum, et potissime in officiis existentium. Et si aliqua sint commissa scandala, furta, crimina notabilia, et notoria et cetera huiusmodi, et si inueniant aliquos defectus quo ad officarios, uel alios corrigant, et emendent sine palpatione, iuxta formam in sequenti Capitulo positam. Rubrica IV Caput XXV DE MODO, ET FORMA VISITANDI 139. [1] Ruina totius Ordinis, ex defectu peruenit indebitae uisitationis. Quare ordinamus, ut uisitatores cum uenerint ad conuentus uisitandos, primo mane omnibus Fratribus conuocatis flexis genibus dicant Hymnu: Veni Creator Spiritus 11 et poterit dici uoce submissa sicut uidebitur ipsi uisitori et cetera, Kirie eleison. Christe eleison. Kirie eleison. Pater noster. Et ne nos. V: Domine Deus uirtutum. R: Et ostende faciem tuam, et salui erimus. V: Ora pro nobis 11 Caput LXXIV, 264. sancta Dei. V: Domine exaudi orationem. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Protege Domine, famulos tuos subsidiis pacis, et Beatae Mariae semper Virginis patrociniis confidentes, a cunctis hostibus redde securos. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. V: Oremus. Oratio: Deus uirtutum, cuius est totum, quod est optimum, insere pectoribus nostris amorem tui nominis, et praesta in nobis religionis augmentum, ut quae sunt bona, nutrias, ac pietatis studio quae sunt nutrita, custodias. Per Christum Dominum nostrum. R:

Amen. Et tunc si bonum uideatur uisitati faciat eis aliquam collationem exortiuam ad obseruantiam suae professionis, ad scandala fugienda, ad reuerentiam, et obedientiam reddendam maioribus ad caritatem ueram habendam, et inter se seruandam, et huiusmodi, secundum etiam quod requiret materia occurrens. Demum dicat, quod Auctoritate Dei, et qua in officio fungitur praelatus, et Pastor gregis Dei, si fuerit Prior generalis, uel prouincialis, uel auctoritate ei commissa, si fuerit alterius eorum Vicarius. Ego praecipio uobis in meritum sanctae obedientiae, et sub praeuaricatione professionis uestrae, ut de Priore, Subpriore, Regente, Clauariis, et singulis Fratribus Clericis, et Laicis, et de familiaribus, et famulis domus, unusquisque, cum fuerit interrogatus, quicquid sit dignum accusatione, et quod ei dictabit conscientia esse corrigendum, et emendandum pro honestate, et utilitate domus, et animarum salute, dicat pure, et ueraciter, secluso omni odio, fauore, et amore, et quocumque disfauore secluso pauore, excepto timore Dei, et periculi magni damnationis animarum uestrarum. Timeant autem, ne periurii infamiam incurrant, et Ordinis grauibus correctionibus puniantur. 140. [2] Caueant tamen singuli, ne publice aliquod crimen de altero dicant, quod nequirent probare, sub poena talionis. Et dicat eis, quod in uisitationibus, et inquisitionibus praelatorum, praeceptum est pro iuramento suscipiendum, ita quod si quis scienter ueritatem celaret, incurreret culpam periurii, et pro tali postmodum puniretur. Etiam poterunt, sub poena excommunicationis praecipere si uoluerint quod ueritatem referant, et expressum requirere iuramentum. Caueat tamen uisitator, ut non leuiter omni spiritui credat, nec aliquem condemnet ad unius uocem, aut per suspicionem postmodum uocet unum post alterum, et inquirat primo, si in uisitatione praecedente fuerit aliquis defectus, aut quia accusanda non fuerint accusata, et corrigenda correcta, si promittentes emendationem, se emendauerint, si Statuta in dicta uisitatione facta, bene seruauerint. Et si quis Praesidens, aut subditus neglexerit custodire ea, acriter corrigatur tamquam inobediens. 141. [3] Inquirat si Prior fuerit negligens corrigere defectuosos, et Fratrum excessus in subuersionem religionis. Si aliqui sint suspecti de familiaritate nimia personarum suspectarum, et leuium. Si lenonibus, et hominibus malae uitae sint aliqui communiter familiares. Si intus, uel extra potatores

scandalosi. Si lutores taxillorum, et aliorum ludorum. Si luserint cum secularibus. Si habitum ludendo dimiserunt. Si rixosi, brigosi, et an cum secularibus, uel in eorum praesentia. Si aliqui sint assueti iurare turpiter, aut turpiter loqui, et de uerendis, modo ioculatio, unde male aedificarentur ceteri. Si prior dedit Fratribus bonum exemplum sequendo chorum, refectarium, in obseruantia silentii, in locis, et in horis congruis, in abstinentiis, et aliis caerimoniis Ordinis, ut faciendo inclinationes, et cetera. Si fecit legi Regulam, et Statuta, et obseruare ea, quia per praelatorum diligentiam Ordo congruitur, qui destruitur per eorum negligentiam. Si sine acceptatione personarum frequenter redarguit deficientes. Si sit bona pax, et concordia inter Priorem, et singulos Fratres. Si etiam inter se omnes Fratres amore, et pacifice conueniant. Similiter si famuli sint pacifici, honesti, et cetera. Et si reperiatur, quod non sit bona pax in domo, inquirat diligenter causam radicatus, et asperere corripit discordiae auctores. Et inquirat de uitio proprietatis. Si quis sibi donata appropriet. Et si non ueniant omnia Ordini data, ad manum Prioris, aut Procuratoris. Quomodo Fratres obseruent silentium, et ceteris caerimoniis. Si bene obediunt Priori. Si se mutuo reuerentur in loquendo, aut quidam alios contempnant. Si diligenter ueniunt ad chorum. Si qui sint suspecti de horis non dicendis, de non confitendo frequenter, de immiscendo se indeuote sacris misteriis, et de irreuerentiis in diuinis officiis. Si sint aliqui curiosi, qui aliquando iouilitates in bursis, zonis, cultellis, uestibus ferunt. Si utantur diploidibus, caligis consutis, camiseis lineis. Si murmuratores, si non recognoscunt defectus suos in Capitulo et extra. Si quando accusantur, aut redarguuntur sint benigni, patientes, et promittant emendationem. Si cantant cantilenas seculares, turpia aut uitiosa sonantes, et sic de aliis similibus. 142. [4] Postquam uero inquisierit de his, quae sunt circa curam animarum, quam habet, inquirat de dispositione rerum temporalium. Et primo si domus grauetur debitis, et quantum, et quibus tenetur, et si habeant aliquid in deposito et quae debentur domui. Et si reperiatur domum indebitatam, attendat diligenter, quae sunt causae. Et si reperiatur quod sine causa, sic defectus redundat in Rectorem, et tunc informet tam per Fratres clericos et conuersos, quam per familiares domus, audiendo singulos ad partem, quomodo potuit domus ita indubitari. Et omnis Frater cuiuscumque status, etiam familiaris, si sciat aliquod crimen in

Priore, aut Procuratore, aut quocumque alio, quod debeat corrigi, tenetur reuelare, etiam si non esset super hoc interrogatus, et hoc ad partem; nisi uellet probare, quia tunc posset dicere manifeste. Et de his, quae ad partem dicuntur uisitoribus, debent ipsi facere diligentem inquisitionem a longe, non nominando personam denunciante, sed neque denunciante, sed de uitio, et crimine inquirat, si sciant aliquem inuolutum tali crimine, ut sciat si sit secretum, aut pluribus notum, sic quod posset probari. Et inquisitione facta, denunciatus uocetur ad partem, et interrogetur, si res ita se habeat, et si probetur contra eum, ipso negante, acrius puniatur, secundum casus exigentiam, sine Prior fuerit, sine alter, quia Prior, nisi casus esset omnibus manifestus, et non esset tunc propter casum deponendus, in praesentia aliquorum de discretioribus corrigatur. Si factum uero sit notum omnibus, coram cunctis arguatur. Et quicumque interrogatus per uisitatores, et ueritatem celauerit, a nullo Fratere absoluitur, nisi a Priore generali, aut prouinciali, aut nisi cum poenitentia decem dierum in pane, et aqua, non obstante quacumque gratia tali Fratri concessa, quod possit absolui ab omnibus casibus, a quibus Prior generalis, et prouincialis possunt absolueri. Et bene caueant uisitatores, et eorum socii, quod secreta audita extra Capitulum, numquam publicent in scandalum cuiuscumque. Et etiam faciant tale praeceptum omnibus, quod nihil, quod sit magis tacendum, aut quod cedat in infamiam cuiuscumque, non praesumant manifestare, sed solum in publico Capitulo, ut dictum est, reuelent, quod mandat uisitor, uel quod euidentis ratio dictat, si sint defectus, qui probari possint. 143. [5] Et ita debitis informationibus habitis, Congregato Capitulo, secundum quod dicitur in Rubrica de Capitulo conuentuali,¹² moneat omnes, quod absque contentione, cum omni mansuetudine unusquisque maneat in loco suo cum silentio, nisi ad praeceptum uisitoris dicant culpas suas, aut accusant alios Fratres, uel requisitis perhibeant testimonium ueritati pure, et sinceriter. Et tunc Priori, et Potioribus iniungatur strictissime, quod si contingat aliquem pro sua conscientia exoneranda, eum de aliquo accusare, quod propter hoc solitam humanitatem et benignitatem, quam communiter solet habere erga Fratres in infirmitatibus, languoribus, licentiis, solatiis, et cetera, non subtrahat postmodum ab illo, qui eum accusauerit, ex uindicta, nec signum uindictae ostendat. Et

etiam omnibus Fratribus iniungatur districte, ne unquam proinde aliquam molestiam inferant his, qui eos accusabunt. Si autem aliqui parui defectus uenerint ad notitiam uisitoris, poterit illos per se proponere, et corrigere. Et primo, et ante omnia expediantur illi, qui non sunt Capitulares, deinde uocetur Prior, in quo, ut dictum est, si sit aliquis defectus non omnibus cognitis, uel maiori parti, non publicetur faciliter, sed ad partem in praesentia beniuolorum eius. Et Priore faciente culpam suam, quamdiu erit prostratus, totus conuentus pro sui reuerentia stet, donec surgat, et eo expedito, ceteri singulatim unus post alium procedant, et omnibus expeditis, conueniant omnes Fratres, et flexis genibus dicant: Confiteor Deo, et cetera. Et uisitor det eis absolutionem, qua non obstante, nec etiam accusationibus, et confessionibus factis, confiteantur singuli de publice in Capitulo confessatis, secreta in confessione sacramentali. Postea si uideatur expedire, faciat uisitor aliqua Statuta rationabilia, quae Fratres debant seruare, et dimittat ea in scripto, sua manu signata, et sigillata sigillo, et cetera, et copiam retineat, quam, si fuerit Vicarius, mittat praelato, eius uices gerit. Et totum posse suum faciat uisitor omnino, quod relinquat post se pacem in conuentibus uisitis, eorum turbatores remouendo, et ad alia loca transmittendo, aut alio modo conuenienti. 12 Caput LXX, 249-253. Rubrica V Caput XXVI DE OFFICIO PRIORIS LOCALIS 144. [1] Priores conuentuales habeant subditos suos amonere et corrigere. Et Regula et Constitutiones Ordinis Fratribus Clericis et Laicis, etiam Nouiciis per se uel per alios legere et exponere in Capitulo uel refectorio ipsam Regulam, et Constitutiones sextis feriis ad minus legere aut legi facere, ita quod ubi sexta feria praecedente dimiserit incipiat in sequente ut ab omnibus intelligantur, et super omnia ad obseruantiam tam Regulae quam Constitutionum se et alios efficaciter coartare, habeant etiam suos Fratres frequenter amonere quod ordinate se gerant in choro et extra quod se uniformiter inclinent sic quod manus cancellate possint attingere genua intrando et exeundo chorum Capitulum et refecturium, ac etiam ante altare maius transeundo ubi Corpus Christi reseruatur, et uideant quod inclinationes faciant nudatis capitibus reuerenter sub poena mediae culpae et breuiter quod Rubricae ordinalis de inclinationibus et prostrationibus 13 deuote ab omnibus obseruentur. Habeant etiam Priores locales per se, uel per

alium portam custodire aut custodiri facere, et conuentuales suos quotiens eis uisum fuerit uisitare, chorum, refectorium, Capitulum, regulariter sequi et tenere, computum de reeptis et expensis a recipientibus et exponentibus recipere et audire praesentibus tribus custodibus per conuentum electis et aliis uolentibus interesse, de bonis communibus per assensum custodum praedictorum ordinare, quos si in aliquo agendorum dissentire contingerit ad maiorem et sanio-rem partem conuentibus recurratur, et secundum eorum dictum omnia disponantur, quod, si non fecerint, et negligentes fuerint a Superioribus grauiter puniantur secundum exigentiam delicti. 145. [2] Item ordinamus ut quolibet Prior nouiter institutus in aliquo conuentu postquam ostenderit litteram sui Prioratus antequam utatur in aliquo officio suo, uideantur inuentaria conuentus sui praedecessoris, et secundum illa recipiat bona omnia illius conuentus in praesentia custodum, aut sanioris partis conuentus sub poena suspensionis ab officio, ita quod seclusis aliis iustis impedimentis pro honore et utilitate conuentus euidenter necessariis, si contra praefatam Constitutionem uenerit ex sui negligentia, et aliquis Fratrem in eum offenderet, iudicamus eum non offendere in praelatum. Item cum postea recedet ad Capitulum, uel alia causa mutabitur ab officio de omnibus bonis conuentus secundum inuentaria sui introitus habeat reddere rationem custodibus et Fratribus et successori suo, si fuerit praesens aut Praesidenti conuentus tempore sui recessus uel commotionis sub poena suspecti de fraude proprietarii. Et si Prior nouiter institutus non reperiat etiam inuentaria praecessorum faciat inuentaria 13 Caput XLVII, 199-200. noua coram Fratribus supradictis et ponantur in archa communibus dictam poena scilicet suspensionis ab officii executione et sequelae. Et si aliquid bona conuentus fuerit non reperta poena grauiori puniatur donec conuentus suum damnum recuperauerit, nec ei credatur quorumcumque temporalium administratio. Neque suffragetur gradus Magistratus, Baccalariatus aut alius cuique constituto Priori alicuius conuentus, quando teneatur omnia quod secundum Regulam et Constitutiones Ordinis tenetur Prior facere, praesertim pertinentia ad sequelam chori, Capituli, et refectorii, nec obsistant quacumque gratiae aut priuilegia magistris concessa uel concedenda, quod si non fecerint, Prior prouincialis eos deponat ab officiis sub poena depositionis a

prouincialatu. Item ordi- namus quod quilibet Prior localis possit substituere Vicarium pro sui absentia in conuentu non obstante quod ibi sit Subprior per electionem, uel alius, nisi quando iturus enim ad Capitulum prouinciale, quia tunc si Subprior manentem Vicarius et si eligatur in socium, alius Frater eligatur in Vicarium. 146. [3] Et si Prior possit aliquem Fratrem suum ad recipiendum procura- tionem per Fratribus aut conuentibus Ordinis licentiare, hoc tamen sacerdos? non poterit pro saecularibus aut quibuscumque personis extraneis. Quid agen- dum sit mortuo Priore uideatur in Rubrica de electione Prioris 14 et de Pertineti- bus ad suum officium fere agitur in omnibus Rubricis, uolumus quod Priores locales de Capitulis prouincialibus redeuntes, et in conuentibus de nouo instituti officiales conuentibus de nouo eligi faciant, uel eos ad minus confirmari. Et ipsos absolueri possint propter sua demerita uel si alias inutiles fuerint quoniam sibi uidebitur expedire. Rubrica VI Caput XXVII DE OFFICIO SVBPRIORIS 147. [1] Statuimus, quod in quolibet conuentu, ubi duodecim Fratres fue- rint professi, aut plures, Subprior per electionem habeatur, et si conuentus tertia uice concordare nequierit de Subpriore, praelatus praesens, prout sibi placue- rit, poterit prouidere. In conuentibus tamen maioribus, et studiis generalibus, per Capitulum prouinciale Subprior ordinetur, demptis reseruatis Priori generali in Rubrica de eius Officio.15 Omnis autem Subprior regat in Prioris absentia, et corrigat, et alia exequatur, quae ad regimen conuentus pertinere dignoscuntur, et defectus quoscumque infra conuentum, in Prioris absentia commissos corrigat in conuentu, poterit in praesentia Prioris in Capitulo, conuentu, refectorio, et choro, iuuenes corrigere, praesente Priore, et uidente. Si autem contingat Prio- 14 Caput LXX et LXXI, 249-255. 15 Caput XXII, 124-130. rem et Vicarium absentari, et non commiserint aliquem ad licentiandum Fratres pro uilla intranda, uolumus, quod habens primam uocem inter remanentes in domo, habeat auctoritatem huiusmodi licentiam concedendi, dum tamen euidentis necessitas hoc requirat, et in casu simili Vicarius quicumque poterit uillam intrare, sine alicuius licentia. Si uero Prior domum exiuerit, et nullum Vicarium ordinauerit, Subpriore praesente, et manente, nullus per conuentum Vicarius eli- gatur, sed quando eundem est ad Capitulum prouinciale, non poterit Prior con- stituere Vicarium, sed Subprior praesidebit, et si eligeretur in socium

Prioris, tunc conuentus habeat Vicarium eligere ad custodiam conuentus, sed tamen, si Prior, aut Vicarius uadat ad Capitulum, sine alibi omnia faciat secundum Prioris dispositionem, nec in aliquo usque ad suum reditum poterit aliter ordinare. Et Subprios debent frequenter, sicut et Priores, Fratres admonere, quod ordinate se habeant in choro, et extra, et inclinationes faciant reuerenter, et quod Diu- num Officium tractim, et deuote, et spatiose faciant celebrari, et omnia secundum Ordinale nostrum diligenter obseruari.

Rubrica VII Caput XXVIII DE OFFICIO SACRISTAE 148. [1] In quolibet conuentu, demptis conuentibus Curiae romanae, Sacrista per electionem Prioris, et conuentus habeatur, nisi per Capitulum prouinciale, aut Priorem generalem prouisum fuerit de eodem. Sacrista Res Ecclesiasticas munde, et honeste custodiat; et de consilio Prioris ordinet, et disponat de Rebus Ecclesiae parandis, et reparandis, libris, uestibus, calicibus, et aliis rebus necessariis pro sacristia. Videat diligenter, ne infra ecclesiam aliqua inconuenientia, et indecentia inueniantur, et quod bona hora, et debita, portae ecclesiae mane, et uespere, et de die, si sit honestum, secundum diuersa loca, claudantur, et circa omnia faciant diligenter, quae secundum Quartam Rubricam Ordinalis ad officium Sacristae spectant.¹⁶

Rubrica VIII Caput XXIX DE OFFICIO TRIVM CLAVARIORVM 149. [1] In omni conuentu eligantur tres Fratres prouidi, et discreti, consiliarii, custodes, et clauarii, et Prior, aut Praesidens in conuentu et dicti Fratres ¹⁶ Caput XXVIII, 148. bona communitatis pariter custodiant et recipienda recipiant, exponenda exponant et mutuanda mutent, et soluenda soluent, et alia faciant cum Priore, quae ad regimen conuentus, et custodiam bonorum communium dignoscuntur pertinere. 150. [2] Nullus autem Frater possit eligi in clauarium, seu custodem, nisi sciat computare, uel computa intelligere, et nisi uelit, et possit computis interesse, et si aliter factum fuerit, mandamus Prioribus, quatenus tales deponant, et ad electionem aliorum procedant. Inhibentes, sub poena proprietariorum infligenda, ne Prior, aut alius quicumque, aliquid communitatis recipiat infra septa Loci, nisi duo custodes coniungantur cum eo, uel Prior, aut Subprior associato sibi altero eorundem. Et si nullus custodum tunc haberi poterit, accipiat alterum Fratrem de conuentu fide dignum. Quod si oppositum fecerit, nisi hoc infra biduum custodibus, uel conuentui manifestauerit, uel nisi aliquibus

Fratribus fide dignis de conuentu id, quod receptum est, notum fecerit, subiacebit poenae supradictae. Nec aliquid notabile ordinet Prior per se, uel expendat, aut alienet de supradictis, sub poena praefata. 151. [3] Item prohibemus, ne Prior ponat bona conuentus in loco abscondito in conuentu, uel extra, sine scitu duorum custodum, uel alienorum duorum bonorum Fratrum conuentus, si periculum immineat. Item prohibemus Priori facere quietantias sub sigillo officii sui, nisi in praesentia ad minus unius custodis, et alicuius alterius Fratris, sub poena proprietariorum. Rubrica IX Caput XXX DE COMMUNI CVSTODIA BONORVM 152. [1] In quolibet conuentu sit archa, sine theca trium clauium, quarum unam teneat Prior, reliquas duas duo custodes seniores, seu Consilarii de electis per conuentum. Item in archa sit liber, uel papyrus, in quo in praesentia Prioris, et dictorum Fratrum, scribantur summae receptorum, et expensarum conuentus septimanatim, ad memoriam receptorum, et illorum qui nobis contulerunt. Et in eodem libro seorsum scribantur nomina librorum ad librariam pertinentium sub certis designationibus eorum, et omnia ad sacristiam pertinentia, similiter ad dispensam, et ad alios usus communes notabilia. Et si huiusmodi bona sunt augmentata, uel diminuta, scribantur sub quo Priore, uel dispensatore, aut sacrista tales augmentationes, uel diminutiones acciderunt, sub poena inobedientium. 153. [2] Item mandamus omnibus Prioribus localibus, etiam et custodibus, sub poena depositionis ab officiis eorum, quod qualibet hebdomada computent de receptis, et expositis conuentus, pulsato uno ictu campanellae Capituli, et in loco communi, in quo omnes Fratres conuentus, qui uoluerint interesse, possint praesentialiter audire. Et breuiter Priores locales, ac custodes conuentuum, reddant rationem Priori generali, ac prouincialibus, et eorum Vicariis, de omnibus receptis et expensis, et Procuratores, atque terminarii, et quaestores Prioribus suis, et custodibus, rationem reddant, cum fuerint requisiti. Similiter et Prior generalis, aut eius Vicarius, et Procurator generalis in praesentia Capituli generalis, de receptis, et expensis pro negociis Ordinis exequendis, reddant rationem, quod et faciant Priores prouinciales in Capitulis prouincialibus. Similiter et Procuratores Capituli generalis, et Fratres deputati ad recipiendum pro eodem Capitulo, rationem reddant in praesentia Prioris Generalis, et suorum Diffinitorum, ac aliquorum,

quos ad hoc uocare uoluerit, et ita fieri in Capitulo prouinciali ordinamus. Rubrica X Caput XXXI DE LIBRARIA ET CVSTODIA LIBRORVM 154. [1] Statuimus quod nullus Prior localis, etiam custodibus consentientibus, et toto conuentu, sed nec Prior prouincialis, consentiente Capitulo prouinciali, nec etiam Prior generalis, librum, uel libros, qualiscumque communis librariae alicuius conuentus, det, uendat, aut quouis quaesito colore alienet, aut etiam impignoret, sub poena priuationis officii, gradus, et honoris. Volumus tamen, quod libri conuentus possint accommodari religiosis, et personis honestis, ac uiris magnis, et Fratribus in casu necessitatis, habita tamen firma cautione, quod non possint amitti. Si tamen aliqui sint libri, qui Fratrum usui forent inutiles, aut quidam ex his essent duplicati; tales de expressa licentia Prioris generalis, uel Capituli prouincialis, uendi poterunt, ita tamen, quod precium uenditorum plene, et absque diminutione, in alios libros conuertantur, uel cum aliis libris magis utilibus, aut necessariis debeant commutari, sub poena praedicta, scilicet priuationis officii, gradus, honoris, ac uocis, et loci. Nullus etiam Frater uendat librum sibi datum a quocumque, uel ab eo scriptum, aut qualitercumque acquisitum extra Ordinem, uel aliquomodo alienet, sine sui Superioris licentia, qui non concedat licentiam, absque causa necessaria, et rationabili, sub poena grauioris culpae infligenda, tam alienanti, quam incaute talem licentiam concedenti. 155. [2] Item in magnis conuentibus poterit ordinari librarius, sine custos librariae, qui sollicitus sit de clausura librariae, et librorum, et frequenter uideat, ne aliqui deperdantur, nullus aliquam personam extraneam introducat in librariam, sine Prioris, aut Regentis, seu custodis librariae assensu, sub poena grauioris culpae per duos dies infligenda pro qualibet uice, et ipsi, nullum extraneum introductum, ibi solum manere permittant, sub eadem poena habeat custos copiam inuentarii librariae, et procuret, quod libri sint incatenati ordinate, secundum uarietatem facultatum, et quod sint tabulae, una generalis totius librariae, et aliae particulares bancarum. Et etiam sciat, quibus libri sunt concessi, nec sine eius scitu concedantur. Et poterit de Prioris, et custodum assensu habere penes suae libros aliquos non cathenatos per inuentarium sibi traditos, interdum communicandos Fratribus, a quibus cedulae recipiat. Et etiam secundum uarietatem temporum aptos ad legendum in

refectorio, de quibus bis in anno, scilicet post Octauas Paschae, et infra Octaua Sancti Michaelis, reddat Priori, et custodibus rationem. PARS TERTIA Rubrica I Caput XXXII DE APOSTATIS 156. [1] Quicumque contra praeceptum specialiter directum sui Superioris contumaciter, etiam cum habitu, et socio, et sine scandalo, die aut nocte extra conuentum, aut septa loci exiuerit, licet redierit eadem die, uel nocte, apostata censeatur, nisi ex causa rationabili uadant ad maiorem suum directe, et quod a maiore, scilicet illo, qui fecit praeceptum praedictum in praesentia aliquorum, petita prius licentia, licet non obtenta, quam causam fore rationabilem aut minus sufficientem, Prior generalis, aut Diffinitores Capituli prouincialis habeant declarare, antequam talis ad actus legitimos, ut puta ad electionem aliquam actiue, uel passiuue, seu ad curam animarum aliquomodo admittatur. Item cum multi suorum Superiorum correctionem subterfugere uolentes, licentia non petita, uel si petita non obtenta, ad Priorem generalem, uel prouincialem accedant, aut ad eorum Vicarios malitiose, suos palliantes defectus, ut minime corrigantur. Statuimus et ordinamus inuiolabiliter obseruandum, ut in casu, quo eorum Superiores iuste contra eos, et debite processissent, aut procedere uoluissent, secundum Ordinis instituta, aut forte nondum incepissent procedere, aut punitionem dare, poena quaecumque debita tali culpa, iuxta Ordinis Statuta, pensatis qualitate, et quantitate querelae, et querelantis, et correctionem fugientis, multiplicetur, et aggrauetur, uel saltem ad minus duplicetur, super qua aggrauatione, multiplicatione, aut saltem duplicatione non possit dispensari, sine licentia Prioris generalis. Item quicumque de die recesserit sine sui Superioris licentia, aut de nocte exiuerit septa loci, ut apostata censeatur, similiter rigide puniendus est, et ut excommunicatus euitandus ab omnibus, donec poenitentiam suam compleuerit. Et idem uolumus de duobus, aut pluribus Fratribus, si de nocte exiuerint septa loci, licet eadem nocte reuersi fuerint ad conuentum. Et quicumque de loco, et tempore assignatis, extra conuentum suum uagatus fuerit, solus, uel cum socio, ut apostata censeatur. 157. [2] Nolentes, quod aliquis conuentum exeat solus, quocumque tempore, sine Superioris licentia speciali, sub poena apostatarum infligenda. Et omnis apostata sit ipso facto loco et uoce priuatus. Et omnibus bonis quibus usum incertum uidebantur habere. Et per

quemcumque praelatum, aut Superiorem sui Ordinis, suae uel alterius Prouinciae, ubi repertus fuerit, carceri mancipetur, ubi affligatur secundum sua demerita, tam ratione apostasiae, quam ratione aliorum defectuum, prout inferius continetur. Et casus illius cum debita informatione per talem Superiorem suo Prouinciali intimetur citius quam fieri poterit; qui de loco, et poenitentia, uel expeditione sua, iuxta talia apostatae demerita, absque dilatione habeat ordinare. Nec Priores prouinciales, aut quicumque alii Praesidentes, apostatas et fugitios Ordinis capientes, a dicto carcere ualeant liberare, sine licentia Prioris generalis, uel prouincialis sui, sub poena usurpantium officium eorundem. Si uero in captione talium negligentis fuerint, aut remissi, uel in expeditione ipsorum, officium Superiorum usurpauerint, poenae grauioris culpae per uiginti dies uolumus subiicere, et liberatum per eosdem carceres reintrare, ut modo debito puniendus liberetur. Item nullus Prior prouincialis possit ad misericordiam Ordinis recipere apostatam, aut fugitium alienae Prouinciae, sed poterit ipsum capere, et capi facere, et carceri Ordinis mancipare, ac eius captionem, et casum Priori generali, uel prouinciali suo designare, qui quidem ordinet de eo ut dictum est. 158. [3] Et quia interdum praelati quidam uagis Fratribus, uagas, et indeterminatas concedunt licentias, sub quarum umbra, se iungunt quaestoribus, et Verbum Dei adulterantes, non animarum salutem quaerunt, sed quaestum. Ordinum quod si quis talium alicuius Prioris localis terminos sui conuentus exiuerit, uel cum licentia prouincialis metas alterius Prouinciae intrauerit, apostata reputetur, et eo modo, uoce, et loco careat, capiaturque, ut praemissum est, et carceri mancipetur, ac omnia bona cum eo reperta communitati conuentus, aut Prouinciae, in qua capietur, applicentur, etiam cuiuscumque gradus existat. Nolentes, quod Fratres nostri pro huiusmodi causa discurrant, nisi esset pro cruciata, et ex mandato Papae. Qui amodo ab Ordine nostro apostatauerit, cum habitu, uel sine habitu, licet scandalum non commiserit, uel exierit propter enorme crimen etiam si eadem nocte, uel die, uel infra redierit, poenam carceris per uiginti dies sustinebit. Si autem ultra tres dies moram fecerit, non poterit per alium, quam per Priorem generalem, uel Capitulum prouinciale, a carcere liberari, donec ultra uiginti dies tantum steterit in carcere, quantum constiterit ipsum extra Ordinem stetisse, et

si cum scandalo apostatauerit, uel existens in apostasia Ordinem scandalizauerit, ut uel propter crimen enorme aut fracto carcere exiuerit, aut fugerit, postquam per se ad Ordinem redierit, aut per alios captus fuerit, non ualeat per alium, quam per Priorem generalem, aut Capitulum generale, uel prouinciale liberari. Et quicumque a nostro Ordine apostatauerit, uel apostatauit, ordinamus quod, ad Prioratus officium, uel Diffinitorem Capituli generalis, uel prouincialis eligi non ualeat, uel assumi, nisi cum ipso, generale Capitulum, uel per Priorem generalem, aut per eum, cui uices suas in hoc casu commiserit, fuerit cum testimonio laudabilis conuersationis suae misericorditer dispensatum.

Declarantes quod si talibus sit locus, et uox restituta, indigent tamen dispensatione etiam in scriptis ad praedicta omnia, et ad promotionem aliquius studii, et gradus scientiae, et ad omnia officia per electionem instituenda. Et quicumque in apostasia per annum fuerit, uel etiam qui non fuerit nisi per tres dies, si bis apostatauerit, aut cum perpetratione criminis enormis, uel scandali manifesti, ad studium aliquod nullo modo admittatur, nec ad lectoratum promoueatur, nec poterit ei uox, et locus restitui, nisi per Capitulum generale, aut Priorem generalem. Et licet restituatur locus ei, qui in apostasia fuerit, tempus tamen, quo in ipsa apostasia stetit, quo ad locum et gradum inter Fratres habendum, nullatenus computetur, pro ut iustum est et rationabile. 159. [4] Item statuimus et mandamus omnibus Prioribus prouincialibus, localibus, et Vicariis conuentuum, ut omnes apostatas nostri Ordinis uagantes, cum monachali habitu, non potentes legitime monstrare sui status translationem capiant, et eos capi procurent, per iustitiam Ecclesiasticam, uel temporalem, et in carcere eos includant, a quo liberari non ualeant, nisi a Priore generali. Statuentes quod nullus professus pro quocumque uitio ab Ordine nostro expellatur, nisi litteras dimissorias a Priore generali obtinuerit. Et si quis acceptis litteris dimissoriis, Ordinem exiuerit, et infra terminum ei datum, redire uoluerit, a nullo recipiatur, nisi ut Nouicius, praeterquam a Priore generali, ita uidelicet ut uocem et locum inter professos non habeat, sed cum Nouiciis in processionibus, choro, Capitulo, et refectorio locum teneat, et per omnes sextas ferias per annum intergrum poenam grauioris culpae sustineat, atque post Completorium in choro unam recipiat disciplinam, nisi forte Prior generalis partem dictae

poenae, misericorditer uoluerit relaxare. Si autem infra terminum sibi concessum, alium Ordinem non intrauerit, nec ad nostrum redierit, uolumus, ut lapso termino, per quemcumque Superiorem capiatur celeriter, et carceri mancipetur, in eodem permansurus, quousque per Priorem generalem misericorditer liberetur. Qui autem extra Ordinem apostata existens, litteras dimissorias a Priore generali petierit et obtinuerit per nullum alium recipiatur, nisi ad carcerem qui peracta poenitentia locum teneat cum Nouiciis in processionibus, et in ceteris, quemadmodum iam dictum est, donec cum eo fuerit dispensatum. Rubrica II Caput XXXIII DE CONTVMACIBVS, REBELLIBVS, ET SE ERIGENTIBVS CONTRA MAIORES ET OFFICIA MAIORVM VSVRPANTIBVS 160. [1] Statuimus et praecipimus ut omnes Fratres suis Superioribus ubique et semper reuerentiam exhibeant, et eis obediant in omnibus licitis, et honestis. Et qui speciali mandato, a suo Superiore sibi facto singulariter, uel sibi, et aliis pluraliter, non obedierit, seu in contrarium iuerit, poena rebellium, quae statim declarabitur, puniatur. Et quicumque in huiusmodi praeceptis in praesentia sui Superioris pertinaciter non obedierit, aut inobedientiam suam malitiose, et pertinaciter defenderit, ipsum inobedientem, contumacem, et rebellem iudicamus, et carceri mancipandum, quamdiu Priori generali uidebitur expedire. Et idem iudicamus fieri, et mandamus in posterum de omnibus manifeste inobedientibus, contumacibus, et rebellibus. Iniungentes omnibus Fratribus, per obedientiam salutarem, quod praelatis sint in adiutorium contra inobedientes, contumaces, et rebelles ad eos capiendum, ligandum, incarcerandum, quandocumque eis iniungetur per eosdem. Quod si non fecerint uoce et loco sint priuati eo ipso. 161. [2] Item statuimus quod omnes qui contra ordinis Superiores se erexerint, eorum officium usurpantes et impedire conantes, aut per se, uel alios impediens, ne suum officium exercere ualeant cum effectum, Ecclesiae praelatos aut principes, et rectores excitantes, ut Superiores Ordinis per praedictos molestentur, grauentur, aut damnificentur in persona aut bonis, uel a suis officiis expellantur, aut absoluantur, uel huiusmodi se erigentibus consilium aut auxilium praebentes uel fauorem, si talia uel similia contra suum Prouincialem aut eius Vicarium attentare praesumpserint, loco et uoce careant ipso facto, carcerique mancipentur. Si uero

contra Priorem generalem, uel eius Vicarium huiusmodi illicita perpetraverint, carceri mancipentur et uoce, loco, gradu ac omni officio eo facto sint priuati, et secundum qualitatem, et quantitatem excessuum in carcere diutius teneantur, ut huiusmodi poena ceteris cedat in exemplum et fortitudine talis poenae a suis excessibus temerariis compescantur. 162. [3] Item statuimus quod nullus cuiuscumque gradus sit aut conditionis, impediatur correctionem alicuius uel alleget contra Priorem quod ex odio uel fauore procedat, criminosos liberando, innocentes condemnando, quo minus ad correctionem procedatur, sub tali poena, quam reus subire deberet eo ipso infligenda. Item quicumque impedit correctionem uel inquisitionem, perdat eo facto locum, et uocem. Item quicumque praelatis impedimentum tribuit, aut procurat, quo minus corrigere insolentes, et reformare loca nostra ualeant, incurrunt sententiam excommunicationis auctoritate Calixti Papae Tertii, a qua donec resipiscant, non ualeant absolui, nisi per Summum Pontificem. Rubrica III Caput XXXIV DE APPELLATIONIBVS, ET EIS ADHAERENTIBVS 163. [1] Appellationes a correctione regulari paenitus inhihemus cum non uenerimus contendere, sed proprie uoluntati abrenunciare. Et quicumque hoc fecerit, ab omnibus legitimis actibus Ordinis perpetuo sit eo facto exclusus, et usu omnium bonorum quorum usum incertum habere uidebatur, sit priuatus et omni gradu et promotione tempore perpetuo et conestim sine contradictione carceri mancipetur, in eodem permansurus, donec per Capitulum generale fuerit post tres annos cum eo misericorditer dispensatum, nisi infra tres aut quatuor dies a sua appellatione desistat et abrenunciet. Et idem iudicium per omnia fieri mandamus de his, qui appellantibus consentiunt, adhaerent uel appellationes defendunt. Et si appellantes, consentientes, adhaerentes, appellationes defendentes in aliquo officio existant aut praesident, eo ipso sint priuati, nec aliquis Frater tenetur eis in quocumque obedire, nec locum et uocem habeant in quacumque electione, donec per Capitulum generale fuerit cum eis dispensatum misericorditer post tres annos. 164. [2] Mandamus et praecipimus Prioribus prouincialibus omnibus, atque localibus, per salutarem obedientiam, et sub poena depositionis ab officiis, quod praefatam Constitutionem de appellationibus et appellationi adhaerentibus, postquam ab appellatione ceciderint, faciant inuiolabiliter

obseruari. Et idem faciant de se erigentibus contra Superiores. Erigentes et appellantes cum adhaerentibus eorum appellationibus in communibus papiris Prouinciae, in quibus describuntur criminosi conscribere in suis fore factis non omittant. Rubrica IV Caput XXXV DE CONSPIRATORIBVS, ET COLLIGATIONEM FACIENTIBVS 165. [1] In uirtute sanctae obedientiae districte praecipiendo mandamus, quod nulli Fratres iuramento aut fide praestita, colligationem, aut confoederationem faciant, quod sibi mutuo non deficient in suis defensionibus, sustentationibus, uel huiusmodi quae notam mali et conspiracy sapient et ostendunt, sub poena excommunicationis, quam incurrant ipso facto, si contra huiusmodi mandatum uenerint, quacumque reuocatione sententiarum excommunicationis aliquando edita etiam in contrarium non obstante et si quis in Capitulo per alterum acclamauerit, culpam accusati aggrauando uel diminuendo, seu aliter ibidem Fratres moueat et hortetur ut culpam testificentur, uel timorem Fratribus incutiant, ne per eos culpa commissa probetur, super hoc per Praesidentem minime requisitus, ipso facto ab omnibus conspirator reputetur, et puniatur poena conspiratoribus infligenda, de qua immediate dicetur. Si quis uero per coniurationem, conspiracy, colligationem, malitiosam discordiam aduersus Superiores suos, aut illicitum, uel inhonestum machinatus fuerit, locum, et uocem perdat eo ipso, et per quadraginta dies ad minus, poenam grauioris culpaee sustineat pro praemissis. Et si ad talem effectum huiusmodi coniuratio uel conspiracy, colligatio, et malitiosa discordia deuenierit, quod totus Ordo uel aliqua Prouincia, seu aliquis conuentus, aut aliquis maior Ordinis malum, sine detrimentum uel scandalum notabile puniatur per annum integrum carceri mancipetur. Et si ex hoc in domibus uel Prouinciis Ordinis uel in toto Ordine diuisiones uel partes fierent, statuimus quod facientes uel consentientes excommunicationis sententiam incurrant eo facto et carceri mancipentur perpetuo, nisi per Capitulum generale cum eis super haec fuerit dispensatum. 166. [2] Item si quis conuictus fuerit, quod de praelatis nostri Ordinis dixerit comminando sic, nisi ille uel illi absoluantur ab officiis, uel nisi ille seu illi ad officium, uel officia eligantur, uel nisi ille uel illi ad gradum uel gradus Magisterii, Baccalariatus, Lectoratus promoti fuerint, uel nisi ille uel illi retardentur ad huiusmodi promotionis

gradu, pax non erit in Ordine aut Prouincia uel conuentu aut multi apostatabunt uel morientur aut haec uel illa euenient, si haec uel similia uerba cominando publicauerint et dixerint seminando, uolumus quod tales sine contradictione quacumque conspiratorum poena puniatur. Rubrica V Caput XXXVI DE RECVRRENTIBVS AD SECVLARES PRO SVA PROMOTIONE AVT DEFECTVVM PVRGATIONE 167. [1] Si quis pro sua promotione aut continuatione studii, uel adeptione officii infra Ordinem, aut pro defensione, uel impunitate culpae commissae, aut promotione, aut studio, sine pro mora in conuentu in quo est aut altero, uel contra uoluntatem sui Superioris, pro quacumque gratia obtinenda preces, uel litteras praelatorum, principum, magistratum, aut quorumcumque nobilium, aut potentum personarum extra Ordinem nostrum, per se uel alios procurauerit, si propter huiusmodi preces, aut litteras oporteat, uel contingat quemcumque maiorem, uel praelatum nostri Ordinis, ne ipse aut Ordo damnum aut indignationem, seu offensam incurrant talium dominorum concedere ultra per beneplacitum gratiam suam tali Fratri, quamuis et talis Frater per se uel per alium huiusmodi litteras uel preces minime procurauerit; statuimus, quod si Frater pro quo huiusmodi preces fuerint factae gratia sibi taliter concessa utatur, uel nisi preces aut litteras sic concessas sine indignatione praelatorum aut principum huiusmodi fecerit reuocari, omnibus bonis quorum usum incertum uidebatur habere, eo facto priuetur atque uoce et loco careat. Et si ex hoc offensa uel damnosa indignatio Ordini, uel praelato concitata fuerit, carceri mancipetur. Ordinantes iterum quod si propter huiusmodi preces uel litteras oporteret, aut contingeret Priorem generalem, uel prouincialem mittere aliquem ad studium generale, uel lecturam quamcumque, sine ad magisterium promouere, aut in conuentu dimittat permanere, talis sic missus uel promotus nullam prouisionem de sua Prouincia, nec de communitate Ordinis recipiat quoquomodo. Et nihilominus sit ipso facto priuatus omni gradu magisterii: Baccalariatus, Lectoratus, et Scholariatus sic adeptus, et etiam sit priuatus uoce et loco tempore sempiterno, nec super hoc statuto Prior generalis, nec prouincialis poterunt dispensare. 168. [2] Item cum quidam insolentes omni timore Dei postposito suam malam uitam subdole palliare uolentes, ut Ordinis correctiones regulares effugere possint in perniciem,

et scandalum plurimorum ad iudices non suos, sed extraneos, ecclesiasticos aut seculares recurrant, pro habendis purgationibus super diuersis criminibus, quibus diffamari noscuntur, aut probabiliter sunt suspecti, spretis suis Superioribus iustitiam sibi fieri requirentes aut quaerentes prius excusari, quam accusentur, et litteras purgatorias et excusatorias procurantes, quibus praelatorum obtenebrent iudicia. Ideo statuimus quod quicumque Frater cuiuscumque gradus, status, aut conditionis existat, qui pro correctione, purgatione, excusatione ante accusationem, aut aliquali executione iustitiae pro se, aut pro aliis Fratribus, aut secularibus ad iudicem non suum, sine licentia Prioris generalis uel prouincialis confugerit carceri mancipetur. Statuentes quod quicumque Frater pro quocumque facto proprio uel alieno, sine pro defensione cuiuscumque culpae propriae uel alienae requisierit consilia aduocatorum, sine quarumcumque personarum extraneorum, sine licentia praelati sui loco et uoce priuetur, per hoc tamen non intendimus secludere, quin de culpis Fratrum et scandalis possint Superiores Ordinis informari et certificari per personas fide dignas et consilium petere ab eisdem in agendis. Rubrica VI Caput XXXVII DE LAPSIS IN PECCATVM CARNIS 169. [1] Statuimus quod si quis in peccatum carnis lapsus fuerit, et confessus uel conuictus aut uiolenter suspectus de qua suspitione statim dicetur, per dimidium annum carceri mancipetur, et cum hoc locum et uocem amittat. Si autem notorium fuerit extraneis, per annum integrum incarceretur, ac locum et uocem amittat quinque annis, nisi propter laudabilem eius conuersionem per Priorem generalem, uel per Capitulum prouinciale, post tres annos fuerit cum eo dispensatum. Si autem religiosam uel consanguineam quis cognouerit, uel uirginem deflorauerit, tunc secundum qualitatem et quantitatem delicti, poena rigidius ei aggrauetur. 170. [2] Dicimus Fratrem conuictum uel suspectum uiolenter de peccato carnis, si solus cum sola muliere in cella sua, clauso ostio de die aut de nocte repertus fuerit, uel auditus, nisi esset mater uel matertera aut ita propinqua de genere, quod omnis suspitio merito tolli posset, aut alias propter infirmitatis grauis repentinum euentum ualeret forsitan excusari, uel etiam nisi repertum sit quod per alium Fratrem sine suo scitu malitiose fuerit introducta. Statuentes quod Frater in cuius cella seu camera mulier sola clauso ostio aliter quod ut dictum est, inuenta fuerit, tamquam

suspectus, atque conuictus carceri mancipetur. 171. [3] Item quicumque Frater mulierem osculatus fuerit, uel circa ipsam tactus uel actus impudicos exercuerit pro qualibet uice poena grauioris culpae per uiginti dies rigide puniatur. Et si talia aut consimilia facere duxerit in consuetudinem, tamquam suspectus de illicitis habeatur et incarceretur. Item Frater quicumque domos aut loca lenonum aut diffamatarum mulierum intrauerit, aut cum eis colloquium uel conuersationem habuerit, ipsum suspectum de peccato carnis, si notorium fuerit iudicamus, et purgandum purgatione canonica ordinamus. Et dato quod purgetur propter tamen huiusmodi ingressum, colloquium, notitiam, et familiaritatem frequentatam, quia scandalum aliis generat, et inducit poenam grauioris culpae per quadraginta dies sustinebit. 172. [4] Si quis autem in peccatum indicibile quod absit lapsus fuerit, conuictus uel confessus aut uiolenter suspectus quam uiolentam esse suspitionem dicimus, si per duos pueros uel plures publice hoc confiteatur, uel de hoc quereletur, uel si quis puerum in cella sua clauso ostio ex omni parte sua de nocte habuerit, uel de die nisi ex defectu camere uel lecti, secum forsitan necessario iaceret ut hospes et de licentia sui maioris. Et talis sic uiolenter suspectus introducatur in carcerem, ibi tempore perpetuo miserabiliter affligendus, nisi forte cum eo fuerit aliquando per Capitulum generale dispensatum. Rubrica VII Caput XXXVIII DE LVSORIBVS ET NIGROMANTICIS 173. [1] Statuimus quod si quis cum taxillis uel aliorum ludorum genere pro pecunia, libris, rauba, aut quibuscumque localibus luserit, tam unum quam alter Frater ludens, sine cum extraneo ludat seu cum Fratere, aut familiari Ordinis per quemcumque Superiorem suum usu bonorum omnium, quorum usum incertum habere uidebantur, priuentur, pariterque omni gradu promotione ac uoce et loco, ac etiam carceri mancipetur, pensata qualitate et quantitate offensae. Ludos etiam alearum et alios indecentes et inhonestos atque ludos goliardicos, laruaticos, histrionicos, atque etiam incantaticos, poenitus inhibemus sub eadem poena per quadraginta dies infligenda. 174. [2] Item statuimus quod alchimistae, nigromanti, sortilegi et generaliter omnes qui scientiis prohibitis utuntur, atque student, seu libellos uel libros, cartas, aut cedulas apud se de his et similibus tenuerint uel habuerint, statim carceri mancipentur, et tales libelli sine carte igne concrementur, aut aliter deleantur.

Rubrica VIII Caput XXXIX DE DIFFAMANTIBVS, ET CONVICIOSIS 175. [1] Caueant ante omnia Fratres cuiuscumque gradus aut officii existant quod praelatis Ecclesiae non detrahant maliciose quoquomodo. Si quis conuictus fuerit, quod de Domino nostro Papa, quod absit, detractorie locutus fuerit, aut uerbum diffamatorium dixerit, carceri mancipetur. Et idem uolumus si de Dominis Cardinalibus, Regibus, et Reginis in omnibus obseruari, et in carcere maneant talis diffamator donec per Capitulum generale liberetur, et ita si de ceteris praelatis et principibus pensata qualitate et quantitate excessus. Item Fratres omnino caueant diffamare suos Superiores. Sed si aliquis aduersus Priorem suum aut eum Superiorem, non maliciose, sed in ueritate habuerit quicquam, quod omnino non deberet tolerari, primo inter se et ipsum solum eum de sua correctione admoneat aliquotiens, quam admonitionem si neglexit, aut contempsit, aliquis de senioribus et discetioribus Fratribus ad eum monendum et corrigendum adducat uel ad hoc per se ipsos faciendum inducat. Et si adhuc non se correxerit Superiori praelato si habeat scribat, aut si ad uisitandum uenerit, tunc ei ueritatem insinuet et declaret ut sic per illum corrigatur, uel in Capitulo generali aut prouinciali finaliter corrigendis demandetur, quod et fieri poterit etiam dicta monitione non praemissa, dum tamen illud fuerit notabile et sufficienter probari possit et monstrari, nec alio modo praesumant de suis praelatis obloqui, sub carceris poena pensata iniuriae qualitate et quantitate et ponderato gradu praelationis. 176. [2] Item si quis cuicumque Fratri Sacerdoti nostri Ordinis aut alterius obiecerit, quod confessiones reuelauerit, aut ipsum super hoc diffamauerit, sine alicui de lepra uel enorme uitio, aut de furto, homicidio, fornicatione uel consimile conuicium uel improprium dixerit, aut aliquem defectum ipsius uel parentum suorum famam denigrantes directe uel indirecte obiecerit, et probare non poterit de his, quae probationem requirunt poenam grauioris culpa per quadraginta dies sustinebit, comedendo in terra cum scapulari linguarum de quo postea dicetur. Et omnis diffamator tali diffamato famam publice reddere compellatur. Et si defectus manifestos naturales aut latentes, sicut de lepra uel deformitatibus aliis quae non sunt in potestate hominum alicui obiecerit, propter quod oriri posset occasio se mutuo ferendi, poena grauiori puniatur. 177. [3] Item ordinamus quod si quis habuerit locum

accusandi coram suo praelato aliquem, et non accusauerit, et postea malitiose per litteras aut alio modo diffamauerit de criminosis et notabilibus locum et uocem perdat eo ipso, et si qualitas diffamationis scandali uel periculi subsequuti hoc exigat, pensatis gradu et conditione diffamati, diffamans carceri mancipetur. 178. [4] Et statuimus quod si quis alicui Fratri obiecerit crimen de quo alias poenitentiam egerit et correctus fuerit, decem diebus poenae grauioris culpa obiciens puniatur. Item quicumque Fratrem aliquem uel conuentum aut totum Ordinem ratione defensionis suae apud quoscumque extraneos diffamauerit, eo ipso loco et uoce sit priuatus, et non possit ei restitui nisi per Capitulum generale. Item statuimus quod si quis in grauibus infamationibus uel purgatione sui aut alterius, de quo in Rubrica sequenti dicitur, sine aliis quibuscumque notabilibus causis falsum testimonium contra aliquem, uel aliquos dixisse conuincatur, suam faciat poenitentiam in terra comedendo coram toto conuentu in pluribus conuentibus suae Prouinciae ad hoc missus per tot dies quod Superiori uidebitur expedire, sedendo super terra indutus aliquo scapulari super quo duodecim linguae aut circiter ante et retro de panno rubeo uel albo consutae hinc inde modo uario, in signum quod propter magnum suae linguae uicium illo modo merito sit puniendus, et postea carceri mancipetur, nec amplius ad aliquod testimonium admittatur. Rubrica IX Caput XL DE DIVISIONIBVS, ET PARTIALITATIBVS CAVENDIS, ET DE PURGATIONIBVS DIFFAMATORVM 179. [1] Quicumque de diuisione, aut partialitate in conuentibus, prouinciis, aut toto Ordine conuicti seu aliter probabiliter erunt suspecti, nisi possint se legitime purgare, tam ipsi, quam eorum defensores, aut praebentes eis auxilium uel fauorem carceri mancipentur. Item statuimus quod si quis apud bonas et notabiles personas, de crimine aliquo fuerit diffamatus, et etiam si quis de aliquo crimine suspitione probabili sit suspectus, et per testimonium certum uel per personam confessionem conuinci non possit. Indicatur sibi purgatio canonica, ut tandem conuincatur, si in purgatione defecerit, uel recuperet bonam famam. 180. [2] Declarantes quod de probabili suspitione purgatio canonica indicatur de uiolenta autem suspitione unusquisque puniri possit, ac si confessus fuerit uel conuictus, quam suspitionem fore probabilem aut uiolentam, Praesidens in Capitulo cum quatuor uel

quinque Fratribus conuentus habeat iudicare, ut dicitur in Rubrica Capitulo conuentuali.¹⁷ Et sicut ibi dicitur, ubicumque Constitutiones nostrae essent diminutae uel defectuosae omnia fiant secundum iustitiam, et conscientiam bonam. Purgatio canonica sic erit in Capitulo facienda et etiam indicenda. Cum Frater suspectus probabiliter de aliquo crimine, ne in crimine aut suspitione remaneat inculpatus, ad praeceptum sui maioris cum tribus
17 Caput LXX, 249-253. aut quinque uel sex bonis Fratribus aut pluribus uel paucioribus, sicut placuerit Praesidenti. Si tamen purgandus plures allegare uoluerit, admittantur qui quidem Fratres purgatores sint bonae famae et a longo tempore eius conuersionem nouerint, secum etiam conuersantes et eosdem sacros ordines, sicut purgandus habentes, et qui fuerint de dicta suspitione et suspitionis causa informati plenarie et demum in illorum praesentia coram Praesidente et ceteris Fratribus supra sancta Dei Euangelia sollemniter iuret, quod ipse numquam perpetravit illud crimen uel illas criminosas res aut sceleratas, de quo uel quibus est infamatus, quo iuramento ab eo sic facto, statim illi purgatores ibidem, etiam coram Praesidente et Fratribus stantes sigillatim iurabunt quod ipsi credunt ipsum uera iurasse et dixisse, et sic se reddat dictus suspectus et infamatus a crimine expurgatum. Qui si sic fuerit debite purgatus, debet continuo per Praesidentem in bona sua fama et innocentia restitui et reponi. Si uero se purgare nequiuerit, tamquam reus et conuictus secundum criminis grauitatem puniatur. Et notandum quod purgatio canonica indicitur, quando aliquis apud bonas et graues personas, sine per suos inimicos, sine per alios infamatur, non autem indicitur huiusmodi purgatio, quando quis apud uiles personas quacumque praesumptione fuerit infamatus. Item Frater infamatus si non potest conuinci tenetur se per iuramentum purgare et ad purgationem cogendus est ita quod in uoluntate sua non consistit sed in arbitrio Praesidentis, quid autem faciendum sit ei uel purgatoribus si periurasse conuincantur dictum est in fine Rubricae praecedentis. Rubrica X Caput XLI DE MINANTIBVS, PERCVTIENTIBVS, ET ARMIS TENENTIBVS 181. [1] Si quis minatur animo irato ad percutiendum, etiam si non percusserit, poenae grauioris culpaе tribus diebus subiaceat, si uero lapidem uel baculum aut quaecumque arma seu munimenta leuauerit ad percutiendum licet non percusserit, praedicta poena ei duplicetur.

Si autem contra Priorem praedicta arma leuauerit, per quadraginta dies eandem poenam sustineat. Si autem contra Priorem generalem aut prouincialem arma ad percutiendum leuauerit carceri mancipetur. 182. [2] Si quis malitiose aliquem Fratrem percusserit ipso facto est excommunicatus nec poterit absolui per quemcumque nisi per Priorem generalem aut prouincialem suum, uel eum cui super hoc ipsi potestatem commiserint, et poenam grauioris culpae per uiginti dies sustinebit. Si autem quemcumque Fratrem aliquis enormiter laeserit, absoluendus est a Domino Papa, et carceri mancipetur in eodem permansurus quousque per Capitulum generale uel Priorem generalem sibi misericordia concedatur, pensatis qualitate et quantitate delictorum et illicitae laesionis. Si quis Priorem localem suum quantumcumque leuiter malitiose percusserit, carceri mancipetur per annum, et erit absoluendus ut supra. Si quis etiam leuiter percusserit suum Prouincialem carceri mancipetur per annum et erit absoluendus ut supra a Domino Papa. Si quis etiam leuiter, quod absit percusserit Priorem generalem, carceri mancipetur per tres annos et uocem et locum amittat. Si quis uero quemcumque Fratrem grauiter percusserit seu uerberauerit ab excommunicatione quam incurrit non potest absolui, nisi a Priore generali uel ab eo cui uices suas commiserit, et carceri mancipetur quamdiu Capitulo prouinciali uidebitur expedire. Si autem Priorem prouincialem aut localem quis grauiter percusserit ab excommunicatione quam incurrit absoluendus est a Papa et carceri mancipetur quousque per Capitulum generale liberetur. Et si quis, quod absit, Priorem generalem grauiter percusserit carceri mancipetur toto tempore uitae suae. Ut autem sciatur, quae leuis iniectio, uel iniuria leuis sit, et quae grauis, aut quae enormis, seu atrox, et differentia earumdem, ut errare non ualeant qui de manuum iniectionibus absoluendi aliquem habent potestatem, declarationem per Dominum Innocentium Papam Quartum editam, et in Curia publicatam directam quibusdam Episcopis super praemissis dubitationibus haec scribere expeditus, quod talis est, Innocentius Episcopus et cetera. Perlectis, litteris uestris circa excommunicatos uos in eis dubitare perspeximus, quod esset modica uel leuis iniuria, circa quod loquetur sic decretalis et absoluendi uobis committimus potestatem ad quam tamen iuris potius quam facti sit quaestio uobis sic prout possu-

mus respondemus. Illam intelligimus leuem et modicam iniuriam quod modica percussione aut impulsione pugni, palmi, digiti, pedis, uel lapidis aut baculi est contracta. Ad leuem uero mutilatio membri, fractio dentis, decapilacio capillorum, non modica uel effusio sanguinis non praecedit, nec tamen si acus aut uirgae percussione sanguinem emiserit transire in atrocem iniuriam profitemur, ut propter hoc sit ab absolute talium abstinendum cum non solum ipsum factum sed etiam facti qualitas, uel percutientis iniuriandi modus circa hoc diligentibus attendatur, ut ipsius facti circumstantiis, loci uidelicet et personae, loci quidem ut in theatro uel foro iniecerit, uel coram iudice, uel rege uel praelato ac etiam coram multis in aliquo loco publico alicui iniuria inferatur. Personae uero, ut si magister, dominus, praelatus, pater, aut patronus, iudex, aut magistratus, uel quisquam in dignitate constitutus ab inferiori uel humili contra formam iuris iniuriam patiantur, per haec quidem quae graues uideantur iniuriae et quae sint leues, aut modice ex ipso facto cognoscantur. Et subdit sane negotii quia causa non patitur ut ad plenum omnia referantur. Iudicium talium aut sit modica uel enormis iniuria, uero duximus arbitrio committendum. Ita tamen potestatem uestram cum ad hoc processeritis, temperetis etiam infra metas huiusmodi potius quam ultra, ne de absolute confisi de facili in atroces procedant iniurias uel percussiones, et etiam sententiam canonum periculosius contempnentes in excommunicationes citius prolabantur, haec Innocentius. 183. [3] Nullus etiam famulum Fratrum percutiat uel quemcumque secularem etiam Laicum, sub poena grauioris culpae, uel etiam carceris, secundum qualitatem et quantitatem delicti grauiter infligenda. Si autem Frater clericum secularem percusserit, absoluatur a Diocesano a sententia excommunicationis, quam incurrit, et si percusserit quemquam alterius religionis, absoluendus est a praelato percussi, et poena taxata de percussione fratrum nostrorum aggrauetur; si percusserit quemque extraneum, etiam satisfactione facta, tam laeso quam suo praelato, carceri Ordinis mancipetur, si iniuria haec requisierit. Volumus etiam quod secundum qualitatem et quantitatem excessuum, tam istae poenae quam aliae taxatae in Constitutionibus aggrauentur, pensatis gradu et dignitate patientis iniuriam. 184. [4] Item statuimus quod Fratres nostri arma non habeant, neque teneant, neque portent, sed nec

custodiant; nec haberi, portari, aut custodiri ab aliis faciant ad suos proprios usus, infra conuentum uel extra uel in Capitulis aut congregationibus quibuscumque uel in uis, sub poena priuationis uocis et loci, nisi forte de licentia sui Superioris in casu necessario, si contigerit, nec habeant cultellos punctatos uel acutos etiam ad scindendum panem, nec etiam quaecumque alia periculosa portent uel nociua, praeter paruam temperaturam ad pennas aptandam, nec cultelli habeant ferrum ultra longitudinem manus extrinsecus, sub poena grauis culpae per tres dies infligenda. Rubrica XI Caput XLII DE PROPRIETARIIS 185.

[1] Cum proprietatis abdicatio sit de essentia nostrae professionis, nec aliquis Frater quicumque sibi proprium dicere debeat. Statuimus quod nullus pecuniam uel quodcumque munus sibi datum uel oblatum seu aliquod depositum teneat, libros, uestes, aut alia quaecumque bona, quantumcumque modica, nisi de Prioris sui licentia speciali assensu, dummodo sibi notescendi tempus habere potuerit opportunum, sub poena proprietariorum, de qua in fine huius Rubricae dicitur grauius infligenda. 18 Item prohibemus, ne aliqua deponantur, a quocumque donantur, in custodia uel manibus secularium personarum uel religiosorum extra conuentum per modum depositi, uel quouis alio modo, nisi de scitu et assensu Prioris et trium clauariorum et aliquarum personarum secularium quae sint in seculo fide digna, sub praefata poena. 186. [2] Item mercationes Fratribus nostris directe uel indirecte districtissime et sub omni poena inhibemus. Qui autem bona, et res communitatis, furtiue uel alio modo indebite alienauerit, ut puta oblationes, eleemosynas, procurationes, seu legata, libros, utensilia, raubas ut lectisternia, pecunias et localia, et quaecumque ad ecclesiam uel sacristiam aut alias ad conuentum spectantia, si de his et similibus alienatis conuictus fuerit, retenta restituat, et dicta proprietariorum poena inferius declaranda rigide puniatur. 187. [3] Item statuimus quod Fratres terminarii uisitantes terminos, et facientes quaestas, tenentur integre reuelare et praesentare Prioribus suis et tribus custodibus conuentus ea quae de quaestibus suis seu procurationibus in terminis et nominibus dantur eleemosynas notabiles a quibus acquisierunt, sub poena proprietariorum. Item ordinamus quod bona quae apud proprietarios, apostatas, appellantes a correctione regulari, fures, latrones, et

alios criminosos sceleratos, inuenta per Priores locales capiantur, et in usus communitatis conuen- tuum de scitu trium custodum conuertantur, uel per Priorem prouincialem in usus communitatis Prouinciarum uel per Priorem generalem in usus communes totius Ordinis applicentur. Et ipsi qui dictos defectus commiserunt, carceri man- cipentur, prout in locis suis est signatum. 188. [4] Item ordinamus quod quando aliqua per modum depositi a quo- cumque extraneo seculari uel religioso in custodia traduntur reseruanda, non recipiantur a quocumque uel teneantur, nisi a Priore et tribus Fratribus custodi- bus ad hoc electis in communi custodia reponantur, et numerabilia numerentur, et ponderabilia ponderentur, et mensurabilia mensurentur, nec aliquid de sic commissis amoueat uel mutuo recipiatur nisi de licentia reponentis, sub poena carceris transgressoribus infligenda. Qui autem quicquam de depositis amouere praesumpserit, tamquam furtum ab omnibus reputetur. Si quis autem propieta- rius conuictus fuerit, aut confessus sufficienter a quocumque suo iudice data sen- tentia, carceri detrudatur, nec possit liberari, nisi per Priorem generalem uel per Capitulum prouinciale. Et si inuentus fuerit proprietarius in morte et sic obierit extra coemeterium Fratrum, puta in horto uel alibi, absque diuino officio sit sepultus, nisi forsan ex tali sepultura scandalum secularibus generaretur. PARS QVARTA Rubrica I Caput XLIII DE POENIS IN COMMVNI 189. [1] Quia Constitutiones nostri Ordinis neminem ex se intendunt obli- gare ad culpam, sed ad poenas scriptas, si propter transgressiones a Superioribus infligantur, nec obligant nisi propter contemptum. Ideo nunc dicendum est conse- quenter de poenis quae transgressoribus correspondent. Et quamuis in plerisque locis harum Constitutionum poena culpae correspondens, sit in speciali continuo adiuncta. Statuimus tamen quod si quis conuictus fuerit de culpa notabili, pro cuius punitione in Constitutionibus nulla specialis poena imponitur, quod Praesidens in Capitulo, coassumptis duobus aut tribus de discretioribus Fratribus eiusdem Capi- tuli, quod scilicet duxerit assumendos, consilio habito cum eisdem huiusmodi Fratri conuicto imponat prout sibi uidebitur condignam poenitentiam pro commissis. 190. [2] Item cum in Constitutionibus nostris frequenter ponatur poena depositionis ab officio praelatorum et aliorum officialium ipso facto, propter multa pericula quae possent inde contingere declaramus, quod

intelligitur ipso facto, postquam in Capitulo fuerint conuicti, et confessi coram Superiore.

Rubrica II Caput XLIV DE POENA PRIVATIONIS VOCIS ET LOCI 191. [1] Priuatio uocis et loci quandoque dicitur infligenda et quandoque dicitur inflictata, scilicet eo facto, et quomodo intelligi debeat, dicitur in fine huius Rubricae. Est autem infligenda si quis uendat census ad uitam sine consensu Prouincialis aut Generalis, aut nisi sit pro emendo aliquo hospicio, aut aliqua portione terrae. Si quis potat in tabernis. Si quis ebriosus. Si quis de Deo et de sanctis turpiter iurauerit et monitus bis aut ter a suo Superiore se non emendaue- rit. Si Fratres uenientes ad locum ubi habemus conuentum et non uisitato conuentu cum habent temporeus congruum ad hospicium declinantes sine maio- ris licentia extra conuentum comedant. Si per se uel alios quis absque maiorum licentia quaerit consilia aduocatorum.

192. [2] Qui mulierem quemcumque duxerit ad dormitorium contra formam Constitutionis de itinerantibus. Frater uadens sine socio extra, nisi quando uadit Parisius causa studii aut inde reddit. Si faciat cuiuscumque amba- sciatam odiosam. Si praedicet aliqua futura sine auctoritate sacrae Scripturae, aut nouas opiniones non praeferentes ad bonum moris, aut in praedicationibus con- tentiosae disputauerit, si praedicantes nutriant barbas, aut faciant uexilla, et simi- lia signa extranea. Si quis locum Capituli generalis aut prouincialis, ante uigiliam uigiliae, sine licentia in gressus fuerit. Si quis promouerit apostatam per annum ad gradus, etiam Magistri sub quod promoueretur si sciret et admitteret eum. Si quis arma sine licentia tenuerit uel portauerit.

193. [3] Infigitur etiam haec poena ipso facto, si Prior et Procurator locum indebitet notabiliter et possessiones alienet absque consensu prouincialis Capituli. Si Prior statum sui loci sub sigillo conuentus ad prouinciale Capitulum suo sciente socio non portauerit, si quis facto signo post Completorium, intrat cameram alterius, si quis extra uillam licentia habita uadens, et extra de nocte manens ad iacendum sine licentia remansit, si quis Prior, Lector, Baccalarius, seu alii simplex Frater priuatus famulum tenuerit. Qui Parisius scolarem nouum beianizauerit, si quis camiseas de lino portauerit, si quis litteras Priori generali uel prouinciali missas uel per eos alicubi directas scienter et malitiose retinuerit, aut si ad se non mittebantur, aperuerit, si quis promotionem aliquam contra uoluntatem maiorum prece magnorum extraneorum per se uel alios procuraue- rit, si gratia

sibi obtenta utatur. Si quis absque licentia septa loci indebite exierit, si quis etiam ad maiorem suum non petita licentia perexerit, si quis ab Ordine apostatauerit, et si quis bis apostatauerit, non recuperat uocem et locum, nisi per Capitulum generale. Si quis dimissoriis obtentis et recesserit et ad Ordinem redierit, si quis speciali mandato superioris sibi per se uel cum aliis facto non obedierit, sed in contrarium ierit, si quis in adiutorium suo Priori aut Praesidenti in conuentu non fuerit contra malefactores si per eum fuerit requisitus, si quis inquisitionem uel correctionem impedierit, si quis a correctore regulari appellauerit ut appellati fauorem dederit, si quis contra Superiores se erexerit, si quis per conspiracy aut colligationem uel malitiosam discordiam aut illicitum machinatus fuerit, si quis Fratrem aliquem aut conuentum uel totum Ordinem causa defensionis sui apud extraneos diffamauerit aut ad alios iudices non suos recurrerit. Si quis habens locum aliquem accusandi et non accusauerit et postea malitiose eum diffamauerit. Si quis proprietarius inuentus fuerit. Si quis propter fore facta sua iuste incarceratus fuerit, eo facto priuatus est uoce et loco. 194. [4] Et intelligitur ipso facto, de facto priuatus, quando quis in Capitulo conuictus aut confessus fuerit coram Superiore suo, quia ex tunc sine alia sententia inferenda non potest rite locum nec uocem habere, donec sibi restituta fuerit per eum qui restituendi habet auctoritatem. Priuatus autem uoce et loco, non sit de gremio cuiuscumque Capituli, nec uocem et locum habeat in electione quacumque actiue nec passiue, nec statum aliquem obtineat in Ordine, sed dum in aliquo Capitulo conuentuali fuerit, dicat post Laicos aut Nouicios culpas suas, et recepta proinde poenitentia antequam ad culpas aliorum procedatur exeat et recedat de Capitulo. Statuentes quod priuatus uoce et loco ultimum locum teneat in choro, Capitulo, et refectorio iuxta Nouicios, et etiam ubicumque Fratres fuerint congregati, quod si uoce et loco priuatus alium locum quam ultimum ut dictum est tenere praesumpserit, ex tunc ad recuperandum uocem sit inhabilis ipso facto. Rubrica III Caput XLV DE SENTENTIA EXCOMMUNICATIONIS 195. [1] Poena excommunicationis ab Ordine ipso facto lata est. Si quis scienter aliquem Fratrem absoluerit de casibus reseruatis et retentis a Superioribus Ordinis. Et est aduertendum quod fugitiuorum et apostatarum absolutio reseruetur Priori

generali, uel suis Prouincialibus a quorum fugierunt obedientia. Si quis contra suos Superiores conspirator extiterit, et si conspiratorem aut colligationem seu malitiosam discordiam aduersus Superiores, uel aliquid inhonestum et illicitum machinatus fuerit, ex quibus in domibus uel Prouinciis, aut toto Ordine diuisiones et partes fuerint orte et factae. Si quis iuramento uel fide praestita confederationem fecerint, quo sibi mutuo in defensionibus non deficient. Si Fratres conuentus Parisiensis in cameris comederint. Si quis promotus ad lecturam sententiarum extra uniuersitatem Parisiensem, Oxoniensem, Tollosanam, Cantabrigiensem, et Coloniensem, praesumat gradum Licentiae et Magisterii suscipere absque licentia Prioris generalis, non obstante quod in littera sua promotionis ponatur usque ad gradum Magisterii aut licentiatursae quia intelligitur exclusiue, talis est tamquam excommunicatus euitandus. Poenam autem excommunicationis a iure ipso facto est si quis manus in clericum uel Laicum religiosum iniecerit. Si quis Frater habitum conuenientem Ordini suo temerarie dimiserit, aut ipsum habitum secularissem transformatum per actibus temerariis agendis, aut etiam cooperauerit et celauerit. Si quis ecclesiastica sacristia sine curatorum parochianorum licentia ministrauerit, et ab ista absoluendus est a Papa. Si quis publice excommunicatum in coemeterio scilicet sepelierit. Si quis suspensus ab officio suo se de illo intromiserit. Item quicumque impedit reformationem conuentuum et correctionem insolentiarum, et hoc per speciale indultum Callixti Papae Tertii, et multa alia quae in iure latius continentur, quae non possunt haec ex integro declarari. 196. [2] Poterit autem Prior prouincialis in sua Prouincia et localis in suo conuentu, facere aliqua particularia Statuta in conuentibus, sub poena excommunicationis ipso facto transgressoribus infligenda, si necesse fuerit et honestum, et eis uidebitur expedire. Omnis autem excommunicatus quacumque excommunicatione non ingrediatur ecclesiam, Capitulum, uel alia loca communia, sed nec electiones quascumque, qui nimio quamdiu steterit sic, ab omnibus euitetur. Excommunicatus autem ubi non fuerit ad Dominum Papam remittendus per Priorem generalem uel prouincialem suum, aut per illum cui super hoc commississent uices suas absoluatur; eo modo quo dicitur in Rubrica de eorum officiis,¹⁹ et laesis satisfaciant secundum quod casus uel iniuria postulabunt, et

deinde nisi prius punitus fuerit, puniatur secundum Ordinis Statuta et exigentiam delicti. Poterit etiam Prior localis absoluere subditum a sententia quam incurrit ex transgressione precepti per eum, sub poena excommunicationis ipso facto dati. 197. [3] Irregularitas est, si quis homicidium uoluntarie fecerit, si quis non ordinatus celebrauerit, et de istis nullus potest nisi Papa dispensare. Si quis quacumque excommunicatione ligatus fuerit et missam celebrauerit, aut alias in suis ordinibus ministrauerit, si in diuinis se indebite immiscuerit. Si quis sibi uel alteri membrum ex indignatione abstulerit, et multa alia quae in iure habentur, et omnis irregularis a susceptione Ordinum et ab eorum executione est ineptus, donec fuerit cum eo dispensatum. Cum quibus uero poterunt Prior generalis et prouincialis dispensare super irregularitatibus contractis, potes uidere Rubricas in eorum officiis,²⁰ et priuilegiis per Sedem Apostolicam indultis, scilicet per Eugenium IV, Bulla XX, et per Sistum IV, Bulla IV § XI. Rubrica IV Caput XLVI DE POENA LEVIS CVLPAE 198. [1] Leuis culpa est, si quis male legendo uel cantando offendens, non statim coram omnibus se humiliauerit manum suam ponendo ad terram in signum recognitionis culpaе, et quod defecerit, aut si uestes sacras uel libros ecclesiasticos male tractauerit, et de his et similibus in Capitulo ueniam petentibus iniungatur a Praesidente unus Psalmus, uel Oratio aliqua spiritualis sicut placuerit. Rubrica V Caput XLVII DE POENA MEDIAE CVLPAE 199. [1] Media culpa est, si quis in Diuinis Officiis in oratorio existens inordinate se habuerit, si quis mentis ostenderit leuitatem in risu uel gestu, si quis aliud cantare uel legere praesumpserit quam communis usus ecclesiae 19 Caput XXII et XXIII, 124-136. 20 Caput XXII et XXIII, 124-136. approbat sine tenet, si quis turpem sermonem uel uaniloquium in usum haberit, si quis in officio deputato negligens repertus fuerit, si quis mandatum ad quod totus conuentus tenetur scienter dimiserit, si quis etiam genuflexiones et inclinationes suas in choro, Capitulo sicut ceteri facere consueuerunt neglexerit, si quis aliquem seruientem uel alterum secularem uel regularem ad cellam suam uel alterius sine licentia, uocare praesumpserit. 200. [2] De supradictis et similibus culpis ueniam petentibus fiat in Capitulo unius correctionis disciplina cum tot Psalmis, quod Praesidenti placuerit. Rubrica VI Caput XLVIII DE POENA GRAVIS CVLPAE 201. [1] Grauis culpa est si quis in audientia secularium

inhoneste cum aliquo contenderit, si Frater intus uel foris lites habuerit, si quis per aliquo com- misso a Fratrem suo indulgentiam petat et ipse a quo petitur ueniam negauerit, si quis indumenta uel aliqua alia alteri Fratri data uel concessa sine Prioris licen- tia acceperit, si quis inordinata locutione cum mulieribus reprehensibilis extite- rit, unde mala suspitio oriri poterit, si quis culpam suam uel alterius extra iudi- cium defenderit, si quis in aliquibus uerbis malitiosis uel inordinatis reprehensus fuerit, si quis nimium ut in loquendo fieri solet leuiter iurare consueuerit, si quis ieiunia Ordinis consueta sine licentia fregerit, si quis cellam suam sine sui Prioris licentiae mutauerit, aut lectisternia etiam cum alio permutauerit, si quis sine eui- denti necessitate de die cellam alterius intrauerit. 202. [2] Pro his culpis et similibus petentibus ueniam, et non accusatis duae disciplinae dentur in Capitulo, et per duos dies in pane et aqua ieiunient, accusatis uero una dies et una disciplina superadditur. Fratres autem in ieiunio panis et aquae deputati per poenitentiam diebus sibi assignatis coram conuentu in ultimo loco mensae comedant panem suum, nec audeant suas poenitentias, absque Prioris sui licentia retardare, quod si fecerint poena grauis in grauiorem transmutatur. Rubrica VII Caput XLIX DE POENA GRAVIORIS CVLPAE 203. [1] Grauior culpa est si quis cum maiore suo intus uel foris quantum- cumque leuiter contendere ausus fuerit, uel si quis praeceptum eius omiserit, si quis uillam sine licentia Superioris per quamcumque paruulam moram etiam de die intrauerit, si quis susurro uel detractor uel manifeste mendax repertus fuerit, si quis ebrius aliquando etiam sola uice reprehensus fuerit. 204. [2] Si haec et alia grauia similia quis perpetrauerit et accusatus negare nequiuert, suam poenitentiam faciat in hunc modum, primo in Capi- tulo coram Praesidente denudatus condignam suis demeritis accipiet discipli- nam, qua accepta ad cellam sibi a Priore assignatam uadat, in ea manens usque ad horam comedendi, et cum tempus comestionis aduenerit intret refectorium et sedens in terra in medio cum cappa, pane, et aqua super affe- rem nudum, humiliter uescatur, nisi ei a Priore aliquid per misericordiam impendatur, qui postquam comederit facto signo per Praesidentem ad cellam redeat patienter. Nullus audeat se coniungere illi, uel ei loqui, uel ille alteri, nec ei aliquid mandare sine Superioris licentia speciali, ut cognoscat se ita sequestratum a

consortio aliorum, quo priuabitur et sequestrabitur, nisi per poenitentiam redeat ad consortia angelorum. Prior tamen ne in desperationem labi possit, quando sibi uidebitur expedire, mittat ad eum Fratrem uel Fratres discretos et deuotos, qui ipsum moneant et confortent ad suam poenitentiam faciendam humiliter et deuote, et tales quamdiu fuerit in poenitentia, non communicet, nec ueniam ad osculum pacis, nec ecclesiam ingrediatur, et nulla sibi committatur obedientia ante satisfactionem plenariam huiusmodi poenitentiae sibi iniunctae, et inflictae, neque intersit alicui electioni, nec licitis actibus cuiuscumque Capituli, sed si electionem aliquam ipso existente in poenitentia, necessario fieri oporteat, aut electio differatur usque ad poenitentiam completam, aut ipse Frater ad dicta poenitentia releuetur, ut intersit electioni, et electione facta ad poenitentiam redeat, et cuiuscumque officii Ordinis uel gradus fuerit durante sua poenitentia, non fungatur. Illi autem per quorum excessus praedictos et alios citra grauissimam culpam, religio nostra in seculo notabiliter scandalizata fuerit, uel qui occasionem notabilis scandali dederint, poenam praedictam totaliter sustinebunt, et ad omnes Horas uel gratias ante portam uel ostium oratorii, Fratribus inrantibus prostrati iaceant, non obstante praesentia cuiuscumque secularis aut extranei religiosi. Qui autem adiudicatus fuerit, ut ad terram panem et aquam comedat per tot dies, sine porta et etiam sine solitaria cella; statuimus quod tunc talis pane et aqua uescatur super asserem nudum sedens in cappa humiliter ad terram cum tali misericordia de cibariis sibi facienda, sicut placuerit Praesidenti, uolentes quod ipse ibidem sedeat et exspectet usque ad ultimum signum completae refectionis omnium aliorum, et tunc aliis surgentibus de mensa, ipse a terra surgat, et usque ad chorum post Nouicios et post carentes uoce et loco ad gratias uadat, cum non sit ab ecclesia nec ab aliorum Fratrum consortio sequestratus, sed solum in pane et aqua adiudicatus. Rubrica VIII Caput L DE GRAVISSIMA POENA 205. [1] Grauissima culpa est incorrigibilitas illius quod culpas non timet committere, et poenitentiam recusat facere sine spernit, et talia facit crimina, pro quibus in his Constitutionibus est poenae grauissime submittendus, con quem data sententia a Priore generali uel prouinciali ac etiam locali, sine quocumque Praesidente Ordinis, carceri mancipetur, in eodem permansurus, quousque

tempus taxatum aduenerit, si pro illo crimine certum temporis Statuta diffinia- tur, uel donec per Priorem prouincialem si Constitutio ei concedat, uel per Capi- tulum prouinciale si illi reseruetur, uel per Priorem generalem aut Capitulum generale prout de tali crimine loquens Constitutio cercius informabit. Item si quis in quocumque lapsus crimine pro quo alias uoce et loco caruit uel caret de praesenti pro lapsu incarceretur donec per Capitulum prouinciale misericorditer liberetur, nisi fuerit casus cuius restitutio uocis spectat ad Capitulum generale uel Priorem generalem. 206. [2] Item statuimus quod si aliquis Frater diffametur de aliquo crimine aut notetur propter quod si uerum esset, merito puniretur poena carceris, si de eius fuga uisibiliter timeatur, Praesidens in conuentu possit ipsum in firma custo- dia retinetur, etiam infra carcerem necessitatem fuerit et locum alium non habue- rit tucioem ipsum etiam uincolando non per modum carceris sed per modum custodiae, ne euadat quousque de crimine praedicto fuerit informatus. Manda- mus eidem Praesidenti quod statim et celerit procedat ad inquisitionem facien- dam de crimine supradicto. Et si quis eum inuenerit per inquisitam, habeat iudi- care culpabilem aut purgandum aut punire secundum demerita uel reddere innocentem. Non intendentes quod talis Frater pro huiusmodi custodia locum et uocem ammittat, nisi pro ipsum lata fuerit sententia et debite executata. 207. [3] Quicumque autem incarceratus fuerit, feriis secundis, quartis et sextis ad minus, ieiunet in pane et aqua, nisi de licentia Prioris aliquid sibi mise- ricorditer ministretur, statuentes quod quocumque iuste incarceratus fuerit, locum et uocem se nouerit perdisse. Si autem per negligentiam aut per malitiam custodis carceris uel alterius Fratris aliquis incarceratus fugerit, ille pro cuius malitiam aut negligentia fugerit, cuiuscumque gradus, aut Praesidentiae fuerit incarceretur in carcere loco fugientis, quousque per illum per quem potat fugiens liberari liberetur. Si quis incarcerato limam uel martellum aut quodcumque aliud instrumentum tradiderit uel tradi procurauerit ad infrindenda uel soluenda uin- cula quoquomodo seu talia instrumenta praestitit euadendi licet non euaserit, poenam carceris sustineat per propter uiginti dies. Si autem euaserit carceri man- cipetur sine spe gratiae, quamdiu ille cui dedit auxilium ut euaderet, debuit remansisse. 208. [4] Item ordinamus quod nullus Frater cuiuscumque gradus aut con-

ditionis existat ingrediatur ad incarceratus, causa uisitationis aut ministrationis aut quouis alio modo, sine licentia sui Superioris speciali, sub poena carceris tam ingredienti, quam custodi permittenti infligenda. Etiam mandamus quod in quolibet conuentu carcer construat, quod si Prior fuerit in construendo carcerem negligens repertus, de executione sui officii suspendatur, subiacendo poenae grauis culpae, quousque carcerem procurauerit construi. 209. [5] Item circa poenas supradictas statuimus quod Fratribus assuetis leui culpae, poena leuis mutetur eis in mediam, et assuetis mediae, illa mutetur in grauem, et consuetis graui mutetur in grauiorem, et assuetis grauiori, illa mutetur in grauissimam, et sic semper aggrauantibus culpis, aggrauetur poena, donec tales emendentur. PARS QUINTA Rubrica I Caput LI DE CAPITVLO GENERALI, ET EIVS PRAESIDENTE, ET QVI POSSVNT INTERESSE 210. [1] Generale Capitulum de triennio in triennium celebretur, nisi forte propter mortem, et assumptionem Prioris generalis, ipsum oporteat accelerari; uel nisi ex causis rationabilibus praecedens Capitulum generale diffinisset, tempus esse prolongandum. Et debet tantummodo de Prioribus prouincialibus, aut Vicariis prouincialibus electis, cum duobus sociis, quilibet cum Priore generali, et duobus eius sociis qui etiam eo defuncto, uel assumpto, aut alio modo ab officio amoto, sunt admittendi in Capitulo proximo, cum Procuratore generali Ordinis in Curia, si uenerit personaliter. Statuentes et mandantes omnibus Prioribus prouincialibus, et electis Vicariis per Capitulum prouinciale, uacante officio prouincialatus, ut ueniant ad Capitulum generale quilibet cum duobus sociis canonice electis in Capitulo prouinciali rite celebrato, qui Fratrum omnium uocem, et auctoritatem habeant ad eligendum, constituendum, ordinandum, et faciendum omnia illa, quae in Capitulo generali sunt facienda, tamquam si omnes Fratres suae Prouinciae personaliter interessent, nec aliquis Prouincialis, aut Vicarius a Capitulo generali, quacumque simulatione, audeat se absentare, nisi graui infirmitate, aut debilitate contingeret detineri; uel licentiam a Priore generali petitam obtinisset. 211. [2] Unus autem trium praedictorum, sit in prouinciali Capitulo electus in Diffinitorem Capituli generalis, et si ille abesse contingeret dicto Capitulo, secundus sit Diffinitor, et si duo defuerint, tertius praesens pro Diffinitore habeatur, non obstante quod fuisset Diffinitor in

Capitulo praecedente. Et si in eodem Capitulo contingeret aliquem Diffinitorem in Priorem generalem eligi. Secundus, aut tertius suae Prouinciae pro Diffinitore habeatur. Et deferant huius- modi Diffinitor, et electi litteras testimoniales de sua electione expresse, sub forma posita in Rubrica de Capitulo prouinciali.²¹ Statuentes, quod Prouincialis absolutus, qui ante suam absolutionem, aut resignationem fuisset electus in Diffinitorem Capituli generalis, sit Diffinitor, nisi fuerit inhabilis factus, aut nisi post 21 Caput LXIX, 246-248. eius absolutionem, facta fuisset electio noui Prouincialis, aut Vicarii, quia tunc in isto casu, uolumus, quod fiat electio de omnibus, quae spectant ad generale Capitulum. 212. [3] Prioribus prouincialibus, et praedictis sociis prouideatur rationaliter in expensis a tota Prouincia per Diffinitores Capituli prouincialis, pro eundo, et redeundo, iuxta quantitatem uiae, aut regionum qualitates. Ordinamus, quod huiusmodi expensae tempestiue soluantur, ita primo prouideatur Diffinitori, quam cuiquam alteri. Volumus tamen, quod si contingeret Prouincialem, aut alterum sociorum, quocumque casu remanere, pecuniam pro eo taxatam non recipiat, et si recepisset, restituat, sub poena proprietariorum. 213. [4] Item ordinamus, quod Prouincialis ueniens ad generale Capitulum, portet secum in scriptis numerum Fratrum uiuorum, et quot defuncti fuerint citra ultimum Capitulum, et quot recepti. Item mandamus omnibus Prouincialibus, ut apud reges, et principes, et dominos suarum Prouinciarum eleemosynam procurent, pro generali Capitulo diligenter, et eam secum portent, sub poena depositionis ab eorum officiis. Nullus intret Capitulum generale, nisi sex annos compleuerit in Ordine, includendo annum probationis, et nisi triginta annos habeat in aetate. Item nisi fuerit Prior, qui sciat loqui latine, uel sit lector, Baccalarius, aut Magister. Item nullus ad locum Capituli generalis, uel prouincialis ueniat, ante uigiliam uigiliae, quando in crastinum est Capitulum inchoandum, sub poena priuationis uocis, et loci ipso facto, nisi a Praesidente licentiam obtinuerit specialem. Rubrica II Caput LII QUID AGENDVM SIT ABSENTE PRIORE GENERALI 214. [1] Si Prior generalis ad Capitulum generale uenire non possit infirmitate, uel alia iusta causa forsan impeditus, mittat socios suos, sigillum, atque priuilegium suae potestatis et Diffinitorum Capituli generalis, uel sigillo Prouinciae in quo detinetur munitum, uel sigillis Prioris et conuentus in quo

remanet per Prouincialem aut Diffinitorem illius Prouinciae. Et si Vicarium mittat, praesidebit usque ad scrutinium factum, et tunc terminetur eius auctoritas, et Prouincialis antiquior, secundum ordinem Propinciarum praesidebit, donec Prior generalis fuerit in officio confirmatus, qui etiam ab initio praesidebit, usque ad confirmationem Generalis, si non miserit Vicarium. Et Priore generali absente, et confirmato, eligatur unus de Diffinitoribus in Praesidentem a toto Capitulo, in qua electione praesideat etiam dictus Prouincialis antiquior, nec huiusmodi electio reiteretur, sed qui plures uoces habuerit, sit Vicarius. Et si plures in uocibus sint aequales, ille praeficiatur de eisdem, qui antiquioris Prouinciae erit Diffinitor, et tempore, quo ipse praesidebit, utatur sigillo Vicarii Capituli generalis, quod quidem sigillum una cum sigillo communitatis Ordinis sit includatur, Capitulo celebrato. Rubrica III Caput LIII QUID AGENDVM SIT MORTVO PRIORE GENERALI, ASSVMPTO, VEL AMOTO 215. [1] Vacante officio generalatus, quocumque modo, Prior prouincialis illius Prouinciae, in qua Capitulum generale erat assignatum, aut si prouincialatus uacauerit per mortem, aut assumptionem Prouincialis, et fuerit Vicarius electus in ea, Vicarius talis sit Vicarius totius Ordinis, et fungatur auctoritate plenaria Prioris generalis, ac uocet Capitulum generale, et praesideat, donec Prior generalis sit electus, et confirmatus. Et intra annum a uacatione generalatus, conuocat Capitulum pro Priore generali eligendo, et si terminus ordinatus multo plus distraheret, quam per annum, aut forte generalatus officium tali uacaret tempore, quod propter disconuenientiam temporis, non posset intra annum conuocari conuenienter celebrandum, tunc enim de bonorum Fratrum consilio poterit prolongari ad tres aut quatuor menses, et non ultra, sub poena arbitraria Diffinitorum Priori Capituli. Et si tunc illa Prouincia, nec Prouincialem, nec sic Vicarium haberet electum, Prior localis, aut Vicarius electus conuentus, in quo proximum Capitulum in dicta Prouincia erat celebrandum, uel primam uocem habens in illo conuentu, si Priorem, aut Vicarium non habuerit electum, citissime habeat Capitulum prouinciale conuocare, in quo, iuxta formam positam de Capitulo prouinciali, eligatur Prior prouincialis, uel Vicarius, et eo ipso, quo rite est electus, sit Vicarius totius Ordinis. Et antequam Capitulum prouinciale praefatum terminetur, eligantur socii, et Diffinitores pro Capitulo generali, et

per dictum Vicarium Ordinis, Capitulum generale conuocetur celeriter, ut dictum est. Si uero postmodum Vicarius ille defuerit in Ordine, uel aliis Prior localis conuentus, aut Vicarius per conuentum electus, in quo Capitulum generale est celebrandum, fungatur praedicta auctoritate, usque ad Capitulum congregatum, et ex tunc senior Prouincialis secundum antiquitatem Prouinciarum praesideat, usque ad electionem Prioris generalis, quem etiam habeat confirmare. 216. [2] Statuentes, quotiescumque officium generalatus uacauerit, ut semper in proximo Capitulo generali, electio alterius celebretur, antequam aliquid diffiniatur, scilicet immediate facto scrutinio de culpis Prouincialium. Item statuimus, quod si eligatur in Priorem generalem unus absens, statim unus de Diffinitoribus eligatur ad praesidendum, modo praedicto. Inhibemus autem districte, ne uacante officio generalatus Vicarius generalis aliquid praesumat facere uel innouare; quod cedat in praeiudicium aliquorum Prouinciarum uel conuentuum. Prior autem prouincialis in cuius Prouincia Prior generalis obierit, uel assumptus fuerit, accipiat sigillum officii generalatus, et coram toto conuentu illius loci concludat illud sigillo communitatis conuentus et fideliter custodiens illud deferat ad Capitulum generale, ducens secum socios Generalis defuncti uel assumpti uel et cetera quibus communitas Ordinis debeant in expensis prouidere. Rubrica IV Caput LIV DE MODO CELEBRANDI GENERALE CAPITVLVM 217. [1] Cum dies assignata aduenerit, non obstante cuiuscumque absentia, celebretur in uigilia uigiliae generale Capitulum. Et primo, summo mane dicatur sollempniter Missa de Spiritu Sancto, deinde fiat sermo, et post sermonem, fiat commemoratio Fratrum, familiarum, patronorum, benefactorum, et literas confraternitatis habentium defunctorum, ex singulis Prouinciis citra generale Capitulum ultimo celebratum. Et in fine dicatur Psalmus. De Profundis. Kirie eleison. Christe eleison. Kirie eleison. Pater noster. V: Et ne nos. V: A porta inferi. V: Credo uidere bona Domini. V: Domine exaudi. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Absolue, quaesumus, Domine, animas famulorum, famularumque tuarum ab omni uinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter sanctos, et electos tuos resuscitati respirent. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Et statim incipiat Praesidens hymnum: Veni creator Spiritus, et cetera,²² quem hymnum prosequatur Capitulum altisone,

in fine dicat Praesidens: Kirie eleison et cetera. Pater noster. V: Et ne nos. V: Emitte Spiritum tuum et creabuntur. R: Et renouabis faciem terrae. V: Domine, exaudi orationem. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere, per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Quibus dictis, et exclusis omnibus, qui non sunt de gremio Capituli, uideantur litterae Diffinitorum, et sociorum, et fiat diligenter scrutinium, si rite, et canonice uenerunt, et fuerunt electi. Et si quis aliter uenerit, non intersit Capitulo. Si autem contingat aliquem electum Diffinitorem uenire post scrutinium factum, postquam aliquis de sua Prouincia fuisset admissus, non admittatur ad diffinitionem. 218. [2] Deinde, si Prior generalis non habeatur, quia mortuus est, uel assumptus et cetera, tunc audiantur culpa Prouincialium, et responsiones eorum, et si aliqui amiserint uocem, et locum, ipso facto excludantur, et nulla poenitentia 22 Caput LXXIV, 264. alia eis tunc iniungatur, donec per Priorem generalem, post eius electionem, et Diffinitorum, fuerint discussae culpa eorum. Si autem Prior generalis habeatur, dicetur post in Rubrica sequenti, quando Prouinciales facient culpas suas. Rubrica [V] Caput LV QUID AGENDVM SIT PRAESENTE PRIORE GENERALI 219. [1] Si Prior generalis habeatur, et fuerit praesens, facto scrutinio, ponat sigillum Officii cum priuilegio suo et Diffinitorum, et reddat Diffinitoribus humiliter, et benigne. Vel si absens fuerit, ponant hi sigillum, per quos miserit. Deinde, praesidente Diffinitore illius Prouinciae, in qua Capitulum celebratur, diligenter audiant Diffinitores culpas Prioris generalis, quibus auditis, determinant, an in officio sit permittendus, uel ab eo absoluendus, declarantes, quod excessus, propter quos Generalis est absoluendus, sunt quatuor, uidelicet, pro haeresi, pro incorrigibilitate, pro peccato notorio, quod sine scandalo Ordinis non possit tolerari, ultimo si omnino sit inutilis. Si Prior generalis pro culpis debeat absolui, poenitentia ei pro modo culparum iniungatur. Ipsi quoque Diffinitores, super excessus Prioris generalis de eo corrigendo, et poenitus amouendo, plenariam habent potestatem, quorum sententia, ab omnibus est obseruanda, ita quod, nemini liceat ab eorum iusta sententia appellare; et si appellatum fuerit, pro nullo appellatio habeatur, cum appellatio a correctione regulari sit friuola, et in nostro sacro

Ordine per sanctam obedientiam sub poena rebellionis, inhibita, Rubrica de contumacibus.²³ 220. [2] Si autem absoluatur, statim eo amoto, audiantur culpa Prouincialium. Et si tales sint, quod eo facto, uocem, et locum amiserint, eiiciantur de Capitulo, nec alia eis iniungatur poenitentia, donec eorum culpa discutiantur in Diffinitorio, ut dictum est. Rubrica [VI] Caput LVI DE ELECTIONE PRIORIS GENERALIS 221.

[1] Auditis culpis Prouincialium, statim, et ante omnia ad electionem Prioris generalis procedatur, si officium uacauerit, et non potest eligi aliquis in Priorem generalem, qui non compleuerit in nostro Ordine annos quindecim, et qui aliquando ab Ordine apostatauerit, de hoc uideatur Rubrica de electionibus 23 Caput XXXIII, 160-162. in generali.²⁴ Electio autem eius fiat hic modo, Praesidens Capitulo iuxta declarata cum duobus Diffinitoribus primarum Prouinciarum scribat uoces singulorum gremialium, ita quod ipse quae Praesidet primo uocem suam aliis nescientibus scribat; deinde secundus solo Praesidente audiente; postmodum tertius audientibus duobus primis, deinde singuli aliorum coram illis tribus. Et caueant omnes, sub animarum suarum graui periculo, quod fideliter eligant unum Fratrem Ordinis, quem ad tantum officium existimauerint digniorem, illis tribus nominando, quo electum antequam recedant ad inuicem scriptam publicent coram toto Capitulo. Et tunc ille, in quem pars maior, et sanior conuenerit omnium eligentium, ita uidelicet, ut pars sua partes alias simul iunctas excedat, ille Prior generalis habeatur ab omnibus, sic tamen quod si non excedat et aliis uoces aliquis habent et in eum non descendant reiteretur electio usque tertio, et publicatione uocum tunc factam, habens primam uocem de maiori et saniori parte faciat electionem communem coram omnibus, in hac forma; requirat primo alios quod in eligendo a maiori parte discordant; quod assentiant in cumque a maiori parte est electus, deinde sine assentiant sine nondum modo nullum impedimentum appareat dicat. Ego talis nomine meo et nomine aliorum mecum in nominatione et publicatione uocum in talem Fratrem concordantium eligo et denuncio talem Fratrem esse Priorem generalem Ordinis nostri, in quem tales et tales consentiunt, supposito tamen quod prius consenserint; et pronuncio eum, ritute priuilegii Ordini nostro indulti, fore Priorem generalem legitime confirmatum. In nomine Patris, et Filii, et cetera.

Si tamen electioni consenserit. 222. [2] Ipso autem sic confirmato, ducant eum Fratres ad ecclesiam cantantes. Te Deum laudamus. Ubi ante altare, tapetis reuerenter appositis, se prosternat, donec percantetur. Quo dicto: Kirie eleison. Christe eleison. Kirie eleison. Pater noster. Et dicat, qui prae erat eius electioni, uel qui confirmauit. Et ne nos. V: Emitte Spiritum tuum, et creabuntur. R: Et renouabis faciem terrae. V: Manda Deus uirtuti tuae. R: Confirma hoc quod operatus es in eo. V: Saluum fac seruum tuum. R: Deus meus sperantem in te. V: Ora pro eo, sancta Dei Genitrix. R: Vt dignus efficiatur promissionibus Christi. V: Domine, exaudi. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da ei in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere. Oratio: Praetende, Domine, famulo tuo dexteram caelestis auxilii, ut te toto corde perquirat, et quae digne postulat, assequatur. Oratio: Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, praetende super famulum tuum, et super cunctam congregationem illi commissam, Spiritum gratiae salutaris, et ut in ueritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuae benedictionis infunde. Oratio: Protege, Domine, famulum tuum subsidiis pacis, et beatae 24 Caput LXXIII, 259-261. Mariae semper uirginis patrocinii confidentem, a cunctis hostibus redde securum. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Deinde surgat et osculetur altare reuerenter, et praesentetur ei aspersorium, qui se primo, deinde alios aspergat. Tunc sedeat in loco sibi ante altare parato reuerenter, et Fratres singuli ad eum accedentes, genibus flexis, manus eius osculentur humiliter, et deuote, et ipse a cetero sit diligens, et intentus, cum Dei timore, ad regimen Ordinis, et reformationem morum. Rubrica VII Caput LVII DE DIFFINITORIO IPSIUS CAPITVLI GENERALIS 223. [1] Abito ergo Priore generali, in officio confirmato, ipse, si praesens sit, uel Vicarius electus in eius absentia, cum Diffinitoribus, de instituendis, et mutandis Prioribus prouincialibus plenariam habeant potestatem, prout eis uidebitur, et de aliis diffiniendis in dicto Capitulo. Et si Prior generalis, uel Vicarius, in aliquo discordarent, et in partes inaequales se diuiserint, sententia plurium praeualebit, quibus Prior generalis, uel Vicarius concordabit. 224. [2] Ordinantes quod in conuentibus romanae Curiae, et Parisiensis, Priores instituantur, et non possint absolui, nisi per Priorem

generalem, ita tamen quod in omnibus aliis subdantur Prouincialibus suis, sicut ceteri Piores. Similiter ordinetur per eos de Procuratore in romana Curia, et de Baccalariis, Lectoris Parisius et in aliis uniuersitatibus, et etiam de regentibus, si necesse fuerit, et cum bona discretione discutiant culpas Prouincialium, et ordinent de illis, et de ceteris pacifice.

225. [3] Prior generalis, uel Vicarius eius, et Procurator Ordinis, in praesentia Capituli reddant rationem de expensis factis pro negotiis Ordinis exequendis, similiter et Procuratores generalis Capituli, et Fratres ordinati ad recipiendum, et exponendum, Priori generali, coram Diffinitoribus, et aliis Fratribus, quos uocare uoluerit. Rubrica VIII Caput LVIII DE PVBLICATIONE, ET LITTERIS, AC SIGILLATIONIBVS ACTORVM CAPITVLI GENERALIS

226. [1] Volumus autem, quod cum publicanda fuerint Acta Capituli generalis, pulsata noli Capitulari, et congregatis Fratribus, statim Piores prouinciales, et etiam locales romanae Curiae, et Parisiensis ab officiis suis absoluantur, et statim sigilla cum litteris officiorum suorum, reddere non omittant praesidenti, et Diffinitoribus. Vnde statuimus, quod si contingeret Prouinciales remanere, causa infirmitatis, uel alia legitima, habeant per socios suos sigilla, cum litteris mittere, sub poena arbitraria Diffinitorum, quibus redditis, omnia acta, et diffinita legantur et poenitentiae denuncientur. Similiter et gratiae poenarum relaxatiuae, et ceterae sententiae promulgentur; quibus peractis, Praesidens uocet instituendos Prouinciales propriis nominibus, et praedictos Piores locales sigillati, qui uocati coram ipso, genua flectentes; et ipse singulis tradendo sigillum prouincialatus dicat. Auctoritate nostra, et de unanimitate assensu Diffinitorum praesentis Capituli facimus, et ordinamus uos Priorem prouincialem nostrae Prouinciae N. dantes uobis curam animarum omnium Fratrum dictae Prouinciae, et administrationem omnium bonorum et in spiritualibus, et temporalibus, secundum nostri Ordinis instituta. In nomine Patris, et cetera. Et ille cum humilitate, et reuerentia sigillum recipiat, manum Praesidentis osculando, et dicendo: Deo gratias. Et si ille fuerit absens, dicatur in tertia persona, nos facimus, et ordinamus talem Fratrem Priorem prouincialem, uel Priorem nostri conuentus Parisiensis et cetera. 227. [2] Quibus omnibus institutis, dentur eis litterae testimoniales, munitae sigillis Praesidentis, et communitatis Ordinis pendentibus, de iniunctis sibi officiis. Et

statuimus, quod nulla littera sigillo communitatis Ordinis, aut cuius- cumque Prouinciae, uel conuentus sigilletur, nisi coram toto Capitulo, cuius est sigillum, et attente legatur, et nisi etiam a maiori, et saniori parte concedatur, sub poena falsariorum infligenda, demptis litteris de promotionibus, et officiis lectis et actis Capitulorum, et in libro communi redactis, aut redigendis. Item statui- mus, quod sigillum commune Capituli generalis, celebrato Capitulo, et litteris sigillatis, in praesentia totius Capituli, signatum sigillo Prioris generalis, et prouincialis, in cuius Prouincia fuit celebratum Capitulum, ac Prioris illius conuentus, cum papiro similiter signato, tradatur Prouinciali, in cuius Prouincia futurum Capitulum erit assignatum; et ponatur in conuentu illo, sub communi custodia diligenter conseruandum. Suo modo sigillum commune cuiuslibet Prouinciae, una cum papiro communi, coram toto Capitulo prouinciali conclu- datur, sub sigillo Praesidentis, et Prioris loci, in quo Capitulum fuit celebratum, et tradatur Priori conuentus, in quo sequens Capitulum prouinciale erit assigna- tum, ibi reseruandum in arca communi. 228. [3] Item statuimus, quod socii Prioris generalis iurent in Capitulo, quod erunt ei, et officio suo fideles; et quod nullam litteram gratiae, aut iustitiae, obedientiae, uel licentiae, sigillabunt, quae non sit scripta, aut signata manu eius in aliqua parte sui, nec sigillari facient, aut permittent, nisi teneant sigillum, aut fuerint praesentes, et uidentes. Et idem uolumus de sociis Prouincialium, et eorum litteris suo modo, fieri per omnia, et obseruari. Item nullus socius Prioris generalis, uel prouincialis, aut cuiuscumque Vicarii, uel Prioris localis, ab aliquo Fratere, pro sigillatione qualicumque, recipiat aliquod munus, sub poena grauio- ris culpae per quinque dies infligenda. Item ordinamus, quod omnis falsarius lit- terarum praelatorum, aut communitatum Ordinis, si conuictus, aut confessus fuerit, carceri mancipetur, quamdiu Priori generali uidebitur expedire. Rubrica IX Caput LIX DE TERMINATIONE IPSIVS CAPITVLI GENERALIS 229. [1] Finaliter post praedictas institutiones, fiat commemoratio Fra- trum, familiarium, patronorum, benefactorum, aut litteras confraternitatis habentium uiuorum, per singulas Prouincias, et specialiter illorum, qui generale Capitulum notabili eleemosyna uisitauerint. Et illis recommendatis, dicatur Psal- mum. Ad te leuauit oculos. Gloria Patri, et cetera. Kirie eleison. Kirie eleison. Kirie eleison. Pater noster. Et ne nos. V: Saluos fac seruos tuos. R:

Deus meus sperantes in te. V: Esto eis, Domine, turris fortitudinis. R: A facie inimici. V: Nihil proficiet inimicus in eis. R: Et filius iniquitatis non apponat nocere eis. V: Ora pro eis, sancta Dei Genitrix. R: Vt digni efficiantur. V: Domine, exaudi. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Praetende Domine, famulis, et famulabus tuis dexteram caelestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quae digne postulant, assequantur. Oratio: Deus, qui caritatis dona per gratiam sancti Spiritus tuorum cordibus fidelium infundis; da famulis, et famulabus tuis, pro quibus tuam deprecamur clementiam, salutem mentis et corporis, ut te tota uirtute diligant, et quae tibi placita sunt, tota dilectione perficiant. Oratio: Protege, Domine, famulos tuos subsidiis pacis, et beatæ Mariæ semper uirginis patrociniiis confidentes, a cunctis hostibus redde securos. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Quibus finitis Praesidens incipiat alta uoce: Te Deum laudamus. Et uadant Fratres ad chorum cantando, quo facto dicatur: Kirie eleison. Christe eleison. Kirie eleison. Pater noster. Et deinde dicat Praesidens. V: Et ne nos. V: Emitte Spiritum tuum, et creabuntur. R: Et renouabis faciem terrae. V: Manda Deus uirtuti tuae. R: Confirma hoc quod operatus es in ei. V: Saluos fac seruos tuos. R: Deus meus sperantes in te. V: Ora pro nobis. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere, per Christum Dominum nostrum. Oratio: Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, praetende super famulos tuos, et super cunctas congregationes illis commissas, Spiritum gratiae salutaris, et ut in ueritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuae benedictionis infunde. Oratio: Praetende, Domine, super famulos tuos dexteram caelestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quae digne postulant, assequantur. Oratio: Deus uirtutum, cuius est totum, quod est optimum, infere pectoribus nostris amorem tui nominis; et praesta in nobis religionis augmentum, ut quae sunt bona nutrias, ac pietatis studio, quae sunt nutrita ciustodias. Oratio: Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et uiam famulorum tuorum in salutis tuae prosperitate dispone, ut inter uiae, et uitae huius uarietates tuo semper protegantur auxilio. Oratio: Protege, Domine, famulos tuos subsidiis pacis, et beatæ Mariæ semper uirginis patrociniiis

confidentes, a cunctis hostibus redde securos. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen.

230. [2] Quibus completis, omnes coram Praesidente prostrati dicant: Confiteor Deo, et cetera. Et ipse subiungat, Misereatur uestri, et cetera. Indulgentiam. Et fiat generalis absolutio super Fratres, prout Praesidenti placuerit. Et in fine dicat: Benedictio Dei omnipotentis Patris, et Filii, et Spiritu Sancti descendat super uos, et maneat semper. R: Amen. Rubrica X Caput LX QVANDO, ET DE QVIBVS EST CAPITVLVM PROVINCIALE CELEBRANDVM 231. [1] Capitulum prouinciale singulis annis celebretur, aut ad tardius ad biennium, nec possit ultra duos annos prolongari, nisi per generale Capitulum immediate praecedens, uel per Priorem generalem ex causa rationabili dispensetur de uno anno, sub poena usurpantium officium maiorum Prouincialibus, et Diffinitoribus aliter ordinantibus, infligenda. Et est celebrandum de Prioribus, et Vicariis conuentuum electis, et quolibet eorum cum uno socio rite a conuentu electo, cum Prouinciali, et socio eius; poterunt etiam Procuratores nouorum locorum, in quibus degunt Fratres, numerum quaternarium excedentes, uocem, et locum habentes, interesse etiam cum socio rite electo et interesse tenebuntur, qui quidem socii habeant auctoritatem ad omnia, quae in Capitulo erunt facienda, ac si omnes Fratres conuentus personaliter interessent. Declarantes, quod si in aliquibus Domibus nostris, sint aliqui sub nomine Prioris constituti, qui praefatum numerum quaternarium excedentes Fratres, non habeant. Tales non habent uocem, et locum in Capitulis prouincialibus, sicut nec locorum nouorum Procuratores, neque Prouincialis consentientibus etiam gremialibus omnibus poterit eis uocem, et locum dare, sub poena praedicta non obstante quacumque consuetudine aliquarum Prouinciarum. Item sub eadem poena, non praesumant in Capitulis suis Priores nouos, aut socios creare pro aliorum absentia, cum non possint Priores absolui, nisi in Diffinitorio, et socii non canonice electi, in conuentibus, de qua electione facere debent fidem litteram alter sub sigillo communi conuentus alter non possit interesse. Item poterunt Magistri in theologia, qui promotionem tenuerunt per Ordinem sibi factam, complendo cursus suos in uniuersitatibus, iuxta Ordinis statuta, interesse, sed conuentus non tenebuntur eis expensas facere nisi essent Priores uel eorum socii. Ceteri uero, qui gradum aliter sibi procurauerunt,

nullatenus admittantur; nisi essent Priores, uel eorum socii, aut Vicarii rite etiam electi, sub poena praedicta admittentibus infligenda. Item nullus sit gremialis in Capitulo prouinciali, nisi a sua professione compleuerit tres annos in Ordine, nec aliquis socius Prioris, Vicarii, aut Procuratoris noui loci, qui ante recessum sui maioris a conuentu, per dies octo, aut plures, fuerit electus, si absque euidenti damno conuentus, Fratres infra octo dies ante recessum possint interesse electioni. Item nullus Frater ab illo conuentu, postquam electus fuerit socius ad Capitulum, mutatus, habeat uocem in electione socii in conuentu, ad quem mutatur, etiam si in eius obedientia caueatur, quod sibi datur uox, et locus. 232. [2] Item in Capitulo sequente generale Capitulum, habeant uocem et locum socii, qui fuerunt in praecedente electi ad generale Capitulum, dato etiam quod non inter fuissent generali Capitulo; si fecissent, quod in se fuit, ut accederent, et ostendere habent, quod legitimo impedimento occurrente, non ualuerunt interesse; ut puta infirmitate, depredatione uiolenta, detentione, et cetera quod discernere habeat Capitulum prouinciale. Similiter Prior prouincialis, aut Vicarius prouincialis absolutus in generali Capitulo, etiam Vicarius electus in custodia Prouinciae, dato etiam quod Prouincialis custodisset Prouinciam, et non accessisset ad generale Capitulum, erunt gremiales, si intersint; et ualeant omnes praefati eligere, et eligi, nisi aliud impedimentum legitimum obstaret. Et uolumus hoc intelligi, non de Capitulo, quod celebratur cum Capitulo generali, sicut communiter sit in eadem Prouincia, sed de Capitulo, quod celebrabitur post illud. Item, sub poena priuationis uocis, et loci ipso facto, in dicto Capitulo, nullus de uocalibus accedat ad Capitulum ante uigiliam uigiliae, scilicet dum in crastinum est Capitulum inchoandum, sine expressa licentia Praesidentis. Rubrica XI Caput LXI DE FORMA CELEBRANDI CAPITVLVM PROVINCIALE 233. [1] Cum dies assignata uenerit, scilicet uigilia festi, non obstante cuiuscumque absentia, inchoetur eodem modo, sicut Capitulum generale. 25 Primo dicatur Missa, fiat sermo, et comedentur Fratres defuncti singulorum conuentuum, et cetera usque ad scrutinium completum, et examinatis litteris sociorum, omnes gremiales a Praesidente interrogentur, si in aliquo sociorum, aut Magistrorum, sciant aliquod impedimentum, propter quod non deberent habere locum. Quod si reperiatur confessum, aut sufficienter probatum, statim

eiiciatur, antequam ultra procedatur. Facto autem praedicto scrutinio, immediate culpae Priorum audiantur, et accusationes conuentuum recipiantur, et depositiones testium recitentur in omnium praesentia, sine expressione nominum testifican- 25 Caput LIV, 217-218. tium, nisi euidens necessitas hoc requirat. Et si tales sint culpae, propter quas secundum Statuta Ordinis amisissent uocem, et locum, ipso facto excludantur a Capitulo, nec Prouincialis possit in hoc dispensare, nisi in fine Capituli de con- sensu Diffinitorum, si Statuta in casu illo eis remittant, et nulla alia poenitentia eis iniungatur, donec in Diffinitorio fuerint eorum culpae pertractatae. 234. [2] Statuimus autem, quod quolibet Prior conuentualis portet secum sub sigillo conuentus, sciente socio, statum domus, scilicet rerum sacristiae, libra- riae, esibilium, potabilium, omnium prouisionum quantitatem, et numerum, et breuiter omnium rerum notabilium conuentus. Et si quae, citra Capitulum prouin- ciale, fuerint perditae, uenditae, uel alienatae quouismodo, et debita omnia, tam actiua, quam passiuia, et in culpa sua praesentet Prouinciali, sub poena priuationis uocis, et loci, eo facto, quo negligenter omiserit dictum scriptum in Diffinitorio aperiendum, et discutiendum in praesentia discreti conuentus. Et faciant Praesi- dens, et Diffinitores omnia illa inuentaria simul scribi, et Prouincialis illa secum deferat in uisitatione, et Prioribus quibuslibet restituat scriptum suum. Rubrica XII Caput LXII QUID AGENDVM SIT PROVINCIALI ABSENTE, MORTVO, VEL ASSVMPTO 235. [1] Vacante prouincialatus officio quoquomodo, statim denunciatur per Priorem, in cuius terminis hoc acciderit, Priori, uel Vicario per electionem posito in conuentu, in quo prouinciale Capitulum erat assignatum. Et ille, com- petenti festinatione, Capitulum prouinciale conuocet; sit que Vicarius prouincia- lis cum plenaria auctoritate, usque ad dictum Capitulum, in quo, etiam praesi- deat, quousque electi sint Diffinitores, scilicet in scrutinio, auditione culparum ceterorum Priorum, et in scribendo electionibus Diffinitorum, quibus electis, ante omnia alia faciat culpam suam ipse coram Diffinitoribus, primo eorum prae- sidente. Et si contingeret, quod conuentus ille non haberet tunc Priorem, neque Vicarium per electionem, quando pronunciat huiusmodi prouincialatus uaca- tio, habens primam uocem in conuentu praefato, festinanter dictum Capitulum conuocet, in quo tunc praesideat Prior primi

conuentus, donec fuerint Diffinitores electi, coram quibus, etiam faciet culpam suam, et Fratres dicti conuentus, in quo Capitulum est celebrandum, Praesidente iam dicto iuxta eos primam uocem habentem, et habeant eligere Vicarium conuentus, et socium discretum pro Capitulo prouinciali, iuxta formam electionis positam in Rubrica De electione Socii Prioris,²⁶ nec propter hoc, talis Vicarius electus, post denunciationem officii prouincialatus fungatur aliqua auctoritate super Prouincia. 26 Caput LXVI, 241-242. Rubrica XIII Caput LXIII DE ELECTIONE DIFFINITORVM 236. [1] Auditis culpis ut dictum est Priorum localium, et eiectis eiiciendis; procedatur ante omnia ad electionem Diffinitorum citissime, quilibet autem gremialium eligat quatuor Fratres etiam gremiales, qui non fuerunt in ultimo Capitulo Diffinitores, eos nominando sigillatim, nullus potest eligi in Diffinitorem, nisi sit adeptus ordinem sacerdotalem, uideatur etiam diligenter Rubrica de electionibus in communi,²⁷ ne aliquis error in speciali contingere possit. Et in hac electione Prior generalis, si ibi praesideat, uel eius Vicarius in sui absentia, et Prouincialis, et eorum socii, habeant uoces suas. Et in eodem loco, antequam discedant ad inuicem, electionem publicent, et qui plurea uoces in electione habuerit, erit primus Diffinitor, qui uero plures post illum, erit secundus, et sic de aliis. Si autem plures aequales uota habuerint, teneant ordinem quem habent in Ordine aliunde. Rubrica XIV Caput LXIV DE CVLPA PRIORIS PROVINCIALIS FACIENDA 237. [1] Electis Diffinitoribus, si non praesideat Prior generalis, aut eius Vicarius, primo Diffinitore praesidente, Prouincialis coram eo dicat culpas suas, et accusationes conuentuum audiat humiliter, et deuote, mansueteque. Et si iniuriatur partialis, sic quod affectione quaecumque bonos deprimat, aut non promoueat, et malos, ac indignos promoueat, et exaltet, dummodo hoc euidenter pateat, proponatur coram eo; et eius responsio audiatur, et si negauerit, probetur per testes fide dignos, et sufficientes, quorum depositiones redigantur in scriptis per Diffinitores, et si ipse respondere nequierit, aut noluerit, et talia fuerint contra eum sufficienter probata, propter quae incurrisset rebellionis, uel priuationis uocis, et loci, aut depositionis ab officio poenam, ipso facto ipsi Diffinitores teneantur ab officio eum absoluere. Item si Diffinitoribus, aut maiori, et saniori parti Capituli uideatur, quod Prouincialis tales expensas faciat, per quas Prouincia excessiue grauetur, dicti

Diffinitores ipsum absoluere teneantur; maxime postquam ipsum semel monuissent in aliquo Capitulo prouinciali. Et tunc Capitulum prouinciale eligat alium, quem Prior generalis confirmare teneatur. 238. [2] Et si illa obtenta, sponte abrenunciauerit, sit ipse illo anno de gremio Capituli, sed non sit Diffinitor, nisi eligatur. Nec poterunt etiam Diffinitores, pro demeritis, Prouincialem deponere, si generale Capitulum esset infra quindecim menses celebrandum, sed accusationes contra eum, et responsiones eius, et depositiones testium mittent per eius socios ad Capitulum generale, Priori generali, et Diffinitoribus, sub sigillo communitatis Prouinciae, praesentandas, et ita in prouinciali Capitulo proximo generali Capitulo infra quindecim menses celebrando, praesidentibus Diffinitoribus, si culpa notabiles proponantur contra eum, et eas negauerit, examinentur testes diligenter in eius absentia, et si sufficienter probentur, redigantur in scriptis, et postmodum in pleno Capitulo, praesente, et audiente Prouinciali, legantur, et sigillentur statim. Ita tamen, quod nomina deponentium non exprimantur in eius audientia, nisi requisierit, et una cum hoc maiori, et saniori parti Capituli uideatur expedire, et postea tradantur sociis eius praesentandae Priori generali, et Diffinitoribus Capituli generalis. Et postquam huiusmodi litterae fuerint sigillatae, detur ipsi Prouinciali copia, tam de culpis, quam de depositionibus testium, sine expressione nominum testificantium, et hoc sub sigillo communitatis Prouinciae, si requireret. Caueant autem Diffinitores, quando examinant culpas Prouincialis iam absentis, quod non recipiant aliquam accusationem, nec in scriptis redigant, quae non fuerit coram eo proposita, et post confessa, uel per testes idoneos, et fide dignos, sufficienter probata. Rubrica XV Caput LXV DE ELECTIONE PRIORIS PROVINCIALIS 239. [1] Mortuo Priore prouinciali, assumpto, uel amoto, praesidente primo Diffinitore, si Prior generalis non fuerit, aut eius Vicarius praesens, procedant, ante quam aliud diffiniatur, ad electionem Prioris prouincialis. Et Praesidens scribat singulorum uoces coassistentibus ei duobus Diffinitoribus. Et est sciendum, quod nullus potest eligi ex Prouinciam suam in Prouincialem, nisi de licentia Prioris generalis. Item non possunt Baccalarii praesentati, sed neque infra tres annos essent praesentandi absque necessitate magna et euidenter apparente. Item neque Baccalarii, aut scolares a Parisiensis, aut aliis

studiis generalibus redeuntes, donec in Prouincia alicui legerint per tres annos uideantur etiam diligenter in Rubrica de electionibus in communi.²⁸ Electio autem Prouincialis fiat modo, et forma, quibus electio Prioris generalis fit, de qua supra Rubrica propria scilicet Capitulo LVI et cetera et diligenter obser- uentur omnia illa, quae ibi ponuntur, excepto quod Prouincialis est per Prio- rem generalem confirmandus antequam officium exequatur, quem etiam Prior generalis confirmare tenebitur, nisi in ipso, uel electoribus, aut electione error 28 Caput LXXIII, 259-261. euidentem appareret, quem errorem per Priorem generalem iudicandum deter- minamus, et eum confirmet sub hac forma. Ego auctoritate quae fungor uos, N. rite electum et canonice denunctio in Priorem prouincialem talis Prouin- ciae nostrae, et confirmo auctoritate praedicta, tribuendo uobis curam omnium Fratrum dictae Prouinciae nostrae et administrationem omnium bonorum in spiritualibus et temporalibus, secundum Ordinis instituta. In nomine Patris, et Filii, et cetera. Et talis confirmatio det ei litteram testimo- nialem suae confirmationis. 240. [2] Pro tempore uero quod Prouinciali non fuerit confirmatus, non se intromittat finito Capitulo de officii executione, sed Prior ille in cuius conuentu electio facta est, sit Vicarius. Electus autem in litteris Capituli dandis, non se Prouincialem simpliciter nominet, sed electum in Prouincialem. Si autem contingeret unum de Diffinitoribus in Prouincialem eligi, uel Vicarium Prouinciae, quia non eligerunt absentem in Prouincialem; tunc statim post electi pronuntiationem, alius eligatur Diffinitor, loco eius. Si absentem contin- gat aliquem eligi in Prouincialem, uel Vicarium prouincialem, ordinamus, quod per litteras sigillo communi Prouinciae sigillatas, eius electio a Praesidente, et Diffinitoribus ei insinuetur, primo sub dicto sigillo, modus, et forma electionis, perfectae et nomina eligentium et electorum nihil poenitus subticendo, lucide significantur. Rubrica XVI Caput LXVI DE ELECTIONE SOCIORVM PROVINCIALIS ITVRI AD CAPITVLVM GENERALE ET DIFFINITORIS 241. [1] Prouinciali in officio manente, aut eo nouiter electo, attendendum est, si sit iturus ad Capitulum generale, quia tunc absque mora eligantur ei duo socii, neque Prior generalis, nec prouincialis, uocem habent. Ulterius ordinamus, quod non possit eligi in socium huiusmodi, nisi fuerit Magister, Baccalarius, aut lector in theologia, uel nisi fuerit alias Prior, et sciat loqui Latine, et etiam nisi habeat

triginta annos in aetate, nec potest aliquis existens Prior, aut lector, aut conuentualis in aliqua Prouincia, eligi in altera, sed solum in ipsa, in qua ipse est constitutus Prior, lector, aut conuentualis. Item nullus etiam, qui fuerit electus socius pro Capitulo generali immediate praecedente, licet non accesserit. Studentes uero, et graduati Parisius, uel in aliis uniuersitatibus, aut studiis generalibus, non actu legentes, poterunt eligi in suis Prouinciis. Nullus tamen regens Parisius per tempore quod generale Capitulum debet celebrari, neque Baccalarius legens, neque biblicus possunt eligi in socios praedictos; nullus etiam Vicarius missus ad praedicandum potest eligi in socium talem ex Prouinciam suam. Item nullus mutatus de Prouincia sua, ad Prouinciam, postquam socii sunt electi in Prouincia, a qua mutatur, uocem habere possit in Prouincia, ad quam mutatus est. Attendatur etiam Rubrica de electionibus in communi.^{29 242.} [2] In electione horum uoces recipiat primus Diffinitor in praesentia Prouincialis et secundi Diffinitoris uel Prioris generalis si praesens fuerit. Et illi, qui plures uoces habuerint, quam omnes alii simul iuncti, ex hoc ipso socii habeantur. Et si contingat tales electores non concordare tertia uice; illi, qui plures uoces habuerint, quam aliqui alii, sint socii. Et si aequales uoces duo, uel plures habuerint, illi praeponantur, qui primum locum tenent in Ordine, attenda tamen antiquitate, aut gradu. Quibus electis, statim de Prouinciali, et illis duobus sociis, unus eligatur in Diffinitorem generalis Capituli, qui non fuerit electus aut Diffinitor in Capitulo generale immediate. Praedictis autem sociis, et Diffinitori, dentur litterae estimoniales de electionibus suis, et super constituendis, innouandis, et agendis in Capitulo generale habeant potestatem, ac si omnes Fratres Prouinciae ad essent praesentes, et fiant huiusmodi litterae in forma sequente. Rubrica XVII Caput LXVII LITTERAE SOCIORVM ITVRORVM AD CAPITVLVM GENERALE 243. [1] Reuerendis in Christo Patribus, Priori generali, et Diffinitoribus Capituli generalis, anno tali, et die tali, in tali festo, in tali conuentu celebrandi, Ordinis Beatae Dei Genitricis Mariae de Monte Carmeli, sui humiles filii, et subiecti, Diffinitores, et ceteri Fratres de gremio Capituli prouincialis Prouinciae talis, in conuentu tali, eiusdem Ordinis, in festo tali, anno tali, et die tali celebrati, obedientiam debitam, et Sancti Spiritus consilium in agendis. Venerandae discretioni

uestrae pateat euidenter, quod nos in dicto loco, et tempore, pro praefato Capitulo nostro celebrando, ad electionem sociorum nostri Prioris prouincialis ituri ad Capitulum generale supradictum, et Diffinitoris Capituli praedicti, procederemus, et essemus tot eligentes, nemine indebite excluso, uel admissio, Frater talis pro primo socio, tot uoces habuit, et Frater talis tot pro secundo de numero eligentium praedictorum. In secunda uero electione, pro Diffinitore eligendo Prior prouincialis, uel Frater talis a tot Fratibus, et talis a tot in Diffinitorem fuit electus. Quibus sic electis, damus licentiam, et auctoritatem nostram, atque posse eligendi, constituendi, amouendi, diffiniendi, ac omnia alia agendi pro nobis in dicto Capitulo generali, quae facere possemus, si omnes praesentes essemus, ratum, et gratum habentes, quicquid factum fuerit per eosdem. Datum, et actum, loco, et tempore, quibus supra. In quorum testimonium, sigillum commune nostrae Prouinciae praesentibus est a tergo impressum. 29 Caput LXXIII, 259-261. Rubrica XVIII Caput LXVIII DE ELECTIONE VICARII, ET EIVS POTESTATE 244. [1] Electis sociis, et Diffinitoribus pro Capitulo generali, conuenienter eligatur Vicarius ad custodiam Prouinciae, tempore, quo Prouincialis iuerit ad Capitulum generale, in qua electione praesidens, coassistente sibi primo Diffinitore uoces scribat, aut scribi faciat per primum Diffinitorem, in qua electione et Prior generalis, et prouincialis habent uoces, et qui plures uoces habuerit, sit eo ipso Vicarius, et Custos prouinciae. Quo electio Prior prouincialis, pro casu fortuito, auctoritate sua alium substituat; qui primi per mortem, aut alias deficientis, uel a Prouincia absentis, uices suppleat, et auctoritatem habeat ad quaecumque. Declarantes, quod si dictus Vicarius electus non fuerit mortuus, aut in infirmitate inualidus, uel a Prouincia absens, Vicarius per Prouincialem institutus, nulla fungatur auctoritate in administratione, aut regimine supradicto. Ordinantes, quod in casu, quo quolibet Vicariorum praedictorum, pro tempore, quo sua uigebit auctoritas, non solum propter infirmitatem, sed etiam propter aliam legitimam causam, et necessariam, non posset conuentum, in quo erit, dimittere, possit alium Vicarium substituere loco sui, ad uisitandum aliquem conuentum, uel aliquos conuentus, si necessitas hoc requirat, et sit uocatus per Priorem, aut meliores conuentus. Nec tamen, aliquis Vicarius de praedictis aliquid ordinet, aut faciat contra ordinationem prouincialis,

nec aliquid immutet de statu Prouinciae, absque magna necessitate, et consilio seniorum, usque ad regressum Prouincialis a Capitulo, quo tunc cessat eius auctoritas, sub poena grauioris culpae, secundum qualitatem delicti. Si autem Priorem prouincialem, aut Vicarium prouincialem contingeret in sua Prouincia remanere, ipse per se Prouinciam custodiat, et custodiri faciat, retinens sibi sigillum Vicarii, et eo utatur in agendis, et sigillum prouinciae mittat per socios ad Capitulum generale, sigillatum sigillo communitatis Prouinciae publice coram Fratribus Capituli loci, in quo reseruatur, et sub sigillo conuentus, in quo ipso remanere contingeret. 245. [2] Nec aliquis Vicarius, quantumcumque sit electus, habeat se immittere de regimine Prouinciae, Prouinciali remanente. Item, si contingat Prouincialem mori, uel assumi, post electionem sociorum, atque Vicarii pro tempore Capituli generalis, uolumus, quod non obstante, conuocatione Prouinciae pro electione noui Prouincialis facienda, omnia ante acta in Capitulo prouinciali proximo praecedente, quo ad praedictas electiones, in uigore maneant, nisi eo casu, quo contingeret aliquem electorum praedictorum eligi in Priorem prouincialem, quia alius esset eligendus loco eius, aut nisi Prouincialis amotus, fuisset Diffinitor Capituli generalis, quia tunc electo Prouinciali, esset Diffinitor eligendus. Item, non obstante electione Vicarii facta, pro Prouincia custodienda, tempore Capituli generalis, Prouinciali mortuo, uel assumpto, Prior in conuentu, cuius Capitulum prouinciale est assignatum, fungatur auctoritate plenaria Prouincialis. Et si Capitulum prouinciale non posset celebrari ad Prouincialis electionem, propter instans de propinquo generale Capitulum, Prior praefatus erit Vicarius, quousque eundem sit ad Capitulum generale, sed illo tempore, quo socii erunt extra, Vicarius electus habeat regimen Prouinciae, quousque per generale Capitulum sit dispositum de Prouinciali. Si autem generale Capitulum remitteret Prouinciae electionem Prouincialis, dum haec primo innotuerit, cessabit auctoritas Vicarii, et Prior, qui habebat Capitulum prouinciale recipere, fungatur plenaria auctoritate, et celeriter conuocet Capitulum, et praesideat usque ad electionem Diffinitorum inclusiue, nisi generale Capitulum, aliter ordinasset esse faciendum. Rubrica XIX Caput LXIX DE PROCESSV CAPITVLI PROVINCIALIS, ET TERMINATIONE EIVSDEM 246. [1] Sic igitur factis electionibus,

Praesidens Capitulo, una cum Diffinitoribus, procedat in nomine Domini, ad ordinandum de regimine Prouinciae. Et uolumus, quod Prouincialis cum Diffinitoribus, libere possint absoluere Priores locales, et ceteros officiales, quorum institutio ex consuetudine, aut alias ad Prouinciale spectat Capitulum seruato illaeso indulto apostolico, in fauorem obseruantiae dato, quia Fratribus in obseruantia efficaciter uiuere studentibus, non poterunt Priorem dare alium ab eo quem elegerunt, sed habebunt confirmare. In ceteris autem poterunt ipsos Priores instituere, prout eis uidebitur expedire. Sic tamen quod nullus Prior pro suis demeritis notabilibus, et potissime pro scandalo ab officio absolutus, a quocumque uisitato, uel in Capitulo prouinciali, in eodem Capitulo, uel sequente non possit etiam Prior institui per quemcumque. Item nullus, qui non ualet ministrare in sacris, promoueatur ad curam animarum, debent etiam per Prouincialem et Diffinitores negotia Prouinciae pertractari, corrigi, et ordinari. Item poterunt aliqua statuere, pro regimine Prouinciae, quae tamen Regulam, et Statuta Capituli generalis non laedant; dura minus de Capitulo usque ad Capitulum sequens, et omnia per eos diffinita, debent in fine Capituli promulgari. 247. [2] Item quilibet Prouincialis, aut uisitator, habeat rationem reddere de culpis in uisitatione sua, ut disponatur de poenitentiis iniungendis, aut relaxandis pro eisdem. Et quaecumque notabilia, furta, periuria, rebelliones, aut alia scandalosa, quae fuerint commissa, in communi libro Prouinciae scribantur, et ipsorum perpetrantium nomina, ut postmodum facilius uideantur electiones, quando erunt a saniori parte, aut rite factae, et quando poterunt Diffinitores in poenis dispensare, et quomodo. Et hoc habeant Prouinciales facere, sub poena depositionis ab officio, et Diffinitores sub poena inhabilitationis ad diffiniendum postmodum. Poterit Prior prouincialis de assensu Diffinitorum, in Capitulo solum restituere uocem, et locum carentibus suae Prouinciae, qui sine scandalo secularium perdiderunt, non poterit tamen inhabiles ad officiam quaecumque, Diffinitores ad studia habilitare, sine Prioris generalis aut Capituli generalis licentia, illorum, uidelicet, quorum dispensatio in Statutis, eorum auctoritati reseruatur. Item Prouinciales habeant reddere rationem Capitulo prouinciali de receptis, et expositis pro negociis Prouinciae. Et etiam ipse, cum Diffinitoribus, recipiat

rationem bonorum, quorum Fratres defuncti aliquid ordinauerunt, et etiam de illis ordinare quid agendum secundum Ordinis instituta. 248. [3] Et omnibus dispositis per Diffinitorium, finaliter Acta Capituli conscribantur in libro Prouinciae. Et uocatis Fratribus, ad pulsum nolae Capitularis. Absolutis auctoritate Praesidenti et Diffinitorum omnibus Prioribus, suo modo fiat in singulis, instar terminationis Capituli generalis. Volumus autem scilicet Caput LVIII et Caput LIX.³⁰ Rubrica XX Caput LXX DE CAPITULO CONVENTUALI

249. [1] Capitulum conuentuale in qualibet septimana per Priorem, aut Subpriorem, aut Vicarium ad minus semel teneatur, ubi excessus Fratrum, et culpa, cum diligentia inquirantur, et corrigantur, et ieiuno stomacho semper celebretur, nisi casus aliquis contingeret, in quo differri, sine dispendio, forsitan non ualeret, pulsato ante signo, omnes Fratres conueniant ad Capitulum sine mora, quibus congregatis, ille qui prae est Capitulo. Iniungat alicui Fratri legere lectionem ex Constitutionibus, et lecturus dicat: Iube, Domine benedicere, et Praesidens subiungat: Regularibus disciplinis nos instruere dignetur Magister caelestis. R: Amen. Tunc legat usque ad signum Praesidentis, quo facto dicat legens: Tu autem, Domine, miserere et cetera. Deinde dicat Praesidens Fratribus: Benedicite et illi, Dominus respondeat. Postea, si sint Nouicii, se pariter prosternant, et surgentes stent super pedes suos, et dicant culpas suas ab antiquioribus incipientes, et moneantur proficere in moribus, et scientia, et uitare ocium, et eorum negligentiae ostendantur eis. Quibus egressis, Laici professi dicant culpas suas, et similiter caritatiue aduisentur, et hortentur perseuerare in deuotione et labore, et cetera. Quibus recedentibus, et poenitentiatis pro culpis, Fratres clerici, si qui sint, uoce, et loco carentes, faciant culpas suas. Quibus omnibus expositis, et exeuntibus, omnes ceteri Fratres cuiuscumque gradus, aut conditionis existant, tam conuentuales, quam hospites, si uocati fuerint, similiter se prosternant, humiliter ueniam de commissis, et omissis petentes. Deinde incipiendo a senioribus successiue suas culpas dicant, capite discooperto, stantes coram Praesidente, ceteris sedentibus; quas cum dixerint, humili uoce dicant: Quod si in aliis, aliquis Frater noscat eum defectuosum, caritatiue dicat, et libenter audiat, atque studeat emendari. Tunc Praesidens dicat: Vult

aliquis Fratrem istum inculpare, quod si aliquis uoluerit in loco inculpare, aut monere, non exaggeret uerba, sed simpliciter proponat in hunc modum: Frater noster fecit, uel neglexit hoc, aut illud, uel est assuetus sic delinquere, nominando culpam. Accusatus uero humiliter suscipiens, dicat: Mea culpa, edeinde iussus surgat, et si se culpabilem non cognoscat, dicat breuiter: Pater, non recordor me hoc fecisse, uel dixisse, aut omisisse, quod dicit Frater, et tunc non replicet accusans, nisi a Praesidente ulterius interrogatur. Sed si alius Frater dictam culpam cognouerit esse ueram, quae negatur, bene licet ei testimonium perhibere in loco suo, etiam non interrogatus simpliciter dicendo: Frater noster, me uidente, aut audiente, et cetera, reus est in quo accusabatur, postea pro modulo culpae, et qualitate personae moderetur poena satisfactiua, ita quod si culpa digna fuerit disciplina, praeparet se reus humiliter ad recipiendo eam, ita quod nudatis spatulis, flexis genibus, dicat Psalmum, quem sibi iniunxerit Praesidens, et confessionem faciat generalem, dicendo: Confiteor, et cetera, disciplinam cum uirgis a Praesidente, aut ab eo, cui iniunxerit patienter, et deuote recepturus, et licet Priores, et Praesidentes in culpis possint per se libere poenas scriptas iniungere, tamen propter suam, et omnium Fratrum pacem, cum poena grauis culpae fuerit iniungenda, aut grauior, tunc in absentia Fratris, de quo agitur, declarent culpam conuentui et poenam correspondentem illi, deinde Fratrem uocato, poenam per Constitutionem taxatam sibi iniungat, sine contradictione cuiuscumque. 250. [2] Et si quis de culpa fuerit notabili conuictus, de qua in Constitutionibus nullae poenitentiae determinetur, Praesidens Capitulo assumptis duobus, aut tribus discretioribus Fratribus conuentus, quos sua discretio duxerit assumptos, illorum consilio, Fratri conuicto, poenitentiam condignam imponat. Si quis autem cum accusatur, uel reprehenditur impatienter nimis, aut furibunde respondeat, tunc grauius puniatur, aut secundum Praesidentis discretionem, grauior poena ad tempus sedatae passionis differatur. Nullus Frater acclamet culpam Fratris, quam iam confessus fuerit. Et nullus Frater accusatus respondeat, nisi iussus, et humiliter, sed nec illo die sic accusantem reprehendat, sed se totum ad emendationem disponat, et accusans aliquem, uno contextu, omnia, de quibus accusare intendit, proponat. Item uno die, nullus amplius, quam de tribus culpis, in eodem

Capitulo accuset. Similiter plures tribus, aut quatuor Fra- tribus non accusent eundem Fratrem pro diuersis culpis, etiam de una, sed bene unus Frater pro eadem culpa poterit plures accusare, et tunc omnes accusati nominatim, simul surgant ad petendum ueniam.

251. [3] Item nullus praesumat culpam suam, aut alterius in Capitulo, uel alibi pertinaciter defendere, sub poena grauioris culpae per diem. Et est in Capi- tulo obseruandum diligenter, ne ad uerba facile prorumpant, nisi se, aut alios mansuete accusando, uel nisi forte iussi, aut interrogati a Praesidente, nec ad inuicem loqui praesumant, sed solum Praesidenti, quod si quis aliter loquatur, poenae grauiori subiaceat. Et nisi post primam monitionem, silentio sibi impo- sito, siluerit, expellatur de Capitulo pro illo die, nec habeat locum ibi, et uocem.

252. [4] Quicumque uero alium accusare uoluerit, parem, uel Superiorem, audiatur patienter, dummodo se obliget ad poenam talionis, si defecerit in pro- bando, et de eo fiat iustitiae complementum. Ita quod similem poenam substi- neat accusans, si in probatione defecerit, qualem deberet portare accusatus, si conuinceretur. Accusationes quorumcumque Fratrum, tam Priorum, quam alio- rum Superiorum, fiant in eorum praesentia, sed inquisitiones de culpis notabili- bus, et negatis, semper in illorum absentia fieri habent. Caueant quoque Fratres, quod nullum accusent ex sola suspitione. Et ne sub modo denunciationis nomi- nent aliquem Fratrem expresse in Capitulo, uel in conuentu, quia si haec fece- rint, erunt obligati ad poenam talionis, nec dicant: Ego credo illum fecisse hoc, uel illud, aut consensisse facientibus, quia talis insinuatio personarum expressiua, accusatio, reputaretur, et obligat ad talionem, poterunt tamen in generali mani- festare excessus factos, et requirere maiorem, ut inquirat de reis. Item laborante fama alicuius scandali, Superior quilibet, ad cuius notitiam uenerit, habeat ueri- tatem inquirere, eo modo, quo uidebitur expedire, sine ad iuramentum prae- standum, ad quod omnes Fratres uolumus astringi; aut alio modo in praesentia duorum, uel trium proborum Fratrum, non obstante absentia diffamati, sed nullo modo procedatur ad punishmentem, usque quo appareat si talis diffamatus se poterit excusare legitime coram illo Superiore, uel altero, cui uices suas commi- serit super haec. Per nullum tamen Praesidentem in Ordine, cogatur aliquis per incarcerationem, aut torturam uiolentam ad cognoscendum, uel fatendum ali-

quod crimen sibi, uel alteri impositum, nec pro huiusmodi puniatur, nisi crimen fuerit euidens, aut sufficienter probatum; uel nisi uiolenta suspitio habeatur, quam suspensionem habeant iudicare uiolentam, uel non uiolentam Praesidens cum quatuor, aut quinque Fratribus discretioribus conuentus. Et si tunc talis suspitio habeatur, indicetur ei purgatio canonica, prout in Rubrica de diuisionibus, et partialitatibus dicitur.³¹ Verumtamen apostatas, criminosos, defectuosos, et incorrigibiles, poterunt per indultum Pii Papae secundi, Prior generalis, et prouincialis, quos ad hoc discretos et idoneos indicauerit, torquere et torqueri facere, per Fratres aut seculares clericos, aut etiam ministros secularis potestatis, dummodo praesentes sint duos Fratres antiquiores, et de eorum fiat assensu, absque cuiuscumque censurae incursu. 31 Caput XL, 179-180. 253. [5] Si quis secreta Capituli cuiuscumque, illa scilicet, quae praelatus celanda commiserit, secularibus, aut aliis religiosis reuelauerit, ipso facto careat uoce, et loco, et pensato scandalo, sine damno inde contingente, poena grauioris culpaerigide puniatur. Fratres clerici et sacerdotes quotidie in Capitulo de culpis in choro perpetratis petant ueniam, et poenitentiam sibi iniunctam humiliter faciant, nisi in festis duplicibus, et supra forsitan dimittatur. Et non obstante confessione facta in Capitulo, et poenitentia suscepta, confiteantur non minus Priori sacramentaliter, uel alteri sacerdoti ad hoc constitutio, et poenitentiam suscipiant. In fine cuiuslibet Capituli, fiat recommendatio benefactorum Ordinis uiuorum, et mortuorum, Psalmus: Deus misereatur nostri, et cetera ut consuetum est. Rubrica XXI Caput LXXI MORTVO PRIORE LOCALI ET DE EIVS ELECTIONE QUID FACIENDVM 254. [1] Statim Prioris localis mors, Priori prouinciali significetur per Subpriorem, qui conuentum habet regere, donec aliter sic prouisum, sed si conuentus Subpriorem non habuerit, habens primam uocem in conuentu, praesideat in electione Vicarii, qui per conuentum eligatur ad regimen eius, et ille mortem Prioris denunciaret indilate Prouinciali, qui quidem de Priore nouo prouideat, quem non ei licebit ponere pro libito uoluntatis, nisi Fratres super hoc unanimiter in eum compromittant, sed constituat per electionem. Nullus potest eligi in Priorem, uel Subpriorem, aut Sacristam extra conuentum suum proprium, de his qui ad hanc materiam pertinent uideatur Rubrica de electionibus in generali.³² Item nullus Vicarius missus ad

uisitandum aliquos conuentus, et ad praesiden- dum electioni Prioris, possit in Priorem eligi, nisi sit de illo conuentu, etiam si sit de eadem Prouincia, sine expressa licentia Prioris generalis, aut Prouincialis. Item nullus, qui ab officio prioratus propter sua demerita fuit depositus, in illo, uel in alio conuentu eligi potest. Item qui in sacris non ualet ministrare, non potest eligi, nec qui alterius Ordinis fuerit professus. Item nullus spurius, nec est poterit eligi in Priorem localem qui non compleuerit in Ordine quinque annos, et qui apostatauit ab Ordine donec cum eo sit dispensatum. 255. [2] Et procedatur in electione Prioris localis, sic quod Praesidens Capitulo conuentuali coassistentibus ei duobus de senioribus conuentus, aut si conuentus sit prout coassistente sibi seniore, uoces eligentium scribat et pronun- ciet, et qui plura uoces habuerit, quam omnes conuincti, sit Prior. Et electus per Superiorem, nisi occurrerit legitimum impedimentum, confirmetur in hac forma: 32 Caput LXXIII, 259-261. Ego auctoritate, qua fungor. Si sit ordinarius et si sit commissarius dicat: Ego auctoritate mihi commissa, nomine meo et nomine omnium uos eligentium, eligo et denuncio uos, Priorem huius conuentus et confirmo auctoritate praedicta, secundum Ordinis instituta, tribuens uobis curam animarum omnium Fratrum dicti conuentus, et administrationem omnium bonorum. In nomine Patris, et Filii, et cetera. Quo facto, si noluerit facere sollemnitatem, dicat orationes sine cantu, quae dici solent post electionem Prioris generalis. Rubrica XXII Caput LXXII DE ELECTIONE SOCII [PRIORIS] ITVRI AD CAPITVLVM PROVINCIALE 256. [1] Infra octo dies, antequam Prior recedat ad Capitulum prouinciale, conuocatis omnibus Fratribus de conuentu, qui Capitulo conuentuali debent interesse. Primo culpae per Priorem aut Praesidentem audiantur, deinde expul- sis non habentibus uocem, fiat electio socii ituri ad Capitulum prouinciale, in quo nullus Frater mutatus de aliquo conuentu, post electionem socii Prioris in ipso conuentu factam, habeat uocem in conuentu, ad quem mutatur, in electio- nem socii praefati. Et in hac elctione habens primam uocem per Priorem in prae- sentia Prioris uoces Fratrum conscribat, in qua electione Prior non habet uocem, et qui habet plura uoces, quam omnes alii simul iuncti, eo ipso socius habeatur, et si contingat electores non concordare tertia uice, qui plures habuerit quam ali- quis alius, sit socius. Et si plures habuerint uoces aequales, ille sit socius,

qui reperitur antiquior in Ordine. Et si Subprior eligatur in socium Prioris, uel si conuentus Priorem³³ non habuerit, simili electione, qua eligendus est socius, eligatur Vicarius ad custodiam, et regimen conuentus, sed si Subprior habeatur, et non eligatur in socium, nullus eligatur Vicarius, sed ipse custodiat conuentum. Si tamen contingat Priorem remanere infirmitatis, uel alterius necessitatis causa, nullus, praeter eum, habeat curam regiminis, nihil tamen ab electione socii ualeat, aut praesumat innouare, uel immutare, nec quicquam alienare, nisi cum consensu totius conuentus, et in necessitate. 257. [2] Electo socio Prioris ad Capitulum ituri, et Vicario si sit eligendus, statim Praesidente socio, si Prior generalis, uel prouincialis non essent, Priore ibi praesente, fiat diligens inquisitio. Et tam excessus, quam negligentiae in eo notabiles, et sufficienter in eius absentia probatae, si eas neget, redigantur in scriptis et nomina accusantium, et testificantium; quae legantur in Prioris praesentia nominibus tamen testificantium non expressis, nisi Prior hoc requirat, et una cum maiori, et saniori parte conuentus uideatur fieri debere, eidemque socio, ³³ Subpriorem. sub sigillo communi conuentus Priori prouinciali, et Diffinitoribus Capituli, dentur huiusmodi litterae praesentandae. Et statim post sigillationem, detur Priori per socium copia de dictis culpis. Et si aliquis habeat quicquam contra Prouincialem, uel aliquem de gremio Capituli prouincialis, quae in ueritate non debeant tollerari; dum tamen possint sufficienter in illo conuentu probari per personas fide dignas, proponat coram socio supradicto, qui habeat inquirere ueritatem diligenter, coassistente sibi Priore dictae domus. Si uero praedicta fuerint notabilia, et sufficienter probata, testimonio, et fide dignorum, praefatus socius, processum continentem nomina proponentis, et testificantium supradicta, sub sigillo communi conuentus ad Capitulum similiter deferat, et nomen illius, qui praedicta proposuit, illum, contra quem sunt proposita, si praesens fuerit, habeat accusare, offerens dictum processum in testimonium praemissorum. Et si accusatus se sufficienter excusare nequeat, tunc puniatur, prout uidebitur Capitulo. Idem fiat suo modo in Capitulo prouinciali, quando eundem est ad generale Capitulum, si contra Generalem, uel Prouincialem, uel aliquem de gremio dicti Capituli generalis aliquid notabile habeatur, quod sub sigillo communi Prouinciae offeratur per Diffinitorem dicti Capituli generalis, nec

uolumus, quod testificantes, accusato nominentur, nisi euidens necessitas hoc requirat. Nulla tamen culpa Capitulo generali, uel prouinciali praesentetur, quae praesente Priore generali, uel prouinciali, uel Vicario eorum, potuit corrigi in conuentu, et nisi notabilis, et sufficienter probata per personas fide dignas. 258. [3] Socius etiam Prioris, de electione sua litteras habeat, sub communi sigillo conuentus, continentes numerum et nomina eligentium, et similiter electorum, et a quot est electus, et fiant litterae sequendo formam litterae sociorum Prouincialis ad Capitulum generale, ut in Rubrica de Capitulo prouinciali.³⁴ Reuerendis in Christo, et cetera. Omnia autem Capitulo prouinciali praesentanda, uolumus quod sub sigillo conuentuum clausa praesententur, nec alicui socio accusanti credatur in aliquo, nisi in culpis scriptis, et nisi conuentus remiserit accusationem Capitulo prouinciali faciendam, excepto in culpis Prioris, quas post exitum a conuentu suo, ipsum contigerit commisisse. Idem autem dicimus de culpis Prouincialium ad Capitulum generale iturorum. Instituius autem, quod in die inchoationis Capituli prouincialis in quolibet conuentu Prouinciae, ualde mane Missa de Spiritu Sancto celebretur sollempniter, et ibi orent Fratres, ut dictum Capitulum prospere celebratur. Et durante Capitulo, aliqua die Missa pro defunctis sollempniter celebretur, pro animabus Fratrum, benefactorum, et litteras confraternitatis habentium. Et singuli Fratres etiam, in Missis suis priuatis orent pro ipsis. Et idem fieri uolumus in omnibus conuentibus Ordinis, in inchoatione Capituli generalis et eo durante. 34 Caput LXVII, 243. Rubrica XXIII Caput LXXIII DE ELECTIONIBVS IN COMMVNI, ET QVI POSSVNT EIS INTERESSE 259. [1] In nulla electione inter sint nouicii, Laici, loco, et uoce carentes; nec infames, aut qui ab Ordine apostatarunt, licet sit eis datus locus, donec cum eis fuerit specialiter dispensatum, nec excommunicati, nec irregulares, nec etiam professi, non attingentes decimumoctauum annum, nec qui in sacris non existant. Nulli etiam Fratres fatui, deliri, uel lunatici, nisi forte electionis tempore habuerit lucida interualla. Item nullus, qui a correctione regulari appellauerit, uel qui appellanti consensit, aut qui appellationem defenderit, quousque per generalem Capitulum per tres annos, post fuerit cum eo misericorditer dispensatum. Item nullus, qui non subsit obedientiae Ordinis, et qui se capellanos praelatorum, aut principum fieri

litteraliter faciunt, et non sunt de talium dominorum familia, cum eis quotidie residentes. Item nullus Frater alienae Prouinciae, etiam per Priorem generalem mutatus, et assignatus, nisi in obedientia sua, de sua uoce fiat expressa mentio, aut nisi esset Magister regens, Prior, Lector, uel Baccalarios. Et simili modo nullus Frater in eadem Prouincia mutatus de conuentu ad conuentum per quemcumque maiorem, donec constet, an sit habilis actiue, uel passiuue, uel utroque. Item nullus scholaris forensis, Parisiensis, aut in quocumque alio studio ualeat eligere, uel eligi, exceptis Magistris et Baccalariis postquam legerint sententias, non intendentes illos esse uoce priuatos, sed suspensos ibi. Studentes uero Prouinciae Franciae, Parisiensis et similiter aliarum Prouinciarum in studiis suae Prouinciae, in quibuscumque electionibus, habeant uocem, et locum in conuentu, in quo sunt assignati, et non alibi. 260. [2] Item Magistri, Baccalarii uniuersitatum Angliae, et studentes ibi existentes conuentuales, quando est eundem ad Capitulum prouinciale, si fiat electio socii Prioris ad prouinciale Capitulum ituri, citra cessationem Magistrorum in estate habeant uoces suas, nec in aliis conuentibus ualeant interesse electioni sociorum, nec in quibuscumque aliis electionibus eligere uel eligi et simili modo in cunctis Prouinciis. Ordinantes quod, si ex causa necessaria citra huiusmodi cessationem Magistrorum in estate, aliquis Frater de praedictis Magistris, Baccalariis, a conuentibus Oroniorum uel Cantabrigiae, per ordinationem Prouincialis recesserit, tunc ante recessum suum, pro electione socii Prioris, ituri ad Capitulum comitat secrete alicui, et relinquit in scriptis et sigillatam uocem suam. Nullus insuper, qui elegerit socium Prioris, ad Capitulum prouinciale, habeat uocem actiuam in electione Diffinitorum illius Capituli prouincialis. 261. [3] Item nullus subornatur, qui aliquem induxerit prece, aut precio, siue minis, aut quacumque uiolentia aliquem Fratrem habentem uocem in electione Prioris, Subprioris, socii, aut Vicarii, aut alterius cuiuscumque, ut tali, uel tali det uocem suam, singulatim eos nominando, sit admissus in Capitulo, sed expellatur, priuatus uoce, et loco, usque ad Capitulum generale sequens. Item nullus Frater potest habere plures uoces actiuas, non obstante quod ex pluribus habeat uocem, puta quia Magister, Socius, Vicarius, et cetera. Item nullus Frater, Procurator absens in electione, potest eligere semetipsum. Et est sciendum, quod in

electione Subprioris, Sacristae, et trium custodum, supra Praesidens Capitulo coassistente sibi Fratrem habente primam uocem post ipsum scribat uoces Fratrum secundum modum Superioris, annotandum de electione socii Prioris in Rubrica immediatae praecedente, hoc addito, quod si conuentus in electione huiusmodi concordare nequierit, Prior localis, aut Superior Praesidens, poterit prout ei placuerit, de talibus officialibus prouidere. Rubrica XXIV Caput LXXIV DE INDVITONE NOVICIORVM 262. [1] Prae suppositis statutis dictis superius de receptione Nouiciorum. Cum dies aduenerit quod recipere habent Ordinis habitum, primo calcietur induendus more Fratrum, atque radatur, et indutus alba tunica ueniente usque ad mediam tibiam, cum aliqua seculari ueste desuper: Pulsato ad Capitulum et omnibus Fratribus ibidem congregatis, adducatur per Fratrem qui eum instruxerit de petendis, dicendis et agendis ad Capitulum coram Praesidente qui in collo stolam super cappam habeat, et sedet in sede parata, habeatque aquam benedictam in una parte, et tunicam cum scapulari diffuto zonam et cappam in alia. Et Nouicius se ante eum prosternant super tapetum. Tunc dicat illi Praesidens: Quid petis? R: Dei Misericordiam et Ordinis paupertatem, ac societatem Fratrum. Quo sursum super genua erecto exponat ei Praesidens labores Ordinis, austeritates, difficultates, et cetera. Postea quirat ab eo aperte licet antea in conuentu quaesierit coram Fratribus forsitan et amicis. Et primo, si de aliquis habendi in fide fuerit aliquando suspectus. Secundo, si alicui uxori matrimonio iunctus. Tertio, si alterius Ordinis mendicantium professus. Quarto, si ab isto uel altro Ordine repulsus. Quinto, si ex legitimo matrimonio procreatus. Sexto, si seruituti alicuius mancipatus. Septimo, si ratiociniis fuerit obligatus. Octauo, si habet aliquo de membrum mutilatum. Nono, si alicuius membri amiserit usum. Decimo, si habet aliquam infirmitatem latentem. Undecimo, si habet aliquam corporis deformitatem. Duodecimo, si perseuerandi in Ordine habet uoluntatem, et si se in omnibus nullum habet impedimentum respondeat. Exponat ei Praesidens tres articulos quis obseruare eum oportet, scilicet obedientiae, caste, et sine proprio uiuere, quibus declaratis Praesidens requirat si ista deuote, et propter amorem Dei uelit obseruare. Et si respondeat: Quod cum gratia Dei, et orationibus Fratrum fulcitus, ea obseruare intendit. Dicat tunc Praesidens: Deus, qui Te

inceptit in nobis, ipse Te perficiat. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Et eo sursum erecto Praesidens exuat eum uestibus secularibus, dicendo: Exuat te Dominus ueterem hominem, cum actibus suis. R: Amen. Quo exuto antequam induatur flectat iterum genua, et Praesidens si se expedire uoluerit, se erigat, et Fratres similiter. Et dicat: V: Domine Deus uirtutum, conuerte nos. R: Et ostende facit. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Domine Deus uirtutum, supplices deprecamur clementiam tuam, ut hunc famulum tuum miserationis tuae abundantia ab omni uetustatis ereptione expurget, et capacem sanctae nouitatis efficiat. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. 263. [2] Si autem maiorem sollemnitatem uoluerit facere, dimissa dicta oratione dicat tres sequentes. Oratio: Deus indulgentiae, et misericordiarum Pater, qui seueritatem tuae discretionis temperans, indulxisti, ne filius portet iniquitatem patris, et qui mirabili dispensatione malis bene utens, tuae dignationis gratiam per peccatorum ministerium frequenter largiris, quesumus immensam clementiam tuam, ut huic famulo tuo non obsistat, quod habitum nostrae sacrae religionis ad honorem beatae Virginis Mariae de Monte Carmelo dedicatae, per nos tanto ac tali misterio indignos hodie suscipit, sed ministerium, quod per nos exterius exhibetur, Tu interius per Donum sancti Spiritus exequaris. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. V: Oremus. Oratio: Domine Iesu Christe, aeterni Patris Unigenite, qui nostrae mortalitatis regimen in habente et in temerate Virginis Mariae utero induere et mundum peccatis inueteratum per Tuae Incarnationis misterium renouare dignatus es, te supplices exoramus, ut intercedente ipsa Tua Genitrica Maria, huius factae religionis patrona precipua, hic famulus tuus in spiritum mentis suae renouatus ueterem hominem, cum actibus suis, exuat: et nouum hominem, qui secundum Deum creatus est, induere mereatur. Qui uiuis et regnas. [R: Amen.] V: Oremus. Oratio: Sancte Spiritus, qui te Deum, ac Dominum reuelare dignatus es mortalibus, immensam tuae pietatis postulamus gratiam, ut sicut ubi uis, spiras, sic et huic famulo tuo affectum deuotionis concedas, ut per intercessionem beatissimae Virginis Mariae, cui peculiariter in sancta religione deuotum exhibere disposuit famulatum, eum a uanitate seculi ueraciter conuertas, et ad huius sancti propositi obseruantiam, facias ita certatim feruere, ut iuste, et pie uiuendo, per talem

humilitatis, et obedientiae, castitatis, abdicationisque proprietatis, in fraterna caritate feruidus felici perseuerantia sancti propositi huius cursum salubriter ualeat consummare, quam ipse praestare digneris, qui cum Patre et Filio uiuis et regnas Deus in secula seculorum. R: Amen. 264. [3] Mor oratione uel orationibus dictis Praesidens eum induat habitum Ordinis, primo imponendo Tunicam, faciat signum crucis †, dicat: Induat te Dominus nouum hominem, qui secundum Deum creatus es, in iustitia, et sanctitate ueritatis. In nomine Patris, et cetera. Deinde det ei cingulum, sine zonam, dicendo: Cum esses iunior, cingebas te, et ambulabas, ubi uolebas, cum autem senueris, alius te cinget. In nomine Patris, et cetera. Imponendo scapulare cum caputio dissuto ad differentiam professorum, dicat: Tolle iugum Christi suaue, et onus eius leue. In nomine Patris, et cetera. Imponendo ei cappam dicat: Qui sequuntur Agnum sine macula, ambulabunt cum eo in albis, ideo sint semper tua uestimenta candida, in signum internae puritatis. In nomine Patris, et Filii, et cetera. Quo facto, Nouicius genibus flexis curuet ceruicem, et praelatus cum aqua benedicta aspergat, postea dicat super eum, extendens manum. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et hunc famulum tuum, cui in tuo sancto nomine habitum nostrae sacrae religionis imposuimus, benedicere † digneris, et praesta, ut te largiente, deuotus in ecclesia persistat, et uitam mereatur aeternam. Per Christum, Dominum nostrum. [R: Amen.] Et tunc Praesidens, genibus flexis cum ceteris Fratribus, incipiat hymnum: Veni Creator. Et dicto primo uersu, surgant, et cantando uadant processionaliter ad ecclesiam, et nouiter indutus prosternat se ante medium altaris, supra tappetum. Ceteris Fratribus stantibus in stallis suis, et praelato iuxta cornu altaris. Hymnus: Veni, creator Spiritus, mentes tuorum uisita, imple superna gratia, quae tu creasti pectora. Qui Paraclitus diceris, donum Dei altissimi, fons uiuus, ignis, caritas, et spiritalis unctio. Tu septiformis munere, dexterarum Dei tu digitus, Tu rite promisso Patris, sermone ditans guttura. Accende lumen sensibus, infunde amorem cordibus, infirma nostri corporis, uirtute firmans perpetim.

Hostem repellas longius, pacemque dones protinus, ductore sit te preuio, uitemus omne noxium. Per te sciamus da Patrem, noscamus atque Filium, Te utriusque Spiritum, credamus omni tempore. Sit laus Patri, cum Filio, Sancto simul Paraclito, nobisque mittat Filius, charisma sancti Spiritus. Amen. Et hymno dicto, dicatur ab omnibus: Kirie eleison. Christe eleison. Kirie eleison. Pater noster. Et dicat Praesidens uoce mediocri: Et ne nos. V: Manda Deus uirtuti tuae. R: Confirma hoc, quod operatus es in eo. V: Saluum fac seruum tuum. R: Deus meus sperantem in te. V: Esto ei, Domine, turris fortitudinis. R: A facie inimici. V: Nihil proficiat inimicus in eo. R: Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. V: Ora pro eo, sancta Dei Genitrix. R: Vt dignus efficiatur promissionibus Christi. V: Domine, exaudi. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da ei in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere. Oratio: Protege, Domine, famulum tuum subsidiis pacis, et beatæ Mariæ semper uirginis patrocinii confidentem, a cunctis hostibus redde securum. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen.³⁵ V: Oremus. Oratio: Deus misericors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, sine quo nihil bonum inchoatur, sine quo nihil bonum perficitur, adsint nostris humilis precibus tuae pietatis aures, et hunc famulum tuum, cui in tuo sancto nomine nostrae sacrae religionis habitum imposuimus, ab omni mundiali uanitate, et seculari impedimento, ac carnali desiderio defende, et concede ei propitius, ut in hoc sancto proposito deuotus persistere ualeat, et remissione peccatorum percepta, ad electorum tuorum ualeat feliciter peruenire. Oratio: Deus, qui non uis mortem peccatoris, sed per paenitentiam emendationem uitae semper inquiris, te suppliciter deprecamur, ut huic famulo tuo, secularibus actibus renuncianti, large tuae miserationis gratiam benignus infundere digneris, quatenus castris tuis insertus, ita tibi militando stadium uitae praesentis percurrere ualeat, ut aeternae remunerationis brauium, te donante, percipiat, et sicut iste, te Deo inspirante, nostris optat iungi consortiis, propter quod damus ei communem uiuendi nobiscum societatem, quatenus a pud te, possumus promereri, et nostrum est largiri, sic cum electis tuis, a te remuneratore omnium bonorum, ualeant repromissa praemia percipere. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. 265. [4] Quibus dictis,

aspergatur aqua benedicta, et post a terra eleuatur, et manibus iunctis ducatur ad osculandum altare reuerenter, et deuote, deinde manum praelati, et postea genuam eius, deinde singulos Fratres secundum ordinem suum, dicendo sacerdotibus: Ora Deum pro me, Pater; ceteris autem ora Deum pro me Frater. Et post collocetur in ultimo stallo, uersus altare, ubi stet usque in fine Missae, et tunc communicet deuote. Vestes quoque eius seculares per Priorem aut uestiarium Fratrem reseruentur usque ad processionem. Nisi aliud de eius uoluntate ordinaretur. 35 Caput LVI, 222. Rubrica XXV Caput LXXV DE MODO PROFESSANDI 266. [1] Cum tempus professionis alicuius aduenerit, congregatis Fratribus sicut in induitione adducatur Nouicius in tunica Ordinis, absque cingulo, et scapulari, et se prosternat coram Praesidente, habente stolam in collo, et iuxta se scapulare sutum cum caputio, zonam et cappam in una parte, et aquam benedictam in altera. Tunc quaerat praelatus quid petat, et cetera. Omnia sicut factum est in induitione, tam de questionibus, quam deuotis. Et si nullum patitur impedimentum appropinquet ad Praesidentem, flexis genibus manus suas, in quibus sit cedula 36 continens suam professionem, sua manu si scribere sciat scriptam, et signatam, ponat inter manus praelati. Si autem nescit, faciat in ea aliena manu scripta signum crucis, et in dorso ponatur dies, mensis, et annus professionis huiusmodi. Et uoce tenus dicat suam professionem. Si Prior generalis fuerit praesens, dicat in hac forma: Ego Frater N. facio professionem meam, et promitto obedientiam Deo, et beatae Mariae Virgini de Monte Carmeli, et tibi Fratri, N. Priori generali Fratrum Ordinis beatae Dei Genitricis Mariae de Monte Carmeli, tuisque successoribus, secundum Regulam praedicti Ordinis, usque ad mortem. Si autem aliquis alius praesideat, dicat sic: Ego Frater N. facio professionem meam, et promitto obedientiam Deo, et beatae Mariae Virgini de Monte Carmeli, et Fratri N. Priori generali Fratrum Ordinis beatae Dei Genitricis Mariae de Monte Carmeli, suisque successoribus, secundum Regulam praedicti Ordinis, usque ad mortem. Et si sit Laicus, aut non intelligens Latinum dicat in uulgari, quod etiam faciat clericus, si sint aliquis seculares, presentes, quibus repetitis dicat praelatus: Immola Deo sacrificium laudis. Respondeant Fratres: Et redde altissimo uota tua. Tunc professus ponat cedulam in manibus praelati, dicendo: Vota mea Domino reddam in conspectu

omnis populi eius, in atriis domus Domini. Et illa cedula diligenter custodiatur in arca communi, in qua amodo ponantur pariter ut ad omnem euentum possit scire, qui et quando fuerint professi. Consequenter dicat Praesidens: Deus, qui te incepit in nobis, ipse te perficiat. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Tunc surgant praelatus et omnes Fratres, excepto professo, et fiat benedictio super eum. Dicatque Praesidens: V: Dominus uobis- cum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Sempiternae Deum, et omnipotens Pater, qui humanae fragilitatis infirmitatem agnoscis, respice, quaesumus super hunc famulum tuum, et larga tuae benedictionis abundantia, imbecillitatem eius corroborare digneris, ut promissa uota, quae praeueniendo aspirasti, per auxilium gratiae tuae, sanc- 36
Vel schedula. tae, pie ac religiose uiuendo, ualeat uigilanter obseruare et obseruando, uitam promereri sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Et si plures Praesidens dicere uoluerit, dicat: Oremus. Domine Iesu Christe, aeterni Patris, et cetera. Oratio: Sancte Spiritus, qui te Deum, ac Dominum et cetera.³⁷ Postea conuertat se praelatus ad uestes, et dicat: V: Ostende nobis, Domine. V: Domine Deus uirtutum conuerte nos. V: Domine, exaudi orationem. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Aeternae Patri et omnipotens Deus, qui Unigenitum tuum uestem nostrae mortalitatis induere uoluisti, obsecramus immensam tuae largitatis benedictionem † in hoc genus effluere uestimenti, quod sancti patres ad innocentiae, et humilitatis indicium, abrenunciatis seculo gestare sanxerunt, et sic ipsum benedicere † digneris, ut famulus tuus, qui eo usus fuerit, induere mereatur ipsum Dominum nostrum Iesum Christum, Filium Tuum, qui tecum. Oratio: Domine Iesu Christe, auctor uirtutum, et amator paenitentium, qui maxime humilitatem, paupertatem, iustitiam, castitatem cum ceteris uirtutibus corporaliter in mundo elegisti, et peccatores ad paenitentiam misericorditer uocare uenisti, ac omnes fideliter credentes pie suscepisti, tuam ineffabilem misericordiam suppliciter exoramus, quatenus hunc habitum sanctificare †, et benedicere † digneris, et concede propitius, ut quicumque illum deuote, in sanctae conuersationis signum gestauerit, cum ueste candida, et immaculata ante tribunal tuum in sanctorum agmine glorificatus, in die iudicii ualeat apparere. Qui cum Patre, et Spiritu Sancto uiuis, et regnas. Deinde aspergantur uestes aqua

benedicta, dicendo: In nomine Patris, et cetera. Tunc praelatus ponat cingulum dicendo: Cum esses iunior, cingebas te et ambulabas, ubi uolebas, cum autem senueris, alius te cinget. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. R: Amen.³⁸ Imponendo ei scapulare cum caputio suto, dicat: Induat te, Dominus nouum hominem; qui secundum Deum creatus es in iustitia, et sanctitate ueritatis. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. R: Amen. Ponendo cappam dicat: Qui sequuntur Agnum sine macula, ambulabunt cum eo in albis, ideo sint semper tua uestimenta candida, in signum tuae internae puritatis. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. R: Amen.³⁹ Et aspergat eum aqua benedicta, quibus peractis dicat super professum genua flectentem et capite depressum sine: Dominus uobiscum istam orationem. Oratio: Dominus Iesus Christus, Pater misericordiarum, et peccatorum consolatio qui non uult mortem peccatoris, sed ut magis conuertatur et uiuat, qui non iustos sed peccatores ad paenitentiam uocat, ipse, tibi sua ineffabili misericordia, et inolita pietate ueram et continuam cordis contritionem ac sanctae paenitentiae inspiret, ut digne habitum sanctae professionis gerere, et promissa Ordinis sancti

37 Caput LXXIV, 263. 38 Caput LXXIV, 264. 39 Caput LXXIV, 264. ualeas adimplere, ac in suo sancto seruitio perseuerare, et cum electis eius ad aeterna gaudia feliciter peruenire. Qui cum Patre, et Spiritu Sancto uiuit. Deinde aspergendo dicat: In nomine Patris, et cetera. Tunc Praesidens incipiat: Te Deum laudamus. Et ducatur ad chorum et omnia ut in induitione. Rubrica XXVI Caput LXXVI [DE] FORMA FACIENDI IUBILEVM 267. [1] Frater, qui debet facere iubileum, debet per octo dies ante, humiliter, et deuote petere Priori generali, si praesens fuerit, uel Priori prouinciali, et in eorum absentia Priori locali, licentiam confitendi generaliter Fratri idoneo, qui de eorum auctoritate possit eum absolueri de omnibus peccatis suis. Deinde die, qua debet facere iubileum, praedictus Frater bono mane celebrabit missam, cum summa deuotionis intentione, qua celebrata, reuertatur ad cellam suam, in oratione persistens, quousque per Priorem suum fuerit uocatus. Dicta autem tertia in conuentu, Prior autem, habens stolam in collo suo, cum omnibus Fratribus processionaliter, cruce cum ceroferariis praecedentibus, mediocri uoce psalmando, cantabunt Psalmum. Ad Dominum cum tribularer, et sic de aliis Psalmis sequentibus, donec peruenerint ad cellam praedictis Fratribus, et remanentibus

Fratribus extra cellam, processionaliter ordinatis, solus Prior, cum uno socio principaliori inter omnes Fratres, qui erunt ibi, intrabit ad dictum Fratrem, et per manum illum ducens usque ad conspectum Fratrum, et ante hostium dictae cellae persistens, dictus Prior incipiat cantando antiphonem. Hic uir despiciens mundum, et cetera, quam cantando Fratres processionaliter uadant ad Capitulum, uel refectorium, si Capitulum non habeatur, et antiphonem per cantata, psalmodiabunt Psalmum: Iubilate Deo omnis terra, seruite, et cetera, et postea dictam antiphonem repetant. Debet autem dictus Frater, qui facit iubileum, cereum non accensum portare in manu sua, et ire inter dictum Priorem, et principaliorem Fratrem, sicut per ipsos extrahitur de cella. Deinde intrabunt Capitulum, in quo sint scamna cooperta tapetis. Et in medio Capituli sit scannum tapeto coopertum, ante quod dictus Frater, qui facit iubileum, debet stare flexis genibus, cum dicto cereo non accenso in manu sua. Prior autem praesidebit, aliis Fratribus in locis suis deuote astantibus cum secularibus interesse uolentibus. Et tunc dicat Prior: Kirie eleison. Christe eleison. Kirie eleison. Pater noster. V: Et ne nos. V: Manda, Deus, uirtuti tuae. R: Confirma hoc, [Deus], quod operatus es in eo. V: Saluum fac seruum tuum. R: Deus meus sperantem in te. V: Esto ei, Domine, turris fortitudinis. R: A facie inimici. V: Nihil proficiet inimicus in eo. R: Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. V: Ora pro eo, sancta Dei Genitrix. R: Vt dignus efficiatur promissionibus Christi. V: Domine, exaudi. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de eius semper consolatione gaudere, per Christum.⁴⁰ Oratio: Deus misericors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, et sine quo nihil boni inchoatur, nihilque boni perficitur, adsint nostris humilibus precibus tuae pietatis aures, et hunc famulum tuum Fratrem nostrum, cui ad eius religiositatis, et uitae approbationem, et semper ad tui nominis honorem, annum iubileum celebrare concedimus, annue precibus nostris, ut quod libertatis figuratiuum exterius agimus, tuorum sanctorum iubilationum laetitiae, in caelesti Ierusalem, quae libera est, perfectius percipere ualeamus. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Deinde uocetur Frater per Priorem ad sedendum iuxta seipsum, et postea fiat una breuis collatio in Latino, uel Vulgari. Qua facta, surgat

Frater, qui facit iubileum, et reuertatur ad primum locum ante scannum, quod est in medio Capi- tuli, tenens cereum in manu, et flexis genibus sit attentus ad respondendum Priori.

268. [2] Tunc Prior dicat ei: Frater, quid petis? Respondeat ipse: Miseri- cordiam Dei, libertates et gratias Ordinis. Tunc dicat Prior ei: Quoniam in nostro Ordine per quinquaginta annos bene, et honeste, cum omni obedientia, castitate et paupertate, et aliis obseruantiiis regularibus, sine reprehensione, secundum tuam possibilitatem, Domino adiuuante, uixisti, et etiam cum Apostolo bonum certamen certasti, fidem Deo, et Ordini seruasti, et cursum tuum, quasi usque ad ultimos dies uitae tuae laudabiliter consummasti. Ideo nos in hac die quam tibi diem et annum iubileum statuisti, more antiquorum prium libertates nostri Ordinis et gratias sic olim in lege promittebantur, uolente ac etiam iubente Domino dabantur Leuitici XXV. Quas petis humiliter et requiris tibi quantum possumus concedimus et optamus: Deum suppliciter deprecantes, ut ipse Deus et Dominus noster Iesus Christus desideratam, et promissam tibi reddat pro mercede cor- nam, quam fidelibus suis redditurus est in illa die iustus Iudex. Qui cum Deo Patre, et Spiritu Sancto uiuit, et regnat in secula seculorum. R: Amen. In nomine Patris †, et Filii †, et Spiritus Sancti. R: Amen.

Aspergendo aqua benedicta. His completis, Frater incipiat cantando deuotius, quam poterit. R: Regnum mundi. Quod cantando, Fratres uadant processionaliter per claustra, taliter, quod in fine ipsius responsorii perueniant ad exteriorem portam ecclesiae conuentus. Et tunc intrando ecclesiam, cantores incipiant alta uoce: Te Deum laudamus, et sic can- tando intrabunt ecclesiam, et ibunt ad stallos suos. Prior uero accedat ad medium altaris, et qui facit iubileum, prosternat se ante altare super tapetum, ad hoc preparatum. Tunc Prior cum Fratribus dicat: Kirie eleison. Christe eleison. Kirie eleison. Pater noster. Deinde Prior stando iuxta illum, qui facit iubileum, dicat: Et ne nos. V: Iubilate Deo omnis terra. R: Seruite Domino in laetitia. V: 40 Caput LIV, 222. Saluum fac seruum tuum. R: Deus meus sperantem in te. V: Ora pro eo, Sancta Dei Genitrix. R: Vt dignus efficiatur. V: Domine, exaudi. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Omnipotens sempiternus Deus, qui per Moysen famu- lum tuum precibus in desertum annum iubileum celebrare statuto tempore per- cepisti, et tunc debita et honora relaxare iussisti, seruosque ad libertatem

reduci mandasti, terram et agros ab omni cultura pausari per tempore uoluisti, et mandata tua usque in finem custodientibus, ac in lege tua perseuerantibus, largam tuae benedictionis abundantiam promisisti, tribue, quaesumus, huic famulo tuo, cuius anni iubilei diem, de ingressu deserti nostrae sacrae Religionis penitentialiter celebramus, tuae gratiae largitatem, ut qui amore tui nominis, iugo tuae seruitutis in nostro Ordine diutius se astrinxit, ac mandatis sanctorum Patrum, secundum suae fragilitatis possibilitatem, et tui auxilii largitatem humiliter obediuit, caelestis gloriae perpetuam mereatur percipere mansionem. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. V: Oremus. Oratio: Domine Iesu Christe, qui es uia, sine qua nemo uenit ad Patrem, et sine qua nemo potest in stadio praesentis uitae currens, accipere brauium, quique hunc famulum tuum Fratrem nostrum, ad adolescentia sua, usque ad hunc diem, per quinquaginta annos a carnalibus desideriis abstractum, in nostro Ordine Dei Genitricis Mariae de Monte Carmelo dedicate ministrare fecisti; ipsum per uiam regularis disciplinae gratuita deducendo, quique etiam peccatores uocare dignatus es, sicut iustos dicens: Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam uos,⁴¹ et, qui mihi ministrat me sequatur, praesta, quaesumus, ut hic famulus tuus Frater noster, tua dulci refectione sustentetur, et a te, in cuius uinea, usque ad decrepitam, et ultimam quasi uitae suae horam, iuxta posse, fideliter laborauit, promissum diurnum praemium pro mercede, opere consummato, a te finaliter percipere mereatur. Qui uiuis, et regnas in secula seculorum. R: Amen. V: Oremus. Oratio: Protege, Domine, famulum tuum subsidiis pacis, et beatae Mariae semper uirginis patrocinii confidentem, a cunctis hostibus redde securum. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen.⁴² Tunc aspergatur aqua benedicta, dicendo: In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. R: Amen. Et osculato altari statim incipiatur missa sollemniter, et ponat se Frater genibus flexis in gradu Diaconi, in parte sinistra altaris, ibidem manens, usque in finem missae. Et tunc dimisso perdocto cereo super altare, associatus a Fratribus, redeat ad cellam suam, et de cetero fruatur gratiis Ordinis, et libertatibus, talibus Fratribus antiquis dari consuetis. Si uero Prior generalis, uel aliquis alius sollemnis Frater maior, faciat annum suum iubileum, non decet, quod prosternat se in principio coram quocumque alio, sed

dicatur ei, ab illo, cui commiserit. 41 Mat. 11:28. 42 Caput LVI, 222. Post collationem factam, ut supra, et cetera. Quoniam in sacro nostro Ordine per quinquaginta annos bene, et honeste, et cetera. Et dicatur in plurali numero, propter eius reuerentiam, et residuum fiat, sicut prius, uel sicut ipse dictauerit. 269. [3] Iubilei ualidi, et potentes ambulare, habeant uisitare chorum horis diurnis, et missas priuatas celebrare ad ordinationem Prioris, ad minus ter in hebdomada, sub poena priuatinis libertatum. Item ordinamus, quod iubilei habeant locum supra lectores uacantes, nisi merita eorum nimium excederent, propter praedicationis famam. Rubrica XXVII Caput LXXVII DE FORMA RECIPIENDI AD BENEFICIA ORDINIS 270. [1] Cum aliquis petit recipi ad nostri Ordinis beneficia, si talis sit persona propter quam iudicio praelati conuocandus sit conuentus prouideat Prior de aliquo Fratre honesto, uel Fratribus quod in aliquid loco extra Capitulum eum associetur et interim conuocetur conuentus. Congregatis uero Fratribus et Priore in Capitulo unus Frater cui Prior iniunxerit uadat adducendum illum quod recipiendus fuerit, et ipso ingrediente Capitulum si sit persona multum excellens assurgant Prior et Fratres, ita quod Prior procedat aliquem titulum obuiam ei, Fratribus aliis stantibus per Ordinem in locis suis. Postmodum si fuerit rex, Episcopus, Cardinalis uel Legatus aut talis multum excellens persona, Prior collocet eam in loco suo, et ipse iuxta eam remaneat. Si autem non sustinerit uel aliunde non ita excellens persona non fuerit, Prior remanens in loco suo collocet eam iuxta se, in assurgendo uel non assurgendo huiusmodi personis recipiendis dum intrat Capitulum conuentus immittetur Priorem, cuius discretio uideat quando fuerit faciendum. Tunc talis si est persona qua sciat et uelit proponere petitionem suam proponat, si uno non uult proponere uel ad proponendum non sit idonea, Prior proponat conuentui uice eius petitionem suam, proposita petitione, ostendat Prior conuentui, quantum Fratres tenentur ei. Exprimando quantum salua conscientia poterit deuotionis, affectum, et beneficia illius personae ad Ordinem, et quomodo propter ista, et propter fiduciam quam habet in orationibus Fratrum merito exaudienda est in sua petitione. Quo facto, Prior dirigens sermonem ad personam illam quam ipse cum conuentu libenter uult annuere petitioni suae. Deinde surgat Prior, et Fratres, et persona recipienda flexis genibus adoret. Tunc

Prior incipiat Psalmum: Deus, misereatur nostri, uel Psalmum: Magnus Dominus, conuentus alternatim prosequatur,⁴³ 43 Psl. 47. Psalmum: Ecce quam bonum, et cetera.⁴⁴ Antiphon: Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui secundum nomen tuum, ita laus tua in fines terrae, iustitia plena est dextera tua. Kirie eleison. Christe eleison. Kirie eleison. Pater noster. V: Et ne nos inducas in tentationem. R: Sed libera nos a malo. V: Saluum fac seruum tuum. R: Deus meus, sperantem in te. V: Mitte ei, Domine, auxilio de sancto. R: Et de Sion tuere eum. V: Nihil proficiat inimicus in eo. R: Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. V: Domine, exaudi orationem meam. R: Et clamor meus ad te ueniat. V: Dominus uobiscum. R: Et cum spiritu tuo. V: Oremus. Oratio: Suscipiat te Christus in numero fidelium suorum, ut nos, licet indigni, te suscepimus in orationibus nostris. Concedat tibi Deus per Vnigenitum suum, mediatorem Dei, et hominum tempus bene uiuendi, constantiam bene perseuerandi, et ad aeternae uitae haereditatem feliciter perueniendi, et sicut nos hodie forma charitatis spiritualiter iungit in terris. Ita diuina pietas, quae dilectionis est auctrix, et amatrix, nos cum fidelibus suis coniungere dignetur in caelis, praestante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Deo Patre et Spiritu Sancto, uiuit et regnat in secula seculorum. R: Amen. V: Oremus. Oratio: Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et hunc famulum tuum, quem in tuo sancto nomine ad participationem omnium bonorum spiritualium, confraternitatem recipimus huius sacrae Religionis, Beatae Genitrici tuae Virgini Mariae specialiter dedicatae, benedicere + digneris. Et praesta, ut te largiente, deuotus in Ecclesia persistere ualeat cum augmento uirtutum, atque suffragiis huiusmodi nostri sacri Ordinis adiutus uitam percipere mereatur aeternam. Per Christum Dominum nostrum. R: Amen. Tunc dicat praelatus personae recipiende: Ego ex potestate mihi concessa do uobis participationem in omnibus missis, orationibus, ieiuniis, abstinentiis, uigiliis, laboribus, et quibuscumque bonis quam Dominus dederit fieri per Fratres huius conuentus et ad predictam omnia uos recipio. In nomine Patris, et cetera. Conuentus respondeat: Amen. Deinde Prior aspergat illam personam aqua benedicta et ipsa osculetur primo librum ubi predictam Oratio: Suscipiat. Scribitur, et postea Priorem tamen, uel si femina fuerit librum solum. 44 Psl. 132. CONSTITUTIONES

1524 1 1. Quoniam temporalia bona ad hoc maxime non negliguntur, quia ipsis quoquomodo mediantibus, sit iter facilius ad meliora, quae sunt spiritualia et aeterna. Idcirco communis, temporalium, quibus in hac mundi militia indigemus, bonorum administratio, non est poenitus contemnenda. Immo pro conseruanda ordinis uniuersitate et manutenenda religionis communitate, danda est opera, ut temporalia communitatis bona, iuste, sancteque, nedum sollicite et prouide administrantur. Neque ullo modo amplius usurpentur et alios ad usus conuertantur. Quod plerunque fieri solet a nonnullis bona conuentuum male ministrantibus et maxime ab his. Quibus uel ad longum tempus uel (quod peius est) ad uitam concessa [sunt] religionis loca. Non seruato interim Capituli generalis, ultimo Romae celebrati, decreto, uidelicet, quod nemini concedi debeat aut possit locus aliquis ad uitam nisi locum ipsum quispiam uel de nouo construxerit, uel quasi a fundamentis instaurauerit, seu alias quoquomodo religioni eum adquisierit, uirtutibus, exemplis aliisque religiosae uitae spumalibus donis. Tamquam a corpore communitatis abscissa sic possidentur, ut ad unius singulam et priuatam potius, quam ad multorum et publicam commoditatem habeantur. Quando sic indigne siue ad longum tempus, siue ad uitam constituti priores, loca ipsa et domos religionis diu tenentes, et ad propria commoda priuataque eorum uota conuertentes, non solum locorum seu domorum ampliationi studere negligant, sed et iustum in eis Fratrum numerum, tenere contemnant. Utque in omnibus uotis propriis satisfaciant, et ne superiorum Ordinis correctionis subiaceant, breuia et apostolicas bullas, pro maiori, factae sibi concessionis, firmitate et robore procurant. Quibus hactenus satis improuide peractis, obuiam ire uolentes, et rei publicae Ordinis, super his, prouidere statuentes. Ordinamus, praecipimus et districte mandamus omnibus et singulis Reuerendis Prouincialibus, sub poena depositionis ab eorum officiis ipso facto incurrenda, quod iuxta praefati 1 Istae sunt ordinationes factae in Capitulo generali Venetiis celebrato per Reuerendissimum Patrem generalem, et Reuerendissimos Patres Diffinitores. Anno Domini M. D. XXIII. Non contentae [in] unico capite, aedito dumtaxat ad effectum reformationis. Isagogicon Reuerendi Magistri Nicolai Audet olim Vicarii generalis super recognitum, correctum et emendatum, necnon

auctoritate Apostolica approbatum et confirmatum ad reformationem totius Ordinis Carmelitarum fideliter aeditum. Frater Nicolaus Audet Magister Prouincialis Terrae Sanctae et humilis Vicarius generalis ac seruus totius sacri Ordinis gloriosissimae Dei Genitricis semperque Virginis Mariae de Monte Carmeli. Uniuersis et singulis Reuerendis Magistris Prioribus prouincialibus et localibus, seu Vicariis, et cuiuscumque dignitatis, gradus aut conditionis Fratribus Salutem in Domino nostro Iesu Christo et spiritum obedientiae infallibilis et Consilii salutaris. Capituli generalis Romae ultimo celebrati statuta, non permittant in prouinciis sibi creditis, quod Priores locales in prioratus officio ultra biennium perseuerent. Si tamen ita se gesserint in ipso officio, quod post primi anni complementum censeantur digni, ut et ad secundum annum ad idem officium deputentur, nisi euidens aliqua et ugens emergat necessitas, propter quam ultra biennium oporteat cum aliquo, ut in dicto officio prioratus perseueret dispensare. Volumus tamen, quod talis necessitatis euidenciam, cognoscat immediate Prior generalis, qui et immediate super praemissis solus ualeat dispensare. Priores uero per Reuerendos olim Patres generales uel eorum subordinarios, siue ad uitam, indubitate constitutos, suspendimus et suspensos declaramus, quo ad effectum perpetuitatis et durationis eorum ad uitam dumtaxat. Alias tamen uolumus, quod officium exercent, donec Reuerendus religionis pater Ordinem uisitauerit, uel alias eidem uisum fuerit opportunum et examinet atque cognoscat, an iuxta praedicti Capituli romani statutum, eorum merita requirant seu quod confirmentur, seu quod absoluantur, faciatque quod et Ordinis uniuersitas non defraudetur et si qui fuerint de eadem bene meriti, pro bonis eorum operibus, non dilapidentur. Si qui uero fuerint qui apostolica munimina indirecte et indebite procurauerint, ipse postea Reuerendus religionis pater cum summo [sancto] et clementissimo domino nostro, de iis agat, et prouideat in praemissis, pro libertate Ordinis, utiliter simul et sapienter. 2. Item quia post Capitulum generale Senis celebratum, aliqui ex Diffinitoribus, dicti Capituli accesserunt Mantuam ad Reuerendissimum et Illustrissimum Dominum Protectorem pro tractando negotio officii prouincialatus ad triennium dumtaxat terminati, per felicis recordationis Leonem X. Et ibi seorsum, non interueniente eodem Reuerendissimo Domine Protectore, neque eius uices

gerente, in conuentu Mantuae, et ex profectis, minor quidem pars, trauit et decreuit quaedam impertinentia, tumultuario quodam consilio et satis inconsiderate. Quae indebite fuisse decreta, tum multis rationibus eidentissimis, tum esset ex hoc manifeste constat, quod uel fere nusquam, uel paucis admodum in prouinciis et irrationabiliter et inutiliter fuere seruata. Idcirco ordinamus atque decernimus, quod quaecumque in dicto conuentu Mantuae post Capitulum Senis celebratum determinata fuere, tamquam minus considerare statuta et ordinata, sint irrita, cassa, et abolita. Quae omnia et singula nos unanimiter et concorditer. Omnes et singuli in hoc nostro Diffinitorio constituti Ordinis et apostolica auctoritate nobis concessa, irritamus, cassamus, abolemus et annullamus et perinde ac non facta neque decreta esse et forte declaramus. Praecipientes omnibus et singulis cuiuscumque gradus, conditionis aut dignitatis existant Prioribus prouincialibus et localibus, patribus et Fratribus, in uirtute sanctae obedientiae et sub excommunicationis latae sententiae poena, ipso facto incurrenda, ut superius expressa statuta per nonnullos ex profectis Mantua, in conuentu Mantuano seorsum prolata et ordinata, perinde ac irrita, cassa, uana et infecta habeant et habere debeant. 3. In primis autem uolumus et ordinamus quod Reuerendus Pater Ordinis, iuxta antiquas consuetudines et constitutiones nostrae sacrae religionis, confirmet et confirmare debeat Prouinciales electos et omnes et singuli Prouinciales electi et eligendi nullo modo debeant exercere officium prouincialatus, nisi obtenta prius confirmatione ab eodem Reuerendo Patre Ordinis, iuxta antiquissima Ordinis statuta, et hoc sub poena priuationis ab officio ipso facto incurrenda et inhabilitationis ad illud in perpetuum. Secus enim agere nihil est aliud, nisi religionem destruere, et omne bonum in ea desolare. Si enim religionis capitis principali, eo casu, non deferretur, et debiti non prostarentur obsequii primae partes sine dubio, ab Ordine obedientia tolleretur. Quae apud quoscumque ciuilitate uidentes, nedum apud religionis cultores et regularis uitae professores, primo debet in loco uirtutum omnium collocari, quando et uictima merito praeferenda est, et nullum sit arctius nullumque insolubilius in nostra professione uinculum, quo uniuersa totius Ordinis, perinde ac magni cuiusdam corporis, membra connectantur et uniantur atque ita conueniant sub uno capite, ut unionis

et pacis tenorem perpetuo contineant. Haec propter cum sine dubio praecipua semper in Ordine praestandae capitibus obedientiae habenda sit ratio, danda est opera, ut eadem numquam subtrahatur a capite principali, cui semper inprimis debetur. 4. Item ordinamus atque decernimus quod iuxta consuetudines multis iam saeculis approbatas, Reuerendus Magister Ordinis in solempni uisitatione habeat et habere debeat totam taxam prouinciae, quam uisitabit, Prouinciali dari soli- tam, non obstante quocumque in contrarium. Quia iustum est, et rationi con- sentaneum, ut quod antiquiores nostri patres cognouerunt esse conueniens et necessarium, et longum in usum miserunt, nullo modo temere a posteris debeat praetermitti. Cum praesertim ad conseruandum officii generalatus honorem, tum Romae, tum ubique ne aliorum Ordinum officiis uilius appareat, multos et quan- doque non aestimabiles sumptus fieri oporteat. Neque ullo modo uideatur expe- diens, de iuribus Prioris generalis quicquam subtrahere, quando impium est, sua cuiquam et debita iura non dare. 5. Item quia Fratres congregationum et nostrorum conuentuum reformato- rum, aliquando faciunt transfugia et, permoti desiderio laxioris uiae, transeunt ad conuentus minus reformatos, consideratis mature omnibus et singulis quae merito considerari debent. Decreuimus quod eiusmodi, Fratres de congregatio- nibus seu conuentibus reformatis, licet discesserint cum dimissoriis superiorum suorum, uidelicet Vicariorum uel Priorum, nullo modo tamen recipiantur in conuentibus non totaliter reformatis, ad quos transiuerint, neque Priores prouin- ciales possint tales Fratres recipere, sine expressa licentia Prioris generalis. Prior autem generalis, sub cuius persona omnes et singuli totius Ordinis Fratres emit- tunt professionem, cum sit communis omnium pater, et potest et debet omnes ad se confugientes suscipere, et in uisceribus sincerae et paternae charitatis tractare, et omnibus salubriter prouidere. Quis enim oues errantes ad loca quietis reducet nisi communis totius gregis pastor et idem uerus et bonus pastor? Prior igitur generalis totius Ordinis communis omnium nostrae professionis pater, sicut filios omni ex parte minime obsequentes, patienter tolerat donec resipiscentes, ad cor redeant et, religionis suauitate gustata, perfectionem attingant. Sic et illos in bono perseuerantes proposito, et patris uoluntatem explentes, complectitur et fouet sinu paternae charitatis. Qui etsi quandoque (quod

humanae fragilitatis est) de sublimi paulo ad demissiora labantur, prouidus atque sollicitus erigit et ad pristinum probitatis statum reducit. Erunt igitur regularis uitae et reformati, prout et semper iure fuerunt, quo ad transfugia reformati ad non reformata loca, immediate sub Reuerendo Patre religionis, qui tamquam uerus pater et bonus pastor, prout sibi uidebitur expediens, omnibus tamquam ueris filiis clementer simul et sapienter prouidebit et consulet. 6. Item quia saepenumero magis indulgetur malae consuetudini et corruptae quam conscientiae et aequitati, neque in promouendis ad sacros ordines Fratibus Ordinis (quod fieri semper deberet) Deus habetur prae oculis, immo, ut palam est omnibus, nonnumquam adolescentes uix decimum et octauum annum agentes, ad sacerdotium, nedum ad ordines priores, fuere promoti nostra hac omnis corruptionis plena, tempestate. Ideo uolentes, huius quoque tam damnosae consuetudinis licentiam tollere. Ordinamus et praecipiendo districte mandamus, omnibus et singulis Prouincialibus et eorum uicariis in toto Ordine nostro, sub poena depositionis ab eorum officiis et priuationis cuiuscumque dignitatis et gradus, necnon loci et uocis, ut amodo non promoueant, neque promouere praesumant, aliquem seu aliquos ad sacros ordines, nisi iuxta indultum felicitis recollectionis Iulii Secundi, obtentum a Reuerendo olim magistro Petro Terrasse Priore generali, uidelicet, ad sacerdotium transacto secundo et uigesimo, ad diaconatum completo uigesimo, ad subdiaconatum, terminato et peracto decimo et octauo aetatis anno, intellecta semper requisita et conuenienti singulis gradibus, maturitate et sufficientia, quae cum primis in huiusmodi promotionibus et maxime consideranda est. 7. Item ordinamus, quod committatur per Reuerendum Patrem Ordinis alicui uel aliquibus qui sint literati et fideles, ut imprimi faciant Constitutiones per nos ordinatas, et similiter Ordinationes Reuerendi Magistri Nicolai Audet, olim Vicarii generalis, cum antiquis Ordinis Constitutionibus, diligentia nostra recognitis, correctis et emendatis, necnon Ordinarium diuinorum officiorum ad optimam formam redactum, et deinceps correctum breuiarium atque missale. Quae omnia seu eorum aliqua, postea quam impressa fuerint, distribuantur omnibus conuentibus Ordinis, et omnes ac singuli conuentus teneantur, et mandato Reuerendi Patris Ordinis cogantur, ut suscipiant de super impressus. Quibus si recognitis,

emendatis et correctis atque ad uniformitatem redactis, de caetero omnes utantur, ad hoc ut omnes in toto Ordine Carmelitae dignoscantur, cum ex aliorum conuenientia, tum praecipue ex diuini officii uniformitate. Expliciunt constitutiones Capituli generalis proxime Venetiis celebrati, quae non continentur in capite unico ad introducendam dumtaxat reformationem ordinato. Laus Deo. 8. Quum Deo sic disponente, Sanctitas Domini nostri, nobis id minime cogitantibus, onus imposuerit sacrae religionis nostrae, et nostra omnis intentio eo dirigatur et maxime intenta sit, ut sacrae Ordinis et patrum institutiones, non modo ex tenebris reuocentur in lucem, sed et obseruentur. Fratresque propemodum iam adulterini, et degeneres effecti, ad eam bene uiuendi formam reducantur, quam patres nostri sacratissimi illius Carmeli Montis Accolae, posteris tradiderunt. 9. Quorum successores, uerbo simul et exemplo bonorum operum, ab extremis orientis partibus, nostram familiam non modo ad has regiones occiduas transtulerunt, sed etiam propagarunt per orbem fere uniuersum. Hoc potissimum tempore, quoad fieri poterit, sentes resecaere, et frugiferas in Ordine arbores plantare decreuimus. Hoc enim nobis diu iam inhaesit desiderium quod nisi tandem exequeremur, et conscientiae stimulo praemeremur, et bonorum complurium rationabili et iustae expectationi non satisfaceremus. Cogimur insuper ne propositum hoc nostrum differamus, quia adeo corrupti in Ordine fere uniuerso mores existunt usque adeo sublata est probitas et sacrorum reuerentia et denique religio ipsa, quam in primis profiteamur, usque adeo extincta est, ut sine lachrymis et dolore incredibili, nequeamus intueri statum, unde decidimus ad has sordes tantae corruptionis, in quibus boni non sine rubore delitescunt. Insolentes uero maximo cum derisu, et obprobrio etiam saecularium proteruiunt, et impune in malis operibus persistunt et gloriantur. Est profecto dilatio huiusmodi Deo maxime odiosa, et animabus Fratrum nostrorum damnosa simul atque perniosa, ut obprobria silentio praetereamus et iacturas, quas fere incomparabiles Religionis uniuersitas patitur ubique gentium propter scandala et derisus, quos parit tam inuerecunda deformitas et insolentia Fratrum nostrorum, simul et ut non exprimat frigidam charitatem, et ubicumque neglectus fere diuinorum. Non desunt nobis bonorum exempla, quae immitteremur.

Proponuntur et aliorum Ordinum reformationes, quae satis prospere praecesserunt, et feliciter cum Deo et hominibus resumptae uirtutis initia ad optatos fines perduxerunt. Sunt tandem et nostrae partes, licet id serius egerimus, ut ad cor reuertamur, et quales fuerint antiqui patres nostri ad memoriam reducamus, neque ab eorum uirtute semper degeneremus. Et ne, quum ceteris in Ecclesia Dei antiquiores diutius in agro christianae fidei laborauerimus, in operis fine desides deprehensi, cogamur locum dare iis, qui et posteriores existunt nobis et nostrorum meritis longe inferiores. Spectat autem ad nos qui tanto diu desiderio ducti sumus luminis huius conspiciendi claritatem, id et in primis et sine mora exequi. Nam et ex iniuncto nobis officio tenemur ea ulterius non differre, quae dilata non nisi periculum afferrent. Verum quia consequi omnia difficillimum est, dabimus operam ut ea proponantur, quae facilius, et nos assequi speremus, et inferiores propositi nostri honestate permoti, percipiant non inuiti et libenter exequantur. Et sic hac reformationis incoepta, et in usum directa semita, Reuerendus religionis pater futurus facilius prosequatur iam coepta. Idcirco praecipimus et mandamus uobis Reuerendis Magistris, Prioribus prouincialibus et localibus seu Vicariis, ut non solum Prouincias, sed et singulos conuentus, seu domos uestrae fidei creditas atque commissas, ut ad eam uiuendi normam et bonorum morum disciplinam deducere possitis, animum uigilanter intendatis faciatisque, ut sitis et uideamini non negligentes operarii in uinea Domini, quin potius ex quinque uestrae fidei creditis a Domino talentis, super lucremini, labore et industria uestra, et offerre simul ac reddere ualeatis alia quinque. Breui enim speramus futurum, si uigilaueritis quod Fratres nostri non modo assuescent operibus, quae professio nostra seruanda proponit, sed etiam usque adeo animabuntur, cognita ueritate et honestate gustata, quod denique ad ueram regulae et sacrarum constitutionum obseruationem, per opportunitatem, aliqua sine difficultate reduci poterunt. O certe felicem et uere beatam nostram nostrorumque conditionem, si quando nobis tandem contigerit ut uel antiquorum et sanctissimorum Ordinis patrum uestigia subsequamur, uel eorum saltem in se quisque imaginem effigiemus, exprimamus et intueamur. Quod facile nobis et feliciter succedet, si respiscamus, si infimum, quem ob uitae deformitatem, ignauiamque nostram,

non inter Ciues Ecclesiae et electos, ut olim nostri maiores, sed plerumque inter plebeios et gregarios statum sortimur, tandem consideremus. Si denique e somno excitemur et ea difficilia et ardua non reputemus quae patres nostri, qui et ipsi homines fuerunt, facillima, non solum uerbo, sed opere comprobarunt. Qualis mihi fuit ab ingressu Sacrae huius religionis ad sepulchrum usque perseuerabit animus. Nec arduum quidquam praetermittam, ut studio, labore, industria et exemplo sacer Ordo sublimetur uirtutibus, mundus decoretur bonis operibus et coelum ditescat meritis Fratrum nostrorum. 10. In nomine Domini nostri Iesu Christi, qui est uera lux et a quo omnis procedit salus et uita. Incipiunt Ordinationes Reuerendi Magistri Nicolai Audet, Vicarii generalis, introductoriae ad reformationem totius sacri Ordinis Carmelitarum, approbatae et confirmatae per Sanctum Dominum nostrum, diuina prouidentia Clementem papam VII. Quae diuiduntur in octo Capita principalia. Quorum Primum continet quasdam introductiones et reformationes in communi. Secundum est de obseruatione officiorum et Caeremoniarum in Choro et Ecclesia. Tertium de pace in Monasterio non uiolanda. Quartum de honestate extra monasterium seruanda. Quintum de religiositate in Claustro et dormitorio custodienda. Sextum de honestatis continentia in refectorio habenda. Septimum de obseruatione quoad mores et habitum. Octauum de nouiciatu regendo. Caput I DE QVIBVSDAM INTRODVCTIONIBVS ET REFORMATIONIBVS IN COMMVNI 11. Quum professio sacrosanctae fidei, nostrae, in qua sola cum Deo uiuimus et denique saluamur et quam Dei filii profitentur omnes, post sacri fontis baptismatis sumptum insigne sacramentum, sic uniuersos, et singulos ad obseruantiam Dei praeceptorum obliget, ut nemo sit qui, propter aliorum traditiones, possit aut ualeat de praeceptis Dei et sacrosanctae Matris Ecclesiae aliquid praeterire, et esse de eorum numero qui uel arctissimam profitentur religionem ad diuinorum obseruantiam praeceptorum nostrorum Fratrum animi ante alia omnia conuertendi sunt et coarctandi. Est enim indeficiens totius bonitatis fons et origo, lex praeceptorum Dei, a qua omnes quotquot religionum institutiones sunt, tamquam riuuli quidam emanant, et per campos quosdam amoenissimos christianae fidei scaturiunt. Nam cum diuinorum praeceptio et ecclesiae mandatorum sit solidissimum quoddam spiritualis

aedificii construendi fundamentum et basis, nihil procul dubio construere ualebis, nisi bene iacto prius huiusce aedificii fundamento. Neque enim ab iis eximimur propter religionis ingressum, ad quorum obseruantiam compelluntur hii etiam, qui in saeculo libere degunt. Quin potius suauis iugo diuinorum praeceptorum a Deo humeris nostris imposito, additas et a sanctis patribus nostris sarcinas cum religionem ingredimur, sponte subimus. Vnde sit, quo Dei praecepta, eo facilius et feruentius seruare tenemur, quo et ipsis maiora onera et grauiora ultro suscepimus, et Deo propinquius accessisse putamur, et saecularibus ipsis longe meliores uel ex eo censemur, quod non modo nostra imitantur uestigia, sed et monitionibus consentiunt, et nutibus annuunt nostris quicumque in saeculo perseuerant. Verum enim uero soluimur in lachrymas, et in singultus prouocamur, cum nonnulli ex nostris non solum sacris et salutaribus Ordinis institutis fere abiectis, sed et sanctae Matris Ecclesiae (quod est longe deterius) documentis et praeceptis Dei obliuioni traditis, usque adeo ruunt in praecipitum et in abyssum complurium malorum inextricabilem, ullo sine discrimine feruntur et decidunt, ut non modo indigni sint, qui religiosi nominentur, sed et uix christiano sint nomine digni. Hi quum appareant non obscure intuentibus, deteriores saecularibus stipendia facientibus aduersum cohortem bonarum uirtutum omnium et morum, quantum sacri Ordinis splendori subtrahant, bonorum omnium iudicio satis constat. Idcirco uolentes huiusmodi labem, qua nulla est alia deformior, ex nostrorum frontibus abstergere et animarum saluti ac publico religionis honori opportune consulere et salubriter prouidere. In primis et ante omnia uobis per assertis Prioribus prouincialibus et localibus seu Vicariis, praecipimus et mandamus, ut diligenter attendatis et omni sollicitudine inuigiletis, quod omnes Fratres obedientiae uestrae subditi ac subiecti, cuiusque gradus ac conditionis existant, sic teneant et tam deuote obseruent Dei praecepta et mandata sanctae Matris Ecclesiae quoad cultum diuinum in Missis, Officiis et caeremoniis Deo praestandum et quoad ieiunia, secundum Canones omnibus indita, et denique quoad alia quaecumque ad nomen pariter et rem Christianam pertinentia. Et studium uestrum in obseruandis praemissis et obseruari faciendis tale sit et tantum, ut dignoscatur et uestra erga gregem uobis commissum pietatis sollicitudo, et in Fratribus

nostris sacrosanctae fidei obser- uantia et nostrae professionis excessus. Hincque discant et confiteantur saecula- res Fratres nostros ueros Christianae fidei cultores et obseruatores esse. Et non nihil immo non parum supra id adquod suaue Christi iugum obligat et onus leue, ex religionis nostrae professione seruare. Volumus autem quod omnes et singu- los Ordinis nostri Fratres, sic ad praecepta Dei et mandata Ecclesiae, et tam rigide, compellatis, ut omni poenitus dissimulatione postposita, si quem eorun- dem praeceptorum Dei et Ecclesiae mandatorum contemptorem repperitis, seu deprehenderit, iuxta Ordinis nostri statuta irremissibiliter puniatis, et adeo plectetis, ut sint eorum poena in aliorum exemplum.

12. Item quia, ut superius expressum est, non solum omnium communibus tenemur Dei praeceptis inuiolabiliter obseruandi, sed et salutaribus sacrae pro- fessionis nostrae institutis, quae sponte seruanda suscepimus. Ideo post praecep- torum Dei et Ecclesiae mandatorum obseruantiam inuiolabilem laborandum est et pro uiribus nitendum, ut et sacri Ordinis nostri salutaria instituta a Fratribus seruentur, qui (ad imperfectos enim et deformatos hic sermo dirigitur de quibus an sit se quisque iterroget) quoniam usque adeo desueti sunt in seruandis dictis institutis, ut omnino uideantur immemores antiquarum constitutionum et ordi- nationum ac regulae, cui ab ingressu religionis se quisque addixerunt. Hac prop- ter uolentes quot pedetentium assuescant et suauiter disponantur ad amplexan- dam regularem uitam. Ordinamus, et praecipiendo mandamus, sub poena amissionis loci et uocis et excommunicationis latae sententiae, omnibus et singulis nostrae professionis Fratribus, ut immediate postea quam has nostras ordinatio- nes receperint, legerint siue audiuerint, infra spatium trium dierum offerant, quisque Priori eorum locali, et praesentent in scriptis omnia bona, quae hactenus ex dispensatione cum eis facta per Reuerendum Priorem generalem de speciali Ordinis gratia possederunt et possident, tam mobilia quam immobilia, et simul calculum ex usu fructuum de integro reddant. Nihilque poenitus de iis, quae ipsis ad usum conceduntur mobilibus uendant siue mutent, seu quoquomodo alienent aut ad manus saecularium uel extra Monasterium, quoquo modo depo- nant, absque licentia Prioris, cuius potestati subduntur, expresse et rationabiliter petita et obtenta. De immobilibus uero et stabilibus nullo modo disponant, quum eorum

proprietas nulli concedatur, sed immediate sit uniuersitatis et Ordinis neque Prouincialis, neque quacumque fungatur auctoritate alius de immobilibus et stabilibus quomodolibet disponendis poterit cum aliquo dispensare. Volentes quod chyrographa propriis manibus Fratrum scripta, in quibus ipsorum tam mobilia quam immobilia bona fuerunt annota, reponantur in arca communi trium clauium, quae chyrographa anno singulo post festum Resurrectionis Domini nostri, uel immediate post celebrationem Capitulum prouincialium rescribi debeant et innouari. Et insuper uolentes quod numeratam pecuniam, quam quisque possidet, anno singulo seorsum et remotis arbitris notet, et propria manu sua scribat in chyrographo, quod a semetipso clausum et proprio sigillo obsignatum, reponat in capsula communi trium clauium conuentus, nec aperiri aut moueri possit ab aliquo, uiuente eo Fratre. Cuius dictum fuerit chyrographum anno singulo immediate post Resurrectionem seu prouinciale Capitulum, ut dictum est, reficiendum. In primis autem instituendi sunt Fratres nostri et instruendi ut eorum, quae possident, nihil existiment uel reputent proprium aut suum, sed sciant et fateantur sibi concessum de speciali gratia superiorum Ordinis ad ipsorum usum et commodum. Doceanturque et poenis compellantur, ut omnino dediscant dicere meum et tuum, quin dicere assuescant uerae religionis more nostrum et uestrum, et amodo bona a singulis possessa non dicantur istius Fratris uel illius bona, sed dicantur bona Ordinis, prout et uerae sunt Ordinis bona, quia Fratres nostrae professionis proprie aliquid possidere non possunt, et quidquid acquirit Frater non sibi, sed monasterio acquirit et Ordini, unde sit, quod in tantum aliquis Frater, ad usum et commodum et non ad proprietatem possidet aliqua bona, in quantum Reuerendus Prior generalis cum eo dispensat et ei concedit eo modo possidenda. Vnde est, quod si ille talis dispensatus eo modo possidens propter enormem aliquam culpam priuaretur bonis possessis, non diceretur priuatus bonis suis, sed iure dici debet priuatus bonis religionis, quia sicut concessio est bonorum Ordinis sic et priuatio non est nisi bonorum religionis. Hac enim re anno singulo in confesso posita et constituta, facile euitabitur crimen et omnis suspitio proprietariorum Praecipientes omnibus et singulis sub rebellionis poena irremissibiliter infligenda, quantus infra spatium dierum XV post harum

ordinationum declarationem, bona omnia, si qua in manibus saecularium deposita sunt, reportent ad Monasterium, et hoc ideo, ut Fratres, qui regularem uitam numquam complexi fuerunt, et in communi, prout debuere, sua non retulerunt, nec communiter uixerunt (ut decet claustrales) discant assuescere paulatim ad regulam Ordinis, et ad recte uiuendi normam in dies magis ac magis animentur. Et auxiliante Domino, a quo omnis procedit salutaris profectus, proficiant simul et procedant, in hac mortali uita suauitate religionis, et spiritualis disciplinae, gustata de uirtute in uirtutem, donec ex hoc quod claudimur, emissi carcere, post huius uitae tenebras, ad felicissimum progrediamur regnum aeternum. 13.

Item ordinamus, praecipimus et mandamus omnibus Prioribus, prouincialibus ut in conuentibus suarum prouinciarum non permittant Priores locales, qui sint infames et quorum uita et mores sint contrarii huic introductioni ac reformationi. Necesse est enim ut tales sint familiae, quales earum existunt rectores, quum orbis componatur regis ad exemplum. In primis autem nitentur ipsi Prouinciales, ut morigeratos, graues et circumspectos, et cum hoc, si possibile fuerit, eruditos Priores locales constituent, et praesertim conuentibus solemnibus praeficiant. Minoribus autem et locis seu custodiis, saltem longo rerum usu circumspectos et bonos, nec alia officia negligenda sunt, quae omnia, nisi bonis committantur, confusio in Ordine causetur, oportet. Semper enim mali in oppositum nituntur bonorum, qui si uiribus aucti sint, sine dubio, ut bonis praeualeant, et sint impedimento, numquam cessabunt. Ideo non solum ad prioratus (ut praemissum est) sed ad quaecumque conuentuum officia, sic aperire oculos debent Prouinciales, ut nullus aliquo crimine conuictus, seu nodatus permittatur. 14. Item ut ignorantia, quae est errorum omnium mater, a claustris arceatur Fratrum nostrorum, districte praecipimus et mandamus, quod in singulis conuentibus oppidorum et urbium instituantur et ordinentur Magistri grammatices, siue Fratres, seu saeculares modesti et bene famati, qui doceant Nouicios et alios iuuenes prima rudimenta. Praecipientes Prioribus prouincialibus et localibus, sub poena rebellionis et depositionis ab eorum officiis, ut per spatium unius mensis postquam audierint seu legerint has nostras ordinationes, ut in omnibus et singulis conuentibus oppidorum seu urbium eligant et deputent iuuenes ad discendum idoneos, et

magistros constituent qui legere teneantur, tres aut quatuor lectiones et themata dare et alia facere, quae spectant ad iuuentutem bene et celeriter erudiendam. Praecipientes sub eisdem censuris et poenis, ut amodo aliquo pacto de iuuenibus seu de Fratibus Ordinis nostri nullus promoueatur ad sacros ordines, aut aliquo praetextu, uel quaesito colore promoueri possit, nisi prius didicerit et sciuerit competenter loqui latine. 15. Item ordinamus, quod in omnibus et singulis nostri Ordinis conuentibus, in quibus degunt et degere possunt octo sacerdotes, ordinentur lectores, qui legere teneantur quotidie aliquam lectionem de Scriptura sancta, hora competentis et conuenientis, puta de casibus conscientiae, seu de psalmis uel huiusmodi. Cui lectioni omnes possint et debeant immo et poenis cogantur interesse, quam dicti lectores sic enucleent et declarent, quod etiam (si opus fuerit) utantur et uernaculo sermone, ad hoc ut instruantur Fratres nostri in Scripturis, et sit lectio huiusmodi non sine profectu. 16. Item ordinamus, et praecipimus atque districte mandamus omnibus Prouincialibus, seu Vicariis sub poena rebellionis et depositionis ab eorum officis, quod infra spatium duorum mensium a praesentatione istarum ordinationum in conuentibus, in quibus degunt seu degere possunt duodecim sacerdotes, ordinent, deputent ac constituent Magistros Regentes, qui non solum sint sufficientes ad legendas artes et Theologiam, quando opus est, sed etiam ad comparandum pro honore religionis, quoties oporteat, et ad defendendum Ordinem nostrum. Teneantur autem ipsi Regentes legere, quotidie, hora opportuna et competenti, unam lectionem in Sacra Scriptura, ad quam compellantur omnes, cuiuscumque conditionis existant, accedere, exceptis Magistris de cursu uel qui per multas quadragesimas in urbibus habuerunt contiones. Si quis autem dictae lectioni interesse neglexerit, nisi forte fuerit aliqua legitima causa impeditus, priuetur audiendis confessionibus per annum integrum, si fuerit confessor. Sin autem simplex sacerdos aut alias in sacris constitutus, et non studens, acriter puniatur. Ita tamen eiusmodi lectionem declarent ipsi Magistri Regentes, ut non modo spiritualiter prosint sed etiam delectent, et ubi eis ita uidebitur expedire, utantur uernaculo sermone, et reddant tam clara omnia, quae legent, et tam aperta, quod ab omnibus intelligi ualeant et memoriae thesauro commendari. In conuentibus uero sollemnioribus, et in illis qui sunt in uniuersitatibus, non

solum deputentur apprime docti et resoluti magistri regentes, seu alii doctores saecularis, qui legant quotidie artes et Theologiam sollemniter et disputationibus quotidianis praesint, sed etiam deputetur conueniens numerus studentium, qui semper continuetur et perseueret. Sint autem deputati studentes dociles, idonei et habiles, ad artium et Theologiae studia, ita ut eorum non sit dubius futurus profectus. Et quotidie per horam fiant circuli, exceptis temporibus uacationum, atque ab ipsis studentibus per uices sustententur aliquae conclusiones in artibus, uel in Theologia, secundum sufficientiam illorum. Et si ex studentibus aliquis negligens extiterit in proponendis et sustentandis conclusionibus, die sibi competenti per tres uices, acerrime puniatur. Postea si denuo deliquerit, a studio expellatur. Volumus autem quod exceptis temporibus ad audiendas lectiones deputatis, ipsi studentes seruiant, immo et debeant, et si opus est, cogantur seruire choro et ecclesiae. Sit autem hoc Prioris officium in quolibet conuentu (ut praemissum est) animaduertere, quod regens deputatus quotidie legat et disputationes circulares fiant, atque omnia ad rem litterariam et profectum studentium attinentia frequententur, et nihil omittatur. Decernentes quod etiam in ipsis sollemnioribus monasteriis et in locis uniuersitatum, quotidie legatur una lectio de Scriptura, hora comoda et opportuna, ut ab omnibus Fratribus audiantur, quae si legi non ualeat a Magistro Regente, omnino legatur ab aliquo per ipsum substituto. Sint autem Reuerendi Priores prouinciales et locales in toto Ordine nostro praemissorum adeo solliciti, ut nihil eorum menti magis inhaereat, nihilque magis prae oculis habeant, quam ut studia floreat et bonae litterae reuiescant. Est enim tanta inter Fratres nostros, a multis iam annis, disciplina- rum fere omnium ignorantia, ut pudeat plura dicere, et dedecus ac ignominiam detegere Fratrum nostrorum. Quibus, nisi opportune occurratur, metuendum est ne ob inscitiam contingat quod et aliis contigisse accepimus, qui usque adeo periire, ut fere redacti sint ad intermissionem. Et quia in prouinciis ultramontanis, studia uidentur omnino aliquanto maiori in pretio habita; in Italia uero, hac praesertim tempestate, nescio quam ob causam, iacere uidentur depressa. Volentes quod in ipsa etiam Italia bonae litterae reuigeant et quodammodo reuiuiscant. Praecipimus et mandamus uobis Reuerendis

Magistris Prouincialibus Sici- liae, Lumbardiae, Tusciae et Venetiarum, ut in uniuersitatibus, quae sunt in prouinciis uestris, sine dilatione aliqua et temporis intermissione, procuretis, ut studia uigeant cum regentibus, et conuenienti numero studentium. Nec commit- tatis, quod perueniat ad aures nostras, uos aut neglexisse decretum hoc nostrum, aut quoquomodo distulisse, nisi uestro sedet animo, ut intelligaris quantum nobis displicitura sit in praemissis commissa negligentia, seu dilatio uestra. Cete- rum uobis Venerandis Priori et discretis at patribus, tam praesentibus quam futuris, nostri conuentus Neapolitani, qui conuentus inter ceteros Italiae fere pri- marius existit, sic praecipimus et mandamus, ut nisi infra spatium unius mensis a praesentatione istarum constitutionum, in dicto conuentu Neapolitano depu- taueritis Magistrum regentem, qui actualiter legat quotidie artes, seu Theolo- giam, et locum praeparaueritis et disposueritis, qui sit capax saltem duodecim studentium in artibus per Priorem seu Vicarium generalem, immediate deputan- dorum, intelligamini et reputemini omnino et ipso facto ab officiis uestris abso- luti, cum inhabilitate ad eadem officia, usque ad septennium. Et postquam Magister ipse Regens cum expresso studentium numero fuerit deputatus, si ullo unquam tempore intermittetur, et coeptum in illo conuentu studium negligentia, seu quacumque alia causa uestra interrumpetur, easdem poenas semper incurra- tis et incursum sitis. Nihil est enim minus tolerabile, quam cum sine difficultate egregium et decorum possitis opus patrare, consulto intermittatis. Nec quicquam est quod magis accedere possit ad eximiam sacrosanctae illius deuotionis maies- tatem et celebritatem, quam uirtutum et bonarum artium studium, quo et humani animi etiam in magna licentia, ob opulentiam (quod difficillimum est) adeo delectantur, ut sese ultro non modo purgent uitii, sed et abdicent uolupta- tibus quibuscumque. Nec possunt inter opes uitii homines uacare, nisi littera- rum studiosi sint et se praebeant exercitio uirtutum. Cum ocium in utile pariat fermenta malorum omnium, quorum et ipsa mater est ignorantia litterarum. 17. Item praecipimus et praeci- piendo districte mandamus, omnibus et sin- gulis Prioribus tam prouincialibus quam localibus, ut iuxta Ordinis institutiones et statuta attendant et inuigilent, ut corrigant atque puniant quoscumque inso- lentes, scandalosos, proteruos, apostatas, ebriosos, conuitiosos,

conspiratores, ceterosque maleficos, cuiuscumque gradus et conditionis existant, per censuras Ordinis eos compellendo. Et si qui incorrigibiles et rebelles extiterint, carceri mancipentur et detineantur usque ad Capitulum prouinciale, siue ad aduentum Vicarii seu Prioris generalis. Diffamantes uero et famae Ordinis seu cuiuscumque Fratris nomini insolenter refragantes, cuiuscumque prae eminentiae, dignitatis, gradus aut conditionis existant, nullo respectu habito personarum, acriter puniantur. Cum eiusmodi diffamationibus et conuiciis inconsiderate seu mali- tiose habitis, tollatur poenitus decor nostrae sacrae religionis. Et propterea talium impunitas non nisi permissio est et uia aliis protensa ad deteriora com- mittenda. Neque profecto in reprobos ulla est permissa pietas, quae non crude- lis sit impietas. Malorum enim elatio immediate est depressio bonorum. Sicut et uitiorum indulgentia destructio est uirtutum. 18. Item ordinamus, quod de cetero non fiant potestates, seu non conce- dantur facultates aliquibus Fratribus manendi extra Ordinem, et omnes extra religionem commorantes ad Ordinis obedientiam reuocentur. Et si quis pertina- ciae aut temeritatis spiritu neglexerit, uestris, immo his nostris parere mandatis, infra unius mensis spatium post harum intimationem ei facta, ipsum tanquam rebellem et exulem declarabit, et in libro conuentus cuius est filius, deinceps in libro Prouinciae annotabit, qui nec recipi possit amplius in locum suae profes- sionis, nec post talem contumaciam gaudere officiis, praerogatiuis et priuilegiis nostrae sacrae religionis. 19. Item ordinamus, uobis Reuerendis Prouincialibus quod praecipiat et districte mandetis omnibus Prioribus localibus, sub poena priuationis ab eorum officiis et rebellionis, ut a modo non recipiant aliquos saeculares exules, qui ab eisdem urbibus, oppidis seu locis, publico decreto exulauerint, seu aliquo modo suspectos cum cedat in perniciem boni nominis, exceptis his, qui casu aliquo committerent homicidium et confugerent ad sacra loca nostrorum conuentuum. Tunc enim per diem, donec tales arripere possint effugium, permittendi sunt, ne uiolentur immunitates Ecclesiarum. 20. Item praecipimus et mandamus ut obseruetis et firmiter obseruari cure- tis regulam per quondam felicitatis recordationis Eugenium mitigatam, ipsamque singula Hebdomada feria sexta legetis, seu legi faciatis, et interpretemini seu interpretari iubeatis, sermone uernaculo, in refectorio. Ita ut ab omnibus

intelligi et percipi possit, pro cuius regulae obseruantia, Fratres in primis coarctandi sunt, ut studeant ad illam se coaptare. Et quia maior est numerus rudium quam eruditorum, et iustum est quod omnes et singuli, ad quam obligantur, regulam apertissime intelligant, praecipimus quod in omnibus conuentibus Ordinis sit ipsa regula, iuxta linguarum et idiomatum uarietates, in uernaculum sermonem traducta, ad hoc ut ab omnibus intelligi possit, nec quisquam se de ignorantia ualeat excusare. 21. Item ordinamus, et praecipiendo districte mandamus Prioribus, tam prouincialibus quam localibus, ut obseruari faciant quascumque ordinationes, seu constitutiones per Reuerendum aliquem Priorem, Vicarium seu Visitatorem generalem in quibuscumque conuentibus, seu domibus nostrae sacrae religionis pro earundem domorum reformatione, peculiariter ordinatas. Ita tamen quod in nullo repugnent communibus his nostris statutis. 22. Item ordinamus, quod in omnibus conuentibus et locis Ordinis nostri sint et esse debeant statuta, seu constitutiones per Reuerendissimum bonae memoriae Magistrum generalem Ioannem Soreth in unum redactae, et aliae generalium Capitulorum atque hae nostrae, cum indultis et priuilegiis contentis in opere quod Mare Magnum nuncupatur. Volentes et praecipientes quod in conuentibus solemnioribus deputentur per conuentum et constituentur duo de peritioribus et senioribus, qui una cum Priore studere debeant, ipsis superius expressis constitutionibus et Apostolicis priuilegiis et indultis a romanis Pontificibus religioni concessis. Ita ut ipsi deputati cum Priore presto sint et ad constitutiones pro tempore et necessitate in medium adducendas et ad defendendam Ordinis libertatem et immunitatem, praetextu priuilegiorum et indultorum, seu Bullarum Ordini concessarum. In conuentibus uero minoribus et locis, in quibus non est magnus Fratrum numerus, Subprior conuentus cum Priore semper inuigilet, ut dictas constitutiones cum priuilegiis et indultis praemanibus habeat et respondere ac reddere rationem sciat ad interrogationem quamlibet sibi factam in praemissis. 23. Item praecipimus et mandamus omnibus et singulis Prioribus prouincialibus seu Vicariis, ut compellant Priores seu custodes locorum, quod teneant tot Fratres, quot conuentus, seu loca eorum fidei reddita, tenere seu alere possunt. Et hoc quia multi ad longum tempus, seu ad uitam constituti Priores, seu custodes per Reuerendissimum

olim religionis patrem negligunt ea, quae in primis attinent ad professionem nostram, et duobus seu tribus contenti Fratribus, bona locorum suo pro libitu exponunt, nulla honestatis et aequitatis habita ratione, ex quo sit quod ex Fratribus multi uagantur extra septa monasteriorum, cum domus religionis, in quibus recipiantur, atque resideant, facile inuenire non possint. 24. Item quia sacra religio nostra, a primis eius institutoribus ad haec usque tempora studuit habere in Ecclesia Dei fruges proferre, quae et ex laudabilibus bonorum Fratrum operibus et exemplis proueniunt, et maxime ex publicis eruditorum concionibus, quibus (ut satis superque clarum est) fere uniuersus regitur populus christianus, ne in posterum talis tantusque deficiat profectus. Ordinamus quod in omnibus et singulis Ordinis nostri conuentibus maioribus, seu solemnibus, singulis diebus dominicis et festis infra annum, et praecipue a festo sanctae Crucis usque ad quadragesimam, qua quotidie et solemniter declamationes haberi solent, habeantur publice conciones quas, si studentes adfuerint, habeant per uices. Si uero studentes nulli fuerint, deputetur aliquis per conuentum, qui (ut superius dictum est) singulis Dominicis diebus, et festis per annum habeat praedicare, excepta quadragesima, qua, ut praemissum est, praedicatur quotidie, a uiro solemniter et specialiter deputato. Cauendum est autem ne aliqui indocti et nullius intelligentiae permittantur ascendere pulpita et publicas habere conciones. Quum praesumptio talium, seu temeritas caedat non solum in detrimentum literatorum sed etiam in derisum Ordinis. Erit autem Prouincialium hoc officium prouidere, ut nemo publice praedicare praesumat de cetero, nisi prius examinatus fuerit priuatim multoties et denique approbatus. 25. Item ut malorum omnium, quae a multis annis commissa sunt in Ordine nostro, quaeue in causa fuerunt depressionis nostrae et tantae corruptionis, denique tollatur occasio. Ordinamus et praecipiendo districte mandamus omnibus et singulis Reuerendis Prioribus prouincialibus et eorum Subordinariis, sub poena depositionis ab eorum officiis ipso facto incurrenda, ut caueant ne aliquo modo in distribuendis et committendis officiis pretio corrumpantur. Et denique caueant ne aliquid exigant aut suscipiant, praeter taxationes ordinarias, sibi iure competentes, et praeter id quod laudabiles et approbatae antiquorum consuetudines palam exigere, et recipere permittunt.

Certum est enim (nisi Ordinis officia, pretio corrupti Superiores male distribuunt et indignis ea committant) quod religio breui et facile in sui honoris restituatur splendorem. Et loca plurima ex malo regimine diruta et pene solo aequata reparabuntur. Et studentes non amplius inepti et minime profecturi, frustra in studiis deputabuntur, et denique de Fratribus multi non errabunt, nec passim uagabuntur, sed omnia et singula ita fient, ut fieri a bonis diu iam desiderantur.

Caput II DE OBSERVATIONE OFFICIORVM ET CAERIMONiarVM IN CHORO ET ECCLESIA 26. Explicatis quae ad reformationem generaliter spectare uideantur, proximus exquirat locus, ut ad ea primum sermo dirigatur, quae Dei cultum praecipue circuncernunt. Quum enim omnia quae merito appetenda sunt, quae animabus salubriter conducunt atque corporibus a Deo Optimo Maximo rerum omnium conditore procedant. Cui cultus ille et honor debetur, qui latria dicitur, et in uero consistit cultu sacrorum. Maxime attendere debent, qui cum Deo religati sunt, ut cultui diuinorum omnino tempore satisfiat. Et quia corruptione temporum et hominum incuria effectum est, quod quae prae oculis sunt temporalia et caduca aeternis praeferuntur. Et homines non solum saeculo alligati, sed et qui mundo renunciauerunt, Dei timore posthabito et amore neglecto, obliti caelestium, conuertunt oculos, ut terrena uideant simul et uanitates, aequum est, ut e somno excitentur et ab his, in quibus diu constiterunt tenebris, ad lucem et ueritatem conuertantur. Idcirco ut latrius ille honor, in nostra professione ab antiquis Ordinis auctoribus immortalis Deo exacte impensus, nostra hac tempestate reuigeat. Et sicut nostris olim maioribus, sic et nobis candor diuini splendoris illucescat. In primis ordinamus atque praecipimus, quod in quolibet conuentu excedenti uel habenti sex Fratres, in sacris constitutos, celebretur et celebrari debeat diuinum officium in choro, tam diurnum quam nocturnum, ita ut nocte singula dierum ferialium, cum Subpriori et professis omnibus, surgere debeat tertia pars simplicium sacerdotum, quae dicat matutinas et cantet Te Deum Laudamus. Duae uero reliquae partes dicere debeant et teneantur, simul congregatae in sacristia seu in Capitulo, quotidie matutinas tempore hiemis post completorium immediate, tempore uero aestatis immediate post coenam. Et hoc ut exordium ea (adu)+abl. uel: eadem (adu)+abl. 3 Vel latria. neretur conscientia Superiorum, et constet

quod Fratres Ordinis celebrent diu- num officium. Diebus autem Dominicis et festis duplicibus, surgat eadem tertia pars, cum omnibus superius expressis, et celebret matutinas et cantet ultimam lectionem cum Responsorio, Te Deum Laudamus et Benedictus. Diebus uero totum duplicibus surgant secundum quod disposuerit prudentia Prioris conuen- tus, et saltem cantent tres ultimas lectiones cum suis Responsoris, Te Deum Lau- damus, Laudibus et Benedictus, sub poena grauis culpae per tres dies. Declaran- tes, quod si in aliquibus Ordinis nostri conuentibus reformatis, introductae iam essent consuetudines meliores et consueuerint ad nocturnum officium celebra- dum, aut omnes surgere, aut omnium medietas, quod praesentes ordinationes nostrae in huiusmodi conuentibus nihil debeant relaxare. Non enim minuere quicquam intendimus, sed potius augere, quod ad diuinum cultum pertineat. In conuentibus autem, seu in locis non habentibus sex Fratres in sacris constitutos, celebretur et celebrari debeat officium et diurnum et nocturnum his horis et temporibus debitis, quae uidebuntur Prioribus, Vicariis, seu Custodibus expe- dire. Ita tamen ut omnino in Ecclesia integrum celebretur officium, nec in aliquo etiam tenui et exiguo Ordinis loco, committatur quod in Ecclesia diuinum ipsum officium integre non persoluatur. 27. Item ordinamus, quod post matutinas redeant Fratres ad cellas suas cum silentio et sine aliquo strepitu, sub poena unius disciplinae cum Psalmo Miserere mei Deus, et cetera. 28. Item ordinamus, quod diebus ferialibus, ad primum signum omnium officiorum diuinorum, congregentur et congregari debeant in Capitulo cum suo Magistro omnes Nouicii, et professi ac simplices sacerdotes. Ad signum uero primae cum Missa maiori et uesperarum, conueniant et graduati non actu legen- tes, et inde procedant ad Chorum ordine conuenienti. Diebus autem Sabbatis ad Completorium pro deuote cantando Salue Regina ante altare Beatae Virginis, et Diebus dominicis ac festis conueniant omnes sacerdotes et graduati etiam actu legentes cum Cappis albis, et eodem ordine chorum ingrediantur sub poena grauioris culpae per octo dies, et rebellionis contra facere uolentibus infligenda. 29. Item ordinamus, quod ultimum signum officiorum continuetur, donec Fratres ad chorum fuerint congregati. 30. Item ordinamus, quod tam intrantes, quam exeuntes chorum faciant in medio debitam reuerentiam sine fastu et ulla ceruicis elatione,

sed humiliter et ut decet timentes Deum, sub poena unius disciplinae Psalmi De Profundis Clamaui et cetera. Nec opus est quoties ministri ingrediuntur chorum seu egrediuntur, quod inclinentur uersus superiorem, nisi quando uenia appetenda est, et ex necessitate aliquo accedendum. 31. Item ordinamus, quod nemo Fratrum, seu dextri seu sinistri cornu, sit ausus sedere antequam Prior, uel qui praecedit ea ex parte, qua Prioris statuta est sedes. Ex alia uero parte dignior, uel qui praecedit, sederit, exceptis iubileis et patribus senioribus, seu ualitudinariis. 32. Item ordinamus, quod omnes, cuiuscumque gradus et conditionis existant, in primis attendant, ut prostrationes et inclinationes aliasque quascumque caeremonias, iuxta antiquorum patrum consuetudines, et traditiones sic obseruent, ut nullatenus praetermittantur, sub poena secundum quod Prioris prudentiae uidebitur infligenda. 33. Item praecipimus, ut in genuflectendo et surgendo omnes attendant ad Priorem seu presidentem, sub poena leuis culpa inaduertenter peccantibus, obstinatis autem sub poena grauis infligenda per diem, et grauioris, iuxta delictum seu repugnantiam, quam prior consideret et iudicet pro arbitrio et iudicio suo. 34. Et quia strepitus in choro absoni sunt, et ex Fratribus quidam indiscreti existunt, praecipimus omnibus ut in eleuandis seu demittendis sedilibus cauti sint et aduertant ne strepitus emittatur ex uehementi tabularum collisione. 35. Item ordinamus, quod diuinum officium, quando legendo pronunciatum et quando cantatur, numquam alta uoce, sed semper submisso tenore et graui celebretur cum pausa conuenienti in medio uersu, et in fine nulla pausa seu uocis protractione seruata, quae prae se ferat taedium mentis. 36. Item ordinamus, quod Fratres ante lectorile stent directo ordine et non obliquo, ita quot stent bini, terni, uel quaterni, uel seni, et uniformes ante ipsum lectorile, sub poena leuis culpa, pro qualibet transgressione. 37. Item ordinamus, quod non sit in potestate cuiuslibet incipere responsoria et quae cantantur in choro ad maiorem missam, seu ad quaecumque alia officia, sed sint deputati, qui incipiant, quos postquam inceperint ipsi et debite progressi fuerint, reliqui opportune subsequantur, sub poena panis et aquae pro uice qualibet cuiuslibet commissae negligentiae. 38. Item ordinamus, quod dum cantatur Kyrie eleison, Gloria in excelsis Deo, nemo audeat sedere praeter ualitudinarios, sed si pulsantur organa, stent Nouicii et

professi cum Cantoribus, et Subpriori ante lectorile, reliquis omnibus in sedilibus stantibus, sin autem non pulsantur organa omnes conueniant et stent ante ipsum lectorile. 39. Item ordinamus, quod Antiphonae, Responsoria et Reliqua incipiantur submisso et graui tenore, et cantentur cum debitis pausis et signatis, non autem sicut apud deformatos et indeuotos ac rusticos cantari solent, inepta et altiori uoce, nec seruatis aliquibus signis honestatis et grauitatis in Cantu. Et cum omnia uoce depressa et seueriore sint pronuncianda, curandum est ut hebdomadarii incipientes officia uoces semper deprimant, et similiter, cantantes missam conuentualem, non solum sacerdotes sed etiam diaconi et subdiaconi omnia pronuntient uoce admodum depressa et graui. Cauendum est autem, ne saeculares cantilenae figuratu cantu, seu ad organa, post hac proferantur. Verumtamen moneantur pulsantes organa, ut religiose pulsent, et incipiant semper demisse, grauiter et seueri, ad hoc ut chorus possit organis conformari. 40. Item ordinamus, quod Antiphonae aut Responsoria, dum pulsantur organa, dicantur a duobus solis uoce aliquanto altiori, ut omnes qui in choro sunt, percipiant, caeteri uero non recedant ex locis suis. Et hoc quidem ob euitandam uocum confusionem, qua Hebraei in synagogis utuntur, sub poena leuis culpa pro uice qualibet, qua quis fuerit transgressus. 41. Item ordinamus, quod in choro saltem bis in mense dicatur officium de feria, sub poena priuationis loci et uocis et suspensionis ab officio Subpriori infligenda. 42. Item ordinamus, quod singula die Sabbati, ordinetur tabula cantorum et ministrorum in choro, et similiter officiorum quae per Hebdomadam sunt celebranda, secundum ordinem feriarum et sanctorum. 43. Item ordinamus, in primis et ante omnia quod nemo sit loquax in ipso choro, nec perturbet alios diuinum officium celebrantes, sub poena unius disciplinae simplicibus infligenda, graduatis autem sub poena priuationis panis et uini ac piantantiae pro qualibet uice. 44. Item ordinamus, quod in terminatione unius horae, quando immediate sit alia incipienda, completa Salue Regina, Fratres surgant immediate, et cum inclinatione dicant pater noster. Terminatis autem officiis, quando ad alia non est procedendum dicto Fidelium persistant Fratres genibus flexis, donec Prior uel praesidens faciat signum, sub poena unius disciplinae pro qualibet uice simplicibus infligenda, graduatis autem sub poena priuationis piantantiae per illum

diem. 45. Item ordinamus, quod quando officium de domina in choro non celebratur, celebrent illud et celebrare debeant in Capitulo Nouicii, eorum Magistro assistente, cum memoriis consuetis, et praecipue patris nostri Alberti. Quando uerum dictum officium celebratur in choro, ipsi Nouicii dicant solas Matutinas in Capitulo, et officium mortuorum. Videlicet trium lectionum quotidie semel autem in Hebdomada idem officium cum nouem lectionibus exacte compleatur. Videlicet, singulo quoque ueneris die, sub poena magistrorum grauioris culpae infligenda per tres dies. 46. Item ordinamus, quod nemo audeat portare ad chorum libros, puta sermones, seu id genus aliud, quod ad officium non pertineat, sub poena grauis culpae per diem infligenda. 47. Item ordinamus, quod teneantur Priores locales quotidie legere uel legi facere ab altero ex Magistris Caeremoniarum unam lectionem de ordinario, congregatis Fratribus et praesentibus immediate post primam uel alia hora competenti, in mane tamen semper et ante prandium, sub poena priuationis ab eorum officiis ipso facto incurrenda, si negligentes fuerint deprehensi. 48. Item ordinamus, quod in maioribus conuentibus eligantur per conuentum duo Fratres, senio et experientia uenerabiles, post praesentium declarationem, et deinceps singulo anno, qui dicantur Magistri Caeremoniarum, et qui Hebdomadatim per uices studeant ordinario, et praesint ordinationibus patrum executioni demandandis ac sint coadiutores Priori ac Subpriori quoad caeremonias, et officia pro tempore obseruanda. In conuentibus uero minoribus eligatur saltem unus, qui quotidie id officium exercent. 49. Item ordinamus, quod a Sacrista singulis Hebdomadis et diebus habeatur ratio anniuersariorum et missarum, iuxta obligationem, de qua expresse fit mentio in tabella benefactorum, et diebus singulis ab eodem Subpriori, ad memoriam reducatur, nec ipse Subprior sit negligens, tam in missis maioribus, quam in suffragiis et aliis officiis celebrandis et celebrari faciendis. Et quia quandoque emolumentum cupiditas est in causa, quod tam maiores missae pro anniuersariis seu feriis ex debito celebrandae omittuntur, praecipitur districte Prioribus quod quibuscumque causis posthabitis, animum aduertant et uigilanter praecipiant, ut quaecumque seu ad benefactores seu ad chori tenorem officia spectare deprehenderint, nullatenus omittantur. 50. Item ordinamus, quod

sic sacrista debeat disponere ecclesiam, ut deuotione animos saecularium accendat, studeat autem, ut ecclesia bis in Hebdomada mundetur et altaria habeant tria mantilia iuxta formam canonis. 51. Item ordinamus, quod non accommodentur apparamenta aurea aut serica. Et insuper nec calices nec uascula ulla argentea seu aurea personis quibuscumque quae nostrae professionis non fuerint, sub poena depositionis ab officio et rebellionis tam priori quam sacristae ipso facto incurrenda, exceptis his qui soliti essent accommodare et sua Fratibus nostris, et exceptis ordinis nostri benefactoribus, quibus etiam concedi nequeant, sine licentia totius monasterii. 52. Item ordinamus, quod singula Hebdomada deputentur duo iuuenes in sacris constituti, qui diebus singulis, primo mane, teneantur esse sacristae coadiutores in excutiendis mantilibus altarium quae quotidie sic deuote excutiant et dirigant, ut appareant aequaliter directa; et inde studium deprehendatur, quod religio circa diuina impendit. Et licet hoc officium praecipue pertineat ad sacristam, et eius ministrum, tamen quia in maioribus et solemnioribus conuentibus, posset ex multiplici occupatione, ita esse impeditus quod nullo modo impenderet debitam curam circa praedicta, duximus expedire, quod ei coadiutorium detur. In minoribus uero conuentibus sit praedictorum quotidiana cura sacristae. 53. Item ordinamus et decernimus quod in sacristia seruetur silentium, et praecipue ab his, qui apparantur, sub poena unius disciplinae et carceris per diem et noctem, nec Fratres habeant cum saecularibus in ipsa sacristia ociosa colloquia. 54. Item ordinamus, quod Prior semel saltem in mense, die incerta, ad hoc ut exploret, clam surgat ad matutinas et lateat in Ecclesia, donec finiantur matutinae. Postmodum procedat ad chorum, et quae digna correctione animaduertent, corrigat et Fratres admoneat, sub poena pro arbitro Diffinitorum Capituli prouincialis ei infligenda. Praecipientes subpriori et omnibus qui inter fuerint, ut pro uice qualibet testimonium reddant ipsi Priori subscriptionum suarum in papyro, quam prior teneatur socio ad Capitulum ituro praesentare. Et hoc, quia impossibile est ut, negligente priore sint Fratres quoquomodo solliciti. 55. Item ordinamus, quod omnes tam in missis celebrandis, quam in reliquiis sint caeremoniarum obseruatores uniformes, ut neque addere quidquam, neque demere presumant, sed in omnibus sequi debeant ordinarium ut

sint uni- formes, sub poena priuationis loci et uocis, constitutis in sacerdotio, seu alia quauis dignitate, postquam ter fuerint admoniti irremisibiliter infligenda. Studeant autem de caetero sacerdotio decorati, ut proferant et pronuncient missas uoce suppressa et de missa, et nihil minus sonora et graui, ita ut nullo modo altius uoce tollant insipide et inepte, et tamen a circumstantibus intelligi ualeant. 56. Item ordinamus, quod completis quibuscumque officiis, exeuntes Fratres de choro, habeant seruare hunc ordinem. Videlicet, quod Nouicii sint primi exeuntes bini cum debita et deuota prostratione in medio facta. Sequentes sint professi et deinceps reliqui per ordinem, ita ut Prior cum seniore, seu Prouincialis cum priore sint ultimi, et omnes procedant usque ad Capitulum bini, seruato semper ordine, et ibi dicta oratione praetende, Domine, famulis tuis et cetera. Inde honeste recedant et hoc sub poena rebellionis. 57. Item ordinamus, quod tam Prior, quam Fratres in conuentu seniores, attendant quod non solum diuinum officium celebretur in choro (ut praemisum est) sed etiam quod nullus sacerdos, seu constitutus in sacris sustineatur in conuentu, qui diuinum officium non celebret, ita ut non possit esse etiam de eo suspitio, nec aliquis se excusare ualeat, quod illud celebret intra cubiculum, quum Saluatoris nostri documentum sit intelligendum, de gratuita oratione et uoluntaria, non autem de officio, ad quod omnes prae asserti de iure tenentur, sub poena grauissima, quae continetur in Canone. Quod si quis fuerit deprehensus, et constiterit, siue ipsum non habere breuiarium, siue officium neglecto Dei timore, non celebrare, si de eo non fuerit uiolenta suspitio, admoneatur in Capitulo seu in refectorio, quod amodo non uelit esse causa scandali in conuentu, sin autem de eo fuerit uiolenta suspitio, cuiuscumque gradus aut conditionis existat, conuictus puniatur. Videlicet, carceri mancipetur per mensem si fuerit sacerdos. Et si post talem correctionem fuerit obstinatae mentis et reprobae ac in malo proposito perseuerauerit, suspendatur per annum integrum a celebratione missae et audiendis confessionibus, necnon loco et uoce priuatus, cogatur ad ministeria conuersorum, quotidie tamen coram patribus in refectorio officium celebraturus, nec cum eo mitius agatur, nisi post annum ad cor rediisse manifeste fuerit comprehensus. Sin uero Diaconus, seu Subdiaconus, post octo dierum carceris poenitentiam, priuetur actibus

legitimis, nec promoueat ad alios ordines, donec cum eo per prouinciale Capitulum misericorditer fuerit dispensatum. 58. Item ordinamus, quod nullus Frater, cuiuscumque gradus aut conditio- nis existat, uocatus ad celebrandum recuset, nisi forte legitima causa impeditus. Sacrista tamen unumquemque uocatum interroget, si primam diei horam exsoluerit. Non enim licet cuiquam, nisi prius prima ipsa peracta, ad celebrandum accedere. Et hoc sub poena grauis culpae per diem ei infligenda. 59. Item ordinamus, quod nullus Frater, cuiuscumque gradus aut conditio- nis existat, audeat seu praesumat de ambulare per ecclesiam tempore officiorum, sub poena rebellionis. Tempore uero, quo non celebrantur officia, praecipitur iunioribus, id est natis a quinque et triginta annis, quod nullo modo incedant per ecclesiam. Magistris uero et senioribus eo tempore sic conceditur, ut sint auctores honestatis et boni exempli. Nulli tamen permittitur, quod aliquo tempore possit astare ad ipsas ecclesiae portas. 60. Item ordinamus, quod a primo mane usque ad completum officium cum missa maiori, nemo audeat aut praesumat ad Ecclesiam accedere ad loquendum cum quauis muliere. Quia sub praetextu bonorum operum, multa saepe eueniunt scandala, nisi forte necesse fuerit, quod aliquis de senioribus, de quo nulla sit suspitio, audiat confessiones, seu uisitet personam grauem aliquam et conuentus benefactricem, et talis sit uocatus per Sacristam, sub poena grauioris culpae per sex dies ei infligenda. 61. Item ordinamus, quod Nouicii seu alii quicumque Fratres, maxime in urbibus et oppidis, seruiantes missis semper habeant cappas albas. Erit autem curae Priori, quod cappae albae munda sint, et nullis sordidae maculis, cum ex earum puritate uirgineus candor repraesentetur. 62. Item ordinamus, quod nemo audiat confessiones mulierum, seu adolescentum post altaria aut in angulis ipsius Ecclesiae, seu in locis non patentibus, sub poena depositionis ab officio, et suspensionis a gradu, seu dignitate ac ipso sacerdotio. 63. Item ordinamus, quod tempore quadragesimae ordinentur idonei confessores, qui sint aetate, conscientia et intelligentia sufficientes, et habeant deputari a Priore et saniore parte conuentus, praeter quos sic deputatos, aliorum nemo audeat confessiones audire, sub poena suspensionis a sacerdotio per annum. 64. Item ordinamus, quod nemo audeat confessiones audire infra annum, nisi transegerit quintum et trigesimum annum, licet per

quadragessimam confessiones audiuerit, et per Reuerendissimum ordinarium fuerit approbatus, nisi petita licentia, et obtenta a priore, quam, ob rationabilem aliquam causam, ei poterit concedere. Nec sedeat quisquam in aliqua parte ipsius Ecclesiae, et loquatur cum muliere aliqua, nisi cum sola matre, quae sit uera mater secundum carnem sub poena suspensionis a celebratione missae per tres menses, et carceris per octo dies. 65. Item ordinamus, quod sacrista diligenter attendat, ut ante Christi Corporis salutiferum Sacramentum, diu noctuque lumen et iugiter ardeat, nec aliquando extinguatur. Ipsum uero sacramentum singulis quindecim diebus innouetur, et clausum sub custodia reponatur, ita ut nulli sit integrum, locum sacramenti aperire, excepto solo sacrista, cui sacra commissa sunt. 66. Item quia, inter caetera eximiae sanctitatis Ordinis nostri exempla, sanctissimi patris nostri Alberti ubique gentium celeberrima est gratia apud Deum, et homines christianos, cuius miraculis non modo sacra religio nostra exuberat, sed et orbis fere uniuersus iuuatur, nec ullae sunt per uniuersum christianae nationes, quae sanctissimum patrem nostrum Albertum protectorem non receperint, et propitium atque assiduum apud Deum intercessorem experti non fuerint. Ne celeberrima fidelium deuotio, ob negligentiam nostram remittatur, quod impium foret et in decorum, ordinamus et praecipiendo mandamus quod in omnibus ordinis nostri conuentibus et locis, post erectum altare gloriosissimae Dei Genitricis, cuius titulo specialiter insignimur et in cuius honore primi et ante alios omnes, antiqui patres nostri, in Carmeli uertice templum erexere, et hyper- 4 Vel cura Prioris. dulium cultum honoremque debitum eidem exhibuere, erigatur et deuote teneatur altare in honorem eiusdem sanctissimi patris nostri Alberti, cui sit peculiari- ter dicatum et consecratum. Et hoc sub poena rebellionis Prioribus tam prouincialibus, quam localibus seu Vicariis, si contra fieri permiserint, infligenda; si autem praeter caeteris ad eiusdem sanctissimi patris nostri deuotionem spectantibus, hoc in usum et obseruantiam missum, quod mense singulo, debita benedictionis forma, aqua conficiatur, quae pro curandis febribus dari solet, et in uase honesto fictili, lapideo, marmoreo, seu uitreo, per mensem conseruetur ac semper (ut praemisum est) mense singulo, innouetur et reficiatur. Reponatur autem uas eiusmodi honesto in loco, et quoties aquam dari

petentibus opus fuerit, reuerenter tractetur, ut ex eo etiam deuotio excitetur. Et quia deuotionem excitare, diuino cultui augendo attente, incessanter et curiose omnem curam, die noctuque impendere, pro decore ecclesiae assidue uigilare, sacristae officium est. Non sunt deputandi ad officium sacristiae, nisi uiri graues, solliciti et timentes Deum. Quid enim committi cuiquam dignius? Quid potest pretiosius designari? Sine dubio, post generalem Prioris curam, sacristae studium uel intentum tollit desiderata, uel remissum deprimit in tartara religionis honorem.

Caput III QVOAD PACEM IN MONASTERIIS CONSERVANDAM

67. Quoniam pax munus Dei est, et Dominus noster omnibus ipsam bonis aliis praeposuit, idcirco ut inter patres et Fratres conseruetur, non solum Prior tam prouincialis, quam localis cum primis studere debent, sed et quicumque esse et haberi uolunt optimi, et filii et patres sacri nostri Ordinis pro ea conseruanda tenentur multum uigilare et semper laborare. Et quia non potest diu pax esse, ubi sunt discordiarum auctores. Ideo in primis ordinamus quod Prior prouincialis in prouincia sua inquirat et exploret, et Prior localis in conuentu suo quotidie, an aliqui sint in prouincia, siue in conuentu conspiratores seu qui coniurauerint pro aliqua re seu opinione obtinenda, uel si qui fecerint conuenticulum, siue talem conpirationem, propter quam pax et concordia scindatur et perturbetur. Quos omnes cuiuscumque gradus seu conditionis existant grauissime puniant, impo- rato (si etiam opus fuerit) auxilio brachii saecularis. Cauter tamen ne fiat scanda- lum. Et super hoc aduertendum est, quod quidam quum sint cauillosi et zizaniani et denique malae et nocentis conscientiae, sub pretextu defendendae rei publicae et bonorum communium conuentus, quandoque componunt perniciosam coniu- rationem, qua nituntur opprimere bonos, et omnia pro arbitrio suo peruertere, quibus omnibus non importune occurrendum est. Ideo in primis ordinamus quod 5 Vel ad sidera. quando plures duobus obstinate sese inuicem sectantur, et ut alios quoque suae sectae admoueant, pro uiribus nituntur haberi debeant tamquam conspiratores, et priuentur omnibus bonis, eis ad usum concessis, ac suspendantur a quocumque gradu et dignitate, ultra poenas alias, in Ordinis statutis expressas.

68. Item ordinamus, quod si in aliquo conuentu contigerit, ob aliquam rationabilem causam seu necessitatem urgentem, aliquos de Fratibus conuentus comedere

extra refectarium, nullus cuiuscumque gradus aut conditionis existat, etiam si facta ei esset facultas a superioribus Ordinis in camera comedere posse, possit aut ualeat admittere aliquos alios Fratres nisi rationabili aliqua causa, Prior rogatus, concedat unum uel duos et non plures et hoc quam rarissime sub poena grauioris culpae per tres dies infligenda. Et hoc ut euitetur omnis suspitio conspirationum et sectarum occasio, quae facile inter epulas dari solet 69. Item ordinamus, quod nullo modo admitti possint saeculares ad prandium, seu coenam, nisi manifestum sit, quod sint ueri Fratrum necessarii et bonae famae, uel conuentus benefactores, nec plures duobus admitti possint, et non nisi dato casu aliquo rarissime, sub poena grauioris culpae per sex dies cuiuslibet transgressori infligenda. Nisi forte aliquis ex longinquis partibus de religione benemeritus, seu quispiam nobilis, a quo expectaretur aliquod beneficium rei publicae conferendum, adueniret, et esset alicui Fratrum beneuolentia copulatus. Tunc enim licebit de Prioris licentia ei hospitium non negare. Hoc autem relinquitur iudicio Prioris prouincialis seu localis dignoscendum et decernendum, prout eis uidebitur expedire. 70. Item ordinamus, quum instrumenta pacis sint uirtutes, mores et patrum exempla, quod nullus Frater cuiuscumque gradus aut conditionis existat, audeat seu praesumat tenere arma in conuentu aut quomodolibet habere sub poena carceris per tres menses et priuationis loci et uocis per decennium, ac omnium bonorum Ordinis, quae possidet, et expulsionis a conuentu usque ad Capitulum generale ex tunc proxime futurum. Poterunt tamen praelati iter quandoque minus tutum seu periculosum facientes, casu dato, dum uisitant, siue pro religione aliquo se transferunt, accipere aliquos secum seruitores honesta arma habentes, solum in itinere (ut dictum est) pro defensione personarum suarum. Quod omnino iustissimum est, ob multos respectus a ratione non alienos. 71. Item ordinamus, quoniam poenitus corrupti sunt mores, quod Prior et patres seniores, cuiuscumque conuentus in Ordine arrigant aures et explorent, ne quis de iuuenibus conuentus audeat aut praesumat arma tractare gladiatoria, seu bellica, aut quid simile agere, quod est poenitus contra religionis honorem et pacis conseruationem. Et hoc sub poena depositionis ab officio ipsi Priori, si compertis non prouiderit, reliquis autem patribus, nisi Priorem admonuerint, sub poena excommunicationis incurrenda. Si quis autem

(quod absit) conuictus fuerit, seu deprehensus quod arma tractauerit, omnibus bonis Ordinis priuetur et carceri mancipetur, usque ad Capitulum prouinciale proxime futurum, et inde extra prouinciam in exilium perpetuum mittatur. 72. Item ordinamus, atque praecipimus, quod si quis Frater cuiuscumque gradus, dignitatis, aut conditionis existat ausus, fuerit minatoria uerba proferre in quemnis alium Fratrem, cui comminatus fuerit de laesione inferenda, carceri mancipetur per dies octo in abstinentia panis et aquae, et usque ad Capitulum prouinciale loco et uoce priuetur, si in sacris fuerit, sin Laicus, aequiualens alia ei poenitentia iniungatur. Si uero quispiam de Fratribus usque adeo temerarius esset, quod in Priorem localem insurgere et proterue seu minatorie loqui aude- ret, carceri mancipetur per mensem, et cum abstinentia in compedibus detinea- tur, et insuper usque ad prouinciale Capitulum ad alium locum mittatur per Prouincialem si ad fuerit; sin minus Frater ipse reus mittatur ad praedictum Prouincialem, qui nullo modo possit cum eo dispensare, sub poena grauissimae culpae ipsi Prouinciali infligenda, si contra fecerit. Verum si quis diabolico spi- ritu attentatus, Fratrem aliquem quoquo modo percusserit, statim omnibus bonis Ordinis ei ad usum concessis sub custodia trium clauariorum positus, ipse carceri mancipetur per tres menses, in compedibus, et abstinentia, postea exul a Pro- uincia declaretur et ad uicarium, seu Priorem generalem mittatur et dirigatur. Intellecto tamen, quod ad supradicta inuiolabiliter seruetur et statutum de minantibus et percutientibus. Habeatur et ratio personarum, praecipue praelato- rum, aut uerbis aut factis laesi fuerint, prout exprimitur in statuto superius expresso. 73. Item ordinamus, quod si aliquis Frater ob quascumque rationabiles causas mouentes animum sui superioris, remoueretur ab aliquo conuentu et ad alium mitteretur, et ipse repugnaret seu fauores saecularium ad hoc, ut remaneat, procuraret, siue quaeuis nobilium uel praesulum suffragia imploraret, habeatur tamquam excommunicatus, et secundum Ordinis statuta puniatur. Caueant autem superiores ne irrationabiliter et iniuste circa hoc cum Fratribus se habeant. Si quis autem ex Fratribus locum querelae habuerit, non ad saeculares sed ad Priorem seu Vicarium generalem scribat uel confugiat iustitiam recepturus. Caput IV DE HONESTATE EXTRA MONASTERIUM SERVANDA 74. Quia certum est quod sicut uera et feruens Charitas

in conspectu Dei est, sic religionis honor et decus in intuitu saecularium et spectantium consistit aspectu. Idcirco ordinamus quod Fratres exeuntes Monasterium cuiuscumque gradus et conditionis existant, non exeant nisi petita uenia a Priore et obtenta. Et sic incedant, quod sint bini et aequaliter ambulantes, ea cum honestate et modestia quod populus, ex incessu eorum, exemplo et colloquio bene aedificetur, et quod omnes portent caputium extra conuentum, et nullus sit qui audeat portare birretum, sub poena priuationis loci et uocis, locum et uocem habentibus, reliquis autem, sub poena unius disciplinae. 75. Item quia nihil est religionis honestati magis oppositum et magis contrarium reformationi, quam quod Fratres in urbibus et oppidis quotidie per plateas et loca publica uagentur, et alias suo pro libitu discurrant quocumque uoluerint, quae damnosa nimis licentia est, et inter alia, quae plurima, ab ipsa proueniunt mala, certe incomparabile causatur habitus uilipendium. Ideo ordinamus, praecipimus et mandamus quod nullus Frater possit aliquo modo exire monasterium, praeterquam bis in Hebdomada et hoc fiat cum interpolatione dierum, et semper cum socio sibi a Priore designato, nisi forte urgens aliqua exeundi necessitas alicui interuenerit, quam tamen Priori committimus dignoscendam, quo casu rarissimo, prior poterit dispensare, ita tamen quod exeat cum socio taliter dispensatus. Aduertant autem priores ut sic accommodent socios, quod ipsi etiam socii pluris non exeant. Exeuntes autem Fratres petant benedictionem, et reuersi presentent se priori iterum benedictionem habituri. Diebus autem dominicis et festis maioribus, nullo pacto uolumus quod etiam a Priore quispiam possit ueniam exeundi obtinere. Non enim licet, ut diebus Deo sanctisque dicatis, quibus ipsi etiam saeculares desistunt ab opere, religiosi non assidue ecclesiae seruiant et dent operam sacris. Ferialibus uero diebus excipiuntur Prior et Procurator conuentus, similiter Magistri actu legentes cum studentibus artium, in locis uniuersitatum, quibus non solis, sed cum sociis, et honeste permittitur, quod tempore debito quotidie possint accedere ad lectiones. Et denique excipiuntur confessores solemnes, qui cum uocentur ad audiendas confessiones extra monasterium, poterunt accedere, quia hoc caedit in honorem conuentus. Reliqui autem cuiuscumque gradus, conditionis et dignitatis existant ultra duas uices per quamlibet hebdomadam nullo modo

poterunt exire, nec Prior sine urgenti necessitate, poterit cum aliquo in praemis- sis dispensare, nisi forte contingat, quod accedant ad celebrandas missas extra Ecclesiam nostram, quo casu per Priorem deputatis conceditur, quoties acciderit posse exire, maxime pro honore conuentus. Numquam tamen sine socio cuiquam aliquo casu exire licebit. Aduertendum est autem, quod quando aliquis esset missus ad celebrandam missam, uel ob aliam causam extra monasterium bis in una hebdomada, nullo modo permittatur eadem hebdomada pro alia sua causa exire. Satis enim et conuentui et sibi simul satisfacere potuit.

76. Item ordinamus, quod nulli Fratres audeant aut presumant per oppida uel urbes ire extra monasterium sine cappis albis et absque licentia sui superio- ris, sub poena rebellionis; et accedentes cum cappis albis et caputia in capite (ut permissum est) oculos etiam sic regant, ut honestas eorum aedificet. Questuarii tamen accedentes extra ciuitates et oppida poterunt cum pileis albis et sine cappis albis ad questuandum per uillas accedere. Similiter Fratres commorantes in locis quae sunt extra moenia in remotis.

77. Item ordinamus, quod nullus sacerdos seu alius cuiuscumque conditio- nis fuerit, possit exire extra monasterium et habere in socium aliquem Nouicium, quacumque causa seposita, nec Prior localis, nec etiam ipse prouincialis possit super hoc dispensare cum aliquo, aut alicui facultatem dare, nisi fuerit aliquis pater senio confectus, et probatae uitae ac bonae famae, qui uocaretur ad audiendam confessionem et foret accessurus aliquo, ubi expediret cum eo esse potius iuniorem et simplicem aliquem, qua natu maiorem. Tunc enim et eo casu tam prouincialis, quam localis Prior poterit tali seniori ueniam dare, quod exeat cum aliquo Nouicio propter confessiones audiendas dumtaxat, et hoc non fiat nisi dato casu et rarissime.

78. Item ordinamus, quod nullus, cuiuscumque conditionis existat, audeat adire monasteria Monialium cuiuscumque Ordinis fuerint, aut cum monialibus quibuscumque commercium seu familiaritatem habere, nisi aliquis pater senior esset deputatus confessor alicuius monasterii regularis obseruantiae ab Ordina- rio, possunt tamen soli Priores prouinciales et locales uisitare moniales Ordinis nostri. Si quis alius fuerit deprehensus, quod commercium habuerit cum eis, car- ceri mancipetur et acriter puniatur, atque a conuentu omnino expellatur.

79. Item ordinamus, quod nullus Frater audeat habere

familiaritatem seu commercium cum aliquibus personis inhonestis. Similiter neque cum habitantibus domos monasteriis nostris circumiacentes, nisi fuerint de nobilibus et primatibus ciuitatis. Et hoc quia conuersatio in domibus uicinia, in quibus sunt mulieres de plebe, non potest esse sine scandalo et derisu totius monasterii, et denique sine dispendio publici honoris et famae, ut nulla fiat mentio de elemosinarum iactura, sub poena priuationis loci et uocis et suspensionis a quocumque gradu et dignitate, non habentibus autem locum et uocem, sub poena carceris per octo dies irremissibiliter infligenda, et expulsionis a conuentu. 80. Item ordinamus, quod domus quorumcumque conuentuum Ordinis quae locari solent, locentur et locari debeant personis honestis, quas si quae inhonestae personae modo inhabitent, quam in citius fieri licebit, expellantur, etiam cum aliquo reddito, qui ex locatione eiusmodi habetur detrimento, sub poena culpae grauioris, Priori et patribus Clauariis in prouinciale Capitulo infligenda, si secus fecerint, constituto, quod in praedictis domibus sint, aut fuerint personae aliquae infames et inhonestae. Et hoc ad euitandam infamiam, et ne Fratribus causa sit habendi commercium cum infamibus. 81. Item ordinamus, quod nullus Frater, cuiuscumque gradus aut conditionis existat, audeat astare ante tonstrinas seu alias mercatorum uel artificum apothecas, siue officinas monasterio circumiacentes siue uicinas sed etiam remotas. Quia indecens est et indecorum quod transeuntes inspiciant Fratres spectantes lutores et audientes facetias atque scurrilia, quae ibi committuntur; quae omnia caedunt in contemptum habitus et professionis, et remanet habitus apud saeculares abiectus, apud quos seruanda semper est grauitas et honestas claustralis, sub poena graduatis culpae grauioris. Simplicibus autem et aliis, sub poena carceris ad libitum et discretionem Prioris infligenda. 82. Item ordinamus, quod nemo audeat habere cum saecularibus tantum commercii, quod extra conuersionem ipsi saeculares percipiant uel nutibus, quae intra septa monasterii fiant. Si quis autem conuictus fuerit, quod de secretis uel de gestis in conuentu, uel quid minimi cuiquam saecularium reuelauerit, ultra quod est carceri mancipandus, et secundum statuta Ordinis grauissima poena plectendus. Anathema ei sit omnipotentis Dei maledictionem toto uitae tempore incurso. Caput V DE HONESTATE IN CLAVSTRO ET DORMITORIO 83. Quoniam religionis

maiestas et decor in claustris consistit penetralibus, nec potest satis debita exhiberi claustralibus reuerentia. Idcirco danda est opera, ut nihil subtrahatur decori religionis, qui in solo claustris (sicut est) ita et esse estimatur. In primis autem curandum est, ut Fratres honestatis, et religionis decorem sic seruent, et manuteneant claustris, perinde ac si non in claustris, sed eo essent in loco, ubi ab omnibus facile conspici possent. Et quia huiusce perfectio- nis, quam paucissimi sunt. Ideo attendendum est ut, quoad fieri poterit, caueatur, ne sit nimia in claustris immo si possibile est, nulla sit conuersatio Laicorum. Sic enim facile et saeculares sibi persuadere poterunt non nihil esse maioris in claustris probitatis et Fratres uerecundius, seruata innocentia, poterunt prodire in publicum. Ideo cum primis ordinamus, quod prima conuentus ianua, quae primum praebet ingressum ad monasterium, clausa semper custodiatur, et sint omnibus Fratribus communes clauces, quibus aperire ualeant et ingredi seu egredi, quando et licet et permissum est. Neque ullo umquam tempore liceat cui- quam, cuiuscumque gradus aut conditionis existat, ante huiusmodi portam aper- tam stare, sub poena rebellionis. Constituatur autem custos et deputetur exte- riore huiusmodi communi ianuae, cui idem semper assideat, et tam ingredientibus, quam egredientibus aperire, et secularibus per fenestrulam respondere, et Priori quae necesse fuerit nunciare ualeat. Post uero pulsatum signum Aue Maria immediate ipse custos teneatur designare eiusdem portae clauces Priori, qui personaliter per noctem si casus acciderit portam adire et, si opus fuerit, aperire debeat. Nulla est enim uia melior, nulla breuior, aut hones- tior ratio ad reformationem conuentus clausura et saecularium sequestratione. Non enim possunt homines ueneratione dignum non putare, quod raro adeunt et rarius intuentur. 84. Item ordinamus, et districte praecipiendo mandamus, quod nullus Frater cuiuscumque gradus aut conditionis existat, introducere audeat mulieres intra septa monasterii nisi aliquae nobiles uel primates uellent uidere monaste- rium, quibus non posset negari ingressus sine damno et scandalo, tunc enim et eo casu solo, astante ipso Priore, uel per eum substituto, poterunt introduci, et horis honestis ac congruis, sub poena priuationis omnium bonorum Ordinis et expulsionis a conuentu. 85. Item ordinamus, quod nullus audeat in dormitorio, sine conuentu habere

instrumenta musica non decentia religiosos, prout est Barbitom, Lira, Adiutum, neque cantare inhonestas cantilenas et alia huiusmodi, quae perturbent quietem ipsius dormitorii, sub poena priuationis loci et uocis, et carceris ad libitum Prioris transgressoribus infligenda. 86. Item ordinamus, quod omnes in dormitorio existentes modeste se habeant, neque strepitum aut uocem sic tollant, quod sint impedimento studentibus aut dormientibus, sub poena leuis culpae usque ad trinam monitionem. Deinde sub poena leuis culpae grauis quibuscumque infligenda. Temporibus uero debitis et congruis seruetur silentium iuxta formam constitutionum, non solum in dormitorio, sed etiam in reliquis locis conuentus. Et sic seruetur ad unguem ut eius interruptores acerrime puniantur. Quod et horis congruis, ubique signo pulsatae campanellae, significetur. 87. Item ordinamus, quod Prior localis cuiuscumque conuentus debeat in dormitorio habitare, et a modo qui fuerit Prior, tempore quo est Prior dormitorium non audeat destituere, sub poena depositionis ab eodem officio. 88. Item ordinamus, quod prima et maxima cura in Ordine sit circa pubem sine uitiorum contagine educandam. Si enim iuuenes uitia contraxerint et nullo statim supputante, pestifera inter eos serpat contagio uitiorum. Heu, heu quot scelera, quot impia inferis esset non placitura timeri debent facinora, quot uniuersitati imminerunt ruinae, quot obbrobria patribus. Non enim aliqua illis in senibus probitas esse extimari poterit, quorum alumni iuniores extiterint uitiosi. Neque conuentus diu bonam poterit famam retinere, in quo iuuenum corruptiones fuerint et morum deprauationes. Erit igitur haec omnibus Ordinis praelatis cura praecipua, ut iuuenes, emissa professione nouiciatum egressi, donec ad sacerdotium promoueantur semper maneant sub custodia et clausura, 6 Vel essent. ita ut in conuentibus maioribus deputetur magister professorum aliquis pater, qui sit integer uitae scelerisque purus. In minoribus uero conuentibus, eorum regimen habeat Subprior. Et ubi sunt dormitoria deputata pro professis, custodiantur iuxta regulam, in cellulis separatis, ubi uero non sunt dormitoria, maneant plures simul qui sint aetate pares et moribus ac studiis communibus conuenientiam habentes in una camera, in qua possint multa cubilia disponi, uel diuidantur in duabus contiguis, si inter eos esset magna disparitas in aetate et moribus. Proponant autem sibi quatuor Priores locales

diligenter obseruanda, pro bene formandis et diligenter regendis iuuenibus religionis. Primum quod iuuenes ipsi professi cogantur et compellantur, quibuscumque modis fieri poterit, ut nullum commercium, familiaritatem aut conuersationem habeant, nisi cum paribus et aequalibus suis. Neque quocumque casu conuersentur cum sacerdotibus, siue conuersis seu Laicis. Et ad dormitorium sacerdotum, seu ad aliorum quorumcumque cameras accedere, nullo modo possint. Nisi aliqui patres, aetate et bonis moribus uenerabiles, ex consensu uocalium conuentus, aliquos de ipsis professis susceperint in alumnos. Tunc enim professi sic accepti poterunt, horis competentibus et opportunis, talibus tamquam eorum patribus honeste seruire, et ad eorum cameras directe accedere, atque cum ipsis perinde ac cum ueris patribus conuersari, sic ut quam primum ad eosdem ueniam habent directe accedere debeant ad dormitorium professorum, si fuerit, sin minus, ad cameram sibi peculiariter deputatam. Secundum circa professos obseruandum sit, quod instruantur quotidie et instituantur ut sint morigerati, deuoti, timentes Deum et humiles, et si essent natura proterui et superbi, quotidianis correctionibus et disciplinis mortificentur, usque adeo ut euadant non solum reuerentes, sed etiam amatores uirtutum et morum. Tertium erit quod nullo modo sint in libertate dimittendi sed semper maneant sub custodia Magistri, seu Subprioris, qui eos semper custodiat, nec permittat discurrere per monasterium, sed cogat ut in cameris permaneant et studeant non solum litteris, sed etiam moribus, et sint spirituales, et quando recreationis gratia permittuntur ludere, ludant inter se honeste. Quartum et ultimum erit quod confiteantur singula hebdomada die ueneris confessori per Priorem deputato. Et simul omnes post confessionem petant ueniam negligentiarum et delictorum in refectorio, et suscipiant humiliter Prioris et patrum admonitiones, inter caetera doceri debent ipsi iuuenes, ut semper teneant manus sub patientia, et habeant oculos demissos in terram, neque sint arrogantes incessu, uel intuitu, qui in conuentibus, in quibus ita fieri oportet, quando fuerint ordinati ad ministeria et seruitia peragenda, sic se habeant, ut non solum sine crimine, sed et sine suspiratione uniuersa fiant. Praecipue uero ubi non sunt conuersi, et talis est antiqua consuetudo, cum missi fuerint ad quaestuationes, sic se gerant, ut et conuentus non patiatur dispendium, et

ipsi ob uitae honestatem et uirtutis adeptionem promoueri possint ad sacerdotium. Et quia non pauca circa huiusmodi negotium dicenda essent, committimus ipsis Prioribus, ut quae subdicemus, ipsi prudentia et circumspectione sua, suppleant. 89. Item ordinamus, quod nullus ex patribus seu Magistris habeat, aut habere ualeat, nisi unum tantum modo de professis in alumnum, et hoc sub poena priuationis etiam eiusdem unius. Potest enim religiosus quilibet satis superque contentus esse unico seruitore, pro dignitate seruanda, seu potius pro sustentanda senectute. Alia enim de causa nemini concedendi sunt seruitores. 90. Item ordinamus, praecipimus et mandamus, omnibus et singulis Prioribus nostri Ordinis, quod si qui fuerint in eorum conuentibus Fratres, seu sensu, seu appetitu aliquid dicere seu agere uolentes minus honestum et praecipue in conuersando cum professis, qui (ut supra dictum est) nullo modo debent habere, nisi cum aequalibus commercium et familiaritatem nulla habita personarum ratione a conuentibus expellantur. Similiter si qui ex iuuenibus essent inhonesti seu uitiosi et incorregibiles remoueantur a societate aliorum et a conuentu expellantur. Ne morbida facta pecus totum corrumpat ouile. 91. Item ordinamus, quod nemo audeat ludere aliquo ludi genere claustrilibus prohibito uel depositis pecuniis, uel non, si quis autem, quod luserit, sit deprehensus, uel constiterit ipsum (quod absit) habere cartas, siue taxillos seu alia lusoria instrumenta illicita et inhonesta, puniatur poena grauioris culpae per dies quatuor. Et si in sacris fuerit constitutus priuetur loco et uoce. 92. Item ordinamus, quod Prior post coenam seu ante, et denique quando uidebitur ei tempus magis opportunum, adire teneatur singula nocte cameras professorum et sacerdotum iuuenum, si qui sunt, de quibus sit suspitio, quo noctu extra cameras sibi designatas uagentur, sub poena grauioris culpae ipsi priori tempore Capituli prouincialis infligenda per tres dies. 93. Item ordinamus, quod si quis Frater inuentus fuerit exiuisse tempore nocturno septa monasterii sine licentia sui superioris, carceri mancipetur per dies octo, et postea a conuentu expellatur, nec possit redire usque ad Capitulum prouinciale ex tunc proxime futurum. 94. Item ordinamus, quod si quando hora conuenienti, iuuenes a Priore permisi, ludere uoluerint pila, seu quouis alio ludi genere honesto et concesso, non deponant habitum, neque saeculares admittant simul

ludentes, seu spectantes, sub poena unius disciplinae et carceris per diem. 95. Item ordinamus, quod nullus Frater audeat introducere pueros saeculares in cameram suam sine licentia Prioris, qui tamen non possit concedere, nisi pro eidentissima honestatis causa, et hoc non pluries, sub poena culpae grauisimae, per dies quatuor incurrenda. 96. Item ordinamus, quod singula Hebdomada deputentur seruitores in quolibet conuentu ad seruiendum infirmis, qui seruiant humiliter et patienter, sub poena depositionis ab officio praesidentibus, si contra fecerint. Ipsis autem ministris, si iussa facere neglexerint, sub poena rebellionis infligenda. Et si aliquando fuerit maxima necessitas, quae continuo indigeret ministerio et seruitute maximae importantiae, tunc et eo casu, si idonei seruitores defuerint, ne quid sinistri contingat infirmo, conceditur quod possit pro aliquo tam grauiter infirmo, introduci aliqua mulier bonae uitae et famae, quae aetate sit uenerabilis et matura. Hoc autem numquam fiat nisi ubi, ut omnino fiat, esset urgentissima et manifestissima necessitas, propter inexperientiam aut defectum seruitorum. Decernentes, quod conuentus ipsi omnibus aequaliter subministrare debent de necessariis in infirmitate. Verumtamen si in aliquo conuentu essent aliqui ex dispensatione Prioris generalis possidentes usufructum bonorum acquiritorum et non indigentes, et similiter aliqui ope et auxilio indigentes conuentus subuenire teneantur indigentibus, prout iustum est, et omniconsonum, quum et sacrae religionis nostrae professio nullatenus esse debeat experta pietatis. Caput VI DE OBSERVATIONE IN REFECTORIO HABENDA 97. Certum est quod dum corpus reficitur, animus quoque a sapientibus recreatur. Et quia, in huius mundi delitiis seu locis, nulla uera est animi recreatio, sed mentis potibus obscuritas et hebetudo, hac propter, et patres sacrae religionis nostrae inter salutaria Ordinis instituta, in ipso refectorio silentium indixerunt, et lectionem diuinorum et salutarium praeceptorum inter epulas legendam proposuerunt, quorum mores, qui imitantur, sine dubio sibi felicitatem comparant et adipiscuntur uitam aeternam. Quos, et si non imitari, effingere saltem ut qui in hac temporum corruptione sunt, ualeant. Ordinamus atque praecipimus, ut in ipso refectorio lectiones numquam intermittantur et, quoad fieri poterit, sanctum seruetur silentium. 98. Item ordinamus, praecipimus et mandamus, quibuscumque Prioribus, seu

uicariis nostri Ordinis, in uirtute sanctae obedientiae et sub rebellionis poena ac depositionis ab eorum officiis, quod ad hoc ut Fratres assuescant usque ad triennium quotidie in refectorio, in principio prandii legatur unum caput harum constitutionum. Ita, ut singula hebdomada septem capita, incipiendo a capite secundo, quod est de obseruatione officiorum et caeremoniarum in choro, capita haec legantur, et postea semper reiterentur, ita ut ab omnibus et singulis intelligantur, et continuetur lectio, donec Fratres existant in refectorio. Et post harum constitutionum unius Capituli lectionem, quotidie in fine prandii, si uacauerit, legantur aliqua de homeliis, seu de aliis, quae magis uidebuntur expedire. Semel autem in mense legatur primum caput de reformationibus in communi. Post uero triennium quando Fratres fuerint assueti, legantur quoties opus fuerit, ad hoc, ut de introducta honestate et reformatione, nihil remittatur aut obliuioni tradatur.

99. Item ordinamus, quod Prior ante prandium et coenam quotidie interroget, an sint aliqui, qui leues culpas commiserint in choro, siue in dormitorio, seu quocumque alio in loco, et si qui humiliter in medio processerint et culpas dixerint, leui iniuncta poenitentia dimittantur. Sin autem nemo responderit, interroget magistros et patres, si quid habent recordatione dignum, quod recant ei ad memoriam. Et sic habita quotidie breui collatione in exhortandis iuuenibus, aut in commendandis senibus et benefactoribus aut denique in extolendis uirtutibus et uitiiis deprimendis, prandium seu coenam ineat, facto signo lectionem legenti.

100. Item ordinamus, quod Prior quotidie faciat correctiones, et ab eius regulari correctione nemo audeat appellare, nec quacumque causa aliquis sit ausus corrigendum aliquem Fratrem, defensare, uel Priori repugnare, sub poena expulsionis a conuentu.

101. Item ordinamus, quod quilibet teneat locum professionis suae et dignitatis in mensa, et sint priori coadiutores in corrigendis discipulis, praecipue autem magistri et patres seniores tales sint in refectorio, ut alii in eos coniciant oculos, et eorum modestiam imitentur.

102. Item ordinamus, quod ad euitandam suspensionem, nemo, qui interfuerit mensae, aliqua occasione differat prandium siue coenam, et portet, seu portari faciat panem et uinum ad cameram, nisi forte ob aliquam rationabilem causam et euidentem omnibus, et hoc de licentia Prioris fecerit semel et non pluries, sub poena culpae grauioris

ad libitum prioris transgressoribus infligenda. 103. Item ordinamus, quod a mensa Fratres cito surgant et non stent in iocis et computationibus, sed ubi omnes aut comederint, aut comedere poterint, facto a priore signo, surgant. Sunt enim statuta loca, in quibus honesta fieri possint colloquia. Nec decens est ut in refectorio regnet garrulitas, sub poena culpa leuis usque ad trinam monitionem, deinde uero grauis, et grauioris, prout priori uidebitur incorrigibilibus infligenda. 104. Item ordinamus, quod immediate post prandium et coenam, seu refectiuunculam, omnes recedant de refectorio et non remaneant aliqui, nisi seruitores, qui opportune se expediant, et celeriter recedant, sub poena unius disciplinae pro uice qualibet transgressori cuilibet infligenda. 105. Item ordinamus, quod etiam tempore ieiuniorum Ordinis agantur refectiuunculae in refectorio, exceptis uigiliis et ieiuniis per Ecclesiam indictis, quibus aliquid comestibile cuiquam dari a conuentu nec in refectorio, nec extra ordinamus. Exceptis ualitudinariis, et ad ieiunium non obligatis ex imbecillitate seu tenera aetate, quibus honesta aliqua portio dari poterit panis et uini, secundum discretionem Prioris conuentus, uel praesidentis. 106. Item ordinamus, quod in nullo conuentu nostri sacri Ordinis comedantur carnes in die mercurii, et in nullo etiam non reformato conuentu possit fieri dispensatio cum aliquibus ut in ipsa mercurii die carnes comedant, nisi forte ualitudinarii forent et ex consilio medicorum ad instaurandam ualitudinem carnes comedere cogentur. Quod relinquimus priori cognoscendum expresse. Uniuersaliter autem ordinamus quod non fiat pietantia de carnibus nisi ter in hebdomada, iuxta regulam mitigatam, nisi pro ualitudinariis et infirmis aut debilibus. Et nisi forte propter corruptionem aeris seu insalubritatem aut huiusmodi aliam causam urgentem Reuerendus Pater Ordinis dispensaret iuxta indultum pii 7, cum aliquibus conuentibus, pro feria secunda. Tempore uero aduentus et ieiuniorum Ordinis, nullo modo fiat pietantia de carnibus in quibusuis conuentibus nostrae sacrae religionis. 107. Item ordinamus, quod omnes et singuli (ut superius permissum est) cogantur ad commune refectorium conuenire, nec cum aliquo pluries Prior conuentus possit aut ualeat dispensare. Non enim temere id praecipitur, quod pro bono pacis ab omnibus obseruari iubetur. Neque omnes explicandi sunt mentis conceptus. Neque quibus moueantur superiores, pro

bono communi, sunt facile ab omnibus intelligendi respectus. Intererit igitur prioris iubere, aliorum uero iussis parere, sub poena grauis culpa praemissorum transgressoribus infligenda per diem pro qualibet uice transgressionis. Volumus tamen quod prior possit dispensare aliquando cum senio confectis, quoad refectiuunculam tempore intensi frigoris brumalis, quibuscum, sic dispensare ualeat, ut eorum seruitores refici debeant in refectorio. Valitudinarii uero semper intelliguntur excepti, et similiter praelati puta Prouinciales, uel uisitatores. Et denique regentes conuentus dum actu legunt 8. 108. Item ordinamus, quod nullus Frater audeat seu praesumat mittere panem extra conuentum aut uinum, seu quid aliud simile, uel quomodocumque aliter dare, sub poena excommunicationis et priuationis omnium bonorum religionis, quae possidet et rebellionis. 7 Vel Pii II. 8 Vel regunt. Caput VII DE OBSERVATIONE QVOAD MORES ET HABITVM 109. Cum uerae animi uirtutes, quae ipsa ratione proficisci deprehenduntur, in moribus consistent, nec aliqua philosophiae pars bonum efficiat hominem, nisi ea quae ethice, id est moralis nuncupatur, studere in primis debent, qui uitam in monasterio agunt, ut morigerati prae caeteris uideantur atque modesti. Nihil enim boni, nihil sancti cuiquam inesse potest, qui sine moribus et uitae norma regularis esse dignoscitur. Neque religio quemquam decorat, cuius animum corrupti mores dehonestant. Habitus quoque honestus non nihil praefert grauitatis, immo et euidens ostendit argumentum sanctitatis. Quapropter et honestatem ipsam in saeculo, et religionis habitum in monasterio etiam hi uenerantur qui nec bonum nec uerum intuentur, rerum pondere pressi terrestrium, et atrae caliginis obscuritate poenitus obumbrati. Ut igitur quo lucis splendore illuminentur religionis alumni, ubique non obscure constet. Ordinamus quod pater Prior sit diligens ut ubique tam nocturno quam diurno tempore seruetur honestas, et quod acriter reprehendantur omnes et singuli, qui dicto seu facto aliquid turpitudinis commiserint, quod pariat scandalum, siue malum exemplum et puniantur irremissibiliter pro commissis. 110. Item ordinamus, quod omnes sibi inuicem tribuant titulos religionis honestos et condecetes et se inuicem honorent, iuxta formam constitutionum. Nec quispiam audeat, aliquem Fratrem conuocare nisi iusto ei titulo et conuenienti expresso. Sacerdotes autem patres licebit appellare, nec cuiquam

seu ex professis, seu Laicis permissum sit secus agere, sub poena unius disciplinae: Psalmi De Profundis et cetera. 111. Item ordinamus, quod nullus sit qui irreuerenter nominare audeat sanctissimi Dei nomen uel sanctorum siue falso iurare, sub poena suspensionis a gradu et dignitate per sex menses ultra poenas in constitutionibus Ordinibus contentas, si fuerint Magistri et seniores, sin autem simplices seu iuniores, sub poena carceris per tres menses et priuationis loci et uocis per annum. Si quis autem, diabolico spiritu ductus, Deum aut sanctos blasphemauerit carceri mancipetur ad annum integrum, et omnibus bonis religionis perpetuo priuetur. 112. Item ordinamus, quod nullus audeat ioco aut serio conuiciari cuiquam seu ei crimen aliquod obiicere, cuius eundem iuxta formam constitutionum non ualeat reum probare ac substantare. Neque quisquam audebit alicui Fratri imponere nomen, quod caedat ei in derisum et opprobrium sub poena culpae grauioris per dies quatuor irremissibiliter infligenda. Poterit tamen unusquisque, si quem alicuius criminis suspectum habuerit, priori notum facere, et eidem suspicionis causam nunciare, qui prior non sit negligens in officio suo. 113. Item quia usum lini secundum antiquorum patrum consuetudines et optima instituta, nullo modo admittere possumus, ipsum lini usum, quantum possumus, prohibemus. Quia tamen his temporibus sacer Ordo est in longe maiori amplitudine, utpote qui, totum diffundantur per orbem, et in quibusdam prouinciis non possunt haberi laneae. In quibusdam ob inopiam et aegestatem non possunt, pro tanto Fratrum numero, comparari, usum stupae et cannabi ad conficiendas camiseas et linteamina, et si non concedimus, ineuitabili tamen necessitate coacti, tolleramus. Si quis autem Fratrum, malo spiritu tentatus, ausus fuerit camiseas crispatas aut indumenta listrata more saecularium portare, acerrime puniatur, et bonis religionis ac actibus legitimis perpetuo priuetur. 114. Item ordinamus, quod amodo omnes portent birreta, caligas, diploides, et omnia indumenta seu uestimenta eiusdem coloris cuius est habitus, ita ut ne suffulcimenta quidem manicarum sint alterius coloris. Et habitus sit honestus, iuxta constitutiones Ordinis, sub poena priuationis loci et uocis, per annum et rebellionis. 115. Item ordinamus, quod calcei, seu sotularia, seu crepidae, et alia quaecumque indumenta sint uniformia, et secundum formam religionis conuenientem, sub

poena amissionis praedictorum toties quoties fuerint aliter accepta aut portata, et sub poena unius disciplinae pro uice qualibet transgressoribus infligenda. 116. Item ordinamus, quod Capitulum conuentuale celebretur semel in hebdomada, id est, die ueneris cuiuslibet hebdomadae in quibuscumque conuentibus et locis Ordinis, sub poena rebellionis Priori ipso facto incurrenda, seu Praesidenti. Semel autem in mense, id est, prima die ueneris cuiuslibet mensis, peracto Capitulo et toto conuentu astante, Prior uel Praesidens stola indutus, maledicat in illo conuentu commorantibus, qui secreta religionis et opprobria Fratrum uel culpas, saecularibus reuelauerint, aut aliquo modo recursus haberint ad ipsos saeculares, et eiusmodi omnes excommunicet. 117. Item ordinamus, quod nemo audeat subornare uoces in conuentu, et si quis fuerit conuictus quod uoluerit precibus, seu pretio, aut quouis alio quacumque colore, aliquem ad suam conspirationem allicere et subornare, si fuerit Magister, illico sit suspensus, et intelligatur suspensus a magisterio per annum, et deinceps donec et quousque cum eo aliter fuerit dispensatum, sin autem fuerit 9 Vel denunciare. simplex carceri mancipetur per mensem et, a conuentu expulsus, sit suspensus a celebratione missae per tres menses, quas poenas uolumus tam agentes, quam consentientes incurrere, et tam his, quam illis infligi debere. 118. Item ordinamus, quod si Prouinciales seu uisitatores deprehenderint aliquem expeditorem seu Procuratorem aut Priorem alicuius conuentus, usurpasse, uel defraudasse aliqua de bonis monasterii, aut introitum integre non annotasse, aut expensam indebite et falso multiplicasse, priuent eum omnibus bonis, sibi concessis, et inhabilitent ab omnibus officiis Ordinis in perpetuum. Sed ante omnia cogant, ut restituat quae usurpauit. 119. Item ordinamus, quod pecuniae exacte reponantur in capsam communem, scilicet, introitus conuentus, et hoc fiat statim, neque in manu cuiuspiam ministrorum, seu exactorum retineantur, sed exhibeatur expeditori, quantum necesse fuerit pro expensis conuentus peragendis, sub poena excommunicationis et rebellionis. 120. Item ordinamus, quod non solum singulis sabbatis fiant rationes, seu computationes per clauarios et Priorem ac patres conuentuum interesse uolentes, ut moris est sed etiam quater in anno, id est, singulis tribus mensibus ultima die sabbati postremi mensis fiant rationes introituum et expensarum, ad

quas audiendas uocentur omnes locum et uocem habentes in conuentu et uenire cogantur. Et antequam calculationes approbentur a Praesidente, interrogentur omnes et singuli an uelint aliquid dicere, seu in aliquo contradicere pro bono communi conuentus; quibus auditis, si quid dubii remanserit, quod non potuerit deduci et terminari a maiore et saniore parte cum Clauariis et Praesidente, reseruetur cum debita nota, donec Superior iudicium proferat. 121. Item ordinamus, quod in quolibet conuentu continente numerum quinque sacerdotum, eligantur et deputentur clauarii, seu discreti sub poena rebellionis ipsi Priori infligenda, et depositionis ab eius officio, nisi infra spatium trium dierum post lectas litteras prioratus ad electionem et deputationem discretorum per Fratres conuentus faciendam deuenierit. Qui discreti habeant singulis sabbatis iuxta formam constitutionum uidere tam introitus quam exitus conuentus; et si aliquid admiserint ad complacentiam iniustum et irrationabile contra conuentum, inhabilitentur ad officia Ordinis usque ad quinquennium. Erit autem expressum de caetero, quod soli discreti cum Priore nihil poenitus possunt deliberare seu determinare de rebus, officiis et aliis conuentus pertinentiis, cum ad huiusmodi sint admittendi et consulendi alii etiam patres conuentus. Sed ipsorum discretorum officium consistit in computis, singula die sabbati peragendis. Decernentes quod in nullo conuentu excedente quinque uoces. Prior localis possit aut ualeat facere officium procuratoris seu expeditoris, sub poenis superius expressis, nisi interueniret expressa necessitas. Eligatur autem et deputetur in conuentu quolibet, per conuentum ipsum procurator et expeditor, qui sit instructus et sufficiens ad procurandum et cum primis non sit discolus seu scandalosus, sed uir maturus et bonae famae. Ne dum bonis et temporalibus prouidetur, quicquam depereat de bono nomine, et honore monasterii, qui longe est preciosior et incomparabiliter, quibuscumque commodis et temporalibus bonis. Poterit autem prior in arduis, immo et debet, coadiutorem se praestare deputato procuratori et expeditori, prout ei uidebitur expedire. 122. Item ordinamus, quod non solum anno singulo Prior localis in ingressu officii sui faciat inuentarium omnium rerum mobilium et scrutinium rerum immobilium, sed etiam in medio anni repetat ac reficiat post natalitia festa immediate, sub poena rebellionis. 123. Item ordinamus, quod in quolibet

conuentu deputetur singulis annis unus de patribus qui habeat curam examinandi originalia instrumentorum, manus notariorum, seu alias confecta, et reducendi omnes et singulas scripturas ad conuentum pertinentes ad formam conuenientem, quae reponantur in scrinio seu scriptorio, sub bona custodia, ita disposite et ordinate, quod facile inueniri possint. Nec sit in potestate cuiuspiam de eiusmodi scripturis seu instrumentis sine expressa licentia et ipsius custodis cautela ab eiusmodi scriptorio siue scriptorio quicquam amouere. Caput VIII DE NOVICIATU 124. Inter caeteros uiuentium status innocentia praeualet usque adeo, ut reliqui omnes, quicumque sint longo subsequantur interuallo. Et ideo laborandum est ut status ille conseruetur qui ut ex uerbis saluatoris nostri satis superque patet, in simplicioribus et iunioribus maxime reperitur, et ob id ipse Saluator admonet quod si quis scandalizauerit unum ex his, expedit ei, quod mola asinaria in collo eius suspendatur, et ipse scandali auctor demergatur in profundum maris. Neque thesaurus innocentiae, qui comparari queat, facile inueniri potest. Haec igitur cum in adultis ad errores facile prolabantibus, poenitus amittatur, in adolescentulis his, qui in religione recipiuntur, quoad fieri poterit, conseruanda est. Et ideo ordinamus quod Nouicii nullo modo exeant nouiciatum, nisi ituri ad chorum et ad lectionem audiendam, ob aliquam causam etiam urgentissimam, nec ascendant seu ascendere possint ad dormitorium, et ire ad cameram cuiuslibet, licet sit idem in dignitate constitutus, sub poena excommunicationis latae sententiae et rebellionis ipso facto incurrenda, a qua nemo possit absoluere aliquem de transgressoribus, nisi solus ipse uicarius, seu Prior generalis 125. Item ordinamus, quod nullus audeat ingredi nouiciatum cuiuscumque gradus, aetatis aut conditionis existat, solis morum et grammatices magistris et similiter Priore exceptis, sub poena excommunicationis et culpae grauissimae, per decem dies infligenda. 126. Item ordinamus, quod de caetero, nullus puer induatur habitum religionis, nisi expleuerit quartum et decimum annum, et in saeculo saltem legere didicerit, cum primis autem aduertendum est et cauendum, ne quis spurius aut infamibus ortus progenitoribus, siue aliquo corporis seu animi uitio deformatus suscipiatur, et hoc sub poena depositionis ab officio et suspensionis a dignitate et gradu. 127. Item ordinamus, quod in quolibet conuentu, in quo sunt quatuor saltem Nouicii,

quotidie cantetur missa primo mane per ipsos Nouicios in honorem Beatae Virginis, cum aliqua deuota et breui laude in fine missae, eorum semper magistro assistente. Similiter dicti Nouicii post completorium accedant ante Beatae Virginis altare et cantent aliquas deuotas laudes. Instruantur autem ipsi Nouicii ut forment a principio uocem depressam et grauem, ita ut crescentes non faciant uocem effeminatam, sed uirilem et religiosis conuenientem. 128. Item ordinamus, quod Nouicii deputentur ad ea studia, quibus eorum ingenia magis apta saniori parti conuentus uidebuntur. Non enim solum sacrae religionis nostrae familia solis doctoribus indiget et concionatoribus, sed et cantoribus et aliis uariis atque diuersis uirtutibus insignitis. Igitur (ut praedictum est) per sanio-rem partem conuentus fiat huiusmodi electio et discretio Nouiciorum, omnes tamen, qui ad sacros ordines iudicabuntur peruenire posse, grammaticae applicandi sunt, quum non liceat sine grammatica quemquam ad sacerdotium peruenire. Nouicii igitur ipsi accedentes ad lectionem nullum habeant commercium cum professis, sed seorsum et separatim astent seu assistant, debita honestate seruata, sub poena grauioris culpae transgressoribus etiam professis et quibuscumque si Nouiciis impedimento fuerint, infligenda per tres dies. 129. Item ordinamus, quod quum Nouicii dimittuntur recreationis gratia, ut ludant, nullo modo professis cum ipsis interueniant, sed soli inter se iocentur et ludant, sub poena unius disciplinae contra facientibus infligenda. 130. Item ordinamus, quod Nouicii singula hebdomada, id est die ueneris, semper debeant confiteri. 131. Item ordinamus, quod in quolibet conuentu, in quo habetur nouiciatus, deputetur introitus peculiaris, et sufficiens pro manutenendis Nouiciis, ex quo dictis Nouiciis prouideatur de omnibus necessariis et praecipue de uestimentis, nec sordidas et laceratas deferant uestes, quum maxime in ipsis apparere debeat mundicia et in habitu Beatae Virginis candor et puritas. Sic autem ipsis Nouiciis, prouideatur de publico, quod non sit opus eorum aliquem pro suffragio priuatis alicuius commodis inseruire, quod nullo modo tolerari debet, nec fieri decet. Nullus autem cuiuscumque gradus, conditionis et dignitatis existat, possit aut ualeat quocumque tempore et casu introitum ad Nouiciorum necessitatem semel deputatum, ad alios usus conuertere, sub poena priuationis ab officio, gradu et dignitate contra facientibus

infligenda. 132. Item ordinamus, quod in conuentibus, seu locis, in quibus non sunt nouiciatus clausi et a commercio Fratrum poenitus sequestrati, non possint recipi Fratres in Ordine, nisi expleuerint decimum et octauuum annum et si qui sunt in praedictis locis Nouicii iuniores, statim aut professi fiant aut, si non fuerint debitaet aetatis, reducantur ad conuentus in quibus sunt nouiciatus et claudantur, donec emittant professionem, et illi conuentus, quorum sunt filii, teneantur satisfacere pro uestiariis et prouisionibus eorum.

133. Item ordinamus, quod Piores locales diligenter attendant, ut Fratres suae potestati subiecti habeant cappas consutas a parte anteriori per unum palmum, et tunicas a zona usque ad lumbum, et in quantum est possibile, habeant camiseas sargias, quae non mediocrem ostentant honestatem. Magistri uero Prouinciales in uisitationibus super praemissis diligentius, et non solum transgressores puniant, sed etiam Piores, si negligentes inuenerint. 134. Postremum sit omnibus notum, quod hae nostrae

Ordinationes (ut superius expressum est) ad hoc formatae ut Fratres sine lege et ordine uiuentes, ad uitam uerae religionis suauiter dispositi, pedetentim reducantur, non derogant, neque intentio nostra est, quod in aliquo derogent aut derogare debeant statutis sacri Ordinis nostri arctioribus et consuetudinibus, si quae alicubi introductae sunt, melioribus, quia per has Constitutiones nostras, pro reducendis ex legibus, ad legalem uiuendi formam, ordinatas, non intendimus relaxare probatam et laudabilem eorum uiuendi normam, qui iam reformati sunt. Quicumque igitur conuentus Regulam et Constitutiones Ordinis approbatas ad unguem uel lineam seruare soliti sunt, perseuerent, et omnia, prout hactenus contulerunt ad communes usus, conferant. Et denique propter traditiones has nostras, nihil praetermittant, quod secundum Ordinis Regulam et melioris uitae sanctimoniam, hactenus fecerunt et facere consueuerunt. Siquidem ut ad talem uitae perfectionem, omnes, propositis mediis, paulatim reducamus et cupimus et nitimur.

[Caput IX] EPILOGVS DICTORVM 135. Et haec pauca, pro sumpto rei susceptae negotio, sic minus concinne minus ue accurate dicta, sufficiant, non enim reformandi Ordinis, sed ad reformationem potius disponendi onus accepimus. Nunc superest, ut hortemur uos omnes sacrae professionis nostrae consortes, ut eo charitatis zelo et publicae honestatis

desiderio suscipiatis et seruetis proposita instituta, quo nos diu accensi et hoc potissimum tempore incredibiliter inflammati, non pro aliquo cuiuspiam priuato, sed pro communi et publico omnium honore et commodo et pro uniuersali totius religionis beneficio ea statuimus, atque decreuimus, tot et tam efficacibus coacti rationibus, quae non solum haec nunc non praetermittere, sed et ne in aliud quidem tempus differre, ullo pacto, merito nos cogere potuerunt. Induxit autem inter caetera et mouit animum nostrum non mediocriter, quod cum pro gerendis nuper sacri Ordinis nostri negotiis plurimos sanctae matris Ecclesiae praesules, et nonnullos christianinominis Principes conuenissemus, ex frequenti eorum colloquio deprehendimus, quibus inuoluantur sordibus, non pauci ex Fratribus nostris, et quantum pro malo eorum exemplo bonis immineat periculum, nisi opportune omnes simul resipiscamus et reformemur, nec simus amplius ob deformitatem etiam apud uulgus opprobrio et scandalo sacrosanctae religioni et fidei christianae. Additae nobis fuerunt et minae, nisi citissime plurimis, in Ordine nostro, perperam et inique commissis obuiam eamus, et sine mora prouideamus. Quas uel ex eo plurimi fecimus, quia exploratum nobis est, irrita esse, et ab re prolata, Praesulum et Principum uerba nec debere nec solere. Ut igitur, et quae facile nobis contingere possent, mala euitemus, et ex harum Ordinationum obseruatione, quae sine dubio omnibus euenire possunt, bona quam plurima non amittamus, non solum sponte suscipere, atque complecti, sed et totis uiribus inniti debemus, ut reipsa seruemus quae ex uero charitatis fonte emanarunt, et pro omnium simul honore et utilitate decreta fuerunt statuta. Quae uel ex eo ad sui obseruantiam omnes inuitant, quia nihil eis poenitus impossibilitatis, immo, et ne difficultatis quidem aliquid inest, adeo omni ex parte sui plana sunt atque facilia. Nec quicquam redolent, quod a priscis illis sacri Ordinis nostri auctoribus non inoleuerit. Siquidem, et nos non procul a limpidissimo sacratissimi Carmeli nostri fluente in terra illa, cui merito sanctitatis nomen est indutum, quicquid eructamus, longo tempore imbibimus. Nemo est autem mentis tam incompositae uel intemperantis naturae, qui suis et genuinis subiici ac gubernari institutis recusabit aut deterrebitur, quum nulla in amplissimo terrarum orbe tam fera, tamquam indomita gens sit, quae et peregrinarum legum se moderamine

regi aliquando passa non fuerit. Sed et ex hoc non mediocriter commoueri debemus, ut oblatas recipiamus admonitiones, easque in memoriae thesauro et cordis penetralibus recondamus, si quanta ex huiusmodi reformatione prouentura sit utilitas, consideremus. Satis namque et diu nobis potuit constitisse ex deformitate Fratrum nostrorum, quot quantaque praeuenerint desolationes, ruinae domorum amissiones, Fratrum expulsiones, rei publicae nostrae depressiones, aliaque id genus, quae data opera, silentio praeterimus. Ex quo fit, ut ex reformatione merito sperare debeamus, incredibilem uniuerso Ordini bonorum complurimum, futuram vel complurimorum accessionem. Sicut enim crescente malitia, subsecuta sunt, et quae ex ea causantur, malorum fomenta. Sic et crescente inter nos honestate et sanctitate, crescant, et qui ex eis prouenire solent, profectus, necesse est. Cum itaque complura religionis loca, longo iam temporum interuallo diruta iaceant, seu imperfecta ob inopiam et aegestatem, quae ex malo uitae exemplo religiosi paritur, expleri nequeunt, sine dubio si nostra dignoscatur, piis fidelium largitionibus undique confluentibus, non solum ea complebuntur, sed et alia longe maiora uniuersitati accedent quae christifideles recte sancteque uiuentium deuotione accensi, certim conferre solent. Caeterum, si qui tam durae tamque obstinatae mentis essent, qui nullis quamuis, efficacissimis rationibus, confirmato iam male uiuendi habitu, commoueri possent, pro eorum morbo denique curando hoc ipsis deponitur antipharmacum, quod (nisi poenitus desipiant ac delirent) erit tam periculosae eorum aegritudini antidotum salutare. Nimirum hac temporum nostrorum conclusione, cum undique nostrae familiae res, diu iam corruptis in Ordine moribus, et in peius, non paucis fere uniuersa uertentibus, non mediocriter laborare, et multas ob causas propemodum fluctuare, manifeste satis deprehenduntur. Datus et quasi e caelo missus est nobis, qui nos omnes, non modo singulari sapientia et fluctibus eruit, sed et incredibili prouidentia eruet et defendit, quo uere optimo patrono gloriari et potuit et debet Carmelitana religio. Est autem palam omnibus et perspectum satis quot quantaque a Cardinali nostro Reuerendissimo et principe illustrissimo totius Ordinis nostri Protectore acerrimo, officia, immo et beneficia nostrae rei publicae sint collata et quotidie conferantur. Quippe qui

annis iam XVI dummodo uigilantissime et indefesse fami- liae nostrae uniuersitatem, sed et sui nominis splendore usque adeo inuit, auxit, illustrauit. Et si tanti praesulis auctoritas, tantique principis maiestas defuissent, omnino metuendum nobis esset, ne in tanta Ordinis nostri confusione et defor- mitate, usque adeo in omnium incederemus odium et contemptum, quod facile multis in locis naufragium faceremus. Subleuat autem res nostras procul dubio et sustentat, non solum ubique gentium, sed et (quod sciunt, qui Romae uersantur, quique religiosis habenis moderantur) assidue, apud sacrosanctum Pontificis Maximi tribunal integerrimi huius Protectoris nostri, nominis claritudo. Est et omnibus exploratum satis, quod cum celeberrimus Antistes hic noster, omnium uirtutum et bonarum artium studiosus, singuli beneuolentia prosequatur et foueat. Cum primis tamen uerae religionis, sanctimoniae et probitatis amatores usque adeo complectitur, ut nullum mortalium genus maiori ueneratione dignum existimet, quam id, quod ueram profitetur simul et exequitur, omnique ex parte seruat regulam, cui adiicitur, sacrosanctae religionis nec uehementiori putat odio dignos, cuiusque conditionis homines his, qui religionem ingressi, probitatis loco, malitiam proferunt. Quae cum ita sint, nisi poenitus desipere ac delirare uelimus, facile intelligere debemus quanto studium elaborandum nobis est, ut ea peragamus, quae sint in gratiam tanti praesulis, et principis de nobis optime meriti, quaeue nos omnes tutos esse faciant sub umbra alarum suarum. Monuit enim nos saepius ut ad cor redeamus, et meliorem, relicta multarum corruptio- num licentia, uiuendi formulam cooptantes, moribus et sanctissimis antiquorum patrum nostrorum institutis uitam nostram denique conformemus, saepissime monitos diu sustinuit negligentes, et clementissimi more parentis tepidos, immo et frigidus expectauit. Num tandem uerendum nobis non est, ne in nos iusta indignatione commotus, in arduis patrocini- um deneget, et suo nos derelinquat presidio destitutos. Quod si obstinatione et contumacia nostra (quod Deus auer- tat) nobis, accideret, quid reliqui expectandum nobis esset, nisi quod uel alieni non sine opprobrio, et derisu omnium nostrum, inuitos ad honestatem cogere, et in uirga ferrea plecterent obstinatos, uel quod noui succederent et (nostris sic requirentibus meritis) nobis e domibus eiectis, diceret, ueteres migrate coloni. Sed opportune et melius rebus nostris consulendum

est. Nec committendum, ut iniqui quotquot, ratione abiecta, sensum sequuntur effrenes, et solo ducuntur appetito, bonis ruinam et ignominiam pariant sempiternam. Quibus omnibus, quia propositis institutionibus obuiam ire decreuimus, ideo ut mala quecumque iure et merito ob deformitatem nostram, uereri debemus auertantur, et bona quam plurima, quae (conseruata Reuerendissimi et Illustrissimi Protectoris gratia et deuotione) sine dubio expectamus, non amittantur. Volentes et intendentes quod suprascriptae omnes et singulae Constitutiones et ordinationes inuiolabiliter obseruentur in toto Ordine nostro ab omnibus et singulis cuiuscumque dignitatis, gradus et conditionis existant Apostolica nobis auctoritate commissa praecipimus et mandamus uobis omnibus et singulis Reuerendis Prioribus prouincialibus et localibus seu Vicariis sub poena rebellionis et suspensionis ab officiis uestris ac inhabilitationis ad quamcumque dignitatem, officium et gradum per decennium, ut omnes et singulas Constitutiones seu Ordinationes superius expressas obseruetis, et ab omnibus obseruari faciatis. Nec positis aut ualeatis super eisdem quoquo modo cum aliquo, seu aliquibus dispensare. Et quia, quicquid ordinatum est ad laudem omnipotentis Dei, et decorem sacri Ordinis nostri, Deipara illa Virgo, cuius pulchritudinem mirantur coelestes et angelici chori, mentibus nostris infudit. Idcirco omnibus aequo animo ferentibus et obseruare non respicientibus beatorum Heliae et Helisaei ac aliorum sancti illius montis Carmeli patrum benedictionem imploramus, simul atque largimur. Annuente omnium Seruatore Christo Iesu Domino nostro, qui sit benedictus in saecula saeculorum. Amen. CONSTITVTIONES 15801 Frater Ioannes Baptista Caffardus de Senis, sacrae Theologiae Doctor, ac humilis Prior Generalis omnium utriusque sexus Carmelitarum, Dilectis in Christo Reuerendis Magistris, Prioribus prouincialibus, localibus, singulisque Patribus, Fratri ac sororibus eiusdem Ordinis, probatae dilectionis affectum. Quod uniuerso nostro Carmelitarum Caetui, regularis ducendae uitae methodum adferre facile potest, hoc tempore uobis praestasse uidemur. Cum sacras nostras Constitutiones, uerborum potius, et Ordinis, quam sententiarum uarietate, ad animos desides, uel hac sola nouitate excitandos, in uolumina excrescentes, ad antiquam Ordinem, omnium iudicio comprobatum, paucis quibusdam, pro rerum, ac temporum necessitate,

suis classibus adiectis, atque omnibus ad Sancti Concilii Tridentini normam restitutis,2 uno, ac breuiore, quo potuimus, uolumine, ad legendum, intelligendum, obseruandumque proposuimus. Has enim diuini numinis consilio, ac fauore, Anno M.CCC.LXIX.

Reuerendissimus Magister Ioannes Balis- tarius ad rem tantam accessit, ut in libellum redigi curauerit. Anno postmodum M.CCCC.LXVI. Reuerendissimus Magister Ioannes Soreth easdem amplexatus est; et pro suo munere, ubi oportere intellexit, declarauit, et amplificauit. Horum etiam laborem cum illustrare conaretur Reuerendissimus Magister Nicolaus Audet, Anno M.D.XXIV. Isagogen quandam satis elegantem: sed plurima, ac ferme omnia ferme omnia e Prioribus decerpentem, repetentemque adiecit. Nos denique hoc praesenti Anno, quo potissimum Constitutionum exemplaria desiderabantur, haud plene nostra temeritate, sed nouissimorum generalium Comitiorum sententia, et decreto subleuati, hoc onus subire potuimus: ut si non eleganter ornatas, saltem accurate, et non sine magno labore hinc inde collectas, reformatas, et suis locis dis- positas, magis quod officii nostri est exequendi gratia, quam noui operis edendi cupiditate typis mandaremus. Quia uero milites etiam sua sponte ad praelium acres, sui ducis hortatione, laudis, honoris, ac praemii commemoratione, reddun- tur acriores: Vos reuerendos Magistros prouinciales, Prioresque locales, pro nostra auctoritate ad hanc Constitutionum nostrarum obseruationem adhortamur: pre- camurque, ut angustam caelorum portam, arctamque Domini uiam, ipso duce, ingredientes, paratissimum teneatis cor uestrum, ad suaue Domini iugum subeun- 1 Iudicio Reuerendissimi Magistri Ioannis Baptistae Caffardi de Senis, nec non Reuerendorum Dif- finitorum Capituli generalis Romae celebrati, Anno M.D.LXXX. in die Pentecostes, recognitae, approba- tae, publicatae et ad normam sacri Concilii Tridentini redactae, ac iussu eiusdem Reuerendissimi Patris in lucem editae. Permissu superiorum. Romae apud Franciscum Zannettum, M.D.LXXXVI. 2 M.D.XXXXV-M.D.LXIII. dum, et leue onus circumquaque ferendum. Complectamini itaque ea qua decet fortitudine Decreta haec, atque ea in re, omnem operam uestram collocandum esse putetis: cum ceteros inde, nisi idem fecerint incusandi, arguendi, et corrigendi potestas, fidentiori animo uobis accedat, paretur, et tribuatur. Sic enim uos, qui Domini uoluntatem nostris, ac de ouium

custodia rationem reddituri estis, non solum sacro nostro Carmeli Instituto, periscae suae existimationis, et dignitatis splendorem seruabitis, ducendaeque uitae rationem ad pristinam sanctitatem reuocabitis, sed inferiores singuli Regulares nostri, uestro exemplo inflammati, omni spreto commodo, manus nobis ad obediendum, ac singula, quae iussa sunt, exequendum, lubentissime dabunt: utrique tandem retributionis aeternae corona, ac praemio felicissimo in caelis potituri. Felices in Domino ualete. Datum Romae in Carmelo sancti Martini in Montibus, die XI. Ianuarii. [M.D.LXXXVI].

DE EXPRESSIONE TRIUM SIGILLORUM ORDINIS

Tria sunt sigilla Ordinis generalia: unum Comitiorum generalium: alterum generalatus officii: tertium quod Communitatis appellatur, quo utuntur Vicarii, et Praesidentes generales. Primum satis amplum, et rotundum, continens tres sacras imagines; Dei Genitricis uidelicet sedentis, et tenentis in brachio sinistro filium; et sanctorum stantium, eandemque Dei Genitricem intuentium, Ioannis Baptistae ad dexteram, induti breui tunica pellicea, et gestantis altera manu agnum, altera uero crucem; et Alberti Drepanitae, ad sinistram, etiam gestantis altera manu librum clausum, altera similiter crucem. Habet etiam ad pedes eiusdem Dei Genitricis sex Fratres Ordinis, tres utrimque genuflexos: et circa sigillum leguntur haec uerba: Sigillum Capituli generalis Ordinis Beatae Mariae de Monte Carmeli. Quanta uero istud sigillum diligentia custodiendum fit, et in quibus eo uti liceat, habeatur in Constitutionibus, p.4, c.45, 413. Secundum, non minoris magnitudinis, sed oblongum continens solam sacram imaginem Dei Genitricis sedentis, et tenentis filium in brachio dextro; et sub illius pedibus ad latera duo habentur insignia mobilia, alterum Religionis ad partem dexteram, alterum familiae generalis, pro tempore existentis, atque in eorum medium imago Prioris generalis genuflexi. Verba uero, quae ipsum sigillum ambiunt, haec sunt: Sigillum Prioris generalis Ordinis Carmelitarum. Tertium, quod communitatis dicitur, rotundum est, et minus prioribus ad medietatem, estque geminatum: nam ex utraque parte sigillum habetur eiusdem tituli, licet dissimilis magnitudinis, et diuersi numeri figurarum: nam in maiore tres sacrae imagines insculptae sunt, Dei Genitricis uidelicet sedentis, coronatae duodecim stellis supra diadema, et tenentis filium in brachio dextro: et sanctorum stantium Alberti ad dexteram, et Angeli ad

sinistram cum suis insignibus confessionis, et martyrii: in minore, sola Dei Genitrix eiusdem formae continetur. Litterae uero utraque sigilla ambientes, caedem sunt, uidelicet: Sigillum Com- munitatis Carmelitarum. PARS PRIMA Caput I QVALITER RESPONDENDVM SIT QVAERENTIBVS, QVANDO, AVT QVOMODO ORDO NOSTER SVMPSIT EXORDIVM: ET QVARE DICIMVR FRATRES BEATISSIMAE MARIAE VIRGINIS DE MONTE CARMELI 1. Cum quidam Fratres nostri Ordinis iuniores, quaerentibus, a quo, uel quomodo Ordo noster sumpsit exordium, uel quare dicimur Fratres Ordinis Beatissimae Dei Genitricis, et Virginis Mariae de Monte Carmeli, nesciant satis- facere competenter, hinc est, quod in scriptis formam talibus respondendi uolu- mus relinquere: et testimonium ueritati perhibentes, dicimus: Quod a tempore Eliae, et Elisei eius discipuli, Montem Carmeli, qui non longe ab Achon distat, deuote inhabitantium, multi sancti Patres, tam ueteris, quam noui testamenti, solitudinis montis eiusdem, pro contemplatione caelestium, ueri amatores, ibidem iuxta fontem Eliae,³ in sancta poenitentia sanctis successibus continuata, sunt proculdubio conuersati laudabiliter, ac religiose, prout testatur Iosephus Antiochenus libro de perfecta militia primitiuae Ecclesiae, Caput XII dicens: Perfectorum militum Christi, Apostolorum coadiutores surrexerunt strenuissimi, uiri solitarii, contemplationi dediti, sanctorum prophetarum Eliae, et Elisei sequaces, qui de monte Carmeli descendentes, per Galilaeam, Samariam, et Iudaeam, fidem Christi constantissime sparserunt: quique in Mariae Virginis honorem, in montis Carmeli decliuis Oratorium fabricantes, Saluatoris matri specialissime seruierunt. Et hac ratione ipsius titulum elegerunt, ut dicerentur Fratres Beatae Mariae Virginis de Monte Carmeli. Et ita deinceps per apostolica priuilegia sunt uocati. 2. Quos Albertus Ecclesiae Ierosolymitanae Patriarcha, et Sedis Apostoli- cae legatus, ante Concilium Lateranense in unum Collegium congregauit, scri- bens eis certam Regulam, approbatam per Papam Honorium tertium, anno sui Pontificatus primo, s[uo] anno Domini 1217. Et per Gregorium nonum, anno sui Pontificatus secundo, s[uo] anno Domini] 1227. Et per Innocentium quartum anno [Domini] 1244. Et per Alexandrum quartum [anno Domini] 1255. Ponti- 3 Reg. n. 10. ficatus sui anno secundo. Et per Vrbanum quartum anno suo primo [anno Domini] 1261. Similiter per Nicolaum quartum, anno suo secundo, die prima

Iulii, anno Domini 1258. Et per Bonifacium octauum, anno sui Pontificatus secundo, suo anno [Domini] 1294. Et multas indulgentias dicto Ordini multi Pontifici concesserunt, atque plurima priuilegia dederunt, ut patet in Mari magno. Primus quo ad indulgentias fuit Leo Papa quartus anno Domini 848. Et Adrianus secundus anno [Domini] 867. Et Stephanus quintus anno [Domini] 885. Et Sergius tertius anno [Domini] 902. Et ex antiquitate tantorum Pontificum, priuilegiorum, et indulgentiarum, facillime excerptur antiquitas, et approbatio Ordinis nostri, atque origo Fratrum nostrorum: et per plures alios summos pontifices, qui ipsum Ordinem, et titulum approbantes, tutissime confirmauerunt. In cuius Regulae, et professione Ordinis, nos eorum sequaces usque in hodiernum diem, auxiliante Virgine benedicta, in diuersis mundi partibus Deo famulamur, cui est honor, et gloria in saecula saeculorum. Et quia dignum, et iustum est, ut Fratres praedicti Ordinis, qui sub unius Regulae professione uiuunt, uniformes in obseruantis caeremoniarum inueniantur, ne forte alicui aliquid, sua temeraria auctoritate, addere, uel minuere liceat, praedecessorum nostrorum instituta, secundum quod Regulae consonant, et uitae Fratrum conuenire uidentur, in scriptis commendare decreuimus, modo subscripto.

Caput II DE RECEPTIONE LOCORVM

3. In primis declaramus quod Religio nostra habet trigintaduas Prouincias. Prima Terrae Sanctae. Secunda Sancti Alberti. Tertia Angliae. Quarta Narbonae. Quinta Romae. Sexta Franciae. Septima Alemaniae inferioris. Octaua Lombardiae. Nona Aquitaniae. Decima Castellae. Vndecima Hiberniae. Duodecima Prouincia Prouinciae. Tertiadecima Scotiae. Quartadecima Tusciae. Quintadecima Venetiarum. Sextadecima Tolosae. Decimaseptima Cataloniae. Decima octaua Alemaniae superioris. Decimanona Vasconiae. Vigesima Turoniae. Vigesima prima Saxoniae. Vigesima secunda Aragoniae. Vigesima tertia Neapolis. Vigesima quarta Portugalliae. Vigesima quinta Romandiolae. Vigesima sexta Daciae. Vigesima septima Sancti Angeli. Vigesima octaua Baeticae. Vigesima nona Bohemiae. Trigesima Poloniae. Trigesima prima Apuliae. Trigesima secunda Calabriae. Habet Insuper Ordo noster Prouinciam Discalceatorum, primam regulam profitentium; et Congregationem Mantuanam.

4. Post haec statuimus, quod nullus Frater accipiat locum nouum Fratrum, aut sororum, nisi de licentia Prioris generalis, uel Capituli prouincialis, et accedente assensu,

et benedictione Reuerendissimi D[omini] Ordinarii, sub pena grauioris culpae aliter facere praesumentem infligenda. Quod si mora traheret periculum in acceptione conuentus, per Priorem prouincialem de consensu aut assensu trium, aut quatuor Priorum de confinio illarum partium, idem concedimus ordinari. Et tunc tales ad haec facienda deputentur, qui opinionis bonae, et discretionis habeantur. 5. Nec Frater ille, qui Fratribus missis praefuerit, Prioris, sed Procuratoris nomine censeatur, sed nec ratione officii huiusmodi sit de Gremio Capituli prouincialis, nisi sint ibi Fratres uocem, et locum merito habentes quaternarium numerum, eo comprehenso, excedentes. Et idem uolumus de antiquis conuentibus, a numero quaternario deficientibus, nisi hoc contigisset nouiter per pestem, uel maleuolam Fratrum seductionem, aut subtractionem. Neque Prouinciales, sub poena depositionis permittant huiusmodi Priores sine subiectorum numero praedicto manentes, in suis Capitulis prouincialibus uocem habere. 6. Item omnia loca nostra, clausura honesta muniantur, antequam opus notabile inchoetur, sub poena grauioris culpae per uiginti dies infligenda transgressoribus, nisi forsan aliqua summa pecuniae, pro aliqua determinata fabrica, esset contributa. 7. Item nullum opus notabile inchoetur, nisi de licentia Prioris generalis, uel prouincialis, sine quorum consensu, nullum perpetuum aedificium inchoetur, sub poena depositionis ab officiis, et inhabilitationibus uenientium in oppositum. 8. Item statuimus, quod quicumque Frater terminos alterius conuentus, aut Prouinciae intrauerit ad procurandum, uel aliqua procurauerit, in praeiudicium eorum, procurata restituat, ac loco, et uoce careat ipso facto. Et Prior mittens, aut scienter permittens, ab officio per Superiorem absoluatur, et poena grauioris culpae per uiginti dies puniatur. Item statuimus, quod quicumque Frater terminum alteri Fratri eiusdem conuentus ad quaestuum, uel aliud quidpiam agendum, assignatum contra Prioris, et conuentus ordinationem intrauerit, grauiter puniatur, ad Prioris et seniorum conuentus arbitrium, secundum delicti exigentiam. 9. Item prohibemus ne aliquis Prior localis, uel Procurator indebitet locum absque ineuitabili necessitate, sine Prioris generalis licentia, uel prouincialis ultra summam taxatam ab illis: nec uendat, alienet, uel commutet possessiones, aut annuos census Ordini acquisitos, sine consensu Prioris generalis, uel Capituli prouincialis, sub

poena depositionis ab officio, et inhabilitationis, tam Prioris, quam Clauariorum, et Patrum, si assensum ad hoc praeberint. 10. Item ordinamus, quod si Prouinciales, seu Visitatores deprehenderint aliquem expeditorem, seu Procuratorem, aut Priorem alicuius conuentus usur- passe, uel defraudasse aliqua de bonis monasterii, aut introitum integre non adnotasse, aut expensam indebite, et falso multiplicasse, priuatum omnibus bonis Religionis in carcerem coniciant et detineant iuxta quantitatem delicti, et inhabilitent ad officia Ordinis, sed ante omnia cogant, ut restituat, quae usurpauit. 11. Item ordinamus, quod pecuniae exactae reponantur in capsula communi, scilicet introitus conuentus, et hoc fiat statim, neque in manu cuiuspiam ministrorum, seu exactorum retineantur, sed exhibeantur expeditori, quantum necesse fuerit pro expensis conuentus peragendis, sub poena excommunicationis, et rebellionis. 12. Item sub eadem poena eisdem Prioribus, et Clauariis praecipimus, ut clausulas testamentorum, et instrumenta rerum donatarum perpetuo, uel ad plures annos sub publica forma redacta, habeant de manibus notariorum extra- here, et in arca communi reponere. Volentes, quod ea, quae sunt ad perpetuum sic donata, uel ad plures annos, et etiam alia, quae debentur extra, in aliquo libello de pergamento ad haec specialiter deputato scribantur, una cum missis, et obitibus perpetuis. Idem fieri de compositionibus, et pactis perpetuis, et quibus- cumque obligationibus ordinamus. 13. Item nullus Prior aut Frater, res notabiles communitatis, etiam consentiente conuentu, cuiquam Religioso, aut Seculari distribuat, absque consensu Generalis, uel Prouincialis, uel Capituli prouincialis, sub poena absolutionis ab officio, et grauioris culpae per XL dies. 14. Nullus Frater Ordinis cuiuscumque gradus, aut conditionis existat, clam, uel palam ad speciales usus teneat per se, uel per alium, domos, hortos, agros, uineas, aut quamcumque possessionem immobilem, nec oues, boues, aut alia animalia, sub poena proprietariorum: sed communitati applicentur. Declarantes, quod si talia bona ad aliquem Fratrem per haereditariam successionem, donationem, aut alium iustum titulum deuenisse uiderentur, huiusmodi bona de Prioris scitu, ut dictum est, communitati applicentur, quo ad proprietatem indilate, sub poena proprietariorum infligenda eo facto, tam Prioribus, quam Fratribus in hoc delinquentibus. 15. Item praecipimus Prioribus localibus et Clauariis, ne

etiam consen-
tiente conuentu, ad uitam, uel perpetuo, aliquos redditus pecuniae portionis,
aut cuiuslibet alterius rei, alicui uendant, nisi prius habito consensu prouincialis Capituli, aut
solius Prouincialis, casu quo sine danno notabili non posset expec-
tari consensus Capituli. Prohibemus non minus Prouinciali et Diffinitoribus Capituli prouincialis, ne consensum aut
licentiam dent in praemissis, nisi pro emendo aliquo hospicio, uel spatio terrae, conuentui
manifeste necessario, sub poena depositionis ab officiis eorum. 16. Item a nullo Fratre
emantur census ad uitam, a quacumque communi-
tate, uel persona religiosa, uel seculari,
sub poena proprietariorum. Non prohi-
bemus tamen, si conuentus obligat perpetuos
redditus alicui personae extra ordi-
nem, quin conuentus possit redditus perpetuos
redimendo procurare, uel emere tali personae redditus, aut census temporales extra
Ordinem, aut eidem soluere ad uitam. 17. Item Prior, aut conuentus non possit quocumque
pacto, alicui Fratri uel personae cameram conuentus assignare, nisi prius deputatis et
ordinatis certis cameris de melioribus pro Priore prouinciali, et locali, et Lectoribus in
conuentu, et hospitibus, et infirmis. 18. Prioribus prouincialibus et eorum Vicariis districte
praecipiendo man-
damus, quod quando contigerit, propter nouas domos, uel alias in suis
Prouin-
ciis existentes, aliquorum quaestionibus molestari, et propter paupertatem
conuentuum, illum, de quo sit quaerela, proprio adiutorio destitui, de aliis domi-
bus suae
Prouinciae exhiberi faciant domibus huiusmodi subsidium opportu-
num, quousque pacis
obtineant complementum, sub poena rebellium, tam Prouincialibus negligentibus, quam
aliis impediens infligenda. Inhibemus insuper in uirtute sanctae obedientiae, ne aliquis
Prior, Vicarius, aut alius Frater causam, uel quaestionem incipiat, sine assensu Prouincialis
sui, contra principes, praelatos, aut quoscumque alios, nisi absque periculo et graui damno
ulterius differri non ualeret, ut esset appellatio facienda, uel aliud inchoandum ad causam
pertinens, quod differri commode non possit ullo modo. Tunc enim de assensu conuentus
agere poterit, ea quae in palatiis, uel alibi sunt agenda, ita tamen, quod statim Priori
prouinciali facta denunciaret, et sic in sequentibus de eius mandato prosequantur incepta,
sub poena grauioris culpaee secundum quan-
titatem, et qualitatem delicti infligenda
transgressoribus. Caput III DE OFFICIO DIVINO 19. Statuimus, quod audito primo signo pro

Horis quibuscumque diurnis, aut nocturnis, Fratres separent, et ante terminationem finalis pulsationis, omnes ad Capitulum, uel ad locum deputatum celeriter conueniant, et inde ad Ecclesiam religiose accedant, et ibi pro posse humiliter, et deuote Diuinum Officium compleant, secundum usum Ecclesiae Ierosolymitanae. Statuimus autem, quod qui competenti festinatione ad Matutinas, et alias Horas, etiam ad cetera, quae in choro cantanda, uel legenda fuerint, similiter ad refectorium, Capitulum, sermonem, uel lectionem scholasticam, seu ad alia quaecumque pulsatione uocatus non uenerit, poena leuis culpa pro primo defectu puniatur. Et si in consuetudinem duxerit una die, uel pluribus, poena grauioris culpa ei applicetur. Si uero in contemptum duxerit, poenae inobedientium subiiciatur. 20. Item statuimus, quod Priores locales in conuentibus suis corrigant, et corrigi faciant libros ecclesiasticos, qui correctione indigent; sub poena grauioris culpa per decem dies. 21. Item ordinamus, quod teneantur Priores locales quotidie legere, uel legi facere unam lectionem de Rubricis Breuiarii, Missalis, uel de Caeremoniis, Congregatis Fratribus, et praesentibus, immediate post Primam, uel alia Hora competenti, in mane tamen semper, et ante prandium, sub poena priuationis ab eorum officiis ipso facto incurrenda, si negligentes fuerint deprehesi. 22. Item ordinamus, omnes tam in missis celebrandis, quam in reliquis sint Caeremoniarum obseruatores uniformes, ut neque addere quidquam, neque demere praesumant, sed in omnibus sequi debeant Ordinarium, seu Caeremoniale, ut sint uniformes, sub poena priuationis loci, et uocis, constitutis in Sacerdotio, seu alia quauis dignitate, postquam ter fuerint admoniti, irremissibiliter infligenda. Studeant autem de cetero Sacerdotio decorati, ut proferant, et pronuncient missas uoce suppressa, et demissa, et nil minus sonora, et graui, ita ut nullo modo altius uocem tollant insipide, et inepte: et tamen a circumstantibus intelligi ualeant. 23. Item ordinamus, quod nemo Fratrum, seu dextri, seu sinistri cornu, sit ausus sedere antequam Prior, uel qui praecedit ea ex parte, qua Prioris statuta est sedes. Ex alia uero parte dignior, uel qui praecedit, sederit, exceptis lubileis, et Patribus senioribus, seu ualitudinariis. 24. Item ordinamus, quod omnes cuiuscumque gradus, et conditionis existant, in primis attendant, ut genuflexiones, et inclinationes, aliasque quascumque

caeremonias, iuxta antiquorum Patrum consuetudines, et traditiones sic obseruent, ut nullatenus praetermittantur, sub poena secundum quod Prioris prudentiae uidebitur, infligenda. 25. Item praecipimus, ut in genuflectendo, et surgendo omnes attendant ad Priorem, seu Praesidentem, sub poena leuis culpae inaduertenter peccantibus: obstinatis autem, sub poena graui, infligenda per diem, et grauioris, iuxta delictum seu repugnantiam; quam Prior consideret, et iudicet pro arbitrio, et iudicio suo. 26. Et quia strepitus in choro absoni sunt, et ex Fratibus quidam indiscreti existunt: praecipimus omnibus, ut in eleuandis, seu demittendis sedilibus cauti sint, et aduertant, ne strepitus emittatur ex uehementi tabularum collisione. 27. Item ordinamus, quod Diuinum Officium quando legendo pronunciat, et quando cantatur, numquam alta uoce, sed semper submisso tenore, et graui celebretur cum pausa conuenienti in medio uersus: et in fine nulla pausa, seu uocis protractione seruata, quae praeseferat taedium mentis. 28. Item ordinamus, quod Fratres ante lectorile stent directo ordine, et non obliquo, ita quod stent bini, terni, uel quaterni, uel seni, et uniformes ante ipsum lectorile, sub poena leuis culpae pro qualibet transgressione. 29. Item ordinamus, quod non sit in potestate cuiuslibet incipere Responsoria, et quae cantantur in choro ad maiorem missam, seu ad quaecumque alia Officia, sed sint deputati, qui incipiant: quos postquam inceperint ipsi, et debite progressi fuerint, reliqui opportune subsequantur, sub poena panis, et aquae pro uice qualibet cuiuslibet commissae negligentiae. 30. Item ordinamus, quod dum cantatur Kyrieleison, Gloria in excelsis Deo, nemo audeat sedere praeter ualetudinarios, sed si pulsantur organa, stent Nouicii, et Professi cum Cantoribus, et Subpriere ante lectorile, reliquis omnibus in sedilibus stantibus: sin autem non pulsantur organa, omnes conueniant, et stent ante ipsum lectorile. 31. Item ordinamus, quod singula die Sabbati, ordinetur tabula Cantorum, et Ministrorum in choro, et similiter Officiorum, quae per Hebdomadam sunt celebranda, secundum ordinem Feriarum, et Sanctorum. 32. Item ordinamus in primis, et ante omnia, quod nemo sit loquax in ipso choro, nec perturbet alios Diuinum Officium celebrantes; sub poena unius disciplinae simplicibus infligenda: graduatis autem sub poena priuationis panis, et uini, ac platantiae pro qualibet uice. 33. Item ordinamus, quod in terminatione unius Horae,

quando immediate sit alia incipienda, completa Salve Regina, Fratres surgant immediate, et cum inclinatione dicant Pater Noster, et Ave Maria. Terminatis autem Officiis, quando ad alia non est procedendum, dicto Fidelium, persistent Fratres genibus flexis, donec Prior, uel Praesidens faciat signum, sub poena unius disciplinae pro qualibet uice simplicibus infligenda: graduatis autem sub poena priuationis pietatis per illum diem. 34. Nec aliquis Fratrum chorum exire praesumat ante terminationem Officii, nisi de expressa licentia Praesidentis, causa quacumque rationabili perurgente. 35. Item ordinamus, quod tam intrantes, quam exeuntes chorum faciant in medio, si sit in altari Sanctissimum Sacramentum, genuflexionem, alias debitam reuerentiam sine fastu, et ulla ceruicis elatione, sed humiliter, et ut decet timentes Deum, sub poena unius disciplinae, Psalmi De Profundis clamaui et cetera.⁴ Nec opus est quoties ministri ingrediuntur chorum, seu egrediuntur, quod inclinentur uersus Superiorem; nisi quando uenia petenda est, et ex necessitate aliquo accedendum. 36. Item ordinamus, quod completis quibuscumque Officiis, exeuntes Fratres de choro habeant seruare hunc ordinem: uidelicet, quod Nouicii sint primi exeuntes bini cum debita, et deuota genuflexione, uel reuerentia in medio facta. Sequentes sint professi, et deinceps reliqui per ordinem, ita ut Prior cum seniore, seu Prouincialis cum Priore sint ultimi: et omnes procedant usque ad Capitulum bini, seruato semper ordine, et ibi dicta oratione, honeste recedant; et hoc sub poena rebellionis. 37. Item ordinamus, quod a primo mane usque ad completum Officium cum missa maiori, nemo audeat, aut praesumat ad ecclesiam accedere ad loquendum cum quauis muliere. Quia sub praetextu bonorum operum, multa saepe eueniunt scandala: nisi forte necesse fuerit, quod aliquis de senioribus, de quo nulla sit suspicio, audiat confessiones, seu uisitet personam grauem aliquam, et conuentus benefactricem, et talis sit uocatus per Sacristam, sub poena grauioris culpae per sex dies ei infligenda. 38. Item ordinamus, quod Nouicii, seu alii quicumque Fratres, maxime in urbibus, et oppidis, seruientes missis semper habeant cappas albas. Erit autem curae Priori, quod cappae albae mundaе sint, et nullis sordidae maculis, cum ex earum puritate uirgineus candor repraesentetur. 39. Item ordinamus, quod nemo audiat confessiones mulierum, seu adolescentum post altaria, aut in angulis ipsius

ecclesiae, seu in locis non patentibus, sub poena depositionis ab Officio et suspensionis a gradu, seu dignitate, ac carceris ad mensem. 40. Item compellantur Fratres, quibuscumque modis, ut Officium de cetero celebrent, et celebrare debeant in toto Ordine nostro, iuxta emendationem, et correctionem per nos factam, et a Sede Apostolica approbatam. Et nullus cuiuscumque gradus, aut conditionis, uel dignitatis extiterit, praesumat corrigere, seu corrigi facere, seu imprimere, seu imprimi curare Breuiarium secundum Ordinem nostrum, siue missale, seu quoduis aliud simile spectans ad Diuinum Officium, nisi petita prius, et obtenta facultate a Priore generali, et hoc sub poena excommunicationis latae sententiae, et depositionis ab Officio, gradu, et dignitate, ipso facto. 41. Item ordinamus diebus Sabbatis ad Completorium pro deuote cantanda Salue Regina ante altare Beatae Virginis, et diebus Dominicis, ac festis, conueniant omnes Sacerdotes, et graduati, etiam actu legentes cum cappis albis, sub poena grauioris culpa per octo dies, et rebellionis contra facere uolentibus infligenda. 42. Item qui in Officio sibi per tabulam assignato, in choro, refectorio, aut alias negligens repertus fuerit, in Capitulo unam recipiat disciplinam: assuetis autem aggrauetur poena: si autem fuerit aliquis intra septa loci occupatus, aliquem Fratrem, qui eius uices suppleat, humili supplicatione studeat inuenire, sub poena grauioris culpa. 43. Nullus Frater in choro, aliud, uel aliter cantare praesumat, quam communis usus Ordinis approbat, et legit: sed neque motetos, neque upaturam, uel aliquem cantum magis ad lasciuiam, quam ad deuotionem prouocantem aliquis decantare habeat, sub poena grauioris culpa, quod etiam caueatur in pulsandis organis. Et breuiter in Officio Diuino obseruentur omnia, quae in Ordinali ponuntur. 44. Ostium chori exterius semper clausum teneatur, nisi pro necessitate, ac uisitantium deuotione, et reuerentia, oporteat ipsum aliquando aperiri. 45. Nullus Frater sine scapulari capuciato, et debito modo formato, et figurato missas audeat celebrare: neque Diuina Officia in ecclesia persolvere. Qui secus fecerit, tamquam excommunicatus ab omnibus euitetur, quia temere habitum conuenientem suae Religioni dimisit. 46. Item, omnes orationes, quae solent recitari post sumptionem corporis, et sanguinis Domini nostri Iesu Christi, prohibemus: quas postquam reuersi fuerint in Sacristiam pro sua deuotione

absoluere poterunt. Similiter post consecrationem, et in tota missae celebratione nihil aliud addatur, nisi quod in missali ponitur. 47. Item, praecipimus, et mandamus, omnes abusus in missis celebrandis, quos Sacrum Tridentinum Concilium remouit, ab omnibus Fratribus nostris posthaberi debere; sub poena in eo Decreto contenta; atque sub poena carceris per mensem. 48. Item a celebratione quotidiana missarum nemo excipiat, siue Magister, siue alio gradu insignitus, aut Sacerdos simplex extiterit; nisi fuerit iuste impeditus: et hoc de assensu Prioris. Et quibus dixerit Sacrista ire ad Altare unum, et talem missam celebrare, obediant, sub poena culpae faciendae in medio refectorii: qui si pluries repugnauerint, poena aggrauetur. Cauebitque Prior, ne inhabiles, uel propter senectutem, uel propter ignorantiam, uel propter malam conscientiam, se recipiant ad Sanctum Altare pro conficiendo Sacro. Animaduertant Sacerdotes ante celebrationem missae confiteri peccata sua Sacerdoti, et frequenter in loco aperto, ad purgandam eorum conscientiam, et in aliorum exemplum. 49. Item, in omnibus conuentibus, gratia, et benedictione Reuerendissimi Ordinarii, habeatur Oleum Sanctum. 50. Item, Diuinissimum Eucharistiae Sacramentum qualibet hebdomada mutetur: et uas, in quo continetur, sit argenteum, intus optime deauratum, et intus adsit, et circum, supraque corporale consecratum, et sub uase sit lapis consecratus. 51. Item cum ex Concilio facultas detur Reuerendissimi Patri Ordinis, de forma supplementi in celebratione missarum tam pro uiuis, quam pro defunctis, statuimus propter multitudinem missarum, quibus fieri satis haudquaquam potest, ut singulo mense Fratres in quocumque conuentu duas missas solemnes cantent, unam pro uiuis, alteram pro defunctis, et singulis diebus commemorationem faciant, et orent pro iis, a quibus eleemosynas acceperunt. 52. Item quicumque Frater, post solemnem Professionem emissam, Diuinum Officium, seu Horas Canonicas dicere neglexerit, et de hoc conuictus, aut confessus, uel uiolenter suspectus fuerit, carceri mancipetur: nec possit cum tali dispesari, nisi per Priorem generalem, uel Capitulum generale. Fratres uero Laici dicant Horas sicut in Regula habetur, hoc addito, quod in Completorio dicant uicibus quindecim Pater noster: et legitimis actibus non impediti, missam omni die audiant, et festiuis diebus, (nisi legitime occupati), intersint missae maiori cum omni deuotione. 53.

Item quoties Laici ex Regula pro Horis dicunt Pater noster, dicant etiam Ave Maria. Caput IV DE IEIUNIO, ET COMESTIONE FRATRVM 54. Statuimos quod Fratres nostri ieiunent omnibus Vigiliis institutis ab Ecclesia: in Vigilia Corporis Christi, in singulis diebus praecedentibus quodlibet festum Beatissimae Virginis Mariae, per Quadragesimam, et Aduentum, in Quatuor anni temporibus; in Litanía maiori, idest in die S. Marci, si non in Dominica uenerit: in tribus diebus Rogationum ante Ascensionem Domini, necnon in omnibus faextis feriis, excepta illa, quae est infra hebdomadam Paschae, cuius ieiunium in arbitrio Fratrum relinquimus. Et poterunt Piores, exceptis ieiuniis institutis ab Ecclesia, et Aduentu, de esu lactiniorum, uel abstinentia secundum uarias locorum consuetudines ordinare. 55. Extra Quadragesimam, et Aduentum, nisi ieiunium aliquod impederit, poterunt Fratres ter, aut quater in hebdomada comedere carnes, quando Priori generali, uel eius in hac parte uicesgerentibus uidebitur expedire, etiam bis in die iuxta Priuilegium concessum per dominum Papam Pium II. Extra domos uero, ne sint hospitibus onerosi, etiam poterunt diebus aliis, quibus seculares carnes comedent, pulmentum coctum cum carnibus comedere: sed neque carnes tritas, aut intestina, uel sanguinem comedere licebit. Piores uero prouinciales, et locales in Aduentu, includendo etiam primam Dominicam, ac Feriis quartis, per totum annum comestionem carniū permittentes, teneantur absolui ab eorum Officiis; nisi euidenti necessitate, et manifesta cognouerint eos, cum quibus dispensant, indigere. Ab Exaltatione uero Sanctae Crucis usque ad Pascha Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, Fratres ieiunent Feriis secundis, uel saltem quartis, sextis, ac Sabbatis iuxta dispensationem Prioris generalis, ut praedictum est: et diebus ieiuniorum Ordinis poterunt fieri refectiunculae in communi refectorio. In uigiliis autem, et ieiuniis ab Ecclesia indictis nihil comestibile cuiquam detur a conuentu nec in refectorio, nec extra, exceptis ualetudinariis, et ad ieiunium non obligatis, quibus aliqua honesta portio panis, et uini dari poterit, secundum discretionem Praesidentis: aliis uero non, nisi ratione medicinae. Siquis autem ultra formam Regulae mitigatae, et nostrarum Constitutionum, siue in conuentu, siue extra, aliter carnes comederit, absque ineuitabili necessitate, uel infirmitate, aut notabili debilitate, quae euidenter appareat, pro qualibet refectioe poenam grauioris

culpa per duos dies sustineat, quod firmiter uolumus obseruari. Et hoc uolumus intelligi etiam de Praedicatoribus in Quadragesima. Qui secus fecerint, eos uoce, et loco priuatos esse declaramus. 56. Item statuimus, quod Priores prouinciales, et actu legentes doctores in uniuersitatibus solemnibus, teneantur comedere in refectorio, ad minus cum conuentu quater in hebdomada. Priores autem locales regulariter comedant cum conuentu: similiter magistri in Theologia, et alii Fratres cuiuscumque gradus aut dignitatis extiterint, non obstantibus quibuscumque priuilegiis eisdem concessis. Et tunc omnes praedicti non comedant, nisi de cibariis, quae communiter ministrantur, nec quicumque alii Fratres, sub poena grauis culpa per tres dies. Prohibemus autem, ne aliqua pietantia in conuentu comedatur, praeter communem, sine dispensatione Prioris conuentus, sub poena praenotata. Item Fratres in secunda mensa comedentes, non aliis alimentis, quam in prima, uescantur, sub poena grauioris culpa, hoc permittenti, et facienti, per duos dies infligenda. 57. Item statuimus, quod nullus Frater ueniat ad Fratres ultimi conuentus, uel ad alios extra refectorium comedentes, demptis Seruitoribus deputatis per Praesidentem, sub poena grauis culpa per unam diem. 58. Item prohibemus, ne Fratres nostri in ciuitatibus, et uillis, in quibus locum habemus, comedant, uel bibant, nisi pro ineuitabili necessitate, praeterquam apud religiosos, praelatos, Principes, Patronos, et Magnates, sub poena grauioris culpa per duos dies infligenda. Poterit tamen Prior localis, in casu, licentiare Fratres ad comedendum in uilla cum personis honestis, et notabilibus. Quod non faciat faciliter, et frequenter: sed discrete se habeat in huiusmodi licentia concedenda, et in sociis assignandis, ne per hoc occasio scandali subsequatur. 59. Mandamus autem in uirtute sanctae obedientiae salutaris omnibus Prioribus, et Vicariis conuentuum nostri sacri Ordinis, ne extra refectorium, uel infirmitorium, sine aulam communem ad hoc deputatam permittant comedere Fratres suos, nisi infirmitatis causa, uel alterius necessitatis euidens. 60. Item sub poena grauioris culpa per tres dies infligenda, nullus Frater comedat, aut bibat cum secularibus in Dormitorio, aut in quibuscumque aliis cameris ubi Fratres iacent. Tempore autem, quo Diuina celebrantur in ecclesia, nullus intra conuentum cum secularibus comedat, uel eos in talibus associet; nisi essent tales personae cum quibus sine

Ordinis, uel conuentus dispendio notabili, aut personarum timenda indignatione graui, haec obseruari non possunt, semper tamen a Praesidente licentia obtineatur. 61. Item ordinamus, quod a mensa Fratres cito surgant, et non stent in iocis, et computationibus, sed ubi omnes aut comederint, aut comedere potuerint, facto a Priore signo, surgant. Sunt enim Statuta loca, in quibus honesta fieri possunt colloquia. Nec decens est, ut in refectorio regnet garrulitas; sub poena culpae leuis usque ad trinam monitionem, deinde uero grauis, et grauioris, prout Priori uidebitur, incorrigibilibus infligenda. 62. Item ordinamus, quod immediate post prandium, et cenam, seu refectiunculam omnes recedant de refectorio; et non remaneant aliqui, nisi Seruitores, qui opportune se expediant, et celeriter recedant, sub poena unius disciplinae pro uice qualibet transgressori cuilibet infligenda. 63. Item ordinamus, quod nullus Frater audeat, seu praesumat mittere panem extra conuentum, aut uinum, seu quid aliud simile, uel quomodocumque aliter dare, sub poena excommunicationis, et priuationis omnium bonorum religionis, quae possidet, et rebellionis. 64. In his tamen, quae superius praemisimus de ieiunio, et esu carniuum; uolumus inuiolabiliter obseruari laudabiles, et arctiores nostrorum conuentuum consuetudines. Caput V DE SILENTIO, ET LOCUTIONE FRATRVM 65. Cum secundum Regulam, Fratres ad obseruantiam silentii post Completorium, et ante Primam astringantur: Statuimus, quod ubi inoleuit consuetudo, et fieri potest sine scandalo secularium, quando non sunt ieiunia, dicatur Completorium post cenam. Post dictum Completorium, facto interuallo unius horae, fiat pulsatio cum campanella septem, uel octo ictuum, et incontinenti omnes Fratres tendant ad cellas suas; exceptis illis, quos ita tarde uenire contingit, quod haec circa illos non possent commode obseruari, et ex tunc silenter faciant uniuersa. Vbi uero est iam introducta consuetudo, quod seculares hora opportuna intersint Completorio, dicatur ante cenam, seu ante refectiunculam, propter frequentiam, et deuotionem populi confluentis. In conuentibus tamen studiorum, et uniuersitatum, si ita fieri expediet, detur Studentibus ante silentii pulsationem, conueniens spatium conferendi, et circulariter disputandi. Mandantes Prioribus prouincialibus, atque localibus, quatenus ad obseruantiam dicti silentii omnes Fratres districte, et rigide

compellant: uolentes, quod qui- cumque post dictam pulsationem in conuentu, sine Praesidentis licentia, contra Regulae formam silentium fregerit, ad terram panem, et aquam comedant per tres dies. 66. Item statuimus, quod Fratres nostri silentium teneant in Choro, Refec- torio, Dormitorio, Claustro, et in Cellis, praeterquam Cella Prioris, sub poena grauis culpae. Etiam Fratres extra Refectarium comedentes, silentium teneant uniuersi, dato etiam, quod aliqui Religiosi, aut seculares sint praesentes. Poterit tamen Praesidens, lectione aliqua praemissa, dum sibi uidebitur expedire, et non alias, cum Fratribus, qui erunt in mensa extra refectarium super locutione dis- pensare, absque clamore, et tumultu. Quod si quis conuiciose, et clamorose locu- tus fuerit, a Praesidente continuo silentium eidem imponatur, et sub poena grauis culpae infligenda statim taceat: quod si non fecerit, et scandalum per hoc secutum fuerit, quadraginta dierum poena grauior ei assignetur. Idem uolumus obseruari de Fratribus in absentia quorumcumque extraneorum comedentibus. 67. Caueant etiam Fratres a uaniloquio, praecipue prope Ecclesiam, et in ea. Qui uero in hoc deprehensus fuerit, poenam mediae culpae sustineat: et si in consuetudinem duxerit, poenae grauis culpae subiaceat. 68. Statuimus etiam, (quod est pudor dicere) quod quicumque Fratres iurare per sanguinem Iesu Christi, aut per Corpus Dei, uel eius uulnera, aut per aliquod membrum fuerint auditi, aut aliqua turpia de Christo, uel de eius Matre benedicta, aut de quibuscumque Sanctis, uel rebus sacris nominare iurando, uel alio modo indecenti, seu male gratiando Domino praesumpserint; poena graui- ris culpae rigide, et sine misericordia puniantur. Et si huiusmodi indecenti locu- tioni assueti fuerint, et aliquotiens moniti per Superiorem, non destiterint, nec se emendauerint, loco et uoce priuentur celeriter. 69. Item praecipimus, quod Fratres non cantent cantilenas lasciuas, nec factorum secularium: nec eas doceant, aut addiscant: nec etiam tripudiant, sub poena grauioris culpae per tres dies. 70. Item praecipimus cum Apostolo, quod quilibet Frater alteri loquatur cum reuerentia, et honore: si quis autem alteri conuiciose, aut irreuerenter locu- tus fuerit; poenae grauioris culpae ipsum uolumus subiacere. Caput VI DE DORMITIONE FRATRVM, ET MANSIONE IN CELLIS 71. Statuimos, quod Fratres nostri in tunica alba, et scapulari dormiant omni tempore succincti, sub poena grauis culpae,

exceptis infirmis, quorum relinquimus arbitrio, ut scapulare induant, uel deponant, numquam tamen sine alba tunica debent esse. Quicumque autem nudus iacere inuentus fuerit, poena grauioris culpa, si semel deprehensus fuerit, per unam diem ad minus puniatur. Si autem assuetus fuerit, pro qualibet uice, poena praedicta ei duplicetur. Et nihilominus uolumus, quod comedat panem, et aquam scapulari denudatus; ut quod de nocte impudenter abiecerat, in confusionem suam de die coram omnibus careat spoliatus. Si autem sine scapulari dormierit, suam poenitentiam faciat cum habitu pari modo cum scapulari sine cappa. 72. Item usum lintheaminum in dormitorio, nisi pro euidenti necessitate, et nisi pro hospitibus penitus inhihemus. Sed utantur Fratres lodicibus laneis, seu langetis, aut aliis cooperturis Religiosis, sine picturis, simplicibus, et honestis: et in cellis nihil sit quod praeseferat uanitatem, quodque repugnet uoto paupertatis. 73. Item tempore dormitionis Fratres in cellis maneant; nec usque ad pulsationem campanae communem, nisi pro necessariis naturae exeant ab eisdem: sed neque in uerbo, uel alio modo strepitum faciant, unde dormientes possint inquietari quoquo modo; sub poena grauis culpa per tres dies. 74. Item ordinamus, quod Prior localis, uel Subprior, uel Vicarius conuentus cuiuscumque, omni nocte cellas Fratrum, sub poena grauioris culpa per duos dies habeat uisitare cum lumine; nec eis intrare liceat suos lectos, donec constet eis, quod omnes Fratres sint in cellis suis, uel intra septa loci debito modo et honesto. Qui si termoniti negligentes fuerint, ab Officio deponantur. 75. Item ordinamus, quod quicumque Frater cellam alterius, facto signo post Completorium, aut alio tempore dormitionis, sine licentia Praesidentis intrauerit; poena priuationis loci, et uocis ipso facto puniatur. 76. Item statuimus, et mandamus, quod quicumque Frater, pro cuius negligentia, ignis in dormitorio, uel in alio loco conuentus, appositus fuerit uel accensus, statim carceri mancipetur, donec cum eo fuerit misericorditer dispensatum; attendita quantitate damni: et multo magis puniatur, si (quod absit) per malitiam ignem subiecerit. Caput VII DE HONESTATE EXTRA MONASTERIUM SERVANDA 77. Quia certum est, quod sicut uera, et seruens caritas in conspectu Dei est, sic Religionis honor, et decus in intuitu secularium, et spectantium consistit aspectu. Idcirco ordinamus, quod Fratres exeuntes monasterium

cuiuscumque gradus, et conditionis existant, non exeant, nisi petita uenia a Priore, et obtenta. Et sic incedant, quod sint bini, et aequaliter ambulantes, ea cum honestate, et modestia, quod populus ex incessu eorum, exemplo, et colloquio bene aedificetur: et quod omnes portent caputium extra conuentum; sub poena priuationis loci, et uocis locum, et uocem habentibus: reliquis autem, sub poena unius disciplinae. 78. Item quia nihil est Religionis honestati magis oppositum, et magis contrarium reformationi, quam quod Fratres in urbibus, et oppidis quotidie per plateas, et loca publica uagentur, et alias suo pro libitu discurrant quocumque uoluerint, quae damnosa nimis licentia est, et inter alia, quae plurima ab ipsa proueniunt mala, certe incomparabile causatur habitus uilipendium. Ideo ordinamus, praecipimus, et mandamus, quod nullus Frater possit aliquo modo exire monasterium, praeterquam bis in hebdomada; et hoc fiat cum interpolatione dierum, et semper cum socio sibi a Priore designato, nisi forte urgens aliqua exeundi necessitas alicui interuenerit, quam tamen Priori committimus dignoscendam, quo casu rarissimo, Prior poterit dispensare, ita tamen quod exeat cum socio taliter dispensatus. Aduertant autem Priores, ut sic accommodent socios, quod ipsi etiam socii pluries non exeant. Exeuntes autem Fratres petant benedictionem, et reuersi praesentent se Priori iterum benedictionem habituri. Diebus autem Dominicis, et festis maioribus nullo pacto uolumus, quod etiam a Priore quispiam possit ueniam exeundi obtinere. Non enim licet, ut diebus Deo, Sanctisque; dicatis, quibus ipsi etiam seculares desistunt ab opere, Religiosi non assidue Ecclesiae seruiant, et dent operam sacris. Ferialibus uero diebus Prior, et Procurator conuentus, similiter et Magistri actu legentes cum studentibus artium, in locis uniuersitatum, quibus non solis, sed cum sociis, et honeste permittitur, quod tempore debito quotidie possint accedere ad lectiones. Et denique excipiuntur Confessores solennes, qui cum uocentur ad audiendas confessiones extra monasterium, poterunt accedere, quia hoc cedit in honorem conuentus. Reliqui autem cuiuscumque gradus, conditionis, et dignitatis existant, ultra duas uices per quamlibet hebdomadam nullo modo poterunt exire, nec Prior, sine urgenti necessitate, poterit cum aliquo in praemissis dispensare: nisi forte contingat, quod accedant ad celebrandas missas extra ecclesiam

nostram: quo casu per Priorem deputatis conceditur, quoties acciderit, posse exire, maxime pro honore conuentus. Numquam tamen sine socio cuiquam aliquo casu exire licebit. 79. Item ordinamus, quod nulli Fratres audeant, aut praesumant per oppida, uel urbes ire extra monasterium sine cappis albis, et absque licentia sui Superioris sub poena rebellionis. Et accedentes cum cappis albis, et caputia in capite, (ut praemissum est) oculos etiam sic regant, ut honestas eorum aedificet. Quaestuarii tamen accedentes extra ciuitates, et oppida poterunt cum pileis, et sine cappis albis ad quaestuum per uillas accedere. Similiter Fratres commorantes in locis, quae sunt extra moenia in remotis. 80. Item ordinamus quod nullus Sacerdos, seu alius, cuiuscumque conditionis fuerit, possit exire extra monasterium, et habere in socium aliquem Nouitium, quacumque causa supposita: nec Prior localis, nec etiam ipse Prouincialis possit super hoc dispensare cum aliquo, aut alicui facultatem dare, nisi fuerit aliquis Pater senio confectus, et probatae uitae, ac bonae famae, qui uocaretur ad audiendam confessionem, et foret accessurus aliquo, ubi expediret cum eo esse potius iuniorem, et simplicem aliquem, quam natu maiorem. Tunc enim, et eo casu tam prouincialis, quam localis Prior poterit tali seniori ueniam dare, quod exeat cum aliquo Nouicio propter confessiones audiendas dumtaxat, et hoc non fiat nisi dato casu, et rarissime. 81. Item ordinamus, quod nullus cuiuscumque conditionis existat, audeat adire monasteria Monialium cuiuscumque Ordinis fuerint, aut cum Monialibus quibuscumque commercium, seu familiaritatem habere, nisi aliquis Pater senior esset deputatus confessor alicuius monasterii nostrae Religionis, uel alterius in gratiam alicuius Reuerendissimi Ordinarii. Possunt tamen Prouinciales, et Visitatores cum sociis probatae uitae, et Prouectae aetatis uisitare Moniales Ordinis nostri. Nullus praeterea ingrediatur intra eorum septa, nisi in casibus necessitatibus, sub poenis, et censuris expressis in Diplomatum summorum Pontificum. Siquis alius fuerit deprehensus, quod commercium habuerit cum eis, carceri mancipetur, et acriter puniatur, atque a conuentu omnino expellatur. 82. Item ordinamus, quod nullus Frater audeat habere familiaritatem, seu commercium cum personis inhonestis. Similiter neque cum habitantibus domos monasteriis nostris circumiacentes, nisi fuerint bonae famae, de nobilibus, et primatibus ciuitatis. Et hoc quia

conuersatio in domibus uicinia, in quibus sunt mulieres de plebe, non potest esse sine scandalo, et derisu totius monasterii, et denique sine dispendio publici honoris, fama, et eleemosynarum iactura, sub poena priuationis loci, et uocis, et suspensionis a quocumque gradu, et dignitate: non habentibus autem locum, et uocem, sub poena carceris per octo dies irre- missibiliter infligenda, et expulsionis a conuentu. 83. Item ordinamus, quod Domus quorumcumque conuentuum Ordinis, quae locari solent, locentur, et locari debeant personis honestis, sub poena culpae grauioris Priori, et patribus Clauariis in prouinciali Capitulo infligenda, si secus fecerint, constito, quod in praedictis domibus sint, aut fuerint personae ali- quae infames, et inhonestae. Et hoc ad euitandam infamiam, et ne Fratibus causa sit habendi commercium cum infamibus. 84. Item ordinamus, quod nullus Frater cuiuscumque gradus, aut conditio- nis existat, audeat astare ante tonstrinas, seu mercatorum, uel artificum apothecarum, siue officinas monasterio circumiacentes, siue uicinas, seu etiam remotas. Quia indecens est, et indecorum, quod transeuntes inspiciant Fratres spectantes lusores, et audientes facetias, atque scurrilia, quae ibi committuntur: quae omnia cedunt in contemptum habitus, et professionis, et remanet habitus apud seculares abiectus, apud quos seruanda semper est grauitas, et honestas; sub poena graduatis culpae grauioris: simplicibus autem, et aliis, sub poena carceris ad libitum, et discretionem Prioris infligenda. 85. Item ordinamus, quod nemo audeat habere cum secularibus tantum commercii, quod ex multa conuersatione ipsi seculares percipiant uel nutibus, quae intra septa monasterii fiant. Siquis autem conuictus fuerit, quod de secretis, uel de gestis in conuentu, uel quid minimi cuiquam secularium reuelauerit, ultra, quod est carceri mancipandus, et secundum Statuta Ordinis grauissima poena plectendus, anathema ei sit omnipotentis Dei maledictionem toto uitae tempore incursum. Caput VIII DE MINUTIONE, ET RASVRIS, ATQVE BALNEIS FRATRVM PROHIBITIS 86. Minutio Fratrum permittitur secundum consilium Medicorum: quando autem minuuntur, seu phlebotomantur Fratres, possunt comedere extra refectorium, et habere tribus diebus recreationem de communi. Non tamen ultra primam noctem, nisi cogente necessitate, a choro se liceat absentare. Et nullus quippe Frater minutionem faciat, sine licentia sui Prioris,

sub poena grauis culpae. 87. Rasurae autem Fratrum fiant de quindena in quindenam per totum annum, uel prout Priori uidebitur aliter statuere, secundum temporum uarietatem. 88. Item statuimus, quod nullus Frater uadat ad balnea, uel stufas extra conuentum, sub poena quadraginta dierum ad carcerem infligenda. 89. Item ordinamus, quod in omnibus conuentibus sint ordinatae tonsurae, et Fratres nullo modo accedere possint ad tonsuras extra monasteria: sed in ipsis monasteriorum tonsuris Fratres a tonsoribus per ipsos conuentus deputatis, tonderi debeant. Aduertant autem Priores, quod capillaturae Fratrum non excedant duos digitos per transuersum: nec tondeantur citra mediam aurem; sed sint omnes tam in coronis, quam in aliis uniformes. Et quod nullus conuersus, seu Frater Laicus possit portare coronam. Cassantes, et annullantes omnes abusiones per quorumcumque Superiorum gratias introductas. 90. Ad balnea autem naturalia poterunt Fratres ire, qui indigebunt, de Superiorum suorum licentia, et assensu. Caput IX DE HOSPITIBVS, ET ITINERANTIBVS 91. Statuimus, quod Priores locales, aut Praesidentes Fratres nostros itinerantes recipiant benigne, et deuote, et eis secundum necessitatem, et laborem in uictualibus prouideant diligenter; nullam paupertatem allegantes, ut fraterna charitas foueatur, sub poena grauis culpae per quinque dies infligenda. 92. Fratres tempore comedendi, uel hospitandi, qui uenire poterunt ad conuentum, in urbe, aut uilla, ubi conuentum habemus, non comedant alibi, nec hospitentur, neque maneant apud alios Religiosos, uel quoscumque alios dormiant, nisi conuentu antea uisitato, et licentia habita a Praesidente, sub poena grauioris culpae per tres dies. 93. Item si quis habita licentia eundi extra ciuitatem, oppidum, aut uillam, et in ciuitate, oppido, seu uilla maneat una nocte extra conuentum, uoce, et loco est priuatus eo facto. Si uero per duas noctes manserit, carceri mancipetur. Si uero per tres, uel plures, secundum qualitatem et quantitatem offensae, grauius puniatur. 94. Item Fratres conuentus, non ueniant ad hospites Fratres, uel ad alios extra refectorium comedentes absque licentia Prioris, sed per Fratrem ministrantem intiment eis suum negotium, sub poena mediae culpae. Nec liceat hospitibus, nec aliis Fratribus, nisi de licentia Praesidentis in conuentu, exire septa loci, sub poena apostatarum infligenda: nec aliquid emant, aut mutuo accipiant nisi per Priorem, aut conuentus

Procuratorem, uel de eorum expresso scitu, et assensu, sub proprietariorum poena. 95. Item tam Priores, quam alii Fratres ad conuentus suae, uel alienae Prouinciae uenientes, si in eis, uel in eorum terminis deliquerint, Priores locorum eos corrigendi, secundum Ordinis Statuta, liberam habeant facultatem. 96. Seculares non diu morentur inter Fratres, praeter seruiantes, ne aliqua leui occasione fama Ordinis atque Fratrum forsitan inde minuatur; sub poena grauis culpa retinentibus infligenda. Poterit tamen Prior generalis, uel prouincialis super haec dispensare, cum eis uidebitur expedire. Item malefactoribus, et sceleratis ad domos nostras confugientibus metu poenae, nullo modo aditus, patefiat: et si forte ob aliquam causam omnino introducendi essent, Prior assignabit eis locum a Fratribus totaliter separatum: nec Frater aliquis loquatur, uel comedat, seu bibat cum eis, sub poena carceris. Nec omnino ultra tres dies ullo pacto possint manere in conuentu, sub poena priuationis ab officio ipsi Priori infligenda. 97. Item Fratres per obedientiam missi, habeant literas a praelatis mittentibus testimoniales, tempus missionis, et durationis eorum continentes, quas prima die sui regressus reddant, sub poena grauis culpa, et Prior impressionem sigilli statim frangat. Fratres uero inordinate, et sine testimonialibus, et obedientia incedentes, tanquam apostatae capiantur, et carceri mancipientur, donec Prouincialis eorum, aliter de illis ordinauerit, cui eorum captionem, Prior capiens, habeat celeriter intimare. Prior uero in captione, et detentione talium negligens, poena grauioris culpa per decem dies puniatur, si tales recesserint a suis conuentibus, aut aliqui fuerint in crimine inuenti. 98. Fratres hospites in quocumque conuentu fuerint, post primam diem sequantur chorum de die, et teneantur dicere missas, nisi arduitas negotiorum, et labor excuset eos euidenter. 99. Itinerando, Frater, qui Prior est in Religione, sit Prior in itinere, nisi per Superiorem aliter ordinaretur, puta causa officii, scientiae, honestatis, discretionis maioris, posteriorem merito deceret esse praeponendum. Cum uero Fratres eundi aliquo licentiam habuerint, illuc tantummodo uadant, quo licentiam obtinuerunt accedendi, et tempore limitato celeriter reuertantur, sub poena grauisima. Si autem aliqui postquam per obedientiam missi fuerint, et per eorum defectum, et negligentiam steterint: aut si infra terminum sibi deputatum non redierint, nisi ex causa rationabili excusentur; uel si ad aliquem alium

locum, quam ad illum, ad quem missi sunt, declinauerint, nisi periculum notabile, aut euidens necessitas hoc excuset, poena grauioris cupae secundum delicti exigentiam, puniantur. 100. Item Fratres per obedientiam, aut licentiam exeuntes, socios, secundum assignationem Praesidentis, habeant, nec alios accipiant, sub poena grauis culpae per tres dies. 101. Item nullus Frater audeat ire ad faciendum querelam Priori generali, nisi propter defectum Prioris prouincialis: nec Prouinciali, nisi propter defectum Prioris localis, sub poena grauis culpae per uiginti dies. 102. Item Fratres nostri equitare non praesumant, nisi a suo Priore fuerint licentiati, sub poena grauis culpae tot diebus infligenda, quot diebus equitare praesumpserint. 103. Item ordinamus, quod equi non nutriantur in conuentibus, nisi pro Prioribus prouincialibus, et eorum Visitoribus, aut Procuratoribus pro communi bono Ordinis, aut Prouinciae laborare habentibus, uel pro terminariis, sic tamen, quod peractis huiusmodi Ordinis negotiis uendantur statim, nisi, propter equorum debilitatem essent forte diutius nutriendi, sub poena priuationis uocis, et loci. Nec Priores prouinciales, aut eorum socii equos, postquam uisitaerint Prouinciam, ultra octo, uel decem dies teneant, sub eadem poena. 104. Item nullus Frater uadat, aut mittatur solus, nisi de licentia Prioris generalis, uel prouincialis, aut localis ex magna necessitate, puta quando quis ad studia generalia mittitur longius, aut inde redit. Aut ad simile aliud peragendum destinatur, sub poena grauis culpae per uiginti dies tam mittenti, quam pergenti pariter infligenda, et sub poena priuationis uocis, et loci ipsius euntis. Si autem duo Fratres aliquo missi fuerint, et unus illorum alterum sine causa reliquerit, poenam grauis culpae per quadraginta dies sustineat. Et, si inde scandalum ortum fuerit, tunc secundum qualitatem, et quantitatem delicti grauius puniatur. 105. Item nullus Prior localis uadat, mittat, uel licentiet Fratres ad alterius terminos Prioratus, absque licentia Prioris generalis, uel prouincialis; nisi pro negotiis communibus, uel necessitate manifesta, sub poena grauioris culpae per quinque dies infligenda tam mittensi, quam eunti. 106. Item ordinamus, quod pueri, et iuuenes ordinati ad studium, nullatenus possint mitti ad terminos, seu quaestas extra uillam, nec aliter occupentur frequenter, quo minus ualeant lectiones suas audire, et addiscere. 107. Item statuimus, et mandamus, quod Fratres hospites teneantur reuelare Priori, ad cuius

conuentum ueniunt, causam, et negotia, pro quibus uenerint, si fuerint per talem Priorem requisiti, nisi mittantur pro negotiis aliquorum Maiorum Ordinis, qui sunt Superiores Prioribus, ad quos declinant. 108. Item per sanctam obedientiam inhibemus, ne aliquis Frater sit Ambasciator cuiuscumque Principis, seu potestatis aut communitatis in causis suspectis, periculosis, siue odiosis, sub poena priuationis uocis, et loci, eo facto; et sub poena carceris, secundum quantitatem delicti, uel periculi infligenda. Nec etiam sit procurator, aut defensor causarum quorumcumque; extraneorum, sine licentia Prioris generalis, uel prouincialis, sub poena praetaxata. Sed neque executiones testamentorum quarumcumque personarum, sine licentia sui Superioris ualeat acceptare. Caput X DE CONFSSIONIBVS, ET PRAEDICATIONIBVS 109. Confessiones Nouiciorum ante eorum receptionem audiantur, et similiter ante professionem eorundem et tam illi, quam ceteri, de modo confessionis diligenter in omnibus instruantur. Fratres autem professi, et Nouicii, suo Priori et non alteri Fratri, cum sit sibi eorum cura animarum commissa, confiteantur; uel confessori a suo Priore constituto, nisi de sua licentia speciali: sub poena auctoritatem suorum Superiorum usurpantium, tam confessori, quam confitenti similiter infligenda. Inhibemus autem districte, ne aliquis Frater alicui extraneo sine sit religiosus sacerdos, sine secularis confiteatur, si copiam Sacerdotis nostri Ordinis habere potuerit, sub poena grauioris culpae per decem dies infligenda. Poterit tamen Frater cuicumque qui conscientiam habuerit peccati mortalis, et necessitatem celebrandi aut communicandi, religioso extraneo, uel seculari sacerdoti honesto, uel etiam Fratri nostri Ordinis uoce et loco carenti, aut similiter Nouicio sacerdoti Ordinis in praedictu casu confiteri. Nouiciis etiam sacerdotibus confessiones Fratrum, uel extraneorum audire non liceat, nisi pro ineuitabili necessitate, et ut superius est expressum. Nulli praeterea sacerdotum liceat audire, citra articulum necessitatis, religiosos nostros in confessione, nisi de licentia sui Superioris. 110. Nulli etiam Fratrum liceat sine licentia Prioris generalis, uel Capituli prouincialis, et cum praesentatione facta Dominis Diocesanis praelatis, audire confessiones extraneorum: sed neque aliquid exequi, quod pertinet ad Ordines Ecclesiarum, ut puta Sacramenta Eucharistiae, Matrimonii, Extremae Vnctionis ministrare, sine praelatorum, uel

Curatorum licentia: et tunc si talibus Fratribus licentia huiusmodi, ut dictum est, tribuatur, uideatur quod diligenter sint examinati, et quod sufficienter idonei sint inuenti. Et quia in multis casibus ignorantia est periculosa, et damnabilis: Ideo praecipimus omnibus, et singulis Prioribus prouincialibus, ut singulis annis in uisitationibus Prouinciarum omnes, et singulos Fratres suae Prouinciae Sacerdotes de tribus habeant examinare, et probare, uidelicet in missis suis dicendis, de praedicationibus faciendis, et confessionibus audiendis. Et quos non inuenerint idoneos, priuent ministracione officii, in quo minus sufficientes inuenti fuerint, non obstante quacumque licentia a praelatis suis maioribus habita, et obtenta. 111. Item statuimus, et mandamus, quod in quolibet conuentu nostri Ordinis, casus Episcopales, quos locorum Ordinarii sibi reseruare consueuerunt, in aliquo loco communi, et publico habeantur: sic uidelicet, ut Fratres deputati ad confessiones audiendas, eorum copiam faciliter ualeant inuenire, sub poena grauioris culpae per decem dies negligentibus infligenda. Sint etiam Priores solliciti, et intenti, ut sciant, et habeant Statuta Synodalia, in quibus frequenter feruntur sententiae, et ubi similiter aliqua prohibentur, quae necessarium est scire, et utile per Fratres confessiones fidelium audientes. Habeant praeterea confessarii nostri Bullam Sanctissimam D. Papae, quae legitur in Cena Domini. Et caueant, ne de dictis casibus Episcoporum, et praelatorum, sine eorum licentia speciali, absolueri aliquem audeant, uel praesumant: sed faciant iuxta Ordinationem, et Constitutionem Concilii Viennenn. Nisi forsan aliquis Frater super certis casibus expressam ab Episcopis licentiam haberet specialem. Sint etiam Priores prouinciales uigiles, et intenti, ut in conuentibus suarum Prouinciarum habeant casus, in quibus sententia excommunicationis incurritur ipso iure, et praecipue de sexto libro Decretalium Bonifacii Papae VIII. Et similiter de Constitutionibus Concilii Viennenn, quae sunt in Clementinis, ut habeant quantum pro ipsis Fratribus, et confessionibus necessarium fuerit, et salubre animabus: aliter ad huiusmodi officium nullus licentietur in praemissis. 112. Confessiones autem in domibus nostris in locis manifestis, et non alibi audiant. In confessionibus autem extra domos nostras Frater a Fratere utique uideatur, sub poena grauioris culpae per tres dies. Nulli autem Fratri irregulari, seu uoce, et loco carenti, cura

tradatur animarum; sed neque tales Fratres confessiones Fratrum, uel extraneorum audire permittantur, nisi super hoc cum eis fuerit dispensatum, et nisi aliquo casu arduo occurrente Prior generalis uel Capitulum prouinciale cum loco, et uoce carentibus forsitan dispensaret, sub poena grauioris culpae per quadraginta dies, tam facienti, quam permittenti pariter infligenda. Committimus tamen Prioribus prouincialibus, quod discernant in casibus, quibus carentes uoce, et loco possint audire confessiones, et praedicare uerbum Dei. Et tunc dispenset in his casibus cum eisdem. 113. Nullus Frater habeat potestatem absoluendi aliquem Fratrem a peccato mortali reseruato a suo Superiore. Si autem confessus fuerit, uel conuictus, quod Fratrem aliquem absque licentia suorum Superiorum absoluerit de casu aliquo, quem Prior generalis, uel prouincialis, seu localis specialiter sibi reseruauerit, ab actu audiendi confessiones penitus suspendatur. Et in uisitatione Superioris, loco, et uoce priuetur. Et nihilominus monemus omnes, et singulos confessores nostri Ordinis, ut caueant, ne Fratres nostros ad eos causa confessionis uenientes scienter absoluant de casu, seu casibus a Superioribus in speciali retentis, quod si fecerint, excommunicationis sententiam incurrant ipso facto, a qua non possunt absolui, nisi per Priorem generalem, uel per suum Priorem prouincialem. Item statuimus, quod Fratres uenientes ad conuentum alienum, possint confiteri Fratribus licentiatis ad audiendum confessiones in eodem, quemadmodum Fratres in eodem conuentu commorantes de culpis commissis in utroque conuentu, uel in uia, praeterquam de casibus a suis Superioribus retentis. 114. Monemus etiam Fratres, ut culpas suas dictas in Capitulo communi, in priuata confessione plenius innotescere faciant confessori, ut in debita forma Ecclesiae absoluantur. Statuimus autem, quod quilibet Frater confiteatur in loco aperto, sub poena grauis culpae. Celebraturus autem missam primo confiteatur peccata sua Sacerdoti, et prouideat sibi, ut non confiteatur in altari, nisi forte de aliquo oblito, et tunc compendiose fiat, et succincte. Transgressores autem poenae mediae culpae; assueti uero, poenae grauioris culpae subiacebunt. 115. Item nullus Frater praedicare praesumat, nisi a Priore generali, uel prouinciali, rigurose de uita, moribus, et scientia examinatus fuerit, approbatus, et licentiatus: et nisi a Reuerendissimo Ordinario benedictionem personaliter, siue licentiam

(secundum Decreta Sancti Concilii Tridentini) petierit, uel obtinuerit; sub poena carceris infligenda. Et absit, ut collectae, seu eleemosynae inter praedicandum receptae, dicantur esse, aut sint Praedicatorum, eas enim omnino monasteriis applicamus, et incorporamus.

116. Item ordinamus etiam, quod Fratres in praedicationibus, nec prophetias, nec futura praesumant determinare, nisi expresso sint in Sacra Scriptura, uel in libro aliquo authentico. Nec nouas opiniones, quae non prosunt ad bonorum morum aedificationem, nec disputationem contra se inuicem, uel contra alios Praedicantes faciant in suis praedicationibus, sub poena priuationis uocis, et loci, et aliis grauioribus iuxta mensuram delicti.

117. Item mandamus, quod Priores prouinciales in suis uisitationibus conuentuum, Fratres, qui sciunt loqui latine, et sunt eloquentes, et iam non sunt promouendi ad studia Ordinis, secundum eorum aetatem, et conditionem constringant, ut in operibus sermonum studeant, et coram conuentu aliquos sermones faciant: ut si in hoc sufficientes, et idonei inueniantur, si uideatur Prouinciali, licententur ad praedicandum. Item prohibemus, sub poena priuationis uocis, et loci, quod Fratres praedicantes barbas nutriant, neque uexilla seu aliqua alia specialia signa, et extranea secum portent, unde populus eos sequatur.

Caput XI DE COMMVNIONE FRATRVM

118. Communiones Fratrum generales duodecies praesertim fiant in anno. Primo in Dominica prima Aduentus. Secundo in Natiuitate Domini. Tertio in Purificatione Beatae Mariae. Quarto in prima Dominica Quadragesimae. Quinto in die Cenae, qua die uolumus omnes Fratres de manu praelati communicari. Sexto in Annuntiatione Beatae Mariae. Septimo in Pascha Resurrectionis. Octauo in Pentecoste. Nono in die Corporis Christi. Decimo in Assumptione Beatae Mariae. Undecimo in Natiuitate eiusdem. Duodecimo in festo omnium Sanctorum. In his autem solemnitatibus, nullus Frater audeat, se, absque, licentia sui Superioris, a communione abstrahere, sub poena grauioris culpa per duos dies sustinenda. Verumtamen Fratres professi, prout eis Deus deuotionem contulerit, diebus Dominicis, et festis duplicibus, communicare poterunt, si qui uelint. Ordinantes et uolentes, ut Fratres, tam Laici, quam Clerici temporibus statutis, in maiori missa communicaturi, et non communicaturi, Sacerdote communicato, humiliter genuflectendo faciant communem

confessionem, dicendo: Confiteor et cetera. Quo dicto ab omnibus, Sacerdos subiungat absolutionem, dicendo: Misereatur uestri: et faciendo super eos signum crucis dicat: In nomine Patris et cetera. Quibus absolutis, et signatis, primo communicent ministri altaris, deinde accedant bini, et bini, secundum ordinem ad gradus altaris reuerenter, et reuertantur sub hac forma, uidelicet, ut dum primi communicant, eos secuturi stent ante gradum inferiorem dispositi, et parati: et hoc modo se habeant a primis usque ad nouissimos, incipiendo a senioribus post ministros: ita tamen, quod si aliquem imparem in fine uenire contigerit, socium aliquem de inferioribus accipiat, qui eum in eundo acciet, et similiter redeundo. Quotiescumque autem communicant Fratres, linteus mundissimus a duobus Fratribus teneatur, qui mentis Fratrum communicantium submitatur. Diaconus autem, uel Subdiaconus paratum teneat calicem unum, uel duos in manibus, uinum subministrando communicantibus ordinate. 119. Item ordinamus, quod si familia Fratrum apud nos communicare debuerit, in aliquo altari de minoribus ecclesiae communicet: idemque uolumus obseruari de aliis secularibus. Quod si necessario in eadem missa seculares communicandi sint, primo Fratres se communicent, deinde seculares: quod in omnibus communionibus generalibus seruandum est. Caput XII DE VESTIMENTIS, ET CALCEAMENTIS FRATRVM 120. Vestimenta Fratrum lanæ sint, eiusdem formæ, ut habeant tunicas amplas, griseas, nigras, uel saltem ad nigredinem tendentes, rotundas usque ad talos descendentes. Habeant ipsas satis latas, non nucleatas, et non apertas a parte anteriori nisi uno palmo cum dimidio, et sine filis de serico, tam in manibus, quam in collo, et alibi. Habeant etiam scapularia breuiora tunica, eiusdem coloris cum ea, sine filis de serico, aut alterius coloris a panno. Sint etiam accincti super tunicam zonis de corio nigro, ad latitudinem duorum digitorum per transversum, et non artificiali colore coloratis, non munitis, nec serratis osse quocumque, uel fulgenti metallo, praeterquam in extremitatibus, ubi poterit esse parum de osse. Nullus Frater portet uestes de alio panno, uel lana, alio quam dictum est colore tinctis, sub poena priuationis loci, et uocis, et grauis culpae rigide infligenda. Exceptis Conuersis, et Laicis, qui ubique utantur griseis sui natiui coloris, ubi haberi poterunt, ad nigredinem tendentibus. 121. Item sint albae tunicellae rotundae, in

pectore scissae, et nucleatae, cum apertura cum competenti, ut possint se Fratres apte disponere ad recipiendum disciplinas, cum oportuerit, humiliter, et deuote. In manicis autem tunicarum inferiorum poterunt, secundum quod praelatis uidebitur, unum, aut duos nucleos habere, non ad lasciuam, sed ad necessitatem. 122. Quilibet autem Frater habeat cappam albam consutam a parte anteriori talis longitudinis, ut breuior sit Superiore tunica, quam portent in missa conuentali, diebus Dominicis, ac festis (quae plebs colit), solemnibus ad utraque uesperas, et in omnibus Sabbatis totius anni in Completorio. 123. Mandamus autem omnibus Fratribus, ut femoralia semper portent calciata: et ipsis inhibemus, ne utantur camiseis lineis, diploide, caligis, aut aliis indumentis consutis more secularium ad lasciuam. Quia tamen his temporibus noster Sacer Ordo est in longe maiori amplitudine, ut pote qui totum diffundatur per Orbem; et in quibusdam Prouinciis non possunt haberi laneae; in quibusdam uero ob inopiam, et egestatem non possunt pro tanto Fratrum numero comparari; usum stupae, et canapi ad conficiendas camiseas, et linteamina, Summi Pontificis Clementis VII gratia et assensu, ineuitabili necessitate coacti toleramus. Siquis autem Fratrum ausus fuerit camiseas crispatas, aut in collo, et in manicis apparentes, aut indumenta more secularium consuta portare, acerrime puniatur; et usu eorum priuetur, ac Christi pauperibus distribuatur. Et sint Piores prouinciales, et locales intenti, ut praemissa faciant inuiolabiliter obseruari. 124. Item liceat Fratribus habere pelliceas de ouibus, aut agniculis sub tunicis, non ad superfluitatem, sed potius ad frigus expellendum. Sed et mandamus, ut nullus cuiuscumque conditionis existat, portet chlamydem de die, in locis secularibus apertis, sed in aliis licebit de dispositione, et licentia Prioris: nec liceat habere in chlamyde fodraturam de pellibus quibuscumque, sed solum de panno albo, nigro, uel griseo. 125. Item almucias, seu maniceas rubeas, et uirides similiter inhibemus, sed tantummodo Fratres deferant griseas, nigras, uel albas: prohibentes ne aliquis Frater portet aliquam raubam, siue biretum sutum cum aliquo filo uiridi, croceo; aut talis coloris, qui possit euidenter distingui a colore rei sutae: nec portent cordulas, seu Clauarias de serico, uel armillas, seu punctas, nec alias res curiosas; sub poena grauis culpa per tres dies, et priuationis omnium praedictorum: neque

habeant bursas de serico, neque zonas, sub poena prae- taxata. 126. Item mandamus sub eadem poena, quod nullus Frater portet gladium cum manubrio de argento, uel deargentato, seu deaurato: nec gladii ferrum habeat in longitudinem ultra latitudinem transuersalem unius palmae humanae. 127. Fratres nostri utantur calciamentis nigris, et ligaticiiis, et non aliis, exceptis illis, qui in infirmitate patenti, aliis indiguerint munimentis, sub poena grauis culpae per tres dies. Caput XIII DE RECEPTIONE, ET PROBATIONE NOVICIORVM 128. Quoniam in receptione, et probatione Nouiciorum, magna adhibenda est discretio. Ideo uenientes ad nos, ut recipiantur, antequam admittantur, haec requirantur ab eis; an sint coniugati, si debitis, aut ratiociniis obligati, si legitime procreati, si alicuius Ordinis professi, si habeant aliquod membrum mutilatum, an usum alicuius membri amissum, si deformitatem in corpore, an infirmitatem celatam, si fuerint de aliqua haeresi suspecti, si a nostra Religione, aut a quacumque alia eiecti protestando, quod si aliquem horum defectuum patiantur, non tenebuntur sed habita certa cognitione, expellentur. Et non recipiantur nec admittantur pueri ad Ordinem nostrum ante quartumdecimum annum. 129. Item si quis ad Ordinem, coniugatum scienter receperit, post consummationem Matrimonii, uel ratiociniis obligatum, aut professum alterius Ordinis, absque placito, uel nutu sedis Apostolicae omni praelatura, et cura animarum, ipso facto, sit priuatus, donec cum eo per Summum Pontificem dispensetur: et receptus ab Ordine expellatur. Et si quis corpore mutilatum, aut deformitatem notabilem habentem, aut carentem usu uel sensu membri, aut de haeresi suspectum, uel a nostro, aut aliquo alio Ordine, pro aliquo defectu, eiectum, scienter receperit, poena depositionis ab officio recipiens puniatur, atque grauioris culpae per decem dies, tam ipse recipiens quam assensum praebentes. 130. Prohibemus Prioribus prouincialibus, et localibus, sub poena depositionis ab officiis eorum, ne recipiant spurium, aut Sacerdotis filium post Sacri Ordinis susceptionem procreatum, nec iam receptum ad professionem admittant, sine graui, et notabili causa, quae ante professionem receptori Priori prouinciali declaretur, et ab eo dumtaxat, pro iam recepto, licentia habeatur. Poterunt Prior generalis, et prouincialis sine consensu cuiuscumque ad nouiciatum ex saeculo, uel ad Professionem debitae aetatis

per annum probatum recipere, quando eis uidebitur expedire. Poterunt etiam Priores locales, et alii, quibus Prior generalis, uel prouincialis decreuerint concedere: sed illi habitulicentia, etiam huiusmodi non recipiant ad nouiciatum, uel professionem aliquam, nisi de consensu maioris, et sanioris partis conuentus per secreta suffragia percepto; sub poena grauis culpae per decem dies, et depositionis ab officiis. 131. Item nullus in Fratrem Clericum recipiatur, nisi sit idoneus inuentus ad legendum et cantandum, nec ad professionem talis admittatur, nisi in Officio ecclesiastico sufficienter eruditus. Nullus etiam Laicus recipiatur, nisi a Priore generali, uel prouinciali, aut ex eorum speciali commissione, qui Laicos poterunt recipere in Fratres, uel Semifratres, prout uisum sibi fuerit expedire, nullum tamen recipiant, nisi in aliqua arte mechanicam Ordini necessaria instructum, nisi ineuitabile damnum ipsos a receptione talium ualeat excusare. 132. Item statuimus, quod nullus cuiuscumque conditionis sit, aut existat, recipiat aliquod donum, (quantuncumque, modicum) dono, uel pacto a Nouicio pro eo recipiendo, uel eius amicis, sub poena carceris, et restitutionis accepti indilate faciendae: et si recipiendus aliquam eleemosynam spontaneam deuotione sua Ordini conferre uoluerit, in altari misericorditer offeratur, uel manifeste conferatur in commune. Et simoniae periculo obuiare uolentes; in uirtute Sanctae obedientiae inhibemus; ne aliquis Praesidens in conuentu, quocumque modo aliquem Nouiciatum cum pecunia recipiat, sed primo simpliciter si idoneum, et deuotum uideat, offerat ei Fratrum societatem: concedens, ut post, salua conscientia, possit secum asportare necessaria, et Fratres suas indigentias ei ostendere poterunt, si conuentus sit ita pauper, quod non possit de uestimentis, et lectisterniis, et aliis necessariis sufficienter Prouidere. Consulimus, quod recipiendus, ante susceptionem habitus, expediat se de omnibus, quae habet in saeculo, nisi ex causa rationabili per Priorem generalem, uel prouincialem fuerit aliter ordinatum, ne diabolo suggerente, in temporalium adminiculo confidens de reuersione ad saeculum grauius tentaretur. In qua tamen re, quo ad bonorum renunciationem seruetur Decretum Concilii Tridentini. 133. Moneatur etiam recipiendus resignare omni iuri repetendi uestimenta facta ad modum Ordinis, a quocumque ea susceperit, uel etiam de sua propria pecunia emerit, casu quo ab ordine resiliat. Caput XIV

DE INSTRVCTIONE NOVICIORVM 134. Probationis tempus Nouiciorum, postquam induiti fuerint, per annum integrum assignatur. Computando a Kalendis, uel Idibus, siue Nonis, et non a festis mobilibus: ita quod praelati, eos ante tempus professantes, ipso facto essent suspensi de iure ab actu alios professandi. Quod si non habita dispensatione, alium professarent, ipso facto essent sententia iuris excommunicati; et ab officiis absoluendi, quamcumque etiam aetatem haberent professandi. Nullus autem ante sextum decimum expletum annum ad professionem suscipiatur. 135. Item nulli Nouicio tradatur aliquod Officium, nisi ex magna necessitate, committatur: sed attendatur, quod de salute animae suae sit sollicitus, quod sit deuotus in Ecclesia, quod confiteatur compunctus, quod humilis, mansuetus, obediens, aspectu, et gestu pudicus, non dissolutus, non loquax, non rixosus, non male morigeratus. Et si inemendabilis uideatur, statim eiicitur, ne ceteros prauis moribus inficiat. Habeant Nouicii Magistros morum, qui ipsos doceant doctrinam Christianam, et frequenter moneant de mutatione morum; et corrigant eos etiam increpationibus, et disciplinis caritatiuis. Et si Magistri sint negligentes erga eos informandos, aut nimis indiscreti in corrigendo, poena grauioris culpae corrigantur, secundum exigentiam delicti: et alii eorum loco assignentur. Declarantes, quod singuli Nouicii nullo modo habeant singulos Magistros, sed plures subiaceant uni, nisi ipsi Nouicii excesserint decimum et octauum annum in solis locis paruorum uillarum, ubi non possunt fieri nouiciatus. 136. Item statuimus, ut Nouicii Clerici, tempore nouiciatus sint intenti solícite, ut addiscant Diuinum Officium, et informentur a Magistro de singulis punctis Regulae, de caeremoniis chori, in sedendo, stando, genuflectendo, inclinando, se Cruce signando, quando, et qualiter talia debent fieri, secundum ordinale, et de institutis harum Constitutionum. Nec aliquo studio occupentur per quemcumque, donec fuerint in his sufficienter instructi. Et Priores, et Nouiciorum Magistri in hoc negligentes, per septem dies poena grauioris culpae puniantur. 137. Item nullus Nouicius ante professionem faciat, uel se permittat ad Sacros Ordines promoueri: quod si fecerit, a nostro Ordine expellatur, et Prior promouens grauius puniatur. 138. Item ordinamus, quod nullus Frater ex se temere audeat ingredi nouiciatum, cuiuscumque gradus, aetatis aut conditionis existat, solis

morum, et Grammatices Magistris, et similiter Priore exceptis: sub poena grauissimae culpae per decem dies infligenda. 139. In quolibet conuentu, in quo sunt quatuor saltem Nouicii, quotidie ab ipsis missa de Beata Virgine cantetur, eorum Magistro assistente. Insuper post Completorium ad altare eiusdem Virginis accedant, ubi deuotas aliquas laudes persoluant. 140. Nouicii ad ea studia deputentur, quibus eorum ingenia magis apta saniori parti conuentus uidebuntur: non enim solis Doctoribus, et Concionatoribus Familia nostra indiget; sed et Cantoribus, aliisque uirtutibus insignitis. 141. Nullam conuersationem cum Professis, aliisque Fratribus habebunt; sed in loco eis deputato permanebunt, et accedentes cum eis ad aliquam lectionem, seorsum, et separatim astent, seu assistant, debita honestate seruata; sub poena grauioris culpae transgressoribus infligenda per tres dies. 142. Ordinamus, ut singula hebdomada, id est in Dominica, peccata sua confiteantur: immo qui in aetate legitima constituti sunt, etiam Sacram Communionem suscipiant: et omnes in refectorio ueniam, et Benedictionem petant a Reuerendo Priore, et ceteris Patribus. 143. Non permittatur ullo modo, ut sordidas, aut laceratas deserant uestes, cum maxime in ipsis apparere debeat munditia, et in habitu Beatae Virginis candor, et puritas; et ideo eis omnia commode a conuentu prouideantur, et tanquam filii, matris lacte nutriantur: nullusque ex ipsis alicui ex Fratribus inseruiat, nec ad eius Custodiam deputetur; sed in nouiciatu custodiantur, quo facilius literis, bonisque moribus operam dare ualeant. 144. Vbi uero nouiciatus clausi esse non possunt, et Nouicii ab aliorum Fratrum commercio penitus sequestrari; nemo ad Religionem admittatur, qui decimum octauum suae aetatis annum non expleuerit. 145. Item Priores non permittant Nouicios ab aliquo inferiori redargui, nisi a Magistro suo, uel Superiore: quod tamen raro fiat, et in Magistri defectu euidenti. Nouicii non intersint secretis Capituli cuiuscumque, sed si ibi uocentur, faciant culpas suas ante Professos, Laicos, et Semifratres, et exeant. 146. Item statuimus, quod si quis receptus fuerit in Fratrem, cum tonsura clericali, et tanquam Clericus, et intra duos annos nesciuerit legere, et intelligere competenter, nullo modo ad Sacros Ordines possit promoueri: sed abrasa corona clericali in conuersum pro seruitio conuentus deputetur. Caput XV DE PROFESSIS 147. Cum Nouicii emissionem suae Professionis per tres distinctos dies, iuxta antiquam, et

laudabilem Ordinis consuetudinem, coram toto conuentu humiliter petierint: Ordinamus, et stricte praecipimus, quod Priores ipsis aperte, clare, distincte, et publice Religionis onera proponant, et eis declarent, quae sub poena peccati mortalis, uel uenialis, et quae sub temporali poena seruanda sunt. Et omnes Fratres, tam Prouinciarum, quam Congregationum professionem solemnem emittentes, immediate, et sub proprio nomine Prioris generalis uniuersi Ordinis, siue absentis, siue praesentis profiteantur, in uirtute sanctae obedientiae, et sub poena excommunicationis latae sententiae, iuxta indultum Clementis VII, et Gregorii XIII. Et animaduertant Superiores conuentuum, quod Nouicii in legitima aetate constituti, expleto probationis anno ad uotum professionis admittant, si habiles inuenerint: alias ab Ordine eiiciant. 148. Professi nouiciatum egressi, donec ad Subdiaconatus Ordinem saltem promoueantur, semper maneant sub Custodia, et clausura; ita ut in conuentibus maioribus deputetur in Magistrum Professorum aliquis Pater, qui sit integer uitae, scelerisque purus: in minoribus uero conuentibus, eorum regimen habeat Subprior. Nullumque commercium, familiaritatem, aut conuersionem habeant, nisi cum paribus, et aequalibus suis, et studeant non solum litteris, sed etiam moribus, sintque spirituales. 149. Nemo ex Professis audeat, sine licentia Prioris ad dormitorium Sacerdotum accedere, neque cum eis aliquam conuersionem habere; nisi aliqui Patres aetate, et bonis moribus uenerabiles, ex consensu uocalium conuentus, aliquos de ipsis Professis susceperint in alumnos: qui sic accepti, horis opportunis ipsis, tanquam Patribus, poterunt honeste seruire, et ad eorum cameras tantum directe accedere. 150. Instruantur quotidie Professi, ut sint morigerati, deuoti, timentes Deum, et humiles: et si essent natura proterui, et superbi, quotidianis correctionibus, et disciplinis mortificentur; usque adeo, ut euadant non solum reuerentes, sed etiam amatores uirtutum, et morum. 151. Confiteantur insuper singula hebdomada Dominica Confessori per Priorem deputato: et simul omnes post confessionem petant ueniam negligentiarum, et delictorum in refectorio, et suscipiant humiliter Prioris, et Patrum admonitiones. Hoc idem fieri ordinamus a Fratribus Laicis, et Semifratribus. 152. Inter cetera instruantur, ut semper teneant manus sub patientia, et habeant oculos demissos in terram: neque sint arrogantes incessu, uel intuitu: et qui in

conuentibus, in quibus ita fieri oportet, quando fuerint ordinati ad ministeria, et seruitia peragenda, sic se habeant, ut non solum sine crimine, sed et sine suspitione uniuersa fiant.

153. Item ordinamus, quod in omnibus, et singulis conuentibus habeatur liber, in quo scribantur nomina, et aetates Nouiciorum receptorum ad Ordinem cum die suae receptionis, et professionis, si illam emiserint. Litterae uero testimoniales pro aetate praedictorum authenticae deducantur a libris ordinariis Parochiarum, in quibus fuerint baptizati: uel si libri huiusmodi non haberentur, recipiantur testes per manum publici notarii, qui omnino idonei sint, et fide digni pro praedictis aetatibus comprobandis. Quod si praedictae litterae essent transmittendae in longiores partes, litterae omnes tam Parochiales, quam confectae per manum notarii, authenticentur per fidem communitatis ciuitatum, siue locorum subscriptam, et sigillatam, ut fieri solet. Et ista praenotatio, siue descriptio receptionis, siue professionis cum expressione dierum, in quibus praedicta celebrantur, et nominum Notariorum professiones stipulantium fiat a Superiore eodem die receptionis, aut professionis, sub poena rebellibus debita, et excommunicationis latae sententiae. Grauisissima si quidem poena grauissimo inter alia mala temeritatis uitio occurrendum est, quo facile tentarent aliqui multis et testium, et parentum periuriis ante legitimam aetatem ad Sacros Ordines promoueri, atque in eis damnabiliter ministrare.

154. Nullus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante uigesimum secundum, ad Diaconatus ante uigesimum tertium, ad Presbyteratus ante uigesimum quintum aetatis suae annum promoueatur. Siquis autem ante praedictam aetatem Sacros Ordines susceperit, carceri mancipetur ad arbitrium Prioris generalis, uel prouincialis: et ipso iure suspensus remaneat ab executione Ordinum, donec donec a Sede Apostolica cum eo fuerit dispensatum. Sciant autem Reuerendi Magistri nostri Prouinciales non singulos in ea aetate constitutos ad hos ordines esse assumendos, sed dignos duntaxat, moribus, et doctrina ornatos. Caueant ergo sub periculo praeuaricationis regularis obedientiae, et priuationis ab eorum officiis ne aliquibus ueniam impartiantur ad suscipiendos dictos sacros Ordines, nisi omnes conditiones in Decreto Sancti Concilii Tridentini simul coniunctas habuerint. 155. Siquis autem ex Professis Clericis permiserit se ordinari sine

licentia Prioris generalis, uel sui prouincialis, poenam carceris per quadraginta dies sustineat, et ab executione Ordinum sit suspensus, donec per Priorem generalem, uel suum prouincialem cum eo fuerit dispensatum, seruatis tamen, quae de iure seruanda sunt.

Caput XVI DE LAICIS, SEMIFRATRIBVS, ET LABORE FRATRVM 156. Ordinamus, quod in conuentibus nostris sit conueniens numerus Fratrum Laicorum, et Semifratrum, qui Clericis, cum opus fuerit, inseruiant, obsequiisque uilioribus conuentuum occupentur, iuxta dispositionem Praesidentis: et non recipiantur ad habitum nostrum, nisi prius recte sciuerint Pater noster, Aue Maria, et cetera. 157. Fratres Laici habeant tunicam griseam, et breuiorem Clericis pede medio, cum scapulari, et capucio, et pro necessitatibus conuentus mitti possunt soli cum albo pallio, et capucio eiusdem coloris. Semifratres autem distinctum habeant habitum ab omnibus aliis Fratribus, tunicas scilicet griseas, usque ad mediam tibiam sine scapulari, et capucio; et pallium, siue tabarum album non capuciatum: in capite uero gestent birretum absque cornibus. 158. Laici, et Semifratres profiteantur obedientiam, castitatem, et sine proprio uiuere, usque ad mortem. Et Semifratres dicant Horas, sicut Laici per Regulam sunt astricti, et animaduertant, ut cuilibet Pater noster subiungatur in fine Aue Maria, atque singulis diebus, legitimis actibus non impeditis, intersint missae. 159. Laici, ubicumque fuerint siue in conuentu, siue extra, semper faciant Fratribus Clericis reuerentiam, et praecipue existentibus in Sacris Ordinibus: sed potissime Sacerdotibus; eis humiliter respondendo, et cedendo, sub poena grauioris culpae, quoties deprehensi fuerint, infligenda: et similiter Semifratres, qui etiam cedant Laicis. 160. Quicumque Ordinem Laicus intrauerit, nec litteras discat, nec libros ad usus proprios portet, nisi per Priorem generalem cum aliquo dispensetur, sub poena carceris tam ipsis, quam Superioribus permittentibus infligenda. Quod etiam et de Semifratribus intelligi uolumus. 161. Siquis autem ex eis temere cum corona Clericali fecerit se tonsurari, uel ad Sacros Ordines promoueri, sine dispensatione Prioris generalis, carceri mancipetur per annum: et abrasa corona clericali, perpetuo sit suspensus ab executione Ordinum, et obsequiis uilioribus conuentus addictus, inter Laicos semper, et ubique locum teneat. 162. Mandamus Prioribus localibus, et Praesidentibus conuentuum, quod omnes Fratres suos tam Clericos, quam Laicos per

sanctae obedientiae meritum moneant, inducant, et si opus sit, compellant ad aliquid operandum: et semper eos in aliqua bona occupatione ponant, ac teneant; sub poena grauis culpa per duos dies, tam Priori, quam otiosis, aut uage discurrentibus infligenda, cum in Regula mandetur, semper aliquid boni operari. Nec uolumus, quod Priores, aut quicumque Maiores permittant quoquo modo suos, subditos otiose discurrere, uel uagari. Clerici studeant, secundum quod fuerint dispositi, et semper post diuina peracta occupentur circa uirtutes. Fratres uero Laici, et Semifratres ad arbitrium sui Prioris laborent, non solum intra conuentum, sed etiam extra, qui libet in arte sua, et opere suo, uel quocumque alio; sub poena inobedientium eis infligenda. Et Fratres tam Clerici, quam Laici, et Semifratres sine murmure operentur, ubi et quando aliquid operandum, et laborandum est, proprietatis uitio penitus abdicato. Caput XVII DE STVDIIS, ET STVDENTIBVS IN GENERALI 163. Quoniam ignorantiam cognoscimus esse erroris matrem, et cuiuslibet status ruina: ideo Ordini nostro super hoc prouidere cupientes. Statuimus, quod in Ordine sint studia generalia uiginti quinque, uidelicet; Romae, Parisiis, Tolosae, Paduae, Papiae, Neapoli, Florentiae, Senis, Pisis, Taurini, Cremonae, Rauennae, Cataniae, Drepani, Cataloniae, Salmanticae, Compluti, Ilerdae, Coimbricae, Londini, Coloniae, Auinionis, Perpiniati, Burdegalae, et Andegauis. In quibus omnibus sint continui regentes, et Lectores Artium cum Studentibus idoneis. 164. Item ordinamus, quod quaelibet Prouincia possit mittere Studentes ad quodlibet studium generale; de licentia tamen, et assensu Prioris generalis. Declarantes, quod si in aliquo conuentu essent plures idonei ad studia, qui mittendi essent ad aliquam Vniuersitatem, conuentus ille teneatur solitam subuentionem pro suis necessitatibus supplendis assignare omnibus, et singulis missis, et talis Prouisio non assignetur cuique ultra sexennium. Decernentes insuper, quod quilibet conuentus Ordinis habens facultatem nutriendi octo Fratres, teneatur manutenere unum iuuenem in studio, et ei solitam subuentionem dare, sub poena priuationis Priori, et rebellionis Fratribus dicti conuentus infligenda. Studentes uero ad studia generalia extra suam Prouinciam non mittantur pro ueteri Logica audienda primitus; nec ab Italia ultra montes; nec ullo modo promoueantur in forma simplici sine Prioris generalis licentia. 165. Item statuimus, quod

nullus discolus cuiuscumque Prouinciae, uel rixosus, aut qui brigam fecerit, uitiosus, uel aliunde inhonestae conuersionis suspectus, qui etiam crimen perpetravit, uel scandalum notabile fecerit, etiam si ab Ordine non recesserit: similiter etiam qui aliquando ab Ordine apostatauerit, et spurius, aut qui in alio Ordine fuerit professus alias, ad nostrum etiam ueniens cum dispensatione Sedis Apostolicae, promoueatur ad aliquod studium, nec ad Subprioratum, Vicariatum, aut superius officium, sine expressa dispensatione Prioris generalis, aut illius, cui super hoc uices suas specialiter, et expresse commiserit: nec infra suam Prouinciam, nec extra, sub poena depositionis Prouinciali ab officio, et inhabilitatis Diffinitoribus ab actu diffiniendi in posterum. Nec promoueatur aliquis ad studium, nisi prius a Diffinitoribus Capituli prouincialis praesentetur Priori generali fidem facientibus; quod talis non est rixosus, discolus, uitiosus, male suspectus; sed docilis, humilis, morigeratus, et cetera, sub poena simili, scilicet depositionis ab officio prouincialatus, et Diffinitoribus ab actu diffiniendi in posterum. Hoc idem de Lectoribus, Baccalariis, et ceteris graduandis obseuari mandamus: uolentes, quod si ex quacumque Prouincia tales fuerint aliquando promoti, aut in studio, ad quod tales sunt missi, tales reperti, ipso facto, sint priuati perpetuo omni studio, et gradu. 166. Item ordinamus, quod nulli studentes a quibuscumque studiis generalibus redeant ad suas Prouincias, sine Prioris generalis, et ultra montes saltem sine Vicarii generalis, aut prouincialis assensu: neque Prior studii generalis habeat talibus licentiam dare ad eorum instantiam, sub poena depositionis ab officio. 167. Item firmiter statuimus, quod nullus promotus ad lecturam sententiarum, praesumat gradus Licentiae, aut Magisterii suscipere, absque expressa licentia Prioris generalis specialiter concessa, non obstante quod in littera suae promotionis haberetur, quod usque ad gradum Magisterii procederet inclusiue, et hoc sub poena excommunicationis latae sententiae, et priuationis gradus, honorum perpetuo. 168. Item statuimus, quod quilibet Baccalarius, qui sententias legerit in quacumque Vniuersitate, ad hoc ut formetur, remaneat in sequenti anno: et sit Magister studentium, legatque Philosophiam naturalem, uel moralem, Parisiis uero solum maralem, uel Theologiam legat. Ordinamus, quod si Magister studentium conuentus Parisiensis sit absens; semper iunior

Baccalarius formatus, in aliis uero studiis nouissimus Lector, sit Magister studentium. Mandamus, quod in omni studio Magister studentium omnes actus scholasticos fieri consuetos, intus, uel extra infallibiliter exercent, et sequatur. 169. Item ordinamus, quod lectiones in Logica, Philosophia, et Theologia initium sumant a festo Natiuitatis Beatissimae Virginis Mariae, usque ad octauam Epiphaniae: deinde ab octaua Paschatis usque ad festum Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli. Neque intermittantur lectiones, nisi deputati ad legendum aliqua infirmitate fuerint correpti. Tempus Quadragesimae intermittitur, ob eos, qui praedicationibus nauant operam, tam Studentes, quam Regentes. 170. Item ordinamus, quod Magistri, Baccalarii, et Lectores in quolibet Capitulo prouinciali ordinentur ad legendum in sua Prouincia, si sani fuerint: nisi ex magna multitudine contingeret eos uacare: et nisi pro aliqua causa utili toti Ordini, uel ex ordinatione Prioris generalis essent legitime occupati. 171. Item nullus pro Lectore, Baccalario, et Magistro habeatur etiam postquam compleuerit tempus sui studii, nisi ordinatus per Priorem generalem, et actu legerit, et disputauerit, secundum promotionem. Et sciant cursores non esse graduatos; et inter se debent tenere gradum suae professionis. Immo si quis ex inferioribus studentibus prius fuisset professus, in choro, refectorio, et processionibus, locum suae professionis obtinebit: quamquam in his, quae pertinent ad studium, cursores in cunctis debeant illis praesidere. 172. Item nullus alicubi legere, praesumat publice, nisi licentiatus per Priorem generalem, aut per Capitulum generale fuerit ad hoc ordinatus: nec libros imprimere, sub poena priuationis gradus, uocis, et loci. 173. Item ordinamus, quod Magistri in Theologia, ultra Regentias, Lecturas, Praedicationes, Prioratus tam locales, quam prouinciales, seu Prouinciarum Visitatores, et Procuracionem Ordinis, aut Societates Reuerendissimi Patris generalis, seu prouincialis, non possint habere alia officia in ordine. Neque audeant (sub poena priuationis dignitatis, et gradus, ipso facto) suscipere procuratias, expendarias, sacristias, uel huiusmodi officia, ad simplices Fratres immediate attinentia: nisi fortasse in aliquo conuentu ex dispensatione solius Reuerendissimi Patris generalis, expediret ex Magistris aliquem de praedictis pro conuentus beneficio aliquid exercere. Quod non fiat nisi casu rarissimo. 174. Item ordinamus, quod reuocentur omnes

Studentes, qui ultra triennium manserunt in studiis inutiliter, et sine aliquo profectu, et remittantur ad conuentus suos, ne ulterius occupent locum aliorum. Caput XVIII DE STVDIIS SPECIALIBVS 175. Ordinamus, quod in qualibet Prouincia in singulis conuentibus Oppidorum, et Urbium instituantur, et ordinentur Magistri Grammatices siue Fratres, seu Seculares modesti, et bonae famae, qui doceant Nouicios, et alios iuuenes prima rudimenta. Praecipientes Prioribus prouincialibus, et localibus, sub poena rebellionis, et depositionis ab eorum officiis, ut in omnibus, et singulis conuentibus eligant, et deputent iuuenes ad discendum idoneos, et Magistros constituent, qui legere teneantur tres, aut quatuor lectiones, et themata dare, et alia facere, quae spectant ad iuuentutem bene, et celeriter erudiendam. 176. Item ordinamus, quod in omnibus, et singulis nostri Ordinis conuentibus, in quibus degunt, et degere possunt octo Sacerdotes, Ordinentur Lectores, qui legere teneantur quotidie aliquam lectionem, hora competenti, et conuenienti de casibus conscientiae. Cui lectioni omnes possint, et debeant, immo et poenis cogantur interesse: quam dicti Lectores sic enucleent, et declarent, quod etiam (si opus fuerit) utantur et uernaculo sermone, ad hoc ut instruantur Fratres, praesertim simplices, et sit lectio huiusmodi non sine profectu. 177. Item ordinamus, quod in conuentibus, in quibus degunt, seu degere possunt duodecim Sacerdotes, Reuerendissimi Prouinciales ordinent, deputent, ac constituent Magistros Regentes; qui non solum sint sufficientes ad legendas artes, et Theologiam, quando opus est, sed etiam ad comparendum pro honore Religionis, quoties oporteat, et ad defendendum Ordinem nostrum. Teneantur autem ipsi Regentes legere quotidie hora opportuna, et competenti unam lectionem de Sacra Scriptura, uel de casibus conscientiae: ad quam compellantur omnes, cuiuscumque conditionis existant, accedere, exceptis Magistris de cursu, uel qui per multas Quadragesimas in urbibus habuerunt conciones. Siquis autem dictae lectioni interesse neglexerit, nisi forte fuerit aliqua legitima causa impeditus, priuetur audiendis confessionibus per annum integrum, si fuerit Confessor. Sin autem simplex Sacerdos, aut alias in sacris constitutus, etiam Studentes acriter puniatur. Ita tamen eiusmodi lectionem declarent ipsi Magistri Regentes, ut non modo spiritualiter prosint, sed etiam delectent, et ubi eis ita uidebitur expedire, utantur

uernaculo sermone: et reddant tam clara omnia, quae legent, et tam aperta, quod ab omnibus intelligi ualeant, et memoriae the- sauro commendari. 178. In conuentibus uero solemnioribus, et in illis, qui sunt in Vniuersitati- bus, non solum deputentur apprime docti, et resoluti Magistri Regentes, qui legant quotidie artes, et Theologiam solemniter, et disputationibus quotidianis praeasint; sed etiam deputetur conueniens numerus Studentium, qui semper continuetur, et perseueret. Sint autem deputati Studentes dociles, idonei, et habi- les ad artium, et Theologiae studia, ita ut eorum non sit dubius futurus profec- tus. Et quotidie per horam fiant circuli, exceptis temporibus uacationum; atque ab ipsis Studentibus per uices sustententur aliquae conclusiones in Artibus, uel in Theologia, secundum sufficientiam illorum. Et studeant omnes in primis Doc- torum nostri Ordinis determinationes sustinere, et allegare; et praesertim Ioannis Baccalariatus, Michaelis de Bononia, et Thomae Vualdensis. Et si ex Studentibus aliquis negligens extiterit in proponendis, et sustentandis conclusionibus die sibi competenti, per tres uices acerrime puniatur. Postea si denuo deliquerit, a studio expellatur. Sit autem hoc Prioris officium in quolibet conuentu (ut praemissum est) animaduertere, quod Regens deputatus, quotidie legat, et disputationes cir- culares fiant: atque omnia ad rem litterariam, et profectum studentium attinentia frequententur, et nihil omittatur. Decernentes, quod etiam in ipsis solemnioribus monasteriis, et in locis Vniuersitatum, quotidie legatur una lectio de Scriptura, uel de casibus conscientiae hora commoda, et opportuna; ut ab omnibus Fratri- bus audiatur: quae si legi non ualeat a Magistro Regente, omnino legatur ab aliquo per ipsum substituto. Sint autem Reuerendissimi Priores prouinciales, et locales in toto Ordine nostro, praemissorum adeo solliciti, ut nihil eorum menti magis inhaereat, nihilque magis prae oculis habeant, quam ut studia floeant, et bonae litterae reuirescant. 179. Item quia Sacra Religio nostra, a primis eius Institutoribus ad haec usque tempora, studuit huberes in Ecclesia Dei fruges proferre, quae et ex lau- dabilibus bonorum Fratrum operibus, et exemplis Proueniunt, et maxime ex publicis eruditorum Concionibus, quibus (ut satis, superque clarum est) fere uniuersus regitur populus Christianus, ne in posterum talis, tantusque deficiat profectus: Ordinamus, quod in omnibus, et singulis Ordinis nostri

conuentibus maioribus, seu solemnibus, singulis diebus Dominicis, et Festis infra annum, et praecipue a festo Sanctae Crucis usque ad Quadragesimam, qua quotidie, et solemniter declamationes haberi solent, habeantur publice Conciones. Quas, si Studentes adfuerint, habeant per uices: si uero Studentes nulli fuerint, deputetur aliquis per conuentum, qui (ut superius dictum est) singulis Dominicis diebus, et festis per annum habeat praedicare, excepta Quadragesima, qua praedicatur quotidie a uiro solemniter, et specialiter deputato. Cauendum est autem ne aliqui indocti, et nullius intelligentiae permittantur ascendere pulpita, et publicas habere Conciones: quum praesumptio talium, seu temeritas cedat non solum in detrimentum litteratorum, sed etiam in derisum Ordinis. Erit autem Prouincialium hoc officium, prouidere, ut nemo publice praedicare praesumat de cetero, nisi prius examinatus fuerit priuatim multoties, et denique approbatus. Caput XIX DE PRAEROGATIVIS GRADVATORVM 180. Statuimus, quod Magistri in Theologia Parisienses, Magistros cuiuscumque; alterius studii in quocumque loco, et actu antecedant, et Baccalarii, Baccalarios; sicut Parisiense studium inter alia studia obtinet principatum: nisi excessus notabilis, puta quinque, uel saltem, quatuor annorum, Magistros, et Baccalarios aliorum Vniuersitatum illis praeponeret, et praeferret. 181. Item uolumus, quod Magistri, qui in Vniuersitatibus cursum legitime compleuerunt, pariter praeferantur illis, qui etiam ex consensu Prioris generalis Magisterium impetrassent, et debitos cursus non fecissent: licet insignia Doctoratus suscepissent in aliqua approbata Vniuersitate.

Sources